

**PRZEPISY
O KOSZTACH SĄDOWYCH**

**OBOWIĄZUJĄCE NA TERYTORJUM
B. ZABORU ROSYJSKIEGO.**

OPRACOWAŁ
ATANAZY BARDZKI
Radca Prawny Ministerstwa Sprawiedliwości.

R. 1927.

59815

Drukarnia „Kooperat. Prac. Drukar.” Zielna 47. Tel. 19-57.

K 21/76/2146

Anna
Feliks
Wydział VI
Amo

**ROZPORZADZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI.**

z dnia 18 marca 1924 r.

**w przedmiocie ogłoszenia przepisów tymczasowych
o kosztach sądowych.**

(D. U. R. P. Nr. 28 p. 284).

Na zasadzie § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 lutego 1924 r. (D. U. R. P. Nr. 16, p. 154) ogłasza się tekst przepisów tymczasowych o kosztach sądowych z dnia 18 lipca 1917 roku (Dz. Urz. Dp. Spraw. 1917 r. Nr. 1, poz. 7 dz. 1) w brzmieniu, obecnie obowiązującym z uwzględnieniem zmian dokonanych:

- 1) dekretem z dnia 9 grudnia 1918 r. (D. P. P. P. Nr. 20, poz. 57),
- 2) ustawą z dnia 17 marca 1921 r. (D. U. R. P. Nr. 32, poz. 194),
- 3) ustawą z dnia 17 grudnia 1921 r. (D. U. R. P. Nr. 106, poz. 770),
- 4) ustawą z dnia 17 maja 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 417),

- 5) rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 154),
 6) ustawą z dnia 31 marca 1925 r. (D. U. R. P. Nr. 32, poz. 223),
 7) ustawą z dnia 16 lipca 1925 r. (D. U. R. P. Nr. 91, poz. 637),
 8) ustawą z dnia 1 lipca 1926 r. (D. U. R. P. Nr. 98, poz. 570),
 9) okólnikiem Min. Spr. z dnia 15 września 1926 r., Nr. 1219 G. S. 26.

Załącznik do rozp. Min. Spraw.
z dnia 18 marca 1924 r. poz. 284.

PRZEPISY TYMCZASOWE O KOSZTACH SĄDOWYCH.

DZIAŁ I.

O kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

O d d z i a ł I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. W miejsce odpowiednich artykułów rosyjskiej ustawy postępowania cywilnego (wyd. r. 1914), a w szczególności w miejsce rozdziału XV księgi I (art. 200 — 201), działu IV księgi II (art. 839 — 890), art. 161° w części, dotyczącej wpisu sądowego i opłaty arkuszowej, art. 161¹², 1510 oraz art. 190 i 800 z wyjątkiem pierwszego ich ustępu — obowiązują przepisy następujące:

Art. 2¹. Koszta sądowe w sprawach cywilnych są:

- 1) wpis,
- 2) opłata od podań,
- 3) opłata od wezwań,
- 4) opłata kancelaryjna i
- 5) koszty postępowania w sprawie.

Art. 3. Opłaty stemplowe przy postępowaniu sądowym pobierane nie będą. Dokumenty, składane przez strony w postępowaniu sądowym, podlegać będą opłacie stemplowej tylko wówczas, gdyby teże opłacie podlegały i bez korzystania z nich w tym postępowaniu.

Art. 4. Nieuiszczenie kosztów sądowych pociągnie za sobą skutki, przewidziane w ustawie postępowania cywilnego.

O d d z i a ł II.

O wpisie.

Art. 5. Wpis jest dwojaki:

- 1) stosunkowy i
- 2) stały.

Art. 6. Wpis stosunkowy dzieli się na:

- 1) główny i
- 2) dodatkowy.

Art. 7. Wpis stosunkowy główny pobierany będzie:

- a) w ilości 2% od wartości: każdego powództwa głównego, powództwa wzajemnego, zawierającej samodzielne żądanie inter-

wencji osób trzecich¹⁾, opozycji przeciwko wyrokowi zaocznemu, podań o wykonanie wyroków zagranicznych i sporów, wynikłych w postępowaniu działowym, prowadzonym w drodze incydentalnej;

- b) w ilości 2°/_o od skarg apelacyjnych;
c) w ilości 2°/_o od skarg o uchylenie wyroku (art. 185 i 792 u. p. c.)²⁾.

Art. 8. Wpis stosunkowy główny w ilości, odpowiadającej połowie wpisu, określonego w art. 7 i 10 niniejszej ustawy, pobierany będzie od podań o nadanie aktom klauzuli egzekucyjnej (art. 161° i 365° u. p. c.), od postępowania wykonawczego, od podań o nadanie klauzuli egzekucyjnej lub unieważnienie wyroku sądu polubownego³⁾.

Art. 9. Wpis stosunkowy dodatkowy w ilości jednej czwartej wpisu głównego pobierany będzie

¹⁾ Ustanowienie w art. 7 i 9 normy wpisu innej (2°/_o) od podania osoby trzeciej z art. 663, u. p. c., t. j. od interwencji (w art. 9) i innej (2°/_o) — od podania takież osoby trzeciej z art. 665 u. p. c., t. j. od samodzielnej skargi powodowej (w art. 7), jest zupełnie słuszne i za niewłaściwe tylko uznać należy nazwanie tego drugiego podania również „interwencją“ (główną), jest to bowiem kwestja sporna i sumaryczne (przypadkowe) przesądzenie tego sporu w tymczasowych przep. o koszt. sąd., nie wspólnego z istotą tego sporu nie mających, nie może być uważane za trafne i pożądane. (A. B.)

²⁾ W brzmieniu, ustanowionem w ustawie z d. 16 lipca 1925 r. (D. U. R. P. Nr. 91, p. 637).

³⁾ W brzmieniu, ustanowionem w ustawie z d. 31 marca 1925 r. (D. U. R. P. Nr. 32, p. 223).

od interwencji, niezawierającej samodzielnego żądania¹⁾, od przypozwania do sprawy osób trzecich, tudzież od wszelkich skarg incydentalnych, z wyjątkiem ulegających opłacie wpisu stałego.

Art. 10. Jeżeli wartość powództwa lub jego części w chwili wytoczenia nie da się ściśle określić, lub wogóle oszacowaniu na pieniądze nie ulega, wpis główny od nieokreślonej części powództwa oznaczy początkowo w sądzie okręgowym przewodniczący sądu w ilości od 15 do 700 złotych, a w sądach pokoju sędzia w ilości do 15 złotych. O oznaczeniu ilości przypadającego do uiszczenia wpisu sąd zawiadomi powoda, któremu służyć będzie prawo odwołania się do kompletu sądującego w terminie 7-dniowym. Ostateczną sumą przypadających od stron wpisów określona będzie przez sąd przy wydaniu decyzji lub wyroku, przyczem zaliczone będą pierwsiastkowo uiszczzone wpisy¹⁾.

Art. 11. Przy pobieraniu wpisów od opozycji przeciwko wyrokowi zaocznemu, od skargi apelacyjnej, od skarg o uchylenie wyroków i od skarg incydentalnych — za podstawę do obliczenia

¹⁾ 1. W sprawach działowych, wytaczanych trybem powództwa, niema podstawy do pobierania wpisu stosunkowego od wartości masy spadkowej; w sprawach tego rodzaju, gdy nie zachodzi spór o prawo dziedziczenia, o ważność testamentu i t. p. — przedmiotem sporu nie jest sama masa, lecz sposób jej podziału; postępowanie ma na celu nie odzyskanie praw, jak to ma miejsce w zwykłym procesie, — a wyłączenie z istniejącego stanu niepodzielność. Wobec tego z samej natury akcji działowej wynika, że wpis od niej pobierany

przyjęta będzie nie początkowa wartość powództwa, lecz wartość przedmiotu sporu.

Art. 12. Jeżeli przy obliczaniu sumy wpisu głównego lub dodatkowego wypadnie w kwocie mniejszej niż 0,1 złotego, należy tę kwotę zaokrąglić wzwyż do 0,1 złotego. Jeżeli przy obliczaniu wyniknie kwota, wyrażona w dziesiątych i setnych częściach złotego, to setne części złotego, wynoszące 5 lub więcej—zaokrągla się wzwyż do jednej dziesiątej; jeżeli wynoszą 4 lub mniej setnych — to się je pomija. Obliczeń dalszych, niż na setne części złotego nie dokonywa się.

Art. 13. Suma wpisu głównego lub dodatkowego w żadnym wypadku nie może wynosić mniej aniżeli 1 zł. w sądach pokoju, a 3 zł. w sądach okręgowych. Od skarg zaś o uchylenie wyroku suma wpisu głównego, lub dodatkowego nie może wynosić mniej, niż 50 zł. w sprawach, ulegających właściwości sądów pokoju i 150 zł. w sprawach, ulegających właściwości sądów okręgowych⁵⁾.

być wziętem tak samo, jak od powództwa, wartość którego w chwili wytoczenia nie da się ściśle określić, t. j. sposobem przewidzianym w art. 10 (a nie 7) przep. tymcz. o koszt. sąd. (Orzeczn. Izby I S. N. z d. 11.V. 1926 r. N. C. 1683/25. Orzeczn. 1926 r. Nr. 458).

2. W myśl p. 6 art. 273 u. p. c. wartość powództwa w sprawie o uznanie, że umowa najmu mieszkania utrzymywana została w mocy, określa się sumą karnego za rok, art. 10 przeto niema tu zastosowania. (Orzeczn. Izby I S. N. 1923 r. Nr. 82).

⁵⁾ W brzmieniu, ustalonym w ustawie z dn. 16 lipca 1925 r. (D. U. R. P. Nr. 91 p. 637)

Art. 13¹. Za podział wyegzekwowanych sum (art. 1214 u. p. c.) potrącony będzie wpis stosunkowy w wysokości $\frac{1}{2}\%$ od ogólnej sumy, przypadającej do stosunkowego rozdziału pomiędzy wierzycieli.

Art. 14. Jeżeli przed wydaniem wyroku strony nie później niż na pierwszym posiedzeniu sądu zawrą układ pojednawczy, albo zgłoszą wniosek umorzenia nazawsze postępowania — będzie im zwrócona połowa wpisów, uiszczonych przez nie za tę instancję, w której zawarto układ pojednawczy, lub zgłoszony wniosek umorzenia postępowania. Również ulega zwrotowi połowa wpisu w razie odmowy nadania aktom klauzuli egzekucyjnej (art. 161⁹, art. 365¹ u. p. c.). Wpis od ewentualnego powództwa wzajemnego w razie oddalenia powództwa głównego i nierozpatrzenia wskutek tego powództwa wzajemnego ulega zwrotowi.

Art. 15. Wpis stały pobierany będzie:

1) w ilości 10 złotych:

od działów, prowadzonych w drodze incydentalnej, od zatwierdzenia testamentów (art. 1050 i nast. I cz. X t. ros. zb. pr.).

od zatwierdzenia praw do spadku (art. 1408 u. p. c. art. 1239 i nast. I cz. X t. ros. zb. pr.),

od przyznania prawa własności na zasadzie przedawnienia (art. 533, I cz. X t. ros. zb. pr.),

od wykupu majątków rodowych (art. 1346 i nast. I cz. X t. ros. zb. pr., art. 1438 u. p. c.),

od podań o zatwierdzenie lub unieważnienie licytacji nieruchomości;

2) w ilości 2 złotych:

od każdego podania, rozpoczynającego postępowanie sądowe, nie podlegającego opłacie wpisu stosunkowego, lub opłacie wpisu stałego w ilości wyższej — w sprawach, należących do właściwości sądów okręgowych,

od rozciągnięcia nadzoru, celem uniknięcia upadłości, od podań, wymienionych w art. 1, 7 i 12 ustawy z dnia 26 lipca 1919 r. o utraconych tytułach na okaziciela (D. U. R. P. Nr. 67, poz. 406)⁶⁾

i od sprzeciwów osób trzecich, przewidzianych w art. 15 teże ustawy;

3) w ilości 1 złotego,

od każdego podania, rozpoczynającego postępowanie sądowe, nie podlegającego opłacie wpisu stosunkowego, lub opłacie wpisu stałego w ilości wyższej — w sprawach, należących do właściwości sądów pokoju.

Skargi członków rad rodzinnych na decyzje tych rad wolne będą od opłaty.

Art. 16. Wpis stały w tej samej ilości (10 złotych, 2 złotych i 1 złotego) pobierany będzie od skarg incydentalnych w przedmiotach, wymienionych w poprzednim (15) artykule, a od skarg o uchylenie wyroków w tychże przedmiotach wpis wynosić będzie najmniej 5 złotych.

Art. 16¹. W razie opłacenia wpisu od skarg o uchylenie wyroków i decyzji ostatecznych są-

⁶⁾ W brzmieniu, ustalonym w ustawie z dni. 31 marca 1925 r. (D. U. R. P. Nr. 32 p. 223).

dów — ma odpowiednie zastosowanie art. 756 u. p. c.

Art. 17. Wpisy opłacane będą przy złożeniu podania, rozpoczynającego postępowanie, stanowiące podstawę do pobrania wpisu, oprócz wydatków, przewidzianych w art. 10 niniejszej ustawy.

Art. 18. W razie zwrotu podania lub skargi (art. 53, 54¹, 54², 164², 266, 267, 269, 270, 755, 756 i 801 u. p. c.) już po opłaceniu wpisu, lub w razie opłacenia wpisu w sumie większej niż należało, oraz w razie cofnięcia przez stronę podania lub skargi przed nadaniem im biegu — wnoszący podanie lub skargę będzie miał na żądanie zwrócony cały wpis, względnie jego nadwyżkę. Oprócz powyższych wypadków oraz wypadku, przewidzianego w art. 14, wpisy zwrotowi nie ulegają.

Art. 19. Jeżeli po zwróceniu podania lub skargi, lecz przed zwrotem wpisu, wniesione będą powtórnie w tym samym przedmiocie podania lub skarga, zaliczony zostanie co do nich wpis pierwotnie wpłacony.

O d d z i a ł III.

O opłacie od podań.

Art. 20. Od wszelkich podań, wnoszonych do sądów wszystkich instancji, tudzież do urzędników sądowych, oprócz podań, podlegających opłacie wpisu stosunkowego lub stałego, pobierana będzie opłata:

a) w sprawach, podlegających właściwości sądów pokoju, w ilości 0,2 złotego,

b) w sprawach, podlegających właściwości sądów okręgowych — 0,5 złotego.

O d d z i a ł III-a.

O opłacie od wezwań.

Art. 20¹. Od każdego wezwania sądowego, dokonanego na żądanie stron zarówno w sądach pokoju, jak i w sądach wyższych, z wyjątkiem wypadku, wskazanego w art. 307 i 308 u. p. c., oraz wypadku, kiedy strona zrzekła się doręczenia sobie wezwania, pobierana będzie opłata na rzecz Skarbu w wysokości, równającej się każdorazowej opłacie pocztowej za list polecony najniższej wagi, jak obecnie 50 gr.⁷⁾

Rozporządzenie określi sposób użycia sum, uzyskanych z tych opłat.

O d d z i a ł IV.

O opłacie kancelaryjnej.

Art. 21. Od wszelkiego rodzaju dokumentów, wydanych stronom na ich żądanie przez sądy i urzędników sądowych (prócz notariuszów), od tytułów wykonawczych, odpisów, zaświadczeń i t. p., pobierana będzie opłata kancelaryjna: w sprawach, podlegających właściwości sądów pokoju — po 0,5 złotego, a w sprawach, podlegających wła-

⁷⁾ W brzmieniu, ustalonym przez Okóln. Min. Spr. z dn. 15/IX 1926 N. 1219/II G. S./26. (D. U. M. S. N. 19).

ściwości sądów okręgowych — po 1 złotym od każdej strony arkusza, licząc każde 25 wierszy za stronę. Każda rozpoczęta strona liczy się za całą. Od tytułów wykonawczych i dokumentów, wydawanych przez pisarzy hipotecznych, opłata powyższa liczy się najmniej, jak za cały arkusz.

O d d z i a ł V.

O kosztach postępowania w sprawie.

Art. 22. Na wydrukowanie ogłoszeń w wypadkach, przez prawo przewidzianych, strona obowiązana będzie złożyć odpowiednią sumę, oraz opłatę na przesłanie tej sumy do miejsca przeznaczenia.

Art. 23. Sędziowie i inni urzędnicy sądowi, delegowani poza miejscowość, w której urzędują, celem dokonania rewizji sądowej, przesłuchania świadków i innych czynności, będą mieli zwrócone koszta podróży w obie strony i wypłacone djety według norm, wskazanych w „Przepisach tymczasowych o wynagrodzeniu urzędników wymiaru sprawiedliwości⁸⁾”.

Art. 24. Wynagrodzenie biegłych wyznaczoną będzie na ich żądanie przez sąd, stosownie do

⁸⁾ W art. 23, 51, 70 i §§ 4 i 5 powtórzono dosłownie treść przep. tymcz. o kosztach sąd. z dn. 18/VII 1917 r. w redakcji, nie zmienionej dotąd późniejszymi aktami ustawodawczymi. Słowa podkreślone — obecnie zastosowania nie mają. (A. B.).

przepisów, zawartych w art. 529 i 530 u. p. c., niezależnie od kosztów sporządzenia ekspertyzy.

Art. 25. Wynagrodzenie świadków za oderwanie ich od zajęć, wyznaczone będzie według zasad, wskazanych w art. 407 i 408 u. p. c. w ilości od 0,5 do 10 złotych za każdą dobę.

Art. 26. Duchowni wszelkich wyznań, wzywani przez sąd w celu odebrania przysięgi, niezależnie od tego, czy przysięga doszła do skutku, otrzymują za stawiennictwo wynagrodzenie w wysokości według uznania sądu, nie może jednak ono przewyższać 1 złotego od każdej sprawy.

Art. 27. Biegli, świadkowie i duchowni, wzywani poza obręb miejscowości, w której zamieszkują, oprócz wynagrodzenia, w poprzednich (24, 25 i 26) artykułach zapewnionego, mają prawo do zwrotów kosztów podróży w wysokości, określonej przez sąd.

Art. 28. Koszta postępowania powinny być złożone zgóry w całości, lub jeśli nie będzie można ściślej ich określić — pod postacią oznaczonej przez sąd zaliczki, przez tę stronę, na żądanie której sprawdzenie dowodów zarządzone zostało. Jeżeli zaś sprawdzenie to sąd nakaże z urzędu lub na żądanie obu stron, wówczas należną kwotę powinny złożyć obie strony po połowie⁹⁾.

⁹⁾ 1. Wyznaczony stronie przez sąd na zasadzie art. 28 termin dla wniesienia opłat na koszty sprawdzenia dowodów nie może być uważany za prekluzyjny. (Orzeczn. Izby I S. N. z dn. 17/III 1924 N. 1379/23).

Art. 29. Wynagrodzenie komorników i różnych sądowych wyznaczone będzie według specjalnej taksy.

Art. 30. Wynagrodzenie dla strony wygrywającej od strony przegrywającej za prowadzenie sprawy oznaczone będzie w ilości, przewidzianej w taksie dla adwokatów. O ile jednak strona nie będzie miała w sądzie adwokata, służyć jej będzie prawo do połowy tego wynagrodzenia.

O d d z i a ł VI.

O zwrocie kosztów sądowych.

Art. 31. Strona przegrywająca obowiązana będzie na żądanie strony wygrywającej zwrócić jej wszystkie koszta sądowe i prócz tego wynagrodzić ją za prowadzenie sprawy (art. 30).

Art. 32. W razie umorzenia sprawy: a) przez sąd z urzędu w wypadkach, przewidzianych w ust. 4 i 5 art. 53 i ust. 1 i 2 art. 584 u. p. c., b) na żądanie pozwanego w wypadkach, przewidzianych w ust. 1, 2 i 3 art. 69 i ust. 1, 2 i 3 art. 571 u. p. c. i c) wskutek zrzeczenia się przez powoda powództwa — powód obowiązany będzie na żądanie pozwanego zwrócić mu koszta sądowe i wynagrodzić go za prowadzenie sprawy w stosunku jednej

2. Gdy jednak termin ten był wyznaczony w celu umożliwienia stronie działania na zwłokę, to po upływie tego terminu strona przeciwna może żądać wyznaczenia terminu rozprawy dla merytorycznego jej rozpoznania. (Ibid.).

czwartej części wynagrodzenia bądź za pierwszą instancję, bądź za dwie instancje, jeżeli sprawę umorzy instancja apelacyjna, lub jeżeli instancja ta zatwierdzi umarzającą decyzję pierwszej instancji. W razie umorzenia postępowania drugiej instancji wskutek zrzeczenia się przez stronę skargi apelacyjnej, apelujący obowiązany będzie na żądanie strony przeciwnej, niezależnie od kosztów i wynagrodzenia, przysądzonych za pierwszą instancję, zwrócić jej kosztą sądowe drugiej instancji i wynagrodzić ją za prowadzenie sprawy w stosunku jednej czwartej części wynagrodzenia za drugą instancję.

Art. 33. Jeżeli wyrok zapadnie w części na korzyść jednej, a w części na korzyść drugiej strony, sąd orzeczy stosownie do uwzględnionych i odrzuconych żądań, czy która z nich i w jakim stopniu ma prawo do wynagrodzenia za kosztą sądowe.

Art. 34. Wynagrodzenie za kosztą sądowe w sprawie, do której kilka osób wpływa, określone będzie przez sąd odpowiednio do tego, czego która z nich żądała, lub przeciwko czemu spór czyniła.

DZIAŁ II.

O opłatach w postępowaniu hipotecznem.

Art. 35. Od każdej projektowanej do wykazu hipotecznego treści pobierana będzie opłata hipoteczna stała lub stosunkowa.

Art. 36. Opłata stała w wysokości 3 zł. pobierana będzie od każdej treści, której przedmiotem jest wpis praw następujących: 1) prawa własności

nieruchomości, 2) praw, opierających się wyłącznie na spadku, zapisie lub darowiźnie, 3) prawa, którego wartość pieniężna nie da się oznaczyć, 4) kaucji. Taką opłata stała pobierana będzie również od treści, dotyczących ostrzeżeń, hipotek sądowych, prawnych, wpisów, związanych z egzekucją i wykreśleń.¹⁰⁾

Art. 37. Od treści, nie wymienionych w art. 36, pobierana będzie opłata stosunkowa w wysokości $\frac{1}{4}\%$ od wartości. Wartość ustala się w kwocie, która jest podstawą wymiaru opłaty stempłowej od czynności prawnej, z której wynika prawo, będące przedmiotem treści.¹⁰⁾

Art. 38. Jeśli treść, podlegająca opłacie stosunkowej, projektuje się do kilku miejsc tego samego wykazu hipotecznego, lub nawet do różnych wykazów hipotecznym — pobierane będą od niej opłaty: stosunkowa raz jeden, a pozatem stała.

Art. 39. Opłata stosunkowa nie może wynosić mniej, aniżeli 3 złote; wogóle zaś, jeżeli przy obliczeniu suma opłaty wypadnie w ułamkach złotego, należy stosować zasady obliczenia, wyłuszczone w art. 12.¹¹⁾

¹⁰⁾ 1. W brzmieniu, ustalonem w ustawie z dn. 16 lipca 1925 r. (D. U. R. P. N. 91 p. 637)

2. Od treści, zaprojektowanych przed ogłoszeniem ustawy z dn. 16/VII 1925 r. przy zamknięciu postęp. spadk. do działu III o zabezpiecz. dożywocia, opłata hip. stosunkowa pobierana być nie może. (Orzec. Izby I S. N. z d. 29/I 1926 r. N. 1738).

¹¹⁾ W brzmieniu, ustalonem w ustawie z d. 16 lipca 1925 r. (D. U. R. P. N. 91 p. 637).

Art. 40. Opłata hipoteczna od skarg apelacyjnych na decyzję wydziałów hipotecznych przy sądach pokoju wynosić będzie 3 złote, przy sądach zaś okręgowych 10 złotych; a od skarg o uchylenie wyroków: w pierwszym wypadku 10 złotych, a w drugim 25 złotych.

Art. 41. Od wszelkich dokumentów, wydanych przez pisarzy hipotecznych (kopji, świadectw z wykazów i ksiąg hipotecznych i t. p.), opłaty stempowe pobierane nie będą: dokumenty te podlegać będą opłacie kancelaryjnej, ustanowionej w art. 21 niniejszej ustawy.

Art. 42. Opłaty od treści, stosunkowe i stałe, pobierać będzie projektujący treść notariusz lub pisarz hipoteczny (art. 19 ust. hip. 1818 r.), a opłaty kancelaryjne i opłatę od skarg na decyzje wydziałów hipotecznych — pisarz hipoteczny, z obowiązkiem przelewania tych opłat do właściwych kas sądowych.

Art. 42¹. Na obszarze, na którym obowiązuje cz. 1. T. X ros. zb. pr., jeżeli przy pierwiastkowem zaprowadzeniu hipoteki projektowana do wykazu treść dotyczy prawa, które było uprzednio zarejestrowane w rosyjskim rejestrze wieczystym, to od takiej treści opłaty stosunkowej się nie pobiera.¹²⁾

¹²⁾ W brzmieniu, ustalonym w ustawie z d. 16 lipca 1925 r. (D. U. R. P. N. 91 p. 637).

DZIAŁ III.

O wyjątkach od przepisów o kosztach sądowych, w sprawach cywilnych i o opłatach w postępowaniu hipotecznem.

Art. 43. Instytucje państwowe są wolne od uiszczenia wszelkich kosztów sądowych i opłat, wyjąwszy koszty postępowania w sprawie.

Jeżeli sprawa rozstrzygnięta na korzyść wspomnianych instytucji, wtenczas niezapłacone przez nich koszty i opłaty, a w tej liczbie wpisy, opłaty od podań, wezwań, opłaty kancelaryjne i inne, ściągnięte będą z polcenia sądu od strony, która sprawę przegrała.

W razie przegrania procesu przez pomienione instytucje mają zastosowanie art. 31 — 34.

Art. 44. Od wszelkich kosztów sądowych i opłat hipotecznych wolne są osoby, którym prawo ubogich przez decyzję sądu przyznane zostało. Skargi na decyzje, odmawiające przyznania prawa ubogich są dopuszczalne.¹³⁾

¹³⁾ 1. Choćby prośbę o przyznanie prawa ubogich sąd może rozpatrywać bez wezwania strony przeciwnej, gdy jednak ona stawia się na posiedzenie sądowe, to powinna być dopuszczona do głosu bez prawa wszakże zaskarżenia decyzji sądu w tym przedmiocie. (Orzec. Izby I S. N. z dn. 22/XII 1923 r. N. 2083).

2. Na decyzję sądu, którą nie uwzględniono prośby o przyznanie prawa ubogich, jest dopuszczalna skarga kasacyjna. (Ibid.).

Art. 45. Osoby, występujące w roli powoda na zasadzie przepisów o ubezpieczeniu robotników od nieszczęśliwych wypadków, jak również na zasadzie przepisów o wynagrodzeniu robotników, poszkodowanych wskutek nieszczęśliwych wypadków, oraz członków ich rodzin, w przedsiębiorstwach fabrycznych i górniczych i na zasadzie przepisów o wynagrodzeniu poszkodowanych wskutek nieszczęśliwych wypadków pracowników, majstrów i robotników na drogach żelaznych a także członków ich rodzin, — korzystają z prawa ubogich bez potrzeby przyznania im tego prawa przez sąd.

Art. 46. Osoba, chcąc wyjednać w sprawie prawo ubogich, winna złożyć sądowi, w którym sprawa już się toczy, lub toczyć się ma, zaświadczenie właściwej władzy gminnej, policyjnej, lub swej zwierzchności służbowej, iż nie posiada środków na prowadzenie sprawy. Zaświadczenie powinno obejmować dokładne dane o jej majątku, dochodach i położeniu rodzinnem. Sądy pokoju mogą przyznawać prawo ubogich i bez takich zaświadczeń.¹⁴⁾

Art. 47. Sąd może odmówić przyznania prawa ubogich, jeśli żądanie, stanowiące przedmiot sprawy, dla której prawo ma być przyznane, będzie jawnie bezzasadne.

Art. 48. Winny podania nierzetelnych wiadomości, co do swego stanu majątkowego, ulegnie ka-

¹⁴⁾ Prawo ubogich do wniesienia skargi kasacyjnej przyznaje sąd, od wyroku którego skarga ma być wniesiona (Orzeczn. Izby I S. N. z d. 5/X 1926 r., N. I c. 88/26).

rze, przewidzianej w art. 161 kod. kar. z r. 1903; winny zaś wydania nierzetelnego w tej mierze świadectwa ulegnie karze, przewidzianej w art. 667 tegoż kodeksu.

Art. 49. Całe postępowanie o uzyskanie prawa ubogich wolne jest od wszelkich kosztów sądowych, a podanie o wydaniu zaświadczeń, wymienionych w art. 46, jak również same zaświadczenia, wolne są od opłat stemplowych.

Art. 50. Prawo ubogich służyć będzie do tej tylko sprawy, w której zostało przyznane i tylko do czasu, dopóki zmiana w stanie majątkowym osoby, której to prawo przyznane zostało, nie umożliwi jej uiszczenia kosztów.

Art. 51. Za stronę, która korzysta z prawa ubogich, koszta postępowania w sprawie (art. 22 — 29), pokryte będą z funduszków **Królestwa Polskiego Zarządu wymiaru sprawiedliwości.**

Art. 52. Przy rozstrzygnięciu sprawy na korzyść strony, której zostało przyznane prawo ubogich, pokryte za nią koszty postępowania w sprawie, jak również niezapłacone przez nią wpisy, opłaty od podań, wezwań, tudzież opłaty kancelaryjne i hipoteczne — ściągnięte będą, z polecenia sądu, albo z majątku, stronie tej przysądanego, albo od strony, która sprawę przegrała.

Art. 53. Przyznanie stronie prawa ubogich nie zwalnia jej od obowiązku zwrócenia kosztów sądowych stronie wygrywającej.

DZIAŁ IV.

O opłatach w postępowaniu upadłościowym.

Art. 54. Opłaty w postępowaniu upadłościowym są:

- 1) wpis cały,
- 2) opłata stosunkowa i
- 3) opłata kancelaryjna.

Żadne inne opłaty w postępowaniu upadłościowym pobierane nie będą.

Art. 55. Wpis stały pobierany będzie:

- a) w ilości 10 złotych:
  - od podań wierzycieli o ogłoszenie upadłości,
  - od opozycji wierzycieli przeciw wyrokowi, ogłaszającemu upadłość,
  - od wszelkich skarg, zakładanych przez wierzycieli do wyższych instancji,
- b) w ilości 100 złotych:
  - od żądania przywrócenia do czci kupieckiej (art. 604 Kod. Handl.):

Art. 56. Opłata stosunkowa potrącana będzie przez zarząd masy w ilości 1% od ogólnej sumy, przypadającej do podziału pomiędzy wierzycieli według każdego planu działowego (art. 558 i 561 Kod. Handl.) i przelewana będzie do kasy sądowej.

Art. 57. W razie zawarcia układu pomiędzy upadłym i wierzycielami (art. 519 i nast. Kod. Handl.) opłata stosunkowa pobierana będzie w tej samej ilości od sumy, która ma być wypłacona na mocy układu, sprawdzonym wierzycielom. W tym

wypadku opłata stosunkowa ściągnięta będzie z polecenia sądu od upadłego po zatwierdzeniu układu. Majątek, księgi, papiery i rzeczy upadłego (art. 525 Kod. Handl.) będą mu wydane dopiero po uiszczeniu tej opłaty.

Art. 58. Opłata kancelaryjna pobierana będzie w postępowaniu upadłościowym według zasad, wyłuszczonych w art. 21 niniejszej ustawy. Upadły jednak wolny jest od tej opłaty.

Art. 59. Przepisy art. 3, 4, 17, 18, 20 i 39 niniejszej ustawy, mają zastosowanie i przy opłatach w postępowaniu upadłościowym.

DZIAŁ V.

O opłatach w sprawach karnych.

Art. 60. Wyrok, skazujący w sprawie karnej pociąga za sobą obowiązek uiszczenia przez każdego skazanego opłaty sądowej, w zależności od wymierzonej mu kary według przepisów następujących.

Art. 61. Skazany w pierwszej instancji obowiązany będzie, tytułem kosztów sądowych, uiścić w razie skazania na karę pozbawienia wolności na termin nie dłuższy niż:

1 miesiąc	5 złotych
3 "	10 "
6 "	20 "
1 rok	40 "
2 lata	80 "
4 "	160 "
6 "	320 "

w razie skazania na karę cięższą — 600 złotych.

Art. 62. Skazany w pierwszej instancji na grzywnę, względnie karę pieniężną, obowiązany będzie, tytułem tychże kosztów sądowych, uiścić 10% od kwoty, wymierzonej mu grzywny, względnie kary pieniężnej, względnie od obu tych kwot; w każdym razie nie mniej, aniżeli 0,5 złotego.

Art. 63. Jeśli skazanie na grzywnę, względnie karę pieniężną, nastąpi łącznie z karą pozbawienia wolności, pobrane będą obie przewidziane w poprzednich artykułach (61 i 62) opłaty.

Art. 64. Jeśli orzeczona zostanie grzywna, a kara pozbawienia wolności wyznaczona zostanie tylko na wypadek niemożności ściągnięcia tejże — opłata pobrana będzie według art. 62 od grzywny.

Art. 64¹. Skazanym jednym lub kilkoma wyrokami, na zasadzie przepisów o zbiegu przestępstw, wymierzona będzie opłata stosownie do kary łącznie orzeczonej, przyczem ewentualnie uiszczono opłaty sądowe zaliczone będą na poczet opłaty na tej zasadzie orzeczonej.

Art. 65. Za instancję apelacyjną pobierana będzie połowa opłaty należnej za pierwszą instancję, opłaty zaś w Sądzie Najwyższym, jako w sądzie III-ej instancji, pobierane będą w takiej samej wysokości, jak przewidziane dla pierwszej instancji. Sądy wyższych instancji, w razie zmian wyroków sądów niższych, określać będą opłaty za całe postępowanie, według zasad wyżej wyluszczonych.

Art. 66. Wysokość przypadającej od skazanego opłaty sądowej oznaczać będzie sąd w wyro-

ku skazującym. Opłata ściągana będzie z polecenia sądu z majątku skazanego.

Art. 67. W sprawach z prywatnego oskarżenia, w razie wyroku uniewinniającego, opłatę sądową w ilości od 3 do 100 złotych w pierwszej instancji obowiązany będzie uiścić oskarżyciel prywatny. W tym wypadku mają również zastosowanie art. 65 i 66.

Art. 67¹. Od powództw cywilnych, wytaczanych w sprawach karnych pobiera się wpis ogólny w ilości w art. 7 wskazanej; wpis ten opłaca się przy wejściu sprawy do sądu wyrokującego; samo zameldowanie powództwa cywilnego w postępowaniu wstępnem, choćby nawet połączone z jego zabezpieczeniem, nie pociąga jeszcze za sobą obowiązku uiszczenia wpisu. Przy pobieraniu wpisu mają zastosowanie art. 43 — 52.¹⁵⁾

¹⁵⁾ 1. Powód cywilny w procesie karnym obowiązany jest pod groźbą utraty praw powództwa cywilnego wnieść opłaty sądowe w ciągu 7 dni od otrzymania zawiadomienia o wpłynięciu sprawy do Sądu Okręgowego i o wyznaczeniu rozprawy głównej. (Orzec. Izby II S. N. z dn. 26/II 1924).

2. Termin ten w razie wytoczenia powództwa cywilnego po wpłynięciu sprawy do Sądu Okręgowego winien być liczony od daty otrzymania zawiadomienia o uznaniu petenta za powoda cywilnego. Jeśli od dnia wytoczenia powództwa cywilnego do dnia rozprawy głównej pozostało mniej niż 7 dni, to opłaty powinny być wnieszone nie później, jak w dniu rozprawy. Z uchybieniem temu terminowi powództwo cywilne pozostanie bez rozpoznania. (Ibid.).

Art. 68. Sąd może w wyroku zwolnić skazanego, lub oskarżyciela prywatnego, od opłaty, jeśli uzna, że uiszczenie jej będzie dla nich zbyt uciążliwe.

Art. 69. Koszty w sprawach karnych (wynagrodzenie świadków, biegłych, koszty ekspertyzy, ogłoszeń i t. p.) obliczane i ściągane będą według zasad, przewidzianych w odpowiednich artykułach ustawy postępowania karnego. Przepis art. 26 stosowany będzie także w postępowaniu karnem.

Art. 69¹. Za odpisy wyroków, protokółów i t. p., wydawane powodom cywilnym i oskarżycielom prywatnym, winny być uiszczone opłaty kancelaryjne, przewidziane w art. 21.

3. W sądach pokoju opłaty sądowe od powództwa cywilnego w sprawie karnej powinny być, pod groźbą nie rozpatrzenia go, wniesione przed rozprawą sądową. (Ibid.).

4. Powództwo cywilne w procesie karnym bez określenia jego wartości nie ulega przyjęciu; przy nie możliwości dokładnego określenia tej wartości należy oznaczyć minimum. (Ibid.).

5. Powód cywilny w procesie karnym może przed terminem rozprawy powiększyć poszukiwaną sumę z wniesieniem opłat sądowych od tej powiększonej sumy. (Ibid.).

6. Wpis należy się od skarg apelacyjnych i kasacyjnych, wnoszonych w procesie karnym w przedmiocie powództwa cywilnego, niezależnie od tego, która ze stron wniosła te skargi. (Ibid.).

DZIAŁ VI.

O przeznaczeniu kosztów sądowych w sprawach cywilnych oraz opłat w postępowaniu hipotecznym, upadłościowym i w sprawach karnych.

Art. 70. Wszystkie koszty sądowe w sprawach, oprócz kosztów postępowania w sprawie, oraz opłaty w postępowaniu hipotecznym, upadłościowym i w sprawach karnych, stanowią dochód **Król. Polskiego Zarządu wymiaru sprawiedliwości.**

Art. 71. Opłaty, składane na wydrukowanie ogłoszeń (art. 22), sądy przesyłają wraz z ogłoszeniami do redakcji wyznaczonych w tym celu wydawnictw.

Art. 72. Pieniądże, składane na delegację sędziów i urzędników sądowych, lub na wezwanie i wynagrodzenie świadków, biegłych i duchownych (art. 23—27), wypłacane będą przez sąd według przeznaczenia.

Art. 73. Pozostałość złożonych przez strony pieniędzy będzie im na żądanie zwracana.

DZIAŁ VII.

O opłatach w sprawach ogólnych.

Art. 74. Do podań i świadectw urzędowych w sprawach, nieobjętych art. 1 — 73, stosowane będą art. 140, 142—145, 148—154, 157, 158, 160 i 161 ustawy o opl. stempl. z dnia 1.VII 1926 roku (D. U.

Nr. 98, p. 570) z wyłączeniem postanowień, które dotyczą notariuszów.¹⁶⁾

Przepisy przechodnie.

§ 1. W sprawach, które się rozpoczęły we wszelkich sądach rosyjskich, obywatelskich i okupacyjnych, opłaty pobierane będą według zasad niniejszej ustawy dopiero od czynności, wynikłych po przejęciu tych spraw przez sądy polskie.

§ 2. Jednakże w sprawach, w c. n. okupacyjnych sądach okręgowych, należy przed przystąpieniem do dalszego rozpoznawania tych spraw przez sądy polskie, pobrać różnicę pomiędzy sumą opłat, jakaby się w danej sprawie należała według zasad niniejszej ustawy, a sumą, pobraną przez c. n. sądy okupacyjne. Gdyby zaś przez te sądy było pobrane opłat więcej, niż się według niniejszej ustawy należy, przewyżka zaliczy się na dalsze koszty, w żadnym jednak wypadku nie będzie zwracana przez sądy polskie.

§ 3. Od wydawanych przez sądy polskie odpisów nakazów płatniczych z klauzulą egzekucyjną w sprawach, w których ukończone zostało postępowanie napominawcze w sądach c. n. okupacyjnych, opłaty sądowe obliczone być winny według zasad, wskazanych w art. 8 niniejszej ustawy i z zaliczeniem opłat, pobranych przez sądy niemieckie.

§ 4. Do czasu opracowania specjalnych przepisów, opłaty za wciągnięcie do rejestru firmowego

¹⁶⁾ W brzmieniu, ustalonem art. 174 ustawy z dnia I.VII 1926 r. o opl. stempl. (D. U. Nr. 98 p. 570):

pobierane będą na rzecz **Królewno-Polskiego Zarządu wymiaru sprawiedliwości** według norm, które dotychczas obowiązywały w sądach okupacyjnych.

UWAGA 1. Postanowienia, dotyczące kosztów sądowych, zawierają się prócz tego w ustawie post. cyw. (art.: 54¹, 54², 133, 142, p. 5, 145, 161²², 162²³, 263 p. 4, 269 p. 5, 270; 407, 408, 448, 514, 529—532, 571 p. 5, 577, 661, 683, 684, 701 p. 4, 723, 756, 776¹, 801, 896, 897, 913, 916—922, 958, 1001, 1006, 1009, 1014. — 1016, 1020, 1149, 1163, 1206, 1593, 1682) i w ustawie post. karn. (art.: 69, 75, 559, 576, 592, 613, 776 p. 3, 795, 1212, 1213).

UWAGA 2. Taksa notarialna rosyjska 1876 r. w wydaniu iniejszem, jako nie aktualna, pomieszczona nie została: polska taksa wynagrodzenia za czynności notarialne jest, podobno, dopiero w opracowaniu; taksa zaś specjalna, obowiązująca wyłącznie w województwach wschodnich, pomieszczona została w załączniku N. 20c.

ZALĄCZNIKI.

1.

Do art. 8, 15 i 10.**a. USTAWA****o utraconych tytułach na okaziciela.¹⁾***z dnia 26 lipca 1919 r.*

(D. U. R. P. Nr. 67 p. 406).

rt. 15. W brzmieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1921 r. (D. U. R. P. Nr. 106, p. 770, art. 3).

Koszty postępowania w sprawie ponosi strona interesowana.

¹⁾ Rozporządzeniami Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1923 r. (D. U. Nr. 49, p. 339 i 340), moc obowiązującą ustawy z dnia 26 lipca 1919 r. o utraconych tytułach na okaziciela (D. U. R. P. Nr. 67, p. 406) w brzmieniu, nadanem jej przez ustawę z dnia 17 grudnia 1921 r., zmieniającą przepisy tymczasowe o kosztach sądowych (D. U. R. P. Nr. 106, p. 770), rozciągnięto na województwa wschodnie. (A. B.).

b. USTAWA*z dnia 31 marca 1925 r.***zmieniająca przepisy tymczasowe o kosztach sądowych.**

(D. U. R. P. Nr. 32, p. 223).

Art. 1. Art. 8 i 15 Przepisów tymczasowych o kosztach sądowych (dekret z d. 18 lipca 1917 r. Dz. Urz. Dep. Spraw. 1917 r. Nr. 1, poz. 7, dz. 1. — Załącznik do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 marca 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 284) ulegają następującym zmianom:²⁾

c OKÓLNİK MIN. SPRAWIEDL.**Nr. 1055/I. U./25***z dnia 14 maja 1925 r.***O opłatach sądowych w sprawach, związanych z przerachowaniem wierzytelności.****Do wszystkich sądów w okr. sąd. apel. lubel. warsz. i wil.**

(D. U. M. S. Nr. 11).

W myśl § 4 rozporz. Prez. Rz-tej z dnia 3.X 1924 r. (D. U. R. P. Nr. 89, p. 844), zmienionego rozp.

²⁾ Zmiany te w wydaniu najmniejszym zostały już wprowadzone do treści wymienionych art. 8 i 15 przep. tymcz. o kosztach sądowych.

z dnia 27.XII 1924 r. (D. U. R. P. Nr. 114, p. 1015), w sprawach, związanych z przerachowaniem należności prywatno- i publ.- prawnych, wymienionych w § 1, tegoż rozporządzenia, przy oznaczeniu wpisu w I instancji wartość powództwa należy traktować, jako nieokreśloną, z tem, że pierwsiastkowo określony wpis nie może przekraczać kwoty 100 zł., ostateczna zaś suma wpisu ma być wymierzona według kwoty, zasądzonej, lub ustalonej wyrokiem... Przy obliczaniu wpisów wyższych instancji mają zastosowanie przepisy ogólne.

2.

Do art. 20¹.

**a ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 31 marca 1925 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu
o opłatach za doręczanie wezwań i zawiadomień
na obszarze b. zaboru rosyjskiego.

(D. U. R. P. Nr. 39, p. 275).

Na zasadzie art. 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1921 r., zmieniającej przepisy tymczasowe o kosztach sądowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 770) oraz art. 20¹ tychże przepisów w brzmieniu powyż-

szej ustawy zarządzam w porozumieniu z Ministrem Skarbu, co następuje:

§ 1. Opłaty od wezwań, przewidziane w art. 20¹ przepisów tymczasowych o kosztach sądowych w brzmieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 770), pobiera wyłącznie sąd, w którym toczy się sprawa i zapisuje je na rzecz Skarbu Państwa w budżecie wymiaru sprawiedliwości.

§ 2. W razie potrzeby doręczenia wezwania w innym okręgu sądowym, sąd, w którym toczy się sprawa, przesyłając sprawę do innego sądu (art. 6 dekretu z dnia 18 lutego 1918 r. — Dz. P. P. P. z 1918 r. Nr. 5, poz. 9) winien uprzednio pobrać opłaty od wezwań i zawiadomić sąd wezwany o ilości pobranych opłat. Gotówki tej nie odsyła się sądowi wezwanemu o doręczenie.

§ 3. Sąd wezwany, przekonawszy się o niedostateczności pobranych opłat, zażąda od sądu, w którym toczy się sprawa, aby pobrał od strony dodatkową sumę opłat należnych za doręczenie.

§ 4. Sąd, zarządzający doręczenie, przesłane przez sąd zamiejscowy, nie pobiera z tego tytułu żadnych opłat.

§ 5. Woźni przy sądach okręgowych i wyższych otrzymują za każde doręczenie wezwania, lub zawiadomienia, dokonane na żądanie strony, 50°/_o z sum uzyskanych z opłat od wezwań. Niezależnie od tego woźni otrzymują odpowiednie wynagrodzenie w wypadku, wskazanym w art. 3 dekretu

z dnia 16 lutego 1918 r. (Dz. P. P. P. z 1918 r. Nr. 5 poz. 9)¹⁾.

§ 6. Magistraty i wójci gmin, otrzymują 25% z sum, uzyskanych z opłat od wezwań i zawiadomień, doręczonych za pośrednictwem magistratów i urzędów gminnych, jako wynagrodzenie dla funkcjonariuszów, wykonujących doręczenie w sprawach cywilnych, bez względu na to, czy wezwanie lub zawiadomienie pochodzi od sądu okręgowego, czy od sądu pokoju (art. 7 dekretu z dnia 16 lutego 1918 r. w przedmiocie doręczenia wezwań oraz zawiadomień — Dz. P. P. P. Nr. 5, poz. 9).

§ 7. Wynagrodzenie procentowe, o którym mowa w § 5 i 6, sądy wypłacają na podstawie rachunków, przedstawianych przez woźnych, względnie magistraty i wójtów gmin, odnośnie zaś wydatki zapisują na ciężar budżetu wymiaru sprawiedliwości.

§ 8. Rozporządzenie powyższe uzyskuje moc obowiązującą z dniem 15 kwietnia 1923 r. Jednocześnie uchyla się rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 października 1921 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w przedmiocie opłat za doręczenie wezwań i zawiadomień na obszarze b. zaboru rosyjskiego (Dz. U. R. P. 1921 Nr. 90. poz. 669).

¹⁾ W brzmieniu, ustalonym rozporz. Min. Spraw. z dnia 22.VII 1926 r. (D. U. Nr. 72, p. 419).

b. OKÓLNIK

MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI.

Nr. 1026 II G. S.

z dnia 10. IV. 1925 r.

w sprawie
znaczków sądowych do uiszczania opłat od
wezwań.

Do wszystkich władz i urzędów wymiaru sprawiedliwości w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie.

Mając na uwadze, że, począwszy od 15 marca 1925 r., opłata od wezwań wynosi kwotę 45 gr. (art. 20¹ przep. tymcz. o koszt. sąd. Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 28, poz. 284 — taryfa pocztowa Dz. U. R. P. z r. 1925 Nr. 26, p. 188), przeznaczone zaś do uiszczania tej opłaty znaczki sądowe z napisem „opłata za doręczenia“ opiewają na kwotę 35 gr., należy opłatę od wezwań uiszczać, aż do odwołania, częściowo za pomocą znaczków 35-groszowych z napisem „opłata za doręczenia“ i częściowo zapomocą zwykłych znaczków sądowych wartości 10 gr. z napisem „opłata sądowa“.

c. OKÓLNIKI

MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

1) Nr. 1202 II G. S.

z dnia 12 lipca 1926 r.

w sprawie

wprowadzenia w obieg znaczków sądowych z napisem „opłata sądowa“ wartości 45 gr.

(Dz. U. M. S. Nr. 14).

i 2) Nr. 1219 II G. S.

w sprawie

opłat sąd. za doręczenia.

(D. U. M. S. Nr. 19).

wyjaśniają:

1-szy, że wprowadzony w obieg znaczek sądowy z napisem „opłata sądowa“ wartości 45 gr. może być używany do uiszczenia wszelkich opłat sądowych, przedewszystkiem jednak jest przeznaczony, do opłat za doręczenia, wynoszących od dnia 1.IV 1926 r. 45 gr. z chwilą, kiedy nastąpi całkowite wyczerpanie zapasu znaczków 35-ciogroszowych;

i 2-gi, że wobec podwyższenia z dniem 1.IX 1926 r. taryfy pocztowej za listy polecone do 50 gr. (D. U. R. P. Nr. 88, p. 490) opłaty za doręczenie również uległy zwwyżce do 50 gr. i uiszczać je należy zapomocą kombinowania znaczków 45 i 5-cio-

groszowych do zupełnego ich wyczerpania; a w razie braku którego z nich (lub obydwóch) używać należy znaczki 50-ciogroszowe.

d OKÓLNIK

MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Nr. 963/I U/24.

z dnia 1 grudnia 1924 r.

w sprawie

pobierania opłat za doręczenie pism sądowych w Ameryce.

Do wszystkich sądów i prokuratorów w Rz-tej

W razie przesyłania pism sądowych do doręczenia adresatom, przebywającym w Ameryce, należy od strony interesowanej z góry pobierać opłatę za każde doręczenie w sumie 25 zł. w walucie Stanów Zjedn. Am. Półn., lub też równoważność w złotych. Oczywiście nie dotyczy to rekwizycji w sprawach karnych. Kwoty pobrane należy wpisywać pod poz. 1 § 9 budżetu (dział II), i, przesyłając wniosek o doręczenie, wyraźnie w nim zaznaczyć, że opłatę za doręczenie już uiszczono.

e. **OKÓLNIK**
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Nr. 1053/I. U/25.

z dnia 14 maja 1925 r.

O uiszczeniu opłat i kosztów sąd. w razie udzielenia pomocy prawnej między sądami różnych dzielnic.

(D. U. M. S. Nr. 11).

Do wszystkich sądów

O ile chodzi o opłaty sądowe, to, gdy sądy wzywający i wezwany, znajdują się w różnych dzielnicach — opłata ma być pobrana według zasad, obowiązujących w siedzibie sądu wzywającego i rzeczą tegoż sądu jest dopilnowanie, by przepisane opłaty uiszczone zostały... Natomiast do gotowych wydatków Skarbu Państwa, np. wynagrodzenia świadków, znawców i t. p., mają zastosowanie przepisy dzielnicowe sądu wezwanego. W sprawach cywilnych sąd wezwany winien odnieść się do sądu wzywającego o wyrównanie poniesionego z kasy sądowej wydatku i czuwać nad jego pokryciem; a sąd wzywający pokryje ten wydatek, bądź ze złożonej przez strony zaliczki, bądź też z własnych funduszy, ściągając następnie poniesione koszty od strony zobowiązanej do zapłaty. W sprawach karnych natomiast sąd wezwany przy odesłaniu sprawy zawiadomi jedynie sąd wzywający o poniesionym wydatku celem uwidocznienia go w spisie kosztów danej sprawy karnej. Wyrównanie (zwrot) należności między sądami nie następuje.

3.

Do art. 22, 23 i 71.

(Koszta postępowania w sprawie).

a. **OKÓLNIKI**

MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

1) Nr. 1224/II. G. S./26.

z dnia 5 października 1926 r.

w sprawie

opłacania należności Polskiej Agencji Telegraficznej za publikowanie ogłoszeń sądowych.

(D. U. M. S. 1926 r. Nr. 20).

Do władz i urzędów wymiaru sprawiedliwości w całym Państwie.

W związku z uchwałą Rady Ministrów z dnia 11 lutego 1924 r. o wyłącznym pośrednictwie P. A. T. w publikowaniu ogłoszeń władz i urzędów państwowych lub przez państwowe urzędy nakazanych (pismo okólne Nr. 678/II.G.S./24 Dz. Urz. Nr. 6/24), celem uniknięcia zwłoki w uregulowaniu należnych należności P. A. T. i redakcyj zainteresowanych czasopism, zarządzam, w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów, co następuje:

Tytułem należności P. A. T. za publikowanie ogłoszeń, zarządzanych przez sądy na rachunek stron, sądy opłacają:

a) stawkę ryczałtową w wysokości, ustalonej przez dane czasopismo, jeżeli czasopismo,

w którym ma być ogłoszenie zamieszczone, policza należność za ogłoszenie w stawkach ryczałtowych;

- b) 20 gr. za wyraz, o ile ogłoszenie ma być zamieszczone w Dz. Urz. wojewódzkim, Oředowniku Powiatowym i t. p. wydawnictwach urzędowych.
- c) 35 gr. za wyraz ogłoszenia w Monitorze Polskim oraz we wszystkich innych czasopismach i wydawnictwach, które obliczają należność od wiersza;
- d) stawkę od wyrazu w wysokości, ustalonej przez wydawnictwo, o ile dane wydawnictwo stawkę taką już stosuje.

Przeznaczone do publikowania ogłoszenia sądy przesyłają do miejscowego oddziału P. A. T. przy piśmie wzoru Nr. 1; w miejscowościach zaś, gdzie oddziału P. A. T. niema, sądy oddają ogłoszenia bezpośrednio do wybranego czasopisma, posługując się formularzami Nr. 2 i 3.

Po obliczeniu należności za dane ogłoszenia na podstawie powyższych stawek sądy pobierają odnośną sumę od strony zgóry, względnie czerpią ją z zaliczek, złożonych przez stronę na koszty postępowania w sprawie, i przekazują na konto czekowe P. A. T. w P. K. O. Nr. 30358 równocześnie z wysłaniem odnośnego ogłoszenia do miejscowego oddziału P. A. T., względnie do wybranego czasopisma, obroty zaś powyższych sum zarachowują w myśl obowiązujących w tym kierunku przepisów.

O ile w wyjątkowych wypadkach, w myśl odnośnych przepisów ustawowych, należność za ogłoszenia

nie może być pobrana od strony zgóry, należy w załączonym formularzu Nr. 1, względnie Nr. 3, wskazać sumę należności P. A. T. i zaznaczyć termin, w którym należność ta uiszczoną zostanie, tudzież czuwać, by termin był dotrzymany.

Na blankietach nadawczych P. K. O. należy zaznaczyć numer sprawy, nazwisko strony, nazwę odnośnego czasopisma i przeznaczoną sumę (np. Nr..... nazwisko Nr.Nr..... Mon. Pol. 40 zł. Dz. Urz. Województwa Poznańskiego 25 zł.), tudzież przestrzegać, aby podany na blankiecie numer sprawy zawsze był zgodny z numerem ogłoszenia, podanym w piśmie do P. A. T., przyczem do każdej sprawy powinien być użyty osobny blankiet nadawczy.

Rachunki czasopism za wydrukowanie ogłoszeń P. A. T. zatrzymuje w swojej składnicy i nie przesyła sądom żadnych pokwitowań na wpłaconą w powyższy sposób należność, dowodem zaś dokonanej wpłaty będzie odcinek blankietu nadawczego i numer czasopisma, w którym zamieszczono ogłoszenie.

W wypadkach, w których koszta publikowania ogłoszeń opłaca Skarb Państwa na własny rachunek (pismo okólne Nr. 785/II. G. S./24 Dz. Urz. Nr. 19/24), powyższe stawki (ustęp 2-gi niniejszego okólnika) nie mają zastosowania. Należność P. A. T. za takie ogłoszenia opłacają sądy tylko w wysokości rzeczywistych kosztów ogłoszenia, a to na podstawie rachunków, nadsyłanych przez P. A. T. Odnośne rachunki należy regulować zaraz po ich

otrzymaniu, mianowicie zapomocą blankietów nadawczych P. K. O.

Przy wypełnianiu formularzy Nr. 1, 2, 3, należy skreślić nieodpowiednie wyrazy, względnie ustępy.

Wyżej omówione formularze dostarcza sądom P. A. T. własnym kosztem, przeto odnośnie zapotrzebowania należy kierować do P. A. T. w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście 50. Sady pokoju i sądy powiatowe zamawiają powyższe druki za pośrednictwem sądów okręgowych, względnie sądów apelacyjnych w b. dzielnicach pruskiej i austriackiej, a te ostatnie przesyłają zbiorowe zapotrzebowanie bezpośrednio do P. A. T. Pierwsze zapotrzebowanie na okres do końca r. b. i osobno na r. 1927 należy przesłać zaraz po ogłoszeniu niniejszego okólnika, ograniczając ilość żądanych druków do istotnie niezbędnej potrzeby.

Okólnik niniejszy nie dotyczy obwieszczeń, zamieszczanych w Dodatku do Dziennika Urzędowego Ministerstwa Sprawiedliwości. Sprawę tę reguluje okólnik Nr. 992/Red./24 z dnia 6 listopada 1925 r. Dz. Urz. Nr. 4/25.

Wykaz stawek ryczałtowych w poszczególnych pismach, operujących temi stawkami, będzie rozesłany sądom przez Wydział Ogłoszeń P. A. T., który zawiadamiać będzie również o każdej zmianie w mowie będących stawek.

Wzór Nr. 1.

Sąd ..... w .....

Do
Polskiej Agencji Telegraficznej Oddział

w .....

Załączone (ogłoszenie — a, edykt i t. p.)
№ ..... (nazwisko strony
.....) należy ogłosić najdalej do dn. ....
..... w czasopiśmie:
.....

a numer dowodowy zaraz po wydrukowaniu ogłoszenia doręczyć sądowi; rachunek odnośnego czasopisma, zaopatrzonego powyższym numerem sprawy, przesłać do P. A. T. w Warszawie celem opłacenia.

Niedotrzymanie powyższego terminu narazi P. A. T. na ponoszenie ewentualnych kosztów z powodu odroczenia wyznaczonych terminów sądowych.

Należność P. A. T.:

a) w kwocie ryczałtowej zł. .... gr.
za ogłoszenie w czasopiśmie .....b) po ..... gr. za wyraz razem zł. ....
gr. .... za ogłoszenie w czasopiśmie .....

c) .....

d) .....

przekazano na konto czekowe P. A. T. Nr. 30358. (będzie przekazana na powyższe konto w ciągu dni....). Koszta wydrukowania powyższego ogłoszenia obciążają Skarb Państwa, przeto odnośna należność będzie przekazana na powyższe konto po nadesłaniu sądowi rachunku P. A. T.

Dnia .....

Podpis .....

Wzór Nr. 2...

Sąd ..... w .....

Do

Administracji czasopisma .....

w .....

Załączone (ogłoszenie — a, edykt i t. p.)
 № ..... należy ogłosić w powyższym czasopiśmie najdalej do dnia .....

Niedotrzymanie powyższego terminu narazi Administrację na ponoszenie ewentualnych kosztów z powodu odroczenia wyznaczonych terminów sądowych.

Numer dowodowy należy zaraz po wydrukowaniu ogłoszenia doreczyć sądowi, a odnośny ra-

chunek zaopatrzony powyższym numerem sprawy, oraz drugi egzemplarz numeru dowodowego przesłać do Polskiej Agencji Telegraficznej w Warszawie, ul. Krakowskie-Przedmieście Nr. 50 celem opłacenia.

UWAGA: Zastrzega się drukowanie petitem:

Dnia .....

Podpis .....

Wzór Nr. 3...

Sąd ..... w .....

Polską Agencję Telegraficzną

w Warszawie

Krakowskie-Przedmieście Nr. 50

zawiadania, że równocześnie zwrócił się do Administracji czasopisma .....

z wezwaniem zamieszczenia

ogłoszenia dotyczącego sprawy № ..... (nazwisko strony) i polecił, aby Administracja odnośny rachunek zaopatrzony numerem sprawy oraz drugi egzemplarz numeru dowodowego przesłała P. A. T. celem opłacenia.

Należność P. A. T. za powyższe ogłoszenia:
 a) w kwocie ryczałtowej zł..... gr....

b) po gr.... za wyraz razem zł..... gr.... przekazano na konto P. A. T. Nr. 30358 (będzie przekazana na powyższe konto w ciągu dni.....).

(Koszta drukowania powyższego ogłoszenia obciążają Skarb Państwa, przeto odnośna należność będzie wpłacona na konto Nr. 30358 po nadesłaniu sądowi rachunku P. A. T.).

Dnia .....

Podpis .....

2) Nr. 1226/II.G. S./26.

z dnia 12 października 1926 r.

w sprawie
zamieszczenia płatnych ogłoszeń w dzienniku
„Epoka“.

Do wszystkich sądów oraz władz i urzędów
Ministerstwa Sprawiedliwości.

(D. U. M. S. Nr. 20).

Zgodnie z okólnikiem Prezesa Rady Ministrów z dnia 29/IX 1926 r. Nr. 105 zawiadamiam, że w miejsce wskazanego w okólniku Nr. 1215/II. G. S./26 z dnia 2/IX 1926 r. czasopisma „Nowy Kurjer Polski“ wstępuje dziennik „Epoka“, oraz że niema przeszkód, aby poszczególne urzędy sta-

wiały wobec Polskiej Agencji Telegraficznej żądania co do umieszczenia nadesłanych przez nie ogłoszeń także w pismach ściśle fachowych.

b OKÓLNIK
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Nr. 992 Red. 24.

z dnia 6 lutego 1925 r.

w sprawie

bezpośredniego nadsyłania obwieszczeń sądowych
do Redakcji Dziennika Urzędowego Ministerstwa
Sprawiedliwości oraz w sprawie zmiany ceny ob-
wieszczeń publicznych, ogłaszanych w Dodatku do
Dziennika Urzędowego Ministerstwa
Sprawiedliwości.

(D. U. M. S. Nr. 4).

Celem uniknięcia zwłoki w nadsyłaniu obwieszczeń do druku, zarządzam bezpośrednio nadsyłanie takowych do Redakcji Dziennika Urzędowego Ministerstwa Sprawiedliwości (plac Krasińskich Nr. 12) przy jednoczesnym wpłacaniu należności do Pocztovej Kasy Oszczędności na konto 30133.

Od dnia 1 marca 1925 r. — cena obwieszczeń wynosić będzie:

Nr.	Rodzaj obwieszczenia	Cena za jednokrotne ogłosz.		Uwagi
		Zł.	gr.	
1	Wezwania publiczne, pozwanym niewiadomych z miejsca zamieszkania (do 12 wierszy druku)	10		
2	Pozwy edyktalne	10		
3	Ogłoszenia o licytacjach	20		
4	Ogłoszenia o postępowaniu spadkowym po jednym zmarłym	5	50	
5	Ogłoszenia zbiorowe o postępow. spadkow.	3		od każdego postępow.
6	Ogłoszenia o regulacji hipoteki jednej nieruchomości	7		
7	Ogłoszenia zbiorowe o regulacji hipoteki	4		od każdej nieruchom.
8	Ogłoszenia o zatwierdzeniu aktu kupna sprzedaży	4		
9	Ogłoszenie o zakazie zbywania nieruchomości	7		
10	Ogłoszenia o zaginionych	4	50	
11	Ogłoszenia o mianowaniu kuratora	7		
12	Ogłoszenia o sprawach upadłościowych	10		
13	Wpisy do rejestru handlowego. A) firmy jednoosobowe, spółki firmowe komandytowe B) spółki akcyjne i spółki z ogranicz. odpow. C) stowarzyszenia.	3	50	od każdego wpisu.
14	Ogłoszenie o zmianach, dotyczących wpisów do rejestru handlowego (BC)	20		od każdego wpisu.
15	O zapadłych wyrokach	7	50	
		16		

Nr.	Rodzaj obwieszczenia	Cena za jednokrotne ogłosz.		Uwagi
		Zł.	gr.	
16	O zatwierdzeniu testamentu	5	50	
17	O unieważnieniu pełnomocnictw	6		
18	Ogłoszenia o uznaniu zaginionego za zmarłego	9		
19	Wezwania sukcesorów	6		
20	Ogłoszenia o złożeniu należności do depozytu	7		
21	Ogłoszenia o odnotowaniu aktu nadawczego	7	50	
22	Ogłoszenia o zatwierdzeniu praw do spadku	6		
23	Ogłoszenia o wakującym spadku	12		

Cena innych obwieszczeń, nieobjętych powyższym pismem, będzie obliczana w stosunku 80 gr. od wiersza (przy układzie tabelarycznym zł. 1 gr. 60) i będzie pobierana z dołu.

c. Przepisy tymczasowe o wynagrodzeniu urzędników wymiaru sprawiedliwości w Polsce, uchwalone 18 lipca 1917 r. przez Tymcz. Radę Stanu Królestwa Polskiego.

(Dz. Urz. Dep. Spr. Nr. 1 dział I p. 3).

UWAGI. Art. 18—22, wobec wydania Rozporządzenia Rady Ministrów z d. 16 lipca 1924 r. (D. U. R. P. N. 72 p. 703), utraciły siłę obowiązującą.

Art. 27. Komornicy i rejenci pobierają za dokonywane przejazdy opłaty stosownie do przepisów dotychczasowych i przepisy niniejsze o kosztach podróży nie mają do nich zastosowania.

d. ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 16 lipca 1924 r.

o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonariuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych.

(D. U. R. P. N. 72, p. 703).

W wykonaniu art. 10 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska (D. U. R. P. N. 116, poz. 924) oraz art. 6 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów i prokuratorów (D. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107) zarządza się co następuje:

§ 1. Rozporządzenie niniejsze normuje należności za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonariuszów państwowych, wymienionych w art. 1 ustawy z dn. 9 października 1923 r. (D. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) (z wyjątkiem pracowników kolei państwowych), praktykantów w służbie administracyjnej, sędziów, prokuratorów i kandydatów na stanowiska sędziowskie...

§ 2. Osobom, wymienionym w § 1, przysługują:

1. w razie podróży służbowej (komisji) do miejscowości, położonej poza zwykłym ich miejscem służbowym:

- 1) diety oraz
- 2) zwrot kosztów podróży.

§ 3. Diety wynoszą dziennie:

1) dla funkcjonariuszów państwowych, wymienionych w art. 1 ustawy z dn. 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. N. 116, poz. 924):

Grupa uposażenia:	punktów:
I i II	65
III i IV	50
V	40
VI	32
VII	28
VIII	24
IX	22
X, XI i XII	18
XIII, XIV, XV i XVI	12

2) dla sędziów i prokuratorów:

Grupa uposażenia:	punktów:
A	32
B	40
C i D	50

4) Praktykanci w służbie administracyjnej oraz kandydaci na stanowiska sędziowskie otrzymują diety tej grupy uposażenia urzędników państwowych, według której pobierają uposażenia.

W razie awansu w czasie podróży służbowej lub delegacji (odkomenderowania) należą się wyższe diety od dnia, od którego przysługuje prawo do wyższego uposażenia.

§ 5. Kwotę diety dziennej otrzymuje się przez pomnożenie ilości punktów przez mnożną, ustaloną na mocy art. 5 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), na miesiąc, w którym następuje wypłata.

W razie uchwalenia dopłaty na zasadzie art. 5 (zдание przedostatnie) wyżej powołanej ustawy zwiększa się odpowiednio diety od dnia 16 danego miesiąca.

Przy podróży służbowej i delegacji (odkomenderowaniu) do stolicy zwiększa się diety o procent dodatku stołecznego, przy podróży zaś służbowej i delegacji (odkomenderowaniu) na obszar Województwa Śląskiego zwiększa się diety o procent dodatku kresowego (z wyłączeniem dodatku wyrównawczego).

§ 6. Jednostką obliczania diet jest 24-o godzinny okres czasu, liczący się od chwili rozpoczęcia podróży, względnie od chwili wyjazdu z miejsca służbowego, aż do chwili ukończenia podróży, względnie do chwili powrotu do miejsca służbowego.

Za przeciąg czasu krótszy niż 24 godzin wypłaca się całą dietę, jeżeli czynność służbowa łącznie z podróżą lub sama podróż odbywała się w porze nocnej conajmniej przez 6 godzin między 21

a 6 godziną; w przeciwnym razie wypłaca się tylko połowę diet, ustalonych w § 3 niniejszego rozporządzenia, o ile czynność służbowa łącznie z podróżą lub sama podróż trwała co najmniej 6 godzin.

Jeżeli podróż odbywa się koleją lub statkiem, początek tejże podróży należy liczyć od chwili odejścia pociągu lub statku, ustalonej w oficjalnym rozkładzie jazdy. Jeżeli podróż odbywa się innym środkiem komunikacyjnym, np.: końmi, samochodem i p., należy liczyć początek tejże podróży od chwili ruszenia z miejsca, o ile nie można w danym wypadku zastosować analogicznie przepisu, zawartego w poprzednim zdaniu. Jeżeli natomiast podróż rozpoczyna się końmi, samochodem lub innym podobnym środkiem komunikacyjnym, dalszą zaś część podróży odbywa się koleją lub statkiem, początek tej podróży należy liczyć od chwili ruszenia z miejsca, o ile między obu częściami podróży nie ma przerwy.

§ 7. Diety należą się również za niedziele i święta, przypadające w czasie trwania podróży lub delegacji (odkomenderowania).

§ 8. Diety należą się również w wypadku zachorowania w czasie podróży służbowej lub delegacji (odkomenderowania) przez cały czas spowodowanego chorobą pobytu w odnośnej miejscowości, o ile choroba zostanie stwierdzoną świadectwem lekarskim, a funkcjonariusz nie jest umieszczony na koszt Skarbu Państwa w szpitalu.

§ 10. Zwrot kosztów podróży obejmuje ceny biletów jazdy koleją, lub statkiem oraz zwrot koszt-

tów przejazdu innymi środkami komunikacyjnymi koszty przewozu koleją lub statkiem bagażu podróznego oraz ryczałt na pokrycie kosztów dojazdu na dworzec i z dworca kolejowego, względnie do przystani i z przystani, jak również na pokrycie wydatków na tragarzy.

§ 11. Funkcjonariuszom państwowym i wojskowym, pobierającym uposażenie według grupy od I do V oraz sędziom i prokuratorom, pobierającym uposażenie według grupy B, C i D zwraca się cenę biletu I klasy kolei lub statku, funkcjonariuszom państwowym i wojskowym, pobierającym uposażenie według grupy od VI do IX i sędziom, pobierającym uposażenie według grupy A, cenę biletu II klasy, funkcjonariuszom państwowym i wojskowym, pobierającym uposażenie według grupy X do XVI — cenę biletu III klasy. Praktykanci w służbie administracyjnej i kandydaci na stanowiska sędziowskie otrzymują zwrot ceny biletu tej klasy, która w myśl postanowienia, zawartego w poprzednim zdaniu, przywiązana jest do grupy, według której pobierają uposażenie.

Jeżeli na statku znajdują się dwie klasy, zwraca się cenę biletu I klasy również i tym, którzy w myśl postanowienia, zawartego w poprzednim ustępie, mają w razie jazdy koleją prawo do biletu II klasy, cenę zaś biletu II klasy tym, którzy w razie jazdy koleją mają prawo do biletu III klasy.

Z reguły zwraca się koszt przejazdu pociągami osobowymi. Zwrot kosztów przejazdu pociągiem pośpiesznym ma miejsce tylko wtedy, jeżeli podróż służbowa ma charakter nagły, albo jeżeli przez użycie pociągu pośpiesznego zaoszczęd-

dzono djety. Konieczność użycia pociągu pośpiesznego winna władza zarządzająca podróż służbową potwierdzić na rachunku.

Jeżeli zaszła konieczność przejazdu pociągiem pośpiesznym, w którym niema II klasy, otrzymuje ten, który zresztą posiada tylko prawo do zwrotu kosztów przejazdu klasą III, zwrot ceny biletu klasy II.

Odbywającym podróże służbowe oraz delegowanym (odkomenderowanym) może być przyznany zwrot ceny t. zw. miejscówki, o ile władza zlecająca podróż służbową stwierdzi potrzebę zakupu miejscówki (przepełnienie pociągu na danej linii kolejowej).

Osoby, mające prawo do ulg w przejazdach państwowymi lub zarządzanymi przez Państwo środkami komunikacyjnymi, otrzymują przy likwidacji kosztów podróży zwrot ceny ulgowej.

§ 12. Przy podróżach służbowych (komisjach) i delegacjach (odkomenderowaniach) zwraca się koszt przewozu koleją i statkiem koniecznego osobistego bagażu podróznego o wadze do 75 kg., o ile czynność służbowa łącznie z podróżą trwała co najmniej 6 dni, oraz koszt przewozu aktów i innych przedmiotów potrzebnych do spełnienia czynności służbowych.

§ 13. Przy podróżach kołowych zwraca się faktycznie wydaną kwotę, o ile okoliczność, że kwota ta nie jest wyższą od przeciętnej ceny najmu koni w danej miejscowości, zostanie stwierdzona zaświadczeniem miejscowego magistratu, względnie zarządu gminy.

Wydatek na podróż kołową zwraca się tylko wtedy, jeżeli niema możliwości przejazdu kolejami wszelkiego rodzaju, omnibusami, autobusami, statkami i t. p.

Jeżeli podróż służbową odbyto w całości lub w części piechotą, a uczyniono to bez szkody dla czynności komisyjnej i bez straty czasu, przyznaje się za każdy kilometr chodu odszkodowanie w wysokości 1 punktu.

Przy podróżach wspólnych wolno zaliczyć dla każdego trzech osób jedną podwodę. W razie przewozu aktów lub przedmiotów potrzebnych do spełnienia czynności służbowej, w większej ilości lub znacznie większych rozmiarów, wolno zaliczyć podwodę dla dwóch osób. Koszty wspólnej podróży kołowej zalicza zawsze urzędnik, posiadający wyższą grupę uposażenia.

Jeżeli podróż końmi lub samochodem odbyto bezpłatnie, zwraca się kwotę zarachowaną tytułem wydatków pobocznych z jazdą połączonych do wysokości 5 punktów.

§ 14. Za czynności komisyjne w miejscowościach, położonych bliżej niż 2 klm. od budynku, w którym mieści się urząd, nie należą się żadne koszty podróży.

§ 15. Przy komisjach miejscowych w miastach, mających ponad 50.000 mieszkańców, zwraca się koszt przejazdu dorożką w kwocie faktycznie wydanej i odpowiadającej miejscowym cenom. o ile odległość miejsca komisyjnego od gmachu urzędu, względnie od mieszkania, wynosi więcej jak 2 klm. Jeżeli w danym mieście istnieje tańszy śro-

dek komunikacyjny, np. tramwaj, autobus i t. p., zwraca się koszt przejazdu tym środkiem komunikacyjnym.

§ 16. Przy komisjach, których czynność polega na obchodzeniu parcel, gruntów i przestrzeni wód, np. przy badaniu szkód elementarnych, komisjach reambulacyjnych kolejowych, komisjach wywłaszczeniowych i granicznych i t. p., zalicza się za każdą godzinę chodu 5 proc. diety.

Postanowienie to nie ma zastosowania do tych funkcjonariuszów, u których obchodzenie parcel, gruntów i przestrzeni wód stanowi ich główną zasadniczą czynność służbową.

§ 17. Osobom, wymienionym w § 1 niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem szeregowych, wypłaca się ryczałt na pokrycie kosztów dojazdu na dworzec i z dworca kolejowego, względnie do przystani i z przystani oraz na pokrycie wydatków na tragarzy, w następującej wysokości, licząc za dojazd w danej miejscowości tam i z powrotem łącznie:

Grupa uposażenia:

I do IV oraz C i D	8 punktów
V do IX oraz A i B	6 „
X do XVI	4 punkty.

W razie podróży służbowej do kilku miejscowości liczy się za dojazd w każdej miejscowości.

O ile odległość od gmachu urzędu, względnie od mieszkania do dworca lub przystani wynosi wię-

cej niż dwa kilometry, dojazd traktuje się według postanowień § 13.

§ 18. W razie podróży służbowych w czasie delegacji (odkomenderowania) do miejscowości położonych poza miejscem delegacji (odkomenderowania), uzupełnia się diety, pobierane z tytułu delegacji (odkomenderowania) o ile wypłacane są stosownie do § 4 niniejszego rozporządzenia w wymiarze zmniejszonym do wysokości diety normalnej. Ponadto zwraca się koszty podróży według zasad, ustalonych w niniejszym rozporządzeniu.

W razie podróży służbowych, odbywanych w pierwszych dwóch tygodniach delegacji (odkomenderowania), przedłuża się okres dwutygodniowy, za który wypłaca się według § 4 pełne diety, o ilość dni, w których odbywano podróże służbowe.

§ 20. Do miejsca czynności komisyjnych należy zdążyć bez żadnej przerwy i to bez względu na odległość.

Rozpoczętej komisji nie wolno przerywać inaczej jak tylko z ważnych przyczyn, które muszą być szczegółowo umotywowane.

Wyjazdy z miejsca komisyjnego na noclegi dopuszczalne są tylko wówczas, jeżeli w danej miejscowości nie można znaleźć noclegu, a okoliczność tę stwierdzi właściwy dla danej miejscowości magistrat, względnie zarząd gminy.

Przy podróżach kołowych, odbywanych jednym ciągiem bez przerwy, należy odbyć co najmniej 40 klm. drogi w jednym dniu. Zresztą należy

używać tylko takich środków komunikacyjnych, które, nie powodując niepotrzebnej zwłoki w osiągnięciu celu podróży, połączone są z najmniejszymi kosztami dla Skarbu Państwa.

§ 22. Wszelkie rachunki kosztów podróży mają być przedstawiane w terminie 8 dni po ukończeniu podróży służbowej, zaś rachunki kosztów przeniesienia w terminie 14 dni po dokonaniu przesiedlenia się.

W wypadkach powtarzających się wyjazdów służbowych, np. pewnych stałych inspekcji, czynności nadzorczych i t. p., mogą być rachunki kosztów podróży, za zezwoleniem właściwej władzy naczelnej przedstawiane do dni 8 za miesiąc ubiegły.

Przekrocznie bez dostatecznego usprawiedliwienia wyżej określonych terminów pociąga za sobą utratę prawa do zwrotu kosztów, a w następstwie tego obowiązkiem zwrotu Skarbowi Państwa całej zaliczki, przyznanej na zasadzie § 25 niniejszego rozporządzenia.

Każdy rachunek kosztów podróży musi być opatrzony klauzulą władzy zarządzającej komisję, lub przełożonej władzy służbowej, stwierdzającą konieczność odbycia podróży, należyte użycie czasu i środków komunikacyjnych, tudzież wykonanie zlecenia służbowego.

Przeciw odmowie przyznania zarachowanych kwot, może być wniesione w ciągu 14 dni przedstawienie do władzy II instancji, względnie do władzy

naczelnej, która rozstrzyga ostatecznie. Przedstawienie nie ma miejsca, o ile władzą, która odmówi likwidacji rachunku, była władza naczelna.

§ 25. Udającym się w podróż służbową przy służy prawo do zaliczki, nieprzekraczającej przy puszczalnych kosztów podróży i należnych djet.

Postanowienie powyższe stosuje się również do należności z tytułu przeniesienia.

§ 26. W wypadkach, w których podróże służbowe trwają przez dłuższy okres czasu lub stale się powtarzają, szef właściwej władzy naczelnej może przyznać, za zgodą Ministra Skarbu, zamiast kosztów podróży i diety ryczałt, określony w punktach, który może być płatny zgóry wraz z uposażeniem miesięcznym.

§ 30. Do wyjaśnienia wątpliwości, powstałych przy stosowaniu niniejszego rozporządzenia powołane jest Ministerstwo Skarbu.

§ 31. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z dniem tym traci moc obowiązującą wszystkie przepisy w przedmiocie, objętym niniejszym rozporządzeniem.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej i na obszarze W. M. Gdańska.

e. PISMO OKÓLNE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI Nr. 1068 II. O. 26.

z dnia 7 października 1926 r.

w sprawie zwrotu kosztów podróży.

Do wszystkich władz zarządu i wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa oraz do Komisji Kodyfikacyjnej.

(D. U. M. S. Nr. 20).

Podaję do wiadomości i stosowania następujące pismo Ministerstwa Skarbu z dnia 22 września 1926 r. Nr. 4340 DB/1:

„Na skutek zapytań niektórych władz co do stosowania postanowienia par. 13 ostatni ustęp rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1924 r. o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia (D. U. R. P. Nr. 72, poz. 703), dotyczącego zwrotu wydatków pobocznych, połączonych z bezpłatną jazdą, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia na zasadzie par. 30 powołanego rozporządzenia co następuje:

Wymienione postanowienie pozostaje w bezpośrednim związku z ustępem pierwszym par. 13 i ma zastosowanie do tych wypadków, gdy bezpłatny środek lokomocji, z którego funkcjonariusz przygodnie w podróży korzysta, jest własnością prywatną.

Nie może być uważany za bezpłatny środek lokomocji w rozumieniu tego postanowienia:

- a) służbowy środek lokomocji (samochód, konie, łódź motorowa, statek i t. p.), utrzymywany przez Skarb Państwa dla celów służbowych;
- b) prywatny środek lokomocji w tym wypadku, gdy do bezpłatnego dostarczenia go funkcjonariuszowi w służbie jest właściciel obowiązany na mocy istniejących przepisów, jak to np. jest przewidziane w par. 7 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 marca 1925 r. (D. U. R. P. Nr. 31 poz. 218).

Omawiany przepis pozwala zwrócić zarachowaną przez funkcjonariusza tytułem pobocznych wydatków kwotę w granicy najwyższej do wysokości 5 punktów uposażeniowych. Zwrot wydatków w obrębie tej granicy winien pozostawać w pewnym stosunku do wartości bezpłatnego świadczenia środka komunikacyjnego, a w szczególności nie powinien w żadnym razie przekraczać przeciętnej ceny ewentualnego najmu koni na przetrzeźni korzystania z bezpłatnej jazdy. Ta uwaga dotyczy także wypadków, gdy przy wspólnych podróżach ponosi i zarachowuje wydatki poboczne nie jeden za wszystkich, lecz każdy z urzędników za siebie. O ileby w takich wypadkach łączna suma zarachowanych wydatków pobocznych przekraczała wspomnianą wartość świadczenia (względnie równowartość 5 punktów), należy zarachowane wydatki odpowiednio zredukować.

Zarachowanie przez funkcjonariusza wydatków pobocznych winno odbywać się w oznaczonej

kwocie w złotych a nie w punktach uposażeniowych.

Prawo zarachowania wydatków pobocznych przysługuje funkcjonariuszowi przy każdej zmianie bezpłatnego środka lokomocji.

Nie należy przyznawać zwrotu wydatków pobocznych tym funkcjonariuszom, którzy otrzymują przewidziany w par. 26 powołanego rozporządzenia ryczałt na utrzymanie środka lokomocji."

4.

Do art. 29.

a. **DEKRET RADY REGENCYJNEJ
KRÓLESTWA POLSKIEGO**
w przedmiocie przepisów dla komorników...
(D. P. K. P. 1919 r. Nr. 5 poz. 10).

Art. 12. Komornicy pensji nie otrzymują, mają prawo natomiast do pobierania opłat według taksy.

b. **ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW.**
z dnia 30 lipca 1924 r.

o taksie dla komorników sądowych.
(D. U. R. P. Nr. 71, poz. 689).

Na zasadzie art. 2 ustawy z dnia 9 lipca 1920 r. o taksie dla komorników sądowych (D. U. R. P. Nr. 67, poz. 450), zarządza się co następuje:

§ 1. Ustanawia się następującą takse dla komorników:

1. Komornicy pobierają:

a) za założenie akt	—40 gr.
b) za sporządzenie w 2 egzemplarzach wezwania, zawiadomienia dla doręczenia stronie, wierzycielowi, dłużnikowi albo innej osobie	—70 „
c) za doręczenie	—40 „
d) za sporządzenie ogłoszeń o licytacjach ruchomości lub nieruchomości za każdy egzemplarz	—35 „
e) za wystawienie każdego egzemplarza ogłoszeń o licytacji	—25 „

2. Za zajęcie albo opis nieruchomości komornik pobiera:

jeżeli wartość nieruchomości nie przekracza 650 zł.	6 zł. 50 gr.
jeżeli wartość nieruchomości nie przekracza 1.300 zł.	8 „ — „
jeżeli wartość wynosi od 1.300 zł. do 16.500 zł., to od każdych 650 zł. ponad 1.300 zł.	— „ 75 „
jeżeli wartość wynosi powyżej 16.500 zł., to od każdych 650 zł. ponad 16.500 zł.	— „ 35 „

Za sporządzenie protokołu zajęcia albo spisu ruchomości, znajdujących się w zajętej albo opisanej nieruchomości, komornik pobiera opłatę, przewidzianą w p. 3.

3. Za sporządzenie protokołu zajęcia albo spisu ruchomości:

a) w razie dokonania jednocześnie oszacowania ruchomości, albo jeżeli wartość ich została określona, komornik pobiera: jeżeli wartość majątku w ogólnej masie nie przekracza 65 zł.	1 zł. 50 gr.
jeżeli wartość majątku w ogólnej masie wynosi od 65 zł. do 200 zł.	2 „ 50 „
jeżeli wartość majątku w ogólnej masie wynosi od 200 zł. do 350 zł.	4 „ — „
jeżeli wartość majątku w ogólnej masie wynosi od 350 zł. do 550 zł.	5 „ 50 „
jeżeli wartość majątku w ogólnej masie wynosi od 550 zł. do 650 zł.	6 „ 50 „
jeżeli wartość majątku w ogólnej masie wynosi od 6.500 zł., to od każdych 65 zł. powyżej 650 zł.	— „ 35 „
jeżeli wartość majątku w ogólnej masie wynosi 33.500 zł., to od każdych 650 zł., powyżej 6.500 zł.	1 „ 50 „
ponad 33.500 zł. od każdych 6.500 zł. powyżej 33.500 zł.	6 „ 50 „

b) jeżeli zajęcie albo spis dokonane zostały bez określenia wartości ruchomości, komornik pobiera opłatę w zależności od czasu, zużytego na dokonanie tych czynności:

za pierwszą godzinę lub jej część	3 „ — „
za następne godziny	2 „ — „

4. W wypadku, gdy komornik protokołu zajęcia nie sporządza, ale tylko sprawdza na miejscu ruchomości już zajęte, pobiera połowę opłaty, przewidzianej w p. 3.

5. Za dokonanie zajęcia, albo spisu należności hipotecznych, wekslowych, kapitałów w gotówce lub papierach procentowych, akcji, pensji, rent, zarobków i t. p. komornik pobiera połowę opłaty, przewidzianej w p. 3. Wartość papierów procentowych przy stosowaniu niniejszej taksy oblicza się podług nominalnej wartości.

6. Za opieczetowanie albo zdjęcie pieczęci bez dokonania jednocześnie spisu, komornik pobiera wynagrodzenie w zależności od zużytego czasu:

za pierwszą godzinę . . . . . 3 zł. — gr.
za następne godziny . . . . . 2 „ — „

Opłaty powyższej nie pobiera się, o ile po zdjęciu pieczęci dokonany był spis inwentarza.

7. Za oddanie pod dozór zajętych przedmiotów komornik pobiera opłatę w ilości 1 zł., o ile szacunek przewyższa 200 zł.

jeżeli szacunek jest niższy, komornik opłaty nie pobiera.

8. Za czynności, związane z przeniesieniem zajętych przedmiotów w inne miejsce, komornik pobiera wynagrodzenie w zależności od zużytego czasu:

za pierwszą godzinę . . . . . 3 zł. — gr.
za następne godziny . . . . . 2 „ — „

9. Za ogół korespondencji z władzami administracyjnymi i zarządami miejskimi w sprawie zaległych podatków, ciężących na zajęтым lub opisanym majątku nieruchomym, albo ruchomym, oraz za korespondencję z wydziałem hipotecznym sądu komornik pobiera:

o ile szacunek majątku nie przekracza 550 zł. . . . . 1 zł. — gr.
o ile szacunek majątku nie przekracza 2.000 zł. . . . . 2 „ — „
o ile szacunek majątku nie przekracza 6.500 zł. . . . . 2 „ 50 „
o ile szacunek majątku przekracza 6.500 zł. . . . . 3 „ — „

10. Za dokonanie licytacji ruchomego albo nieruchomego majątku komornik pobiera następujące opłaty:

jeżeli suma sprzedażna nie przekracza 150 zł. . . . . 2 „ 50 „
jeżeli suma sprzedażna wynosi od 150 zł. do 250 zł. . . . . 4 „ — „
jeżeli suma sprzedażna wynosi od 250 zł. do 400 zł. . . . . 5 „ 50 „
jeżeli suma sprzedażna wynosi od 400 zł. do 550 zł. . . . . 6 „ 50 „
jeżeli suma sprzedażna wynosi od 550 zł. do 650 zł. . . . . 8 „ — „
jeżeli suma sprzedażna wynosi od 650 zł. do 1350 zł. . . . . 10 „ — „
jeżeli suma sprzedażna przekracza 1350 zł., to od przewyżki aż do 33.225 zł. dolicza $\frac{1}{8}^0/0$, a od przewyżki ponad 33.225 zł. — $\frac{1}{10}^0/0$.

Te same opłaty komornik pobiera w wypadku dokonania licytacji na dzierżawę majątku.

Jeżeli licytacja nie dojdzie do skutku, komornik otrzymuje za zejście na miejsce . . . . . 2 zł. — gr.

Jeżeli w czasie trwania licytacji takowa będzie wstrzymana przez stronę, komornik pobiera od wstrzymującego licytację połowę wynagrodzenia, przewidzianego za dokonanie licytacji.

11. Za czynności, związane z przekazaniem zajętych ruchomości osobie, mającej do nich tytuł, oraz za wszelkie inne czynności, związane z zejściem na miejsce i nieprzewidziane w niniejszej taksie, komornik pobiera wynagrodzenie w zależności od zużytego czasu:

za pierwszą godzinę . . . . . 3 zł. — gr.
za następne godziny . . . . . 2 „ — „

12. Za aresztowanie osoby, której upadłość została sądownie ogłoszona . . . . . 10 zł. — gr.

13. Za wydanie odpisów dokumentów, niezależnie od opłat na rzecz zarządu wymiaru sprawiedliwości, komornik pobiera za każdą stronę całą lub zaczęta . . . . . — „ 50 „
najmniej jednak . . . . . 1 „ — „

Stronica arkusza powinna zawierać 25 wierszy, a każdy wiersz najmniej 18 sylab.

14. Za adnotację na tytule wykonawczym lub dokumencie . . . . . — „ 70 „

15. a) Za wprowadzenie w posiadanie nieruchomości rolnej albo dokonanie z niej eksmisji komornik pobiera:

jeżeli przestrzeń jest mniejsza niż
6 morgów . . . . . 7 „ — „
jeżeli przestrzeń wynosi od 6
morgów do 15 . . . . . 10 „ — „
jeżeli przestrzeń wynosi od 15
morgów do 30 . . . . . 13 „ — „
jeżeli przestrzeń wynosi powyżej
30 morgów . . . . . 16 „ — „

b) za wprowadzenie w posiadanie nieruchomości miejskiej lub zakładu fabryczno-przemysłowego albo dokonanie z nich eksmisji komornik pobiera:

jeżeli szacunek ubezpieczeniowy
nie przekracza 3.350 zł. . . . . 7 „ — „
jeżeli szacunek ubezpieczeniowy
nie przekracza 10.050 zł. . . . . 10 „ — „
jeżeli szacunek ubezpieczeniowy
nie przekracza 20.100 zł. . . . . 13 „ — „
jeżeli szacunek ubezpieczeniowy
nie przewyższa 20.100 zł. . . . . 16 „ — „

c) za dokonanie eksmisji z mieszkania:

jednoizbowego . . . . . 3 „ — „
dwuizbowego . . . . . 4 „ — „
trzyizbowego . . . . . 6 „ — „
czteroizbowego i większego . . . . . 8 „ — „

d) za sporządzenie protokołu o niedojściu do skutku eksmisji . . . 2 „ — „

16. Za złożenie wpłaconych przez dłużnika pieniędzy do kasy depozytu sądu komornik pobiera . . . 1 „ 50 „

17. Za przyjęcie przez komornika zasądzonej na rzecz wierzycieli sumy w ratach, komornik pobiera za przyjęcie każdej raty . . . — „ 25 „

18. Za ofiarowanie pieniędzy w imieniu dłużnika wierzycielowi komornik pobiera:
jeżeli suma nie przekracza 550 zł. 3 „ — „
jeżeli suma wynosi więcej niż 550 zł. . . . . 5 „ — „

19. Strona, żądająca dopełnienia czynności przez komornika, łoży zgóry na koszty, przewidziane przez takse, w miarę postępowania czynności, niewpłacone zaś koszty za dokonanie czynności komornik ma prawo wyegzekwować od strony, która żądała ich dokonania.

20. Opłaty, przewidziane w p. 3 ust. b) oraz w p. 6, 8 i 11 niniejszej taksy, obliczane są od chwili przystąpienia do wykonania czynności. W protokóle winien być oznaczony czas rozpoczęcia czynności oraz ich zakończenia.

21. Na każdym sporządzanym protokóle komornik winien wymienić sumę należnego mu wynagrodzenia.

22. Osoba, na której żądanie komornik wykonywa czynności poza obrębem miejscowości, w której ma swoją siedzibę, o dostarcza komornikowi od najbliższej stacji kolejowej środków lokomocji w naturze albo płaci gotówką za koszty podróży podług cen miejscowych. W razie wykonania przez komornika poza jego siedzibą urzędową w jednym czasie czynności dla kilku stron, komornikowi należą się diety i koszta przejazdu za jeden wyjazd; rzeczony koszta komornik winien podzielić proporcjonalnie do sum, jakie dłużnicy mają uiścić i wymienić w protokóle sumę pobranych diet i kosztów przejazdu. Wynikły spór co do kosztów przejazdu rozstrzyga ostatecznie prezes sądu okręgowego.

Za przejazd koleją komornik ma prawo do zwrotu za bilet II klasy. Diety pobiera komornik od strony żądającej czynności w wysokości diet urzędnika IX st. sł., przyczem za wyjazd na czas krótszy niż sześć godzin diety wypłacone nie będą.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie traci moc obowiązującą taksa, umieszczona w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 1923 r. w przedmiocie zmiany taksy dla komorników sądowych (D. U. R. P. Nr. 137, poz. 1136).

5.

Do art. 30.

a. PRZEPISY TYMCZASOWE.

z dnia 8 lutego 1919 r.

o wynagrodzeniu adwokatów.

(D. P. P. P. Nr. 15, p. 203).

Art. 1. Niniejsze przepisy ustalają wynagrodzenie adwokata w stosunku do klienta w braku umowy w sprawach z powództwa cywilnego.

Art. 2. Podstawą wynagrodzenia jest wartość przedmiotu sporu.

Art. 3. Zasadnicze wynagrodzenie może być podwyższone według uznania sądu aż do 50°/o ponad przepisaną wysokość w sprawach szczególnie trudnych lub wymagających szczególnej pracy adwokata, w razie zmniejszenia ceny powództwa w toku sporu lub zastępstwa więcej, niż jednej osoby.

Art. 4. W sprawach o nadanie aktom klauzuli egzekucyjnej (art. 161²⁴ i 365¹ u. p. c.) należy się $\frac{1}{3}$ zasadniczego wynagrodzenia.

Art. 5. W razie umorzenia sprawy:

a) przez sąd z urzędu w wypadkach, przewidzianych w ust. 4 i 5 art. 53 i ust. 1 i 2 art. 584 u. p. c.,

b) na żądanie pozwanego w wypadkach, przewidzianych w ust. 1, 2 i 3 art. 69 i ust. 1, 2 i 3 art. 571 u. p. c. i

c) wskutek zrzeczenia się przez powoda powództwa,

należy się adwokatowi tylko $\frac{1}{4}$ część zasadniczego wynagrodzenia, bądź za pierwszą instancję, jeżeli sprawa umorzona będzie w tej instancji, bądź za dwie instancje, jeżeli sprawę umorzy instancja apelacyjna, lub jeżeli instancja ta zatwierdzi umarzającą decyzję w pierwszej instancji. W razie umorzenia postępowania drugiej instancji wskutek zrzeczenia się przez stronę skargi apelacyjnej, należy się adwokatowi, niezależnie od wynagrodzenia za pierwszą instancję, $\frac{1}{4}$ zasadniczego wynagrodzenia za drugą instancję.

Art. 6. Jeżeli strona broniona jest przez kilku adwokatów, należy się wszystkim jedno wynagrodzenie.

Art. 7. Taksa obejmuje wynagrodzenie za wszelkie czynności w danej sprawie i bez względu na jej wynik.

Wydatki ulegają likwidacji osobnej.

Art. 8. Jeżeli wartość przedmiotu sporu nie da się ustalić, określi sąd wynagrodzenie adwokata według uznania do wysokości 10.000 zł.¹⁾

¹⁾ W przepisach tymczasowych kwoty były wyrażone w markach polskich. Przerachowania na złote dokonano zgodnie z Rozp. Min. Skarbu z dn. 1 sierpnia 1924 r. (D. U. R. P. Nr. 82, p. 785), stanowiącym załącznik Nr. 5, b. (A. B.).

Art. 9. W razie zmiany wartości przedmiotu sporu w toku postępowania, wynagrodzenie adwokata stosuje się do zmienionej sumy, co nie ubliża postanowieniu, zawartemu w art. 3.

Art. 10. W sprawach przed sądami pokoju otrzymuje adwokat wynagrodzenie według uznania sądu w wysokości od 25 do 150 zł.

Art. 11. W sprawach przed sądami okręgowymi otrzymuje adwokat następujące zasadnicze wynagrodzenie:

do 5.000 zł.	6 ¹ / ₂ %
najmniej jednak 100 zł.;	
od 5.000 zł. do 25.000 zł.	
za pierwsze 5.000 zł.	325 zł.
a za resztę	3%
od 25.000 do 100.000 zł.	
za pierwsze 25.000 zł.	925 zł.
a za resztę	1 ¹ / ₂ %
powyżej 100.000 zł. za pierwsze	
100.000	2.050 zł.
a za resztę	1 ¹ / ₂ %

Art. 12. Za prowadzenie procesu w drugiej instancji należy się połowa, a w trzeciej instancji ¹/₃ taksy za pierwszą instancję.

Art. 13. W razie zakończenia procesu układem pojednawczym przed wszczęciem rozprawy głównej, należy się adwokatowi ¹/₄ zasadniczego wynagrodzenia, a po wszczęciu rozprawy głównej wynagrodzenie podług norm, wskazanych dla instancji, w której układ został zawarty.

Art. 14. W razie odwołania pełnomocnictwa bez uzasadnionej przyczyny przed rozpoczęciem rozprawy głównej, należy się adwokatowi ¹/₄ zasadniczego wynagrodzenia, a po rozpoczęciu rozprawy głównej całe zasadnicze wynagrodzenie za tę instancję, w której odwołanie nastąpiło.

Gdy odwołanie uzasadnione będzie, może być przyznana adwokatowi odpowiednia część wynagrodzenia według uznania sądu.

Art. 15. W sprawach, nie objętych powyższymi przepisami, sąd w braku umowy ustala wynagrodzenie adwokata według swego uznania.

Art. 16. W procesach, rozpoczętych przed wejściem w życie niniejszej ustawy, wynagrodzenie adwokata ustalone będzie według dotychczasowych przepisów.

Art. 17. Ustawa niniejsza ma zastosowanie także do obrońców sądowych i obrońców przy sądach pokoju.

Art. 18. Przepisy niniejsze obowiązują na ziemiach polskich dawnego zaboru rosyjskiego.

b. Rozporządzenie Ministra Skarbu*z dnia 1 sierpnia 1924 r.*

w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Sprawiedliwości, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Przemysłu i Handlu, Kolei, Robót Publicznych, Pracy i Opieki Społecznej oraz Reform Rolnych, o przerachowaniu kwot pieniężnych, wyrażonych w niektórych przepisach prawnych w rublach rosyjskich, markach niemieckich, złotych reńskich i koronach austriacko-węgierskich i markach polskich.

(D. U. R. P. Nr. 82, p. 785).

Na zasadzie art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 kwietnia 1924 roku w przedmiocie zmiany ustroju pieniężnego (D. U. R. P. Nr. 344, poz. 351) zarządza się co następuje:

.....

§ 2. Wyrażone w markach polskich kwoty pieniężne, zawarte w przepisach, ogłoszonych do dnia 31 grudnia 1919 r. włącznie, a dotąd nieprzerachowane na złote, — zastępuje się taką samą ilością złotych.

.....

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

c. Taksa wynagrodzenia adwokatów za czynności konsultacyjne i obrończe.

uchwalona w 1924 r. przez Radę Adwokacką w Warszawie, która — jak powiedziano w komunikacie, ogłoszonym w Nr. 14 Gazety Sądowej za r. 1924 — będzie mogła służyć adwokatom za wskazówkę w stosunkach z klientelą, a ewentualnie i samej Radzie Adwokackiej przy określaniu honorarjów na podstawie art. 24 lit. h statutu.

Brzmienie taksy jest następujące:

Najniższe normy wynagrodzenia za czynności konsultacyjne i obrończe:

1) Za udzielenie porady prawnej, trwającej nie dłużej nad pół godziny: a) w kancelarii w godzinach przyjęć lub przez telefon — 6 zł., b) w innej porze dnia na żądanie klienta — 10 złotych.

2) Za odbycie konferencji poza kancelarią — 15 złotych; wspólnie z innym adwokatem w sprawie przez niego prowadzonej — 30 zł.

3) Za udzielenie motywowanej opinii na piśmie — 25 złotych.

4) Za przejrzanie księgi wieczystej, rejestru handlowego, bądź też akt sprawy sądowej lub administracyjnej — 20 złotych.

5) Za zredagowanie wezwania notarialnego (niezależnie od wynagrodzenia za poradę lub konferencję) — 15 złotych.

6) Za zredagowanie skargi do władz policyjnych, śledczych lub prokuratorskich — 20 zł.

7) Za opracowanie protokołu zebrania rady rodzinnej — 25 złotych.

8) Za zredagowanie lub udział w zredagowaniu aktu kupna-sprzedaży lub umowy przyrzeczenia sprzedaży, aktu dzierżawy, spółki i t. p. łącznie z konferencjami i udziałem przy akcie notarialnym — pół proc. wartości obiektu, conajmniej 75 złotych.

9) Za asystowanie przy akcie notarialnym bez uprzedniego udziału w jego redagowaniu i w pertraktacjach stron — $\frac{1}{100}$ wartości obiektu, najmniej 30 złotych.

10) W sprawach cywilnych spornych, toczących się przed sądami koronnymi lub polubownymi, wynagrodzenie może być określone w stosunku procentowym do wartości przedmiotu sporu z uwzględnieniem nakładu pracy i innych okoliczności.

Najniższe wynagrodzenie za poszczególne czynności wynosi:

za obronę sprawy w Sądzie Pokoju — 15 zł.,

za obronę sprawy w Sądzie Okręgowym jako I lub II instancji — 25 złotych,

za obronę sprawy w Sądzie Najwyższym — 75 złotych.

Za samo opracowanie skargi apelacyjnej:

w sądach ogólnych — 25 złotych,

w sądach pokoju — 15 złotych,

skargi incydentalnej:

w sądach ogólnych — 25 złotych,

w sądach pokoju — 10 złotych,

kasacyjnej — 75 złotych.

W sprawach bezspornych, bez względu na tryb, w jakim się toczą, wynagrodzenie może być odpowiednio zredukowane.

Normy powyższe stosuje się analogicznie do spraw, prowadzonych w urzędach administracyjnych i przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym.

11) W sprawach karnych wynagrodzenie normuje się zależnie od rodzaju i czasu trwania sprawy oraz innych okoliczności.

Najniższe wynagrodzenie za poszczególne czynności wynosi:

za obronę sprawy w Sądzie Pokoju — 30 zł.,

za obronę sprawy w Wydziale Odwoławczym — 50 złotych,

za obronę sprawy w Sądzie Okręgowym, jako I instancji, — 60 złotych,

za obronę sprawy w Sądzie Najwyższym — 100 złotych,

za zredagowanie skargi:

na środek zapobiegawczy — 20 złotych,

w trybie art. 527 u. p. k. — 75 złotych,

na umorzenie sprawy przez Sąd Pokoju — 20 złotych,

na umorzenie sprawy przez Sąd Okręgowy lub Prokuratora — 30 złotych,

za opracowanie w Sądach Pokoju:

skargi apelacyjnej — 15 złotych,

skargi kasacyjnej — 20 złotych,

Za opracowanie w sądach ogólnych:

skargi apelacyjnej — 40 złotych,

skargi kasacyjnej — 75 złotych,

za wytoczenie i popieranie powództwa cywilnego w procesie karnym, należą się te same stawki, co za sprawę cywilną (p. 10).

12) Za przeprowadzenie postępowania spadkowego łącznie z działami 1 proc. wartości spadku, najmniej 100 złotych.

13) Za przeprowadzenie subhastacji nieruchomości bez interwencji sądowej — $\frac{1}{10}\%$ wartości obiektu, najmniej 75 złotych.

14) W razie wyjazdu do innej miejscowości, oprócz zwykłych stawek wynagrodzenia i zwrotu kosztów podróży, należy się adwokatowi za każdy dzień 75 złotych.

6.

Do art. 35—42.

a. Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 10 marca 1924 r.

o taksie dla pisarzy hipotecznych.

(D. U. R. P. Nr. 26, p. 264).

Na zasadzie art. 2 ustawy z dn. 14 lipca 1920 r. w przedmiocie taksy tymczasowej dla pisarzy hipotecznych (D. U. R. P. Nr. 67, p. 451) oraz art. 7 ustawy z dnia 6 grudnia 1923 r. o zastosowaniu stałej jednostki do obliczania danin, niektórych innych

dochodów publicznych oraz kredytów, udzielanych przez instytucje państwowe i samorządowe (D. U. R. P. Nr. 127, p. 1044) zarządza się co następuje:

§ 1. Ustanawia się następującą takse dla pisarzy hipotecznych:

1. Od wniosku o przepisanie tytułu własności, wciągnięcie do ksiąg hipotecznych (wykazu hipotecznego) tytułów dłużnych oraz regulacji spadku:

- a) do 20.000 złotych — 1% ,
najmniej jednak — 6 złotych;
- b) powyżej 20.000 zł. od nadwyżki — $\frac{1}{5}\%$.

2. Od wniosku o wpisanie do wykazu hipotecznego kaucji, hipotek sądowych i hipotek prawnych oraz wszelkich ostrzeżeń na sumę:

- a) do 20.000 złotych — 1% ,
najmniej jednak — 6 złotych;
- b) powyżej 20.000 zł. od nadwyżki — $\frac{1}{5}\%$,
nie więcej jednak niż 50 złotych.

3. Od wniosku o wykreślenie praw hipotecznych na sumę:

- a) do 20.000 złotych — $\frac{1}{2}\%$,
najmniej jednak 6 złotych;
- b) powyżej 20.000 zł. od nadwyżki $\frac{1}{4}\%$,
nie więcej jednak niż 50 złotych.

4. Od wniosku o odłączenie ksiąg hipotecznych, lub o połączenie ksiąg oddzielnych;

- a) w księdze głównej — 18 złotych,
 b) w księdze nowo założonej — 6 złotych.
5. Od wniosku o przerobienie czyli uporządkowanie wykazu hipotecznego — 12 zł., ponadto od każdej treści, ulegającej przepisaniu — $\frac{1}{2}$ złotego.
6. Od protokołu pierwiastkowego zaprowadzenia hipoteki:
- a) w kancelariach hipotecznych przy Sadach Pokoju — 10 złotych,
 b) w kancelariach hipotecznych przy Sądach Okręgowych — 18 złotych.
7. Od wszelkich innych wniosków, jak to: o wezwanie do pierwiastkowego zaprowadzenia hipoteki, o ogłoszenie postępowania spadkowego, o podniesienie decyzji zwierzchności hipotecznej, ujawnienie spadku wakującego, działów, pozostawienie w niepodzielności, wdrożenie postępowania egzekucyjnego, od wniosków łącznych (dodatkowych) i t. p. — 6 złotych.
8. Od protokołów faktycznego wydania listów zastawnych instytucji kredytowych $\frac{1}{4}$ część procentu od sumy nominalnej.
9. Za wciągnięcie do wykazu hipotecznego treści za każdą treść — $\frac{1}{2}$ złotego.
10. Od odpisów i wykazów hipotecznych, wypisów i odpisów aktów notarialnych, — aktów stanu cywilnego, zaświadczeń z repertoriów i ksiąg

opłat, poświadczenia terminów zamknięcia postępowania spadkowego:

za każdą stronę całą lub zaczęta — $\frac{1}{2}$ zł. najmniej jednak 1 złoty.

Strona arkusza powinna obejmować najmniej 25 wierszy, a każdy wiersz najmniej 18 sylab.

11. Za świadectwa z wykazu hipotecznego specjalne (rozumowane) — 6 złotych.

12. Od każdej pozycji świadectwa zamieszkań osób, mających ujawnione prawa w wykazie hipotecznym — $\frac{1}{2}$ złotego,

najmniej jednak 3 złote.

13. Opłata za czynności, wyszczególnione w punktach 1, 2 i 3, nie może przekraczać trzykrotnej najniższej stawki, ustanowionej za daną czynność, jeżeli czynności te są wykonywane na żądanie Skarbu Państwa, instytucji państwowych lub przedsiębiorstw państwowych i jeżeli opłata za rzeczony czynności ciąży na Skarbie Państwa, względnie instytucjach lub przedsiębiorstwach państwowych¹⁾.

14. Od wniosku, ustalającego wynik przerechnowania wierzytelności hipotecznej, w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerechnowaniu zobowiązań pry-

¹⁾ W brzmieniu, ustalonym w Rozp. Rady M.in. z dn. 4 czerwca 1924 r. (D. U. R. (P. Nr. 49, p. 495) uzupełniającym Rozp. Rady M.in. z dn. 10 marca 1924 r. (D. U. R. (P. Nr. 26, p. 264).

watno-prawnych (D. U. R. P. Nr. 42, p. 441) opłata wynosi $\frac{1}{100}$ % od sumy, jaka w złotych będzie zabezpieczona wzamian dawnej wierzytelności, przyczem wykreślenie dawnej sumy hipotecznej opłacie nie podlega ²⁾.

15. Od wniosku, ustalającego wynik przerechowania zabezpieczonych na nieruchomościach wierzytelności b. rosyjskich banków ziemskich oraz Wileńskiego Banku Ziemskiego, w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerechowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (D. U. R. P. Nr. 42, p. 441), opłata wynosi $\frac{1}{100}$ % od sumy, jaka w złotych będzie zabezpieczona wzamian dawnej wierzytelności, najmniej jednak 6 złotych; określenie umorzonyj wierzytelności opłacie nie podlega ³⁾.

§ 2. Aż do czasu wprowadzenia złotych, jako środka płatniczego, opłaty, obliczone w złotych, uiszczane będą w markach polskich według kursu franka złotego, obowiązującego w okresie uiszczenia opłaty.

Wokresie od dnia 1 do dnia 15 każdego miesiąca obowiązywać będzie dla złotego w zakresie opłat hipotecznych kurs franka złotego z dnia 28 poprzedniego miesiąca, — w okresie od dnia 16 do końca miesiąca — kurs z dnia 13 tegoż miesiąca,

²⁾ W brzmieniu, ustalonem w Rozp. Rady M.in. z dn. 29 lipca 1925 r. (D. U. N. 83, p. 572).

³⁾ W brzmieniu, ustalonem w Rozp. Rady M.in. z dn. 28 paźdz. 1925 r. (D. U. N. 114, p. 806).

ogłaszany przez Ministra Skarbu na podstawie art. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 1923 r. (D. U. R. P. Nr. 127, p. 1044).

Jeśli z przeliczenia należnej sumy złotych na marki polskie, dokonanego przy wpłacie opłaty, wyniknie suma marek polskich niepodzielna przez 10.000, a zarazem cztery ostatnie cyfry tworzą liczbę 5.000 lub więcej, to zaokrągła się wzwyż do kwoty podzielnej przez 10.000; jeśli ostatnie cztery cyfry tworzą liczbę niższą niż 5.000, to cyfry te zastępuje się zerami.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 20 marca 1924 r.

Jednocześnie traci moc obowiązująca rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 1923 r. w przedmiocie taksy dla pisarzy hipotecznych (D. U. R. P. Nr. 123, p. 1101).

b. USTAWA

z dnia 23 marca 1922 r.

o Państwowym Banku Odbudowy.

(D. U. R. P. Nr. 27, p. 217).

Art. 17 Wpisy hipoteczne celem zabezpieczenia pożyczek Państwowego Banku Odbudowy nie podlegają opłacie wpisowej. Zwolnienie powyższe od opłat nie dotyczy zwolnienia od opłat taksy i wynagrodzenia funkcjonariuszów urzędu (pisarzy hipotecznych, notariuszów i t. p.).

c. USTAWA

z dnia 29 kwietnia 1925 r.

o rozbudowie miast.

(D. U. R. P. Nr. 51, p. 346).

Art. 25. Wszelkie pisma, dokumenty, wpisy hipoteczne i czynności prawne, na podstawie niniejszej ustawy dokonane, oraz... wolne są od należności, stempli i podatku od kapitału i rent na lat 15, o ile dotyczą zobowiązań pieniężnych, powstałych na cele budowy domów mieszkalnych, które powstaną w okresie do 31 grudnia 1930 r.

d. ROZPORZĄDZENIE

Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami Robót Publicznych, Spraw Wewnętrznych i Reform Rolnych.

z dnia 20 maja 1925 r.

o wykonaniu artykułów 11, 12, 13, 14 i 15 ustawy o rozbudowie miast.

(D. U. R. P. Nr. 56, p. 401).

Na podstawie art. 29 ustawy z dnia 29-go kwietnia 1925 r. o rozbudowie miast (D. U. R. P. Nr. 51, p. 346) zarządza się co następuje:

Do art. 25 ustawy:

§ 19. Będą zwolnione od opłat stemplowych w myśl art. 25 ustawy: akty nabycia lub dzierżawy nieruchomości albo prawa zabudowy, akty wywłaszczenia, listy zastawne i obligacje, oblięi, stwierdzające otrzymanie pożyczki, tudzież dokumenty, tyęzące się zabezpieczenia lub wykreślenia pożyczek. Będą również wolne od opłat sądowych wpisy hipoteczne, dokonywane na podstawie powyższych czynności prawnych, celem przepisania własności albo zabezpieczenia lub wykreślenia pożyczek, jak również podania o dokonanie tych wpisów...

7.

Do art. 44—53.

USTAWA

z dnia 16 lipca 1925 r.

o zmianach w urzędzeniu sądownictwa, w przepisach postępowania cywilnego i w przepisach o kosztach sądowych, obowiązujących w b. zaborze rosyjskim.

(D. U. R. P. Nr. 91, p. 637)¹⁾

I. Jednoosobowe rozpoznawanie spraw cywilnych w sądach okręgowych I-ej instancji.

¹⁾ Postanowieniami o prawie ubogich dla cudzoziemców znajdują się w załączniku 18.

Art. 1. Niezależnie od poszczególnych czynności, przewidzianych w przepisach dotychczasowych, sąd okręgowy rozpoznaje w I-jej instancji jednoosobowo sprawy następujące:

12) O przyznanie prawa ubogich bez względu na tryb zgłaszania żądania (art. 46 i 47 przepisów tymcz. o koszt. sąd.).

8.

Do art. 69.

a. Przepisy ustawy postępowania karnego o kosztach sądowych, zmienione przez ustawę z d. 25 lutego 1921 r.

(D. U. R. P. Nr. 30, p. 169).

KSIEGA I.

Dział XII.

Koszty sądowe.

Art. 192. Świadkowie i biegli, powołani przez wezwania i pragnący otrzymać zwrot kosztów podróży, winni oświadczyć o tem przed końcem wyznaczonego na dany dzień posiedzenia sądu.

Art. 193. W zakresie kosztów, należnych świadkom, biegłym i innym osobom, wzywany

przez Sędziego Pokoju, stosuje się przepisy, obowiązujące w postępowaniu przed Sądami Okręgowymi.

Art. 194. Zapłacenie kosztów sądowych zasądza się: 1) od oskarżyciela, jeżeli oskarżenie uznano za niesumienne; 2) od oskarżonego, jeżeli uznano go za winnego.

Art. 195. Wszyscy uczestnicy przestępstwa odpowiadają za koszty postępowania karnego solidarnie, chyba, że w wyroku inaczej postanowiono.

Art. 196. W razie odroczenia posiedzenia z powodu niestawiennictwa jednej ze stron, koszty odroczonego posiedzenia zasądza się od osoby, z której winy odroczenie nastąpiło.

Art. 197. W razie nieujawnienia winnych lub niewypłacalności osób, od których zasądzono koszty sądowe, koszty te ponosi Skarb Państwa.

Art. 198. Wszystkie podania, repliki, apelacje i skargi w sprawach o przestępstwa, należące do właściwości Sądów Pokoju, tudzież postępowanie w tych sądach, oraz w Sądach Okręgowych, wyrokujących w II instancji, są wolne od wszelkich opłat sądowych i stemplowych¹⁾.

Art. 199. Za odpisy protokołów i wyroków Sądów Pokoju oraz Sądów Okręgowych, wyroku-

¹⁾ Z wyjątkiem opłat, zasądzonych od skazanego (art. 60 i nast. przep. o koszt. sąd.) oraz wpisów od powództw cyw. (art. 7 i 67¹ tychże przepisów).

jących w II instancji, pobiera się opłaty kancelaryjne, zgodnie z postanowieniem art. 69¹ przep. tymcz. o koszt. sąd.²⁾ Oskarżonym ubogim odpisy takie wydają bezpłatnie. (D. p. zd. 9.XII.1918, Nr. 20, p. 57; D. U. zd. 25.II. 1921. Nr. 30, p. 169).

Uwagi: Uchylone.

KSIĘGA II.

TYTUŁ VI.

Dział V. Koszty sądowe.

Art. 976. Wszystkie wydatki w sprawach karnych ponosi się z sum, będących w rozporządzeniu Skarbu Państwa. Przy wykonaniu wyroków koszty, wymienione w artykułach poniższych, ściga się od osób, od których je zasądzono, pozostałe zaś zalicza się ostatecznie na rachunek Skarbu Państwa.

Art. 977. Od skazanych na zapłacenie kosztów sądowych ściga się: 1) wydatki na przejazdy osób, delegowanych do czynności śledczych; 2) wynagrodzenie dla biegłych, tłumaczy z języków obcych, świadków i innych osób w wypadkach i wysokości, niżej oznaczonych; 3) koszty przechowa-

²⁾ Przepis niniejszy utracił częściowo (t. j. odnośnie do powodów cyw. i oskarżyc. prywat.) moc obowiązującą wobec art. 69¹ przep. tymcz. o koszt. sąd., wprowadzonego przez ustawę z dn. 17.XII.1921 r. (D. U. R. P. Nr. 106, p. 770).

nia i przesyłki dowodów rzeczowych, dokonania doświadczeń chemicznych oraz drukowania różnych ogłoszeń w pismach.

Art. 978. Lekarze, urzędnicy, i nieurzędnicy, w razie wezwania ich do czynności sądowo-lekarskich poza miejscem ich zamieszkania, otrzymują koszty i djety przejazdu: pierwsi — zależnie od stanowiska służbowego, drudzy zaś — od stopnia naukowego, tak samo, jak urzędnicy, delegowani w sprawach służbowych.

Uwaga: Uchylona.

Art. 978¹. Tłumacze i biegli, nie wyłączając lekarzy sądowych i powiatowych, otrzymują od sądu odpowiednie wynagrodzenie. — Wysokość tego wynagrodzenia może oznaczyć Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia.

Art. 978². Urzędnicy policyjni i inni, do których według ustawy należą czynności, mające na celu wykrywanie przestępstw, oraz wojskowi, dokonywający tychże czynności, z wyjątkiem szeregowych, w razie wezwania ich do sądu poza miejscowością, w której urzędują, w charakterze osób, które wykryły przestępstwo lub wszczęły postępowanie karne, otrzymują koszty przejazdu i djety w wysokości, określonej dla urzędników, delegowanych w sprawach służbowych.

Uwaga. Niema zastosowania.

Art. 979. Osoby, wezwane do miejscowości odległej ponad 15 wiorst od miejsca posiedzenia są-

du, otrzymują zwrot wyłożonych kosztów przejazdu, tudzież kosztów powrotu i pobytu w siedzibie sądu.

Żyjący z dziennego zarobku świadkowie i inne osoby postronne, wzywane do sądu, otrzymują ponadto odpowiednie odszkodowanie za oderwanie się od zajęć, o ile wykażą, że wskutek stawiennictwa ponoszą dotkliwy uszczerbek w zarabkowaniu; odszkodowanie to przyznaje się niezależnie od odległości, wspomnianej w cz. 1 niniejszego artykułu.

Wysokość tego wynagrodzenia (cz. 1 i 2) może oznaczyć Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia.

Art. 979¹. Uchylony.

Art. 980. Właścicielom lub zarządzającym prywatnych aptek lub laboratoriów za użyte przez nich przy doświadczeniu sądowo-chemicznym odczynniki uiszcza się zapłatę według specjalnej taryfy, ustalonej przez władze lekarskie.

Art. 981. Wydatki na opakowanie i przesyłkę rzeczy, ulegających ekspertyzie chemicznej, oraz na przesyłkę innych dowodów rzeczowych, uiszcza się według cen miejscowych, stosownie do użytych na ten cel materiałów, robotników i środków przewozowych.

Art. 982. Osoby, którym powierzono przechowanie żywego inwentarza, otrzymują zapłatę za jego karmienie, lecz przy określeniu wysokości takiej zapłaty bierze się pod uwagę i tę korzyść, jaką rzeczono osoby mogły osiągnąć ze zwierząt, oddanych pod ich dozór.

Art. 983. Wydatki na druk ogłoszeń o odszukaniu przedmiotów, potrzebnych do badań przedmiotowych, i o znalezieniu trupów, oraz na druk listów gończych za podejrzanymi, pokrywa się z imienia osób, uznanych w danej sprawie za winnych.

Art. 984. Wszystkie podania, repliki, skargi i zażalenia w sprawach o przestępstwa, oraz całe postępowanie w tych sprawach są wolne od wszelkich opłat i stempli³⁾. Dalszy ciąg niema zastosowania.

Art. 985. Kiedy na mocy niniejszej ustawy, odpisy wyroków, protokołów i innych dokumentów wydaje się osobom, biorącym udział w sprawie, jedynie na ich koszt, to od osoby, żądającej wydania takich odpisów, pobiera się opłaty kancelaryjne, zgodnie z postanowieniem art. 69¹ przep. tymcz. o kosztach sąd. ⁴⁾.

Uwaga: Uchylona.

Art. 986. Wynagrodzenie dla wzywanych w toku sprawy biegłych, świadków i innych osób wypłaca się im na mocy decyzji tego sądu, pod którego rozpoznanie sprawa wpłynęła lub ma wpłynąć. Pieniądze te wpłaca się tylko na żądanie osób, mających prawo do wynagrodzenia.

Uwaga: Uchylona.

³⁾ (Patrz odsyłacz pod art. 198.

⁴⁾ W brzmieniu ustawy z dn. 17.XII.1921 r. (D. U. Nr. 106, p. 770).

Art. 986¹. Uchylony.

Art. 987. Kto przed ogłoszeniem wyroku nie zażąda wynagrodzenia za poniesione koszty, tego się uważa za zrzekającego się wynagrodzenia.

Art. 988. Uchylony.

Art. 989. Osoby, prowadzące śledztwo, oraz sądy winny prowadzić szczegółowy rachunek wszystkich kosztów sądowych. Rachunek, sporządzony przez sędziego śledczego przesyła się do sądu niezwłocznie po skończeniu śledztwa wstępnego.

Art. 990. Wszyscy uczestnicy przestępstwa odpowiadają za koszty postępowania karnego solidarnie, chyba, że w wyroku inaczej postanowiono (D. U. z dn. 25.II.1921, Nr. 30).

Art. 991. Uchylony.

Art. 992. Uchylony.

Art. 993. Wyrok sądu winien zawsze zawierać wyszczególnienie, od kogo się zasądza koszty sądowe i w jakiej kolejności, oraz jaka część zasądzonych kosztów przypada od każdego ze skazanych. Lecz szczegółowe wyliczenie kosztów sądowych, ze wskazaniem, na jakie cele je użyto, zamieszcza się w osobnej decyzji, którą sąd wydaje po ogłoszeniu wyroku.

Art. 994. Po uprawomocnieniu się wyroku, decyzję w przedmiocie kosztów sądowych, ulegających ściągnięciu, ogłasza się przez komornika sądo-

wego osobom, od których je zasądzono, lub tym, którzy mają w swem posiadaniu ich mienie.

Art. 995. Jeżeli osoby, od których żąda się pokrycia kosztów sądowych, uznają obliczenie ich za nieprawidłowe, mogą, w ciągu 2 tygodni od okazania im obliczenia, podać skargę incydentalną na decyzję Sądu Okręgowego do Sądu Apelacyjnego, a na decyzję wydziału karnego Sądu Apelacyjnego do tegoż Sądu, w wydziałach połączonych.

Art. 996. Decyzję, rozstrzygającą skargę incydentalną na nieprawidłowe obliczenie kosztów sądowych, uważa się w każdym razie za ostateczną.

Art. 997. Jeżeli od osoby, od której zasądzono koszty sądowe, zasądzono również wynagrodzenie za szkody i straty, to z początku ściąga się wynagrodzenie, a następnie koszty sądowe.

Art. 998. Kosztów sądowych nie ściąga się z mienia oskarżonego, który umarł przed uprawomocnieniem się wyroku, choćby go uznano za winnego. Lecz jeżeli winny umarł po uprawomocnieniu się wyroku, koszty sądowe ściąga się z pozostałego po nim mienia.

Art. 999. W razie niewypłacalności skazanego na zapłacenie kosztów sądowych, zalicza się je ostatecznie na rachunek Skarbu Państwa.

Uwaga. Niema zastosowania.

b. Rozporządzenie Rady Ministrów*z dnia 21 stycznia 1924 r.*

ze zmianami, wprowadzonymi rozporządzeniami Rady Ministrów z dn. 19 marca 1924 r. (D. U. Nr. 30, p. 302) i z dn. 15 czerwca 1924 r. (D. U. Nr. 52, p. 529) w przedmiocie zmian w kwotach pieniężnych, określonych w przepisach karnych, karno-administracyjnych i niektórych skarbowych, oraz w przepisach porządkowych i dyscyplinarnych, tudzież w przedmiocie zastosowania złotego do obliczenia tych kwot.

(D. U. R. P. Nr. 9, p. 89).

§ 2. Art. 70 ustawy z dn. 25 lutego 1921 r. w przedmiocie zmian w ustawodawstwie karnem, obowiązującym w b. zaborze rosyjskim (D. U. Nr. 30, p. 169), otrzymuje brzmienie następujące:

„Grzywny, kary pieniężne i należności, przewidziane w kodeksie karnym i w ustawach karnych szczególnych, tudzież w ustawie postępowania karnego określać należy w wyrokach i decyzjach w złotych.

W ustawach tych, ogłoszonych przed 1 stycznia 1920 r.:

2) Wysokość kaucji kasacyjnych oznacza się jednolicie na 50 zł.

4) Należności, przewidziane w ustawie postępowania karnego, oznacza się jak następuje: w art. 199 na pół złotego i w art. 985 na jeden złoty.

§ 28. Grzywny (kary pieniężne), wyrażone w złotych, a także oznaczone w nich kaucje kasacyjne i należności (§ 2, cz. 3 ust. 2 i 4) będą płacone wyłącznie w złotych.

§ 31. Postanowienia niniejszego rozporządzenia w przedmiocie zmiany stawek pieniężnych nie stosują się do przestępstw, popełnionych przed tego wejściem w życie, z następującymi wyjątkami.

2) W b. dzielnicy rosyjskiej nowe stawki kaucji kasacyjnej i należności, przewidziane w ustawie postępowania karnego (§ 2 cz. 3, ust. 2 i 4) należy zawsze stosować, jeśli zapłata następuje po dniu 31 stycznia 1924 roku.

c. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości*z dnia 7 czerwca 1924 r.*

wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Spraw Wewnętrznych o opłatach za czynności sądowo-lekarskie na obszarach, na których obowiązują ros. ustawa postępowania karnego z r. 1864 i austr. ustawa o postępowaniu karnem z r. 1873.

(D. U. R. P. Nr. 49, p. 501).

Na podstawie art. 978¹ i 979 ros. ust. post. karn. w brzmieniu, nadanem ustawą z dnia 25 lutego

1921 r., w przedmiocie zmian w ustawodawstwie karnem, obowiązującym w b. zaborze rosyjskim (D. U. R. P. Nr. 30, p. 169) i § 384 austr. ust. o postępowaniu karnem nadanem ustawą z dnia 16 lipca 1920 r., zamieniającą ustawę o postępowaniu karnem dla b. zaboru austriackiego (D. U. R. P. Nr. 67, p. 453), zarządza się co następuje:

§ 1. Lekarze urzędowi i wolno praktykujący za czynności sądowo-lekarskie pobierają opłaty podług taksy, określonej w niniejszem rozporządzeniu.

§ 2. Za czynności, nieprzewidziane w taksie, oblicza się wynagrodzenie podług normy, określonej za czynności analogiczne.

§ 3. W miastach, mających ponad 50.000 mieszkańców, należy się biegłemu przy badaniach mających się odbyć poza jego mieszkaniem zwrot kosztów przejazdu w obie strony, o ile odległość pomiędzy mieszkaniem i miejscem czynności wynosi więcej, niż dwa kilometry i o ile biegły nie korzysta z rządowych środków przewozowych; zwrot kosztów pojazdu (dorożki) przyznać należy jedynie w braku środka masowego transportu (tramwaje, omnibusy i t. p.).

§ 4. Gdy w czynności urzędowej bierze udział kilku biegłych, każdy z nich otrzymuje całkowitą należność za dokonaną przezeń czynność.

§ 5. Przy ryczałtowych opłatach za czynności sądowo-lekarskie należność powinna być obliczoną podług przeciętnej liczby badań i orzeczeń

sądowo-lekarskich, dokonanych w danym okręgu w ciągu ostatnich 2 lat. Opust ze strony lekarza nie może wynosić mniej niż 10%.

§ 6. Za dokonane przez biegłego czynności poza miejscem jego zamieszkania oprócz sum, obliczonych na podstawie niniejszej taksy, należy mu się zwrot rzeczywistych kosztów podróży i diety.

§ 7. Diety dla biegłych lekarzy oblicza się w ten sposób, że lekarzom urzędowym i profesorom uniwersytetu należy się dijeta podług ich stopnia służbowego, prywatnym docentom uniwersytetu oraz lekarzom naczelnym szpitali publicznych dijeta VI stopnia służbowego, innym lekarzom dyplomowanym dijeta VII stopnia służbowego, według zasad każdorazem obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów o dietach za podróże służbowe funkcjonariuszów państwowych^{a)}.

§ 8. Opłaty za czynności sądowo-lekarskie łącznie ze stratą czasu są następujące:

1) badanie sądowo-lekarskie osób wraz z orzeczeniem:

- a) osób uszkodzonych na ciele w zwykłych przypadkach, oraz wszystkich innych osób dla stwierdzenie ich stanu zdrowia 3 zł. — gr.
- b) jeżeli badanie było długie i żmudne, bądź z powodu ilość obra-

^{a)} W brzmieniu, ustalonem rozporządzeniem Ministra Sprawiedli., z dn. 5.XI.1925 r. (D. U. Nr. 115, p. 822).

- żeń, bądź z powodu ich charakteru, np. przy uszkodzeniu mózgu, rdzenia, przy nerwicach urazowych, przy obrażeniach narządów wewnętrznych, jak to: płuc, serca, trzewiów brzusznych, wewnętrznych narządów płciowych, lub też gdy orzeczenie musiało być obszernie uzasadnione . . . . . 5 „— „
- 2) nałożenie badanemu opatrunku (oprócz zwrotu za dostarczony materiał opatrunkowy) . . . . . 2 „— „
- 3) badanie przez lekarza - specjalistę, powołanego w charakterze konsultanta wraz z orzeczeniem . . . . . 5 „— „
- 4) badanie stanu umysłowego wraz z orzeczeniem:
- b) każde następne badanie . . . . . 4 „— 6
- a) badanie jednorazowe . . . . . 7 „—10
- 5) oględziny zewnętrzne i sekcja zwłok osoby dorosłej, dziecka lub noworodka wraz z orzeczeniem . . . . . 10 „— „
- 6) oględziny zewnętrzne zwłok lub sekcja częściowa wraz z orzeczeniem . . . . . 6 „— „
- 7) obecność wraz z ewentualną radą zawodową przy sekcji, ekshumacji,

- lub oględzinach zwłok, za każde zaczęte pół godziny . . . . . 2 „— „
- 8) obecność przy rozprawach sądowych razem z udzieleniem orzeczenia za każde zaczęte pół godz. . . . . 2 „— „
- Przerwę, trwającą mniej niż godzinę, jeżeli nastąpi w ciągu rozprawy, lub pomiędzy dwiema rozprawami, odbywanymi się tego samego dnia, wlicza się w czas obecności;
- 9) orzeczenie, wydane na podstawie przejrzenia akt. . . . . 3 „—10
- 10) badanie gołem okiem narzędzi, leków, trucizn, płam i t. p., o ile musi się ono odbywać oddzielnie od badań, wymienionych w punktach poprzednich, wraz z orzeczeniem . . . . . 3 „— „
- 11) specjalne naukowe badanie wraz z orzeczeniem (oprócz zwrotu za zużyte odczynniki)
- a) płam: mikroskopowe, chemiczne, względnie widmowe, oraz biochemiczne . . . . . 10 „—15
- b) krwi na obecność tlenku węgla 5 „— „
- c) potraw, leków, trucizn, wymiocin, kału, włosów, cząstek ciała — mikroskopowe . . . . . 10 „—15

- d) bakterji z założeniem hodowli i doświadczeniem na zwierzętach zł. 15—30
- e) szczegółowe kliniczne badanie moczu . . . . . zł. 4—„
- f) badanie promieniami „Roentgena” . . . . . zł. 10—20
- 12) stawienie się na podstawie otrzymanego wezwania, gdy czynność bez winy lekarza nie została wykonana, za każde zaczęte pół godziny . . . . . zł. 1—„

§ 9. Jeżeli okaże się nieodzowna potrzeba przybrania przy czynności sądowo-lekarskiej pomocy felczera, sanitariuszów i t. p., należy przyznać osobie przybranej do pomocy odszkodowanie za oderwanie się od zajęć w wysokości 1 — 5 zł.; niezależnie od tego rzeczono osoby otrzymują zwrot wyłożonych kosztów przyjazdu, tudzież kosztów powrotu i pobytu w siedzibie sądu, jeżeli zostały wezwane z miejscowości, odległej ponad 15 kilometrów od miejsca posiedzenia sądu.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie tracą moc obowiązującą przepisy, sprzeczne z niniejszym rozporządzeniem, w szczególności zaś rozporządzenia Minистра Sprawiedliwości, wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Zdrowia Publicznego, o opłatach za czynności sądowo-lekarskie w b. zaborze rosyjskim z dnia 29 kwietnia 1922 roku (Dz. U. R. P. Nr. 32, p. 262) i z dn. 30 marca 1923 r. (D. U. R. P. Nr. 38, p. 267) oraz rozporządzenie Ministra Spra-

wiedliwości z dn. 14 kwietnia 1923 r. w przedmiocie należytości znawców-lekarzy w b. zaborze austriackim (D. U. R. P. Nr. 42, poz. 290).

9.

Do art. 74.

a. USTAWA

z dnia 1 lipca 1926 r.

o opłatach stemplowych.

(D. U. R. P. Nr. 98, p. 570)¹⁾.

CZĘŚĆ II.

Postanowienia szczególne.

ROZDZIAŁ 30.

Podania.

Art. 140. Opłacie stemplowej podlegają podania, wnoszone do urzędów państwowych oraz pro-

¹⁾ W art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rz-tej z dn. 10/XII 1926 r. (D. U. Nr. 121, p. 697) ma okres czasu od 1/I do 31/XII 1927 r. ustanowiona została dodatkowa 10% opłata stemplowa we wszystkich wypadkach, gdzie opłata ta się stosuje, w powołanym

tokóły, spisane przez te urzędy, a zastępujące podania.

Z postanowień części pierwszej ustawy niniejszej stosuje się do opłat od podań jedynie art.: 18, 34, 38, 39, 50 i 51.

Art. 141. Ustawy niniejszej nie stosuje się do podań, wnoszonych:

1) do sądów (powszechnych i szczególnych) w tych rodzajach postępowania, których tyczą się postanowienia o opłatach sądowych;

2) do polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i konsulatów;

Art. 142. Wolne są od opłat stemplowych podania:

17) osób, których stan niezamożności jest niewątpliwie znany urzędowi, mającemu załatwić podanie, jeżeli uiszczenie opłaty nie jest możliwe bez dotkliwego uszczerbku majątkowego;

Art. 143. Podanie, od którego opłatę uiszczono, wniesione do urzędu niewłaściwego, a następnie skierowane dokąd należy, nie podlega ponownej opłacie.

Art. 144. Uwolnienie osobiste od opłat, przewidzianych w rozdziale niniejszym, służy:

1) Skarbowi Rzeczypospolitej oraz osobom, wymienionych w art. 16;

2) związkom komunalnym i innym związkom przymusowym na obszarze Rzeczypospolitej;

3) kościołom i gminom wyznaniowym, przez Państwo Polskie uznanym;

4) Bankowi Polskiemu;

5) gminnym kasom pożyczkowo-oszczędnościowym;

6) państwom obcym — z zastrzeżeniem wzajemności.

Uwolnienie, służące fundacjom, zakładom i zrzeszeniom (punkt 1), tyczy się również podania o zatwierdzenie statutu.

Art. 145. Tytułem opłaty od podania należy uiszczyć zasadniczo:

1) w każdym przypadku 3 zł.;

2) po 50 gr. od każdego załącznika, jako też od każdego dalszego egzemplarza lub odpisu podania, wraz z niem złożonych. Opłata od załącznika należy się bez względu na to, czy jest nim oryginał czy odpis i czy od niego uiszczono już poprzednio jakąkolwiek opłatę, czy nie uiszczono. Jeżeli jednak załącznikami do podania są papiery wartościowe, to nie podlegają opłacie jako załączniki.

Podanie ponowne, przy którym jedynie zostają złożone załączniki, potrzebne do załatwienia pierwszego podania, nie podlega opłacie; od załączników opłaca się jednak po 50 gr. od sztuki.

Art. 148. Podanie, wniesione do urzędu państwowego przez jedną osobę, choćby dotyczyło dwu lub więcej osób, podlega opłacie jednokrotnej wtedy tylko, gdy pochodzi od współwłaścicieli i dotyczy ich majątku wspólnego lub jeżeli wyrażone w podaniu żądanie opiera się na tych samych tytułach prawnych. W braku powyższych warunków opłatę należy uiścić tyle razy, ile osób wymieniono w podaniu w charakterze petentów.

Art. 149. Na żądanie osoby, składającej podanie, będzie wydane pokwitowanie z przyjęcia podania, wymieniające: imię i nazwisko lub firmę petenta, krótką treść podania oraz kwotę uiszczony opłaty stempłowej. Pokwitowanie takie podlega opłacie 20 gr.

Art. 150. Za załatwienie podań, wniesionych do urzędów państwowych, a nie wymienionych w art. 141, nie mogą być pobierane żadne opłaty, nieprzewidziane w niniejszej ustawie (w szczególności też opłaty tytułem zwrotu kosztów papieru lub druku).

Postanowienie powyższe nie zmienia jednak obowiązujących przepisów w przedmiocie zwrotu kosztów podróży, oględzin (w szczególności też badań lekarskich, chemicznych i t. p.), oraz ogłoszeń.

Art. 151. Opłatę uiszcza się przez naklejenie znaczków stempłowych na pierwszej stronie podania. Można ją uiścić także gotówką w kasie skarbowej i dołączyć do podania kwit kasowy lub użyć pokwitowanie kasv na samem podaniu.

Przy wniesieniu podania drogą telegraficzną umieszcza się znaczki stempłowe lub kwit kasowy na blankiecie telegramu. Urząd, przyjmujący telegram, wymienia kwotę uiszczony opłaty w tekście telegramu lub zaznacza, że opłaty nie uiszczony; przy ustaleniu należności za telegram liczy się również wyrazy, tyżące się opłaty stempłowej.

Art. 152. Podaniu, podlegającemu opłacie, jeżeli jej wcale nie uiszczony lub uiszczony niedostatecznie, urząd nadaje bieg właściwy dopiero po uiszczeniu należnej opłaty. Urząd wzywa petenta, względnie jednego z petentów, do uiszczenia kwoty, której brakuje. Przeciw temu wezwaniu niema środka odwoławczego.

Urząd ma jednak załatwić podanie mimo nieuiszczenia lub niedostatecznego uiszczenia opłaty:

a) jeżeli za niezwłocznem załatwieniem przemawiają względy publiczne lub względ na poważny interes petenta;

b) jeżeli wniesienie podania stanowi czynność, dla której jest ustanowiony termin prekluzyjny;

c) jeżeli podanie wniosła osoba, zamieszkała zagranicą, bez pośrednictwa konsulatu polskiego.

W przypadkach, przewidzianych w punktach a), b), urząd wzywa petenta, względnie jednego z petentów, aby w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia wzwania uiścił opłatę stempłową wraz z kosztami doręczenia; w razie bezskutecznego upływu tego terminu urząd zarządza przymusowe ściągnięcie kwot, wymienionych w wezwaniu wraz z kosztami egzekucyjnymi; sposób ściągnięcia określony rozporządzeniem.

W przypadku, przewidzianym w punkcie c), urząd przesyła odpowiedź na podanie właściwemu konsulatu polskiemu, który ją doręcza petentowi za przedniem pobraniem opłaty konsularnej.

Art. 153. Opłata, nienależnie od podania uiszczona, zostanie zwrócona na wniosek petenta, złożony — nie później niż w ciągu miesiąca od dnia uiszczenia — temu urzędowi, do którego wniesiono podanie, względnie temu, od którego otrzymano wezwanie do uiszczenia opłaty (art. 152).

Urząd przesyła wniosek wraz ze swą opinią tej izbie skarbowej, w której okręgu ma siedzibę, celem wydania decyzji co do zwrotu opłaty. Zwrot opłat, nienależnie uiszczonych od podań, skierowanych do Ministerstwa Skarbu, zarządza to Ministerstwo.

ROZDZIAŁ 31.

Świadectwa.

Art. 154. Świadectwa, wydawane przez urzędy państwowe, nie wyłączając sądów i notariuszów, podlegają zasadniczo opłacie w wysokości 3 zł.

Świadectwa, wydawane w postępowaniach, wymienionych w art. 141, nie podlegają opłatom stempłowym, przewidzianym w ustawie niniejszej.

Poza przypadkami, przewidzianymi w ustępie poprzednim, za wydanie świadectwa przez urząd państwowy nie ma być pobrana żadna opłata, nieprzewidziana w niniejszej ustawie (w szczególności też tytułem zwrotu kosztów papieru lub druku); postanowienie to nie dotyczy kosztów ogłoszeń.

Z postanowień części pierwszej niniejszej ustawy stosuje się do opłat od świadectw jedynie art. 18, 38, 39, 50 i 51.

Art. 155. Wyciągi i inne świadectwa z akt stanu cywilnego (z ksiąg metrykalnych) podlegają od każdego zaświadczonego faktu urodzin, zaślubin lub śmierci:

a) opłacie w wysokości 3zł., jeżeli są wydawane poza obszarem, na którym obowiązuje kodeks cywilny niemiecki, o ile koszty utrzymania urzędu stanu cywilnego ponosi Państwo;

b) opłacie w wysokości 1 zł. w innych przypadkach.

Wolne są od opłaty — pod warunkiem wzajemności — wyciągi i inne świadectwa z akt stanu cywilnego, dotyczące się wymienionych w art. 88 osób urzędowych, wchodzących w skład przedstawicielstw dyplomatycznych i konsularnych oraz członków ich rodzin.

Art. 157. Opłacie w wysokości 1 zł. od każdej strony pełnej lub zaczętej podlegają: wypisy z aktów notarialnych oraz sporządzone przez urzędy państwowe drugie i dalsze egzemplarze dokumentów urzędowych, równobrzmiące z egzemplarzem pierwszym i zaopatrzone w podpis równorzędny. Takiej samej opłacie podlegają odpisy i wyciągi, sporządzone i poświadczone przez urzędy państwowe, z wyjątkiem tych, które sporządza i poświadcza notariusz; te ostatnie podlegają opłacie po 20 gr. od każdej pełnej lub zaczętej strony.

Poświadczenia zgodności z pierwopisem wtóropisów, odpisów i wyciągów, sporządzonych nieurzędownie (przez same strony), podlegają:

a) w razie poświadczenia przez notariusza — opłacie po 20 gr. od każdej pełnej lub zaczętej stronicy;

b) w razie poświadczenia zgodności przez inny urząd państwowy — opłacie w wysokości 50 gr. od każdej pełnej lub zaczętej stronicy.

Jeżeli pierwopis podlega opłacie stemplowej w myśl niniejszej ustawy, to kwota opłaty, przewidzianej w niniejszym artykule, nie może przewyższać opłaty, należnej od pierwopisu.

Art. 158. Poświadczenie własnoręczności podpisu lub znaku ręcznego przez urząd państwowy — z wyjątkiem poświadczenia, dokonanego przez notariusza — podlega opłacie w wysokości 1 zł.; opłatę pobiera się od każdego poświadczanego podpisu; suma opłat za poświadczenie podpisów, umieszczonych na tym samym dokumencie, nie może jednak przewyższać 3 zł.

Poświadczenie własnoręczności przez notariusza nie podlega opłacie stemplowej. Poświadczenie zdolności osobistej, dokonane jednocześnie z poświadczeniem własnoręczności podpisu (znaku ręcznego), nie podlega opłacie.

Art. 159. Protesty weksli, czeków i innych dokumentów, sporządzone przez notariusza, podlegają opłacie, gdy suma dokumentu przewyższa 250 zł., a mianowicie: przy sumie wyższej niż 250 zł., a nie przewyższającej 500 zł. — w wysokości 50 gr.,

przy sumie ponad 500 zł., a nie przewyższającej 1000 zł. — w wysokości 1 zł., przy sumie ponad 1000 zł. do 2000 zł. — w wysokości 2 zł., a przy sumie wyższej niż 2000 zł. — w wysokości 3 zł.

Opłatę oblicza się od każdego zaprotestowanego dokumentu, choćby protest dwóch lub więcej dokumentów był objęty jednym aktem.

Art. 160. Wolne są od opłaty:

1) świadectwa, wydawane w sprawach, wymienionych w punktach 1 — 24 art. 142;

3) świadectwa, wydawane osobom, wymienionym w art. 144.

Uwolnienia te nie tyczą się opłat, przewidzianych w art. 157.

Art. 161. Opłatę od świadectw uiszcza się za pomocą znaczków stemplowych, albo gotówką w kasie skarbowej. Wyjątek stanowią świadectwa, wydawane przez notariusza, mającego siedzibę poza obszarem, na którym obowiązuje kodeks cywilny austriacki; opłatę od tych świadectw uiszcza się gotówką do rąk notariusza (art. 28).

W razie uiszczenia opłaty gotówką w kasie skarbowej urząd, wydający świadectwo, ma na niem wymienić kwotę opłaty, datę i miejsce jej uiszczenia oraz pozycję dziennika kasowego. Wydanie świadectwa lub umieszczenie w gazecie urzędowej ogłoszenia, zastępującego świadectwo, jest uzależnione od uprzedniego uiszczenia opłaty; przeciw decyzji w tym przedmiocie niema środka odwoławczego.

Osobie, zamieszkałej zagranicą, może być wydane świadectwo mimo nieuiszczenia opłaty, za pośrednictwem właściwego konsulatu polskiego, który dorecza świadectwo za uprzednim pobraniem opłaty stempłowej. Rozporządzenie określi walutę, w której opłata ma być uiszczona i ewentualnie kurs przerachowania.

Do zwrotu nienależnie uiszczonych opłat od świadectw stosuje się przepisy art. 153.

b. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 20 listopada 1926 r.

**zawierające przepisy wykonawcze do ustawy
z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stempłowych.**

(D. U. R. P. Nr. 123, p. 713).

CZEŚĆ II.

Postanowienia szczegółowe.

Do art. 141.

§ 163. Przepis punktu 2 art. 141 tyczy się również takich podań, wystosowanych do polskich urzędów konsularnych, które wniesiono nie do urzędu konsularnego bezpośrednio, lecz za pośrednictwem urzędu państwowego, mającego siedzibę w Polsce. Podania takie podlegają opłatom według zasad, przewidzianych w Ogólnej taryfie opłat konsularnych (D. U. R. P. z 1925 r. Nr. 56, poz. 402).

Opłatę konsularną wymierza właściwy urząd konsularny. Stosuje się Ogólną taryfę opłat konsularnych (a nie ustawę o opłatach stempłowych) do wszelkich podań, należących do zakresu działania urzędów konsularnych, a zatem nietylko wówczas, gdy petent (w napisie podania lub w jego treści) wystąpił z wnioskiem, aby podanie zostało przesłane urzędowi konsularnemu, ale także wówczas, gdy urząd (mający siedzibę w Polsce), do którego podanie wniesiono, mimo braku takiego wniosku, odstąpił podanie właściwemu urzędowi konsularnemu.

Do art. 149 i 151.

§ 165. Celem uiszczenia opłaty od podania za pomocą znaczków stempłowych, należy na pierwszej stronie, a w razie wniesienia w dwu lub więcej egzemplarzach, na pierwszej stronie jednego egzemplarza, nakleić znaczki stempłowe, których wartość równa się sumie opłat, należących się od wszystkich egzemplarzy, tudzież od odpisów podania oraz od wszystkich załączników.

W razie uiszczenia opłaty gotówką w kasie skarbowej i wydania petentowi osobnego kwitu kasowego — kasa nie umieszcza już pokwitowania na samym podaniu.

§ 166. Urzędnik biura podawczego winien w razie uiszczenia opłaty zapomocą znaczków stempłowych (art. 151, zdanie pierwsze) skasować te znaczki, jeżeli nie nasuwa się podejrzenie, iż je podrobiono lub przerobiono albo usunięto z nich oznaki skasowania poprzedniego. W celu skasowania należy: albo a) na każdym znaczku stempłowym wyci-

śnąć pieczęć urzędową w ten sposób, aby część pieczęci znajdowała się na znaczku, część zaś poza nim na papierze, albo b) każdy znaczek stempłowy przekreślić na krzyż, bądź atramentem, bądź zapomocą pieczętka (kasownika) w ten sposób, aby końce linii znajdowały się poza znaczkami, na papierze.

O ile przyjęcie podania lub otwarcie koperty, w której ono się mieści, następuje poza biurem podawczem, kasuje znaczki stempłowe urzędnik, przyjmujący podanie lub otwierający kopertę, albo urzędnik, przezeń upoważniony.

Znaczki stempłowe, skasowane, w sposób podany w poprzednich dwóch ustępach, ulegają ponownemu skasowaniu zapomocą wypisania daty skasowania atramentem znaczkach przez urzędnika, któremu poruczono załatwienie podania lub przez urzędnika przezeń upoważnionego — z wyłączeniem jednak urzędnika biura podawczego (ustęp pierwszy niniejszego paragrafu).

Oplata w kwocie 20 gr. za pokwitowanie z przyjęcia podania (art. 149) ma być uiszczona przez naklejenie znaczków stempłowych na tem pokwitowaniu i skasowanie ich w sposób, podany w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu.

§ 167. Przy wniesieniu podania drogą telegraficzną (art. 151, ustęp drugi), urząd przyjmujący telegram uzupełnia tekst telegramu, umieszczając po podpisie nadawcy uwagi: „Stempel . . . . zł.“.

Urząd przyjmujący telegram kasuje znaczki stempłowe odciskiem stempla kalendarzowego.

Urzędy, powołane do przyjmowania telegramów, nie odmawiają przyjęcia telegramów nieostemplowanych. Nie jest też ich rzeczą badać, czy

poszczególne podanie telegraficzne podlega opłacie i w jakiej wysokości. Mają jednak przy telegramach, zawierających podania, wystosowane do urzędów państwowych, a niezaopatrzonych w znaczek stempłowy, zwrócić uwagę nadawcy, że podanie odnośne — jeśli podlega opłacie — nie będzie załatwione. O ileby nadawca, mimo tej uwagi, nie chciał zaopatrzyć telegramu w znaczek stempłowy, urząd przyjmujący telegram stwierdzi to, umieszczając po podpisie nadawcy uwagę: „Stempla odmówiono“.

Uwagi, wymienione w ustępach pierwszym i trzecim niniejszego paragrafu, mają być telegrafowane narówni z tekstem właściwym. Przy obliczaniu ilości wyrazów, celem ustalenia należności za telegram, wlicza się również wyrazy, z których składają się wspomniane uwagi.

Do art. 152.

§ 168. Jeżeli od podania, wniesionego przez osobę, która ma zamieszkanie lub siedzibę na obszarze Polski, wcale nie uiszczono opłaty lub uiszczono ją niedostatecznie, to należy — o ile § 170 nie postawia inaczej — postąpić w sposób następujący:

Urzędnik, któremu poruczono załatwienie podania, umieszcza na niem uwagę „Kancelarja wezwie . . . . do uiszczenia opłaty . . zł.
. . gr. (wzór 12)“.

Kancelarja sporządza wezwanie na druk w formie karty pocztowej, ułożonym według wzoru 12 i wysyła je pocztą, poczem umieszcza poniżej polecenia uwagę: „Wysłano dnia . . . .“.

Adresat winien przy odbiorze zawiadomienia uiścić pojedynczą opłatę pocztową, przypadającą

według taryfy za list urzędowy (§ 3, punkt 2a, rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 sierpnia 1924 r., D. U. R. P. Nr. 76, poz. 749). Jeżeli odmówił uiszczenia, to poczta zwraca pismo jako niedoręczone urzędowi wysyłającemu, który ma pismo to przechować przy podaniu.

W razie dodatkowego uiszczenia opłaty kancelarja notuje na podaniu datę dostarczenia znaczków stemplowych lub nadesłania kwitu kasy skarbowej i kasuje znaczki stemplowe w sposób, wskazany w ustępie pierwszym §-u 166, względnie przykleja kwit kasowy do podania. Urzędnik, któremu poruczono załatwienie podania, kasuje znaczki stemplowe w sposób, wskazany w ustępie przedostatnim §-u 166.

§ 169. Zasadniczo nie należy przedsiębrać żadnych czynności urzędowych, zmierzających do załatwienia podania, zanim petent nie uczyni zadość wezwaniu w przedmiocie dodatkowego uiszczenia opłaty (§ 168). W przypadkach jednak, w których wstrzymanie załatwienia groziłoby niebezpieczeństwem niemożności załatwienia przychylnego, wolno wydać zarządzenie tymczasowe — oczywiście z równoczesnym wystosowaniem zawiadomienia w myśl § 168.

Załatwienie tymczasowe mimo nieuiszczenia lub niedostatecznego uiszczenia opłaty urząd winien umotywić — zapomocą notatki, umieszczonej na referacie załatwienia.

§ 170. Odpowiedź ostateczna na podanie (czyli właściwe załatwienie podania) może nastąpić zasadniczo tylko w razie uiszczenia opłaty. Od tej zasady zachodzą wyjątki:

- a) jeżeli za załatwieniem mimo nieuiszczenia opłaty przemawiają względy publiczne lub względy na poważny interes petenta;
- b) jeżeli wniesienie podania stanowi czynność, dla której jest ustanowiony termin prekluzyjny.

W przypadkach, wymienionych wyżej w punktach a), b), należy załatwienie mimo nieuiszczenia opłaty stemplowej umotywić zapomocą notatki na referacie załatwienia oraz umieścić na tymże referacie uwagę: „Kancelarja wezwie .. . . . do uiszczenia opłaty . . . . zł. . . . gr. oraz kosztów doręczenia . . . . gr. (wzór 13)“.

Kancelarja sporządza w dwóch egzemplarzach wezwanie na druku w formie kartki pocztowej, ułożonym według wzoru 13 i doręcza jeden z tych egzemplarzy za dowodem doręczenia. W przypadku doręczenia za pośrednictwem poczty należy wezwanie wysłać jako przesyłkę poleconą za receptem zwrotnym, a w treści wezwania wymienić jako „koszta doręczenia“ kwotę, wynikającą z zesumowania opłat pocztowych: za list urzędowy, za polecenie i za receptę zwrotny. Po wysłaniu wezwania kancelarja umieszcza na referacie załatwienia poniżej polecenia, określonego w ustępie poprzednim, uwagę „Wysłano dnia . . . . .“.

Drugie egzemplarze wezwań według wzoru 13 kancelarja przechowuje w osobnej okładce pod napisem „Podania nieostemplowane“. Nadchodzące dowody doręczenia należy dołączyć do odnośnych wezwań.

Po dostarczeniu przez petenta znaczków stemplowych, względnie kwitu kasy skarbowej, kancelarja postępuje w sposób, podany w § 168.

Jeżeli petent mimo upływu dwóch tygodni od doręczenia mu wezwania nie dostarczył znaczków stemplowych ani kwitu kasowego, kancelarja umieszcza na egzemplarzu wezwania, pozostałym w urzędzie, uwagę: „Opłaty do dnia . . . . . nie uiszczono“, zaopatruje tę uwagę w podpis i w pieczęć urzędową, poczem ów egzemplarz wezwania wraz z dowodem doręczenia przesyła temu urzędowi skarbowemu (§ 16), w którego okręgu petent ma mieszkanie lub siedzibę; urząd skarbowy zarządza następnie przymusowe ściągnięcie opłaty.

§ 171. Jeżeli wcale nie uiszczono opłaty od podania, wniesionego — bez pośrednictwa polskiego urzędu konsularnego — przez osobę, zamieszkałą zagranicą, lub uiszczono opłatę niedostatecznie, to podanie ma być mimo to załatwione, a odpowiedź na podanie ma być przesłana tmu urzędowi konsularnemu R. P., w którego okręgu petent ma mieszkanie lub siedzibę. Urząd konsularny doręcza odpowiedź petentowi za pobraniem opłaty konsularnej.

Jeżeli w przypadku powyższym podanie podlega w myśl art. 146 opłacie w wysokości 10 zł., to urząd, który załatwił podanie, ma to oznajmić urzędowi konsularnemu.

Do art. 153.

§ 172. Urząd, do którego wniesiono podanie, względnie ten urząd, który wystosował wezwanie do uiszczenia opłaty, przysyłając izbie skarbowej wniosek o zwrot opłaty, ma dołączyć podanie — ewentualnie też inne akta, będące w związku, — jeżeli zdaniem urzędu potrzebne są do rozstrzygnięcia.

Izba skarbowa zawiadamia o rozstrzygnięciu urząd, który przesłał wniosek o zwrot i zarazem zwraca mu jego akta.

Do art. 155.

§ 173. Opłacie stemplowej w wysokości 1 zł., przewidzianej w punkcie b) artykułu 155, podlegają: 1) wyciągi i inne świadectwa z ksiąg metrykalnych, prowadzonych na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego (prócz opłaty stemplowej należy uiścić opłat w myśl ustawy niemieckiej z dn. 6 lutego 1876 r., Dz. Pr. Rzeszy str. 23, względnie w myśl rozporządzenia, wydanego na mocy ustawy z dnia 22 listopada 1921 r., D. U. R. P. Nr. 101, poz. 721; 2) wyciągi i inne świadectwa z ksiąg metrykalnych, prowadzonych na pozostałym obszarze Państwa, jeżeli Państwo nie ponosi kosztów utrzymania urzędu stanu cywilnego, wydającego świadectwo.

Do art. 160.

§ 176. Jeżeli urząd, wydający świadectwo, nie żąda opłaty stemplowej, gdyż świadectwo jest wolne od opłaty na mocy art. 160, to ma zaznaczyć w aktach powód uwolnienia od opłaty.

Do art. 161.

§ 177. W razie uiszczenia opłaty zapomocą znaczków stemplowych urząd, wydający świadec-

two, nakleja znaczki stemplowe na świadectwie i kasuje zapomocą pieczęci urzędowej.

Wyjątek stanowią świadectwa, wymienione w art. 156. Znaczki stemplowe, dostarczone do tych świadectw, mają być naklejone na właściwym akcie, pozostającym w urzędzie, który wydaje świadectwo; jeżeli urząd ten zapisuje świadectwa tego rodzaju do specjalnego rejestru, to znaczki stemplowe mogą być również umieszczane w tym rejestrze. Uiszczenie opłaty zapomocą znaczków stemplowych, umieszczonych na akcie lub w rejestrze, ma być poświadczony na świadectwie.

§ 178. W razie doreczenia świadectwa za pośrednictwem polskiego urzędu konsularnego osobie, zamieszkałej zagranicą, mimo nieuiszczenia opłaty, urząd konsularny pobiera opłatę stemplową przy doreczeniu świadectwa; w tym celu urząd, który wystawił świadectwo, zawiadamia urząd konsularny o wysokości opłaty, wymieniając właściwy artykuł ustawy o opłatach stemplowych, a w przypadku zastosowania art. 156 również odpowiedni punkt tego artykułu.

Co do waluty, w której opłata ma być uiszczona, oraz co do sposobu przerachowania walut obcych, obowiązują odpowiednie przepisy, dotyczące opłat konsularnych.

10.

Do § 4 przepisów przechodnich.**a. DEKRET**

z dnia 7 lutego 1919 r.

o rejestrze handlowym.

(D. P. P. P. Nr. 14, p. 164)¹⁾.

Art. 15... Koszta postępowania z urzędu ponosi uchylający się od zarejestrowania.

Przepisy przechodnie.

Art. 7. Minister Sprawiedliwości wyda w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz z Ministrem Przemysłu i Handlu rozporządzenie o opłatach w postępowaniu rejestrowym.

b. ROZPORZĄDZENIE**Ministra Sprawiedliwości**

z dnia 22 kwietnia 1919 r.

o rejestrze handlowym.

(D. P. P. P. Nr. 37, p. 379).

Art. 30. Opłaty i grzywny w sprawach rejestru handlowego winny być wnoszone do kasy są-

¹⁾ Dekret z dn. 7.II 1919 r. o rej. handl. rozporządzeniami Rady Ministrów z d. 10.VIII 1922 r. (D. U. R. P. Nr. 74, p. 668) rozciągnięty został na Ziemię Wileńską i z d. 6/III 1922 r. (D. U. R. P. Nr. 21, p. 170) — na Województwa Wschodnie.

du okręgowego, która o tem niezwłocznie zawiadamia sędziego rejestrowego.

c. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI W POROZUMIENIU Z MINISTRAMI SKARBU ORAZ PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 12 listopada 1923 r.

o opłatach w postępowaniu rejestrowem na obszarze Sądów Apelacyjnych: lubelskiego, warszawskiego i wileńskiego.

(D. U. R. P. Nr. 124, p. 1008).

Na podstawie art. 7 przepisów przechodnich do dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. o rejestrze handlowym (D. U. R. P. Nr. 14, p. 164) oraz § 1 rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 6 marca i 10 sierpnia 1922 r. (D. U. R. P. Nr. 21, p. 170 i Nr. 170 i Nr. 74, p. 668) zarządza się co następuje:

§ 1. Firmy jednoosobowe uiszczają za wciągnięcie do rejestru handlowego następujące opłaty:

a) za wciągnięcie firmy (pierwszy wpis):

I	kategoria handlowa	60 zł.
II	" "	20 "
III	" "	10 "
IV	" "	5 "

I	"	przemysłowa	75 "
II	"	"	60 "
III	"	"	45 "
IV	"	"	30 "
V	"	"	18 zł.
VI	"	"	12 "
VII	"	"	5 "

- b) za każdy następny wpis z wyjątkiem wymienionych w ustępach c) i d) § niniejszego oraz w §§ 5 i 6 — połowę opłaty, określonej w ust. a);
- c) za wpis o zmianie siedziby i wpis oddziału do rejestru zakładu głównego — $\frac{2}{10}$ tej opłaty;

§ 2. Spółki firmowe i komandytowe oraz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością uiszczają za wciągnięcie do rejestru handlowego: ²⁾

- a) za pierwszy wpis przy kapitale zakładowym do 50.000 zł. włącznie — podwójną opłatę, określoną w § 1 ust. a) stosownie do kategorii handlowej lub przemysłowej;

²⁾ W rozporządzeniu z dn. 12.XI 1923 r. wysokość opłat oznaczona była w markach polskich. Przerachowania na złote dokonano w niniejszym wydaniu zgodnie z Rozp. Min. Sprawiedl. w porozum. z Min. Skarbu, oraz Przem. i Handlu z dn. 25.II 1924 r. (D. U. R. P. Nr. 19, p. 209), stanowiącym załącznik Nr. 10d. (A. B.).

przy kapitale zaś powyżej 50.000 zł. po 25 zł. od każdego następnego 20.000 zł., przyczem niepełne 20.000 zł. uważa się za pełne;

- b) za każdy następny wpis z wyjątkiem wymienionych w ust. c) i d) oraz § 5 i 6 — $\frac{1}{10}$ opłaty określonej w § 1 ust. a);
- c) za wpis o zmianie siedziby i wpis oddziału do rejestru zakładu głównego — $\frac{2}{10}$ tej opłaty;
- d) wykreślenie firmy — $\frac{1}{10}$ tej opłaty.

§ 3. Spółki akcyjne oraz komandytowo-akcyjne uiszczają za wciągnięcie do rejestru handlowego ²⁾:

- a) za pierwszy wpis, przy kapitale zakładowym do 50.000 zł. — potrójną opłatę, określoną w § 1 ust. a) dla I kategorii handlowej lub przemysłowej, stosownie do charakteru przedsiębiorstwa; przy kapitale zakładowym powyżej 50.000 zł. po 25 zł. od każdego następnego 20.000 zł., licząc niepełne 20.000 zł. za pełne;
- b) za wpis o powiększeniu kapitału zakładowego opłatę, określoną w ust. 2) od sumy, o którą kapitał zakładowy zostaje powiększony; przy zmniejszeniu kapitału połowę opłaty określonej w ust. a) od sumy, o którą kapitał zakładowy zostaje zmniejszony; w razie powiększenia kapitału zakładowe-

go drogą przeszacowania książkowej wartości majątku — połowę opłaty, określonej w ust. a) od sumy, o którą kapitał zakładowy zostaje zwiększony;

- c) za wszelkie inne wpisy z wyjątkiem wymienionych w § 5 i 6 — połowę opłaty, przewidzianej w § 1 ust. a) dla I kategorii handlowej lub przemysłowej.

§ 4. Spółdzielnie uiszczają za wciągnięcie do rejestru ²⁾:

- a) za pierwszy wpis 4 zł.,
- b) za wpis o zmianie statutu i za wykreślenie firmy 2 zł.,
- c) za każdy inny wpis 1 zł.

Za wciągnięcie wzmianki o oddziale do rejestru zakładu głównego oraz za wpis zgłoszony w myśl art. 76 ust. 2 ustawy o spółdzielniach, opłat się nie pobiera.

§ 5. Za wciągnięcie do rejestru handlowego firmy oddziału, jeżeli zakład główny znajduje się w kraju, pobiera się następujące opłaty:

- a) od firm jednoosobowych — opłatę, określoną w § 1 ust. a);
- b) od spółek firmowych, komandytowych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością — $1\frac{1}{2}$ opłaty, określonej w § 1 ust. a);

- c) od spółek akcyjnych i komandytowo-akcyjnych — podwójną opłatę, określoną w § 1 ust. a) dla I-ej kategorii handlowej lub przemysłowej;
- d) od spółdzielni — opłatę, określoną w § 4 ust. a);
- e) za każdy następny wpis do rejestru oddziału — opłaty określone za także wpisy dla zakładu głównego.

Jeżeli oddział należy do innej kategorii podatku przemysłowego niż zakład główny, opłaty powyższe oblicza się według kategorii oddziału.

§ 6. Za pierwszy wpis oddziału, jeżeli zakład główny znajduje się zagranicą, pobiera się, o ile konwencje międzynarodowe nie zawierają postanowień odmiennych:

- a) od firm jednoosobowych — podwójną opłatę, określoną w § 1 ust. a);
- b) od spółek firmowych, komandytowych oraz spółek z ograniczoną odpowiedzialnością — potrójną opłatę, określoną w § 1 ust. a);
- c) od spółek akcyjnych i komandytowo-akcyjnych — poczwórną opłatę, określoną w § 1 ust. a) dla I-ej kategorii handlowej lub przemysłowej;
- d) za następne wpisy — opłaty, przewidziane za także wpisy dla przedsiębiorstw krajowych.

§ 7. Jeżeli na podstawie jednego zgłoszenia następuje kilka wpisów do tego samego działu rejestru handlowego, wówczas uiszcza się tylko jedną opłatę, odpowiadającą temu wpisowi, za który przepisy niniejsze wyznaczają opłatę najwyższą.

Za wciągnięcie prokury lub upoważnienia ma-
łoletniego do prowadzenia handlu uiszcza się za-
wsze opłaty osobne, równające się opłacie za na-
stępny wpis.

§ 8. Jeżeli pewne przedsiębiorstwo, z po-
wodu zwolnienia od podatku przemysłowego nie
jest zaliczone do żadnej kategorii, uważa się je,
celem stosowania niniejszego rozporządzenia, za nale-
żące do tej kategorii, do której byłoby zaliczone,
gdyby temu podatkowi podlegało.

§ 9. W podaniu o wpis do rejestru, należy
wymienić kategorię podatku przemysłowego, we-
dług którego nastąpiło obliczenie opłaty za wpis.

Jeżeli wniesiono podanie o wpis do rejestru
handlowego przed wykupieniem świadectwa prze-
mysłowego za rok, w którym podanie wniesiono,
należy, w razie wykupienia następnie świadectwa
przemysłowego wyższej kategorii niż wymienione
w podaniu uiścić w ciągu 2 tygodni po wykupnie
świadectwa, należną dopłatę.

§ 10. Jeżeli wnoszący podanie już w dniu
wniesienia podania o wpis posiadał świadectwo
przemysłowe wyższej kategorii niż ta, którą po-
dał, tudzież jeżeli nie dopełnił we właściwym cza-
sie obowiązku, przewidzianego w ust. 2 § 9, będzie
nietylko obowiązany do dopłaty brakującej kwoty,

lecz nadto ulegnie grzywnie w pięciokrotnej wysokości kwoty nieuiszczonej.

§ 11. W razie odmówienia wpisu, za który opłatę uiszczono, lub w razie opłacenia wpisu w sumie większej, niż należało, wnoszący podanie będzie miał na żądanie zwrócony w pierwszym wypadku cały wpis, w drugim nadwyżkę.

§ 12. Od podań o wpis do rejestru, oprócz opłaty wpisu, określonej w §§ 1 do 6 niniejszego rozporządzenia, pobierana będzie opłata od podań, określona w art. 20 punkt b) Przepisów tymczasowych o kosztach sądowych.

§ 13. Za zaświadczenia, dotyczące wpisów do rejestru handlowego, pobierane będą opłaty, przepisane dla zaświadczeń sądowych.

§ 14. Opłat nie pobiera się:

- a) za przejrzenie rejestru handlowego, aktów i dokumentów;
- b) za wpisy z urzędu z wyjątkiem wpisów w myśl art. 15 dekretu o rejestrze handlowym.

§ 15. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 16 grudnia 1923 r. Równocześnie traci moc rozporządzenie z dnia 11 marca 1921 r. o opłatach w postępowaniu rejestrowym (D. U. R. P. Nr. 25, p. 139).

d. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI W POROZUMIENIU Z MINISTRAMI SKARBU ORAZ PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 25 lutego 1924 r.

w przedmiocie stosowania złotego do opłat w postępowaniu rejestrowym na obszarze Sądów Apelacyjnych: lubelskiego, warszawskiego i wileńskiego.

(D. U. R. P. Nr. 19, p. 209).

Na podstawie art. 7 przepisów przechodnich do dekretu z dn. 7 lutego 1919 r. o rejestrze handlowym (D. U. R. P. Nr. 14, p. 164), § 1 rozporządzeń Rady Ministrów z dn. 6 marca i 10 sierpnia 1922 r. (D. U. R. P. Nr. 21, p. 170 i Nr. 74, p. 668) oraz art. 7 i 11 ustawy z dn. 6 grudnia 1923 r. (D. U. R. P. Nr. 127, p. 1044) zarządza się co następuje:

§ 1. Ustępy, oznaczone literą a) w §§ 1, 2, 3 oraz § 4 rozporządzenia z dn. 12 listopada 1923 r. (D. U. R. P. Nr. 124, p. 1008), otrzymują brzmienie następujące³⁾:

§ 2. Aż do czasu wprowadzenia złotych, jako środka płatniczego, opłaty, obliczone w złotych, uiszczane będą w markach polskich według kursu franka złotego, obowiązującego w okresie uiszczenia opłaty.

³⁾ Zmiany, ustanowione przez § 1 rozp. z dn. 25.11.1924 r. zostały już wprowadzone do treści powołanego w nim rozp. z dn. 12 listop. 1923 r., stanowiącego załącznik Nr. 10 c. (A. B.).

W okresie od dnia 1 do dnia 15 każdego miesiąca obowiązywać będzie dla złotego w zakresie opłat rejestrowych kurs franka złotego z dn. 28 poprzedniego miesiąca; w okresie od dnia 16 do końca miesiąca — kurs z dn. 13 tegoż miesiąca, ogłaszany przez Ministra Skarbu na podstawie art. 3 ustawy z dn. 6 grudnia 1923 r. (D. U. R. P. Nr. 127, p. 1044).

Jeśli z przeliczenia należnej sumy złotych na marki polskie, dokonanego przy wpłacie opłaty, wyniknie suma marek polskich niepodzielna przez 10.000, a zezm cztery ostatnie cyfry tworzą liczbę 5.000 lub więcej, to zaokrągla się je wzwyż do kwoty podzielnej przez 10.000; jeśli ostatnie cztery cyfry tworzą liczbę niższą niż 5.000, to cyfry te zastępuje się zerami.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 marca 1924 r.

e. ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW SPRAWIEDLIWOŚCI I SKARBU.

z dnia 31 października 1924 r.

o ulgach w przedmiocie opłat za wpisy do rejestru handlowego.

(D. U. R. P. Nr. 99, p. 913)

Na podstawie ustępu 3 § 38 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 25 czerwca 1924 r. o bilansowaniu w złotych oraz o określeniu w złotych kapitałów własnych przedsiębiorstw, obowiąz-

zanych do prowadzenia ksiąg handlowych (D. U. R. P. Nr. 55, p. 542), zarządza się co następuje:

§ 1. Wszelkie wpisy do rejestrów handlowych, wynikające z zastosowania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 25 czerwca 1924 r. o bilansowaniu w złotych oraz o określeniu w złotych kapitałów własnych przedsiębiorstw, obowiązujących do prowadzenia ksiąg handlowych (D. U. R. P. Nr. 55, p. 542) z wyjątkiem wpisów o powiększeniu kapitału zakładowego w myśl §§ 20 do 22 tego rozporządzenia, podlegają połowie opłaty, oznaczonej za odnośny wpis w przepisach dzielnicowych.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z upływem 7 dni po dniu ogłoszenia.

II.

O PRZERACHOWANIU NALEŻNOŚCI, WYNIKAJĄCYCH Z PRZEP. TYMCZ. O KOSZTACH SAD.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 9 kwietnia 1924 r.

o przerachowaniu należności, wynikających z Przepisów tymczasowych o kosztach sądowych, obowiązujących w b. zaborze rosyjskim.

(D. U. R. P. Nr. 35, p. 369).

Na mocy art. 1, 3, 4, 5 a), 6, 7, 8 ustawy z dnia 6 grudnia 1923 roku o zastosowaniu stałej jednostki do obliczania danin, niektórych innych dochodów

publicznych oraz kredytów, udzielanych przez instytucje państwowe i samorządowe (D. U. R. P. Nr. 127, p. 1044) zarządza się co następuje:

§ 1. Wszelkie opłaty, przypadające do uiszczenia w myśl Przepisów tymczasowych o kosztach sądowych, obliczone w markach polskich a w przepisany terminie nie uiszczone, lub przez odnośne władze rozłożone na raty, ulegają przerachowaniu na franki złote według kursu dnia, kiedy powstał obowiązek płacenia.

§ 2. Jeżeli przy przerachowaniu w myśl § 1 ma być uwzględniona wartość franka złotego w okresie przed 1 stycznia 1924 r., należy uwzględnić ją wedle tabeli, przytoczonej w § 7 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 18 grudnia 1923 r. w sprawie zastosowania stałej jednostki do podatków: spadkowego i od darowizn (D. U. R. P. Nr. 134, p. 1114) oraz w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 4 stycznia 1924 r. w sprawie ustalenia przeciętnej wartości franka złotego za miesiąc grudzień 1923 r. (D. U. R. P. Nr. 3, p. 17).

§ 3. Jeżeli przy obliczaniu (§ 2) wypadnie kwota mniejsza niż 0,1 franka złotego, należy ją zaokrąglić wzwyż do 0,1 franka złotego. Jeżeli przy obliczaniu wyniknie kwota, wyrażona w dziesiątych i setnych częściach franka złotego, to setne części, wynoszące 5 lub więcej, zaokrągla się wzwyż do 1 dziesiątej; jeżeli wynoszą 4 lub mniej setnych, to się je pomija. Obliczeń dalszych niż na setne części franka złotego nie dokonywa się.

§ 4. Sumę, obliczoną we frankach złotych, wpłaca się markami polskimi po kursie franka złotego, obowiązującego w dniu zapłaty, co wszakże nie przesądza zastosowania, gdzie należy, przepisu o karach za zwłokę i o ściąganiu kosztów egzekucyjnych.

§ 5. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrom Sprawiedliwości i Skarbu.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

12.

PRZEPISY O SPOSOBIE UISZCZENIA OPŁAT SĄDOWYCH.

a ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI.

z dnia 25 marca 1927 r.

**w sprawie uiszczania opłat sądowych na obszarze
okręgów sądów apelacyjnych w Lublinie, War-
szawie i Wilnie.**

(D. U. N. 38, p. 344).

Zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 3 czerwca 1921 r. o Kontroli Państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 51, p. 314) w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Najwyższą Izłą Kontroli zarządza się co następuje:

§ 1. Wszelkie opłaty sądowe, z wyjątkiem wymienionych w § 2, uiszczane są znaczkami sądowymi.

§ 2. Wyłącznie gotówka będą uiszczane opłaty następujące:

1) opłaty w postępowaniu hipotecznym z wyjątkiem wypadków, wskazanych w art. 40 przep. tymcz. o kosztach sądowych (załącznik do rozporządzenia Min. Spraw. z dnia 18 marca 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 284),

2) opłaty w postępowaniu rejestracyjnym,

3) opłaty stosunkowe w postępowaniu upadłościowym,

4) opłaty w sprawach karnych z wyjątkiem wypadków, wskazanych w art. 67¹ przep. tymcz. o kosztach sądowych, kary i grzywny,

5) koszty postępowania w sprawie (art. 22 — 29 przep. tymcz. o kosztach sądowych),

6) wszelkie opłaty, jeżeli wysokość ich przewyższa 50 zł.

§ 3. Wszelkie opłaty gotówkowe, wymienione w § 2, mogą być wnoszone do kas skarbowych bądź bezpośrednio, bądź za pośrednictwem pocztowej kasy oszczędności.

Opłaty te mogą również przyjmować na podstawie obowiązujących przepisów sądy wszystkich instancji oraz specjalni poborcy Ministerstwa Sprawiedliwości, a mianowicie: notariusze, pisarze hipoteczni i komornicy z tem jednak zastrzeżeniem,

że sądom pokoju wolno przyjmować kary i grzywny jedynie w tych wypadkach, gdy są one wpłacone bezpośrednio przez strony, bez udziału organów egzekucyjnych, inne zaś opłaty, wymienione w punkcie 4 § 2-go, tylko o tyle, o ile na miejscu niema kas skarbowych lub urzędu pocztowego albo też o ile kasa skarbową i urząd pocztowy są w danej chwili nieczynne.

§ 4. Sprzedaż znaczków sądowych odbywa się w sądach wszystkich instancyj.

Nieużyte przez interesantów znaczki sądowe nie mogą być przyjmowane z powrotem.

§ 5. Wrazie niemożności wydania osobom zainteresowanym żądanych przez nie znaczków z powodu przejściowego braku tychże znaczków, sądy wszelkich instancyj obowiązane są przyjąć należną opłatę, wydając wzamian pokwitowanie na ogólnych zasadach.

§ 6. Minister Sprawiedliwości każdorazowo ogłosi w Monitorze Polskim oraz w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości kategorie znaczków sądowych puszczonej w obieg.

§ 7. Znaczki sądowe nakleja się jedne obok drugich lub jedne pod drugimi, o ile pozwala na to miejsce, bez odstępów na pierwszej stronie podania, pisma względnie załącznika.

Znaczki sądowe nakleja się w aktach sprawy na oryginałach dokumentów, decyzji i t. p., pozostających w aktach; na wydawanych zaś stronom

dokumentach należy zrobić wzmiankę o wysokości uiszczonej opłaty.

Jeżeli w myśl obowiązujących przepisów wolno pewnego rodzaju wnioski i prośby składać ustnie do protokołu lub jeżeli uiszcza się opłaty w toku przewodu sądowego, należy wzamian za dostarczoną przez stronę opłatę nakleić odpowiednie znaczki sądowe na odnośnym protokóle.

§ 8. Znaczki sądowe kasują w Sądzie Najwyższym, sądach apelacyjnych i okręgowych sekretarze, w sądach pokoju — sędziowie a w urzędach sądowych — komornicy i pisarze hipoteczni.

Naklejone znaczki sądowe należy skasować (unieważnić) przez dziurkowanie zapomocą specjalnie do tego przeznaczonych dziurkaczy.

W razie przejściowego braku lub uszkodzenia dziurkacza znaczki należy skasować przez przekreślenie znaczków na krzyż atramentem, tak, aby końce kresek przechodziły na papier. W obu wypadkach kasowania znaczków, zarówno zapomocą dziurkaczy jak i atramentem, należy zaznaczyć na znaczkach datę ich skasowania oraz obok nich sumę, na jaką skasowano znaczki, i położyć podpis kasującego.

§ 9. Decyzje w sprawie zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranej opłaty wydaje sąd, mający prawo asygnowania, na prośbę płatnika.

O wydaniu asygnacji, zarządzającej zwrot opłaty sądowej w całości lub części, należy odnotować przy odnośnych pozycjach przychodowych w księgach kasowych względnie na odnośnym do-

kumencie obok naklejonych znaczków sądowych z wymienieniem kwoty zwróconej.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie sądów apelacyjnych w Lublinie, Warszawie i cie w 10 dni po ogłoszeniu na obszarze okręgów sądów apelacyjnych w Lublinie, Warszawie i Wilnie.

Z chwilą tą traci moc obowiązującą sprzeczne z tem rozporządzeniem przepisy, a w szczególności rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 maja 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 42, p. 448).

b. PISMO OKÓLNE

MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI Nr. 486/G.S./23

z dnia 8 marca 1923 r.

w sprawie tymczasowych przepisów dla sądów, działających w charakterze specjalnych poborców.

Do Pana Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Panów Prezesów sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie oraz Panów Prezesów sądów okręgowych w powyższych okręgach apelacyjnych.

(D. U. M. S. Nr. 6).

Przy piśmie niniejszem załącza się:

TYMCZASOWE PRZEPISY,

z dn. 9/III. 1923 r.

wydane przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli dla sądów, działających w charakterze specjalnych poborców.

(D. U. M. S. 1923 r. Nr. 6).

Przepisy te, zmienione przez Okólnik Min. Spr. z d. 14 kwietnia 192 r. Nr. 1285/II G. S. 27 (D. U. M. S. Nr. 9), mają brzmienie następujące:

§ 1.

Sądy w charakterze specjalnych poborców przyjmują:

- 1) gotówkę za sprzedane znaczki sądowe;
- 2) należności sądowe, które nie są uiszczone za pomocą znaczków sądowych;
- 3) zaliczki, składane przez strony na koszt postępowania w sprawie;
- 4) opłaty stemplowe, wymierzane przez kancelarię sądową.

§ 2.

Dla kwitowania z odbioru sum, wskazanych w 2-im, 3-im i 4-ym punktach § 1 oraz w § 7 prowadzi się kwitarjusz w trzech egzemplarzach (według uzupełnionego wzoru Nr. 1). Pokwitowania należy pisać ołówkiem atramentowym przez kalkę. Pierw-

szy egzemplarz pokwitowania pozostaje w kwitarjuszu, drugi dołącza się do sprawy, a trzeci, zaopatrzony w pieczęć urzędową, wydaje się stronie. W razie nadesłania sumy pocztą, należy o tem zaznaczyć w kwitarjuszu z odnotowaniem pozycji księgi zawiadomień pocztowych i w tym wypadku trzeci egzemplarz pozostaje w kwitarjuszu.

§ 3.

Rachunek znaczków sądowych i wpływu z ich sprzedaży prowadzi się wedle przepisów Tymczasowej instrukcji w przedmiocie obrotu i kontroli znaczków sądowych (Dz. Urz. Min. Spr. Nr. 15 z r. 1924, okólnik Nr. 905/G. S./24).

Powyższą instrukcję uzupełnia się o tyle, że zapas znaczków sądowych, oraz gotówki, uzyskany ze sprzedaży znaczków, winien być codziennie sprawdzany w sądach pokoju — przez sędziego pokoju, w innych zaś sądach — przez urzędnika, prowadzącego kasę sądu, a ustalony zapas znaczków i gotówki, oddawany do przechowania sędziemu pokoju, względnie urzędnikowi, prowadzącemu kasę, łącznie z wykazem (wzór Nr. 1 do powyższej instrukcji) bez zarachowania w księdze kasowej.

§ 4.

Wpływy, wymienione w punktach 2-gim i 4-ym § 1, zapisuje się w chwili pobrania w księdze kasowej (wzór Nr. 2), a wpływy, wymienione w p. 3 tegoż paragrafu — w księdze zaliczek (wzór Nr. 3).

§ 5.

Księgę kasową prowadzi się chronologicznie, na każdy okres budżetowy oddzielnie. W księdze tej obroty sumuje się codziennie i wyprowadza się na dzień następny saldo, które ma być sprawdzone w obecności urzędnika, posiadającego klucz od 2-go zamka kasy (§ 6).

§ 6.

Gotówka i znaczki sądowe w Sądach Najwyższym, Apelacyjnych i Okręgowych winny być przechowywane w kasie, zamykanej na dwa odmiennie zamki. Klucz od jednego zamka ma urzędnik, prowadzący kasę, a od 2-go — urzędnik, wyznaczony przez prezesa sądu. Klucze te nie mogą być wzajemnie zamieniane przez posiadających je urzędników. Urzędnik, posiadający klucz od jednego zamka, nigdy nie może wejść w posiadanie klucza od 2-go zamka. Obydwaj urzędnicy odpowiedzialni są za zawartość kasy.

§ 7.

Wpływy, wymienione w p. p. 2 i 4 § 1-go wpłacają sądy bezpośrednio do miejscowych kas skarbowych lub, o ile w siedzibie sądu niema kasy skarbowej, za pośrednictwem Pocztowej Kasy oszczędności, do kasy skarbowej, znajdującej się w siedzibie sądu okręgowego.

Sąd Najwyższy, Sądy Apelacyjne i Okręgowe wpływy z opłat i należności sądowych przelewają na rachunek własny, Sądy Pokoju zaś przelewają

wpływy, o których mowa, na rachunek właściwego sądu okręgowego. Wpływy z opłat stemplowych przelewają wszystkie sądy na rachunek budżetu Min. Skarbu przy oddzielnej deklaracji.

W deklaracjach płatniczych, względnie na odwrotnej stronie blankietów nadawczych Pocztowej Kasy Oszczędności należy podać tytuł dochodu, paragraf i pozycję budżetu dochodowego Ministerstwa Sprawiedliwości, względnie Ministerstwa Skarbu.

Wpływy powinny być dokonywane przynajmniej raz na tydzień.

O ile suma nagromadzona z powyższych wpływów przekroczy w Sądach Okręgowych i Apelacyjnych, tudzież w Sądzie Najwyższym sumę 500 zł., a w Sądach Pokoju 100 zł., wpłata powinna nastąpić niezwłocznie.

W ostatnim dniu powszednim okresu budżetowego przlewa się do kas skarbowych wszelką gotówkę, pochodzącą z dochodów sądowych (punkt 2-gi § 1) i opłat stemplowych (p. 4 § 1).

§ 8.

Sądy mają prawo podejmowania z poczty nadsyłanych pod ich adresem sum, które po zapisaniu do księgi zawiadomień pocztowych (wzór Nr. 5) i kwitarjusza winny być zapisane do księgi kasowej i odpowiednio zarachowane, przyczem w rubryce „uwagi“ po stronie przychodu należy odnotować pozycję księgi zawiadomień pocztowych.

Sądy nie mają prawa przyjmowania i przechowywania u siebie sum depozytowych. Wyjątek

stanowią kaucje, które w myśl okólnika Min. Sprawiedliwości z dnia 7-go grudnia 1922 r. Nr. 628/G. S./22 sądy mogą przyjmować od osób uwięzionych, oraz depozyty, nadesłane pocztą pod adresem sądu. Powyższe sumy winny być zapisane do księgi kasowej i kwitarjusza i najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu wpłacone do właściwej kasy skarbowej, jako depozyty.

§ 9.

Na podstawie księgi kasowej wszystkie sądy sporządzają w dwóch egzemplarzach miesięczne wykazy podług uzupełnionego wzoru Nr. 4, w których pod oddzielnymi pozycjami wyszczególniają obroty dochodów sądowych w gotówce oraz depozytów (§ 8), tudzież opłat stemplowych.

Sądy Pokoju wysyłają oba egzemplarze rzeczonych wykazów właściwemu Sądowi Okręgowemu najpóźniej dnia 3-go następnego miesiąca. Na podstawie powyższych wykazów Sądy Okręgowe sporządzają również według wzoru Nr. 4 wykaz sumaryczny obrotów w Sądach Pokoju — włączając do tego wykazu jako oddzielne pozycje obroty własne, i przesyłają do dnia 15 następnego miesiąca jeden egzemplarz właściwej Izbie Kontroli wraz z wykazami Sądów Pokoju (po jednym egzemplarzu), a drugi wraz z wykazami Sądów Pokoju pozostawiają u siebie.

Sądy Apelacyjne i Sąd Najwyższy sporządzają również co miesiąc wspomniane wykazy w 2-ech egzemplarzach z obrotów własnych i przesyłają do dnia 15 następnego miesiąca jeden egzemplarz wła-

ściwej Izbie Kontroli, a drugi — pozostawiają u siebie.

Sądy Okręgowe, Apelacyjne i Sąd Najwyższy obowiązane są sprawdzać, czy wszystkie dochody budżetowe, wyszczególnione w wykazach, są zapisane do księgi przychodów budżetowych na podstawie dowodów kasowych, nadsyłanych przez kasy Skarbowe w myśl Okólnika Min. Skarbu z d. 11/I 1925 r. L. D. K. 6219/24 W. A. K. (Okóln. Min. Spr. Nr. 986. II G. S./25 D. Urz. Nr. 3, ust. 5).

Na dowód dokonanego sprawdzenia należy na pozostawionych w sądach egzemplarzach wykazów Sądów Pokoju i swoich własnych (wzór Nr. 4) odnotować pozycje księgi dochodów budżetowych.

Wykazy powyższe sporządzają się niezależnie od opłat stemplowych, przewidzianych w § 16 instrukcji dla organów sądowych (D. Urz. M. S. z r. 1926 Nr. 24 a str. 485).

§ 10.

Księgę zaliczek na koszty postępowania w sprawie prowadzi się w ten sam sposób, co i księgę kasową (§ 5), przyczem co do przechowywania dziennych pozostałości gotówki oraz księgi zaliczek mają zastosowanie postanowienia ustępu 2-go § 3 niniejszych przepisów.

Po upływie okresu budżetowego nie wydane sumy poszczególnych pozycji wypisuje się w rubryce: „reszta zaliczki pozostała z końcem okresu budżetowego”. Sumy te przenosi się do księgi zaliczek na następny okres budżetowy poszczególnymi pozycjami.

Ogólna suma tej rubryki powinna się równać różnicy między sumami przychodu a rozchodu.

§ 11.

Wyplata należności na poczet będących w mo-
wie zaliczek odbywa się na mocy każdorazowej
decyzji sądu.

Potwierdzenie odbioru należności uskutecznia
się na odpisach decyzji sądowych, które następnie
dołącza się do księgi zaliczek po odnotowaniu na
odpisach decyzji sądu daty i Nr. pozycji rozchodo-
wej księgi zaliczek.

§ 12.

Po upływie trzech miesięcy od czasu zakoń-
czenia sprawy pozostałość zaliczki w danej spr-
wie winna być wpłacona do właściwej kasy skar-
bowej jako depozyt sądu.

§ 13.

Obroty zaliczek należy wykazywać jako od-
dzielną pozycję w odpowiednich rubrykach wyka-
zów, składanych w myśl § 9 niniejszych przepisów.

§ 14.

Podskrobywanie w księgach kasowej i zali-
czek oraz w dowodach kasowych jest niedopusz-
czalne.. Cyfry lub wyrazy mylnie zapisane należy

lekko przekreślić, a nad nimi u góry wpisać sumy
właściwe czerwonym atramentem i zaświadczyć
podpisem poprawiającego.

§ 15.

Księgi kasowe i zaliczek na koszty postępowania
w sprawie oraz kwitarjusz winny być ponume-
rowane, zesnurowane, opatrzone pieczęcią i nale-
życie podpisaną adnotacją o ilości kart w tych księ-
gach, względnie o ilości kompletów kwitów w kwi-
tarjuszach i o ich numerach porządkowych.

Sądy Pokoju otrzymują tak poświadczone
kwitarjusze od prezesów właściwych Sądów Okrę-
gowych, zaś Sąd Najwyższy oraz Sądy Apelacyjne
i Okręgowe — od Ministerstwa Sprawiedliwości.

Kontrolę wydanych kwitarjuszy prowadzi
prezesi Okręgowych Sądów dla Sądów Pokoju,
a Ministerstwo Sprawiedliwości dla pozostałych
sądów.

Księgi dla Sądów Pokoju i dla Sądów Okręgo-
wych poświadczają prezesi Sądów Okręgowych, zaś
dla Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych pre-
zesi tychże sądów. Kontrolę wydanych ksiąg pro-
wadzą prezesi sądów Okręgowych i Apelacyjnych
oraz pierwszy prezes Sądu Najwyższego.

§ 16.

Księgi kasowe i zaliczek na koszty postępowania
w sprawie oraz dowody usprawiedliwiające
przychody i rozchody, jako to: kwitarjusze, pokwi-
towania kas skarbowych względnie Pocztowej Ka-

sy Oszczędności, odpisy decyzji sądowych i inne dowody kasowe Sądy Pokoju składają z końcem okresu budżetowego Sądów Okręgowym, które po sprawdzeniu przechowują je w swych składnicach do dyspozycji Izb Kontroli. Sądy Okręgowe, Apelacyjne i Sąd Najwyższy przechowują swe księgi i dowody po dokonaniu cenzury, u siebie do dyspozycji Izb Kontroli.

§ 17.

Sądy Okręgowe, Apelacyjne i Sąd Najwyższy oprócz wykazów, wymienionych w § 9 niniejszych przepisów, składają również sprawozdania, przewidziane w § 78 i 79 przepisów rachunkowo-kasowych.

18.

Rewizję stanu kasy oraz księgi przeprowadza w Sądzie Pokoju—sędzia pokoju, zaś w Sądach Najwyższym, apelacyjnych i okręgowych—prezes Sądu lub sędzia przez niego delegowany. Rewizje te powinny się odbywać przynajmniej raz na kwartał. Prezesi Sądów Okręgowych dokonywują także rewizji w Sądach Pokoju przy wizytacji danego Sądu Pokoju. O dokonanych rewizjach zaznacza się w księgach. W razie ujawnienia braku gotówki w kasie, brak pokrywają urzędnicy odpowiedzialni za kasę. Ewentualne nadwyżki zapisuje się na przychód. O stwierdzonych różnicach gotówkowych lub nieprawidłowościach książkowych należy spisać protokół w 3-ch egzemplarzach, z których jeden dołącza się do dowodów kasowych, drugi przesyła się władzy przełożonej, 3-ci zaś właściwej Izbie kontroli.

§ 19.

Niniejsze przepisy wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1923 roku w okręgach Sądów Apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie i z dniem tym tracą moc obowiązującą przepisy, zawarte w piśmie okólnym Nr. 283/BR/22 z dnia 10 kwietnia 1922 r. o ile dotyczą specjalnych kas poborowych przy sądach.

W samym zaś wyżej powołanym okólniku powiedziano co następuje:

Zawiadamiając o tem, zarządzam, by sądy, ze względu na znaczny jeszcze zapas druków z poprzedniego nakładu, używały ich aż do wyczerpania po odpowiednim uzupełnieniu.

W tym celu należy:

1) W pokwitowaniach z odbioru sum, przeznaczonych na opłaty stempłowe (kwitariusz wzór Nr. 1), zaznaczyć w odpowiedni sposób nie tylko wysokość kwot, przypadających na pozycje 1 i 10, lecz również na dodatek 10 proc. do opłat stempłowych,

2) w księdze kasowej (wzór Nr. 2) wpisywać opłaty stempłowe w wolnych przedziałkach 10 i 11 w przychodzie oraz 23 i 24 w rozchodzie, uwidoczniając dodatek 10 proc. w rubrykach 13 i 26, ogólną sumę wpływu dziennego w rubryce 14, ogólną sumę rozchodu dziennego w rubryce 27, a „saldo na dzień następny” w rubryce 28,

3) w wykazie obrotu wpływów, uiszczonych gotówką (wzór Nr. 4) zamieszczać w końcu tego

wykazu pod oddzielną pozycją obrotu opłat stemplowych i osobną 10 proc. dodatek do opłat stemplowych.

Uzupełniony wzór Nr. 1.

POKWITOWANIE № .....

Sąd ..... w .....

pobrał od ..... L .....

w sprawie № ..... L .....

tytułem opłat sądowych . . . . . zł. . . . . gr. ....

„ grzywny kary sądowej zł. . . . . gr. ....

„ zrwotu kosztów postępowania w sprawach karnych zł. . . . . gr. ....

zaliczkę na koszty postępowania w sprawie . . . . . zł. . . . . gr. ....

depozyt . . . . . zł. . . . . gr. ....

opłatę stemplową na dochód Ministerstwa Skarbu:

poz. 1 . . . . . zł. . . . . gr. ....

poz. 10 . . . . . zł. . . . . gr. ....

dodatek 10⁰/₀-wy . . . . . zł. . . . . gr. ....

razem . . . . . zł. . . . . gr. ....

wyrażnie .....

i zapisał pod poz. .... księgi .....

Dnia ..... 192 .....

Podpis ..... L .....

Wzór Nr. 2.

(Strona I).

K S I Ę G A

P	R	Z	Y	C	H	Ó	D	U w a g i							
								14	13						
4	Nazwisko i imię wpłacającego oraz Nr. sprawy	5	Suma wpłacona	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Ogólna suma wpływu dziennego	Mk. f. Mk. f.	
															Tytuł wpłaty
3	Nr. kwitu	4	Z sumy tej zarachowano na	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Sumy depozytowe	
															1
1	Nr. bieżący	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
															1

przepisów wszystkim specjalnym poborcem Ministerstwa, jak niemniej o czuwanie nad tem, by wprowadzenie ich w życie nie uległo żadnej zwłoce.

Blankiety na deklaracje płatnicze (wzór Nr. Nr. 1 i 2) ze względu na znaczny koszt druku mogą być zarówno w bieżącym roku jak i na przyszłość sporządzane ręcznie, zaś księgi, wskazane w § 8 przepisów, powinny być, począwszy od roku 1924, prowadzone ściśle według przepisanych wzorów. Koszty nabycia druków ponoszą specjali poborcy z własnych funduszków.

PRZEPISY

dla specjalnych poborców Ministerstwa Sprawiedliwości.

Przepisy niniejsze wydane zostały przez Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izba Kontroli w związku z postanowieniami §§ 125 — 129 Przepisów rachunkowo-kasowych (Monitor Polski Nr. 285, 1921 r.).

§ 1.

Specjalnymi poborcami dochodów państwowych Ministerstwa Sprawiedliwości są: notariusze, pisarze hipoteczni i komornicy.

§ 2.

Wspomniani w § 1 specjali poborcy pobierają oprócz przypadających im należności własnych następujące opłaty:

- a) notariusze — opłaty hipoteczne,
- b) pisarze hipoteczni — opłaty stałe i stosunkowe, oraz opłaty kancelaryjne,
- c) komornicy — grzywny i kary, należności na rzecz osób trzecich, oraz koszta egzekucyjne.

Nadto komornicy są upoważnieni do pobierania gotówki na zakup znaczków sądowych z tytułu przypadających opłat kancelaryjnych i opłat od poddań, oraz znaczków stemplowych. Zakupione znaczki sądowe, względnie stemplowe komornicy nakleją na odnośnych pismach w ciągu 3-ch dni od daty czynności urzędowej i kasują je sposobem, ustalonym w odnośnych przepisach.

§ 3.

Notariusze niezależnie od swego charakteru poborców sądowych są uprawnieni również do pobierania w gotowiźnie na dochód Ministerstwa Skarbu opłat stemplowych, oraz podatku od darowizn (art. 27 ustawy o opl. stempl. D. U. 1926 r. Nr. 98 p. 570 i art. 27 rozp. Min. Sk. z d. 2/VI 1920 r. D. U. Nr. 49, p. 300).

§ 4.

Przy przyjmowaniu dochodów państwowych specjali poborcy są obowiązani kierować się właściwymi przepisami o pobieraniu odnośnych opłat.

§ 5.

Notariusze i pisarze hipoteczni ze względu na układ swych ksiąg nie wydają pokwitowań, gdyż każda wpłacona kwota jest zapisana do odpowiedniej księgi i stwierdzona podpisem wpłacającego co do wysokości uiszczonej przez niego sumy.

Komornicy wydają płatnikom pokwitowania, w które zaopatrzone są ich księgi pieniężne, na wszystkie otrzymane sumy.

Płatnik nadto powinien w księdze pieniężnej komornika potwierdzić własnoręcznym podpisem odbiór pokwitowania przy odnośnej pozycji w sposób następujący:

„kwit na kwotę (wyrazić słownie) otrzymałem“.

§ 6.

Otrzymane wpływy pieniężne specjali poborcy Ministerstwa Sprawiedliwości przelewają bądź bezpośrednio do właściwej kasy skarbowej na podstawie deklaracji płatniczej (wzór Nr. 1), bądź tam, gdzie niema kas skarbowych, za pośrednictwem P. K. O., używając w tym celu blankietów nadawczych skarbowych, w terminach następujących:

a) notariusze i pisarze hipoteczni w terminach, określonych w § 60 rozp. wykon. do ustawy o opłatach stempl. (D. U. 1926 r. Nr. 123, p. 713).

b) komornicy pobierane przez nich należności na rzecz osób trzecich winni nie później, jak po upływie 24 godzin, bądź wydać stronom, bądź też

wpłacić do kasy skarbowej bezpośrednio lub za pośrednictwem P. K. O. do depozytu właściwego Sądu Okręgowego, wpływy zaś z grzywien i kar wpłacają do kas skarbowych raz na tydzień, jako dochód budżetowy na rachunek danego Sądu Okręgowego.

W terminach, wskazanych pod a) notariusze przelewają do kas skarbowych również i opłaty na dochód Ministerstwa Skarbu przy deklaracjach wzdług wzoru Nr. 2.

Z końcem okresu budżetowego specjali poborcy Ministerstwa Sprawiedliwości obowiązani są przelać do kasy skarbowej wszelką gotówkę, dotyczącą zarówno opłat sądowych, jak i opłat na rzecz władz skarbowych.

§ 7.

Specjali poborcy nie mają prawa dokonywania żadnych wypłat z wyjątkiem wyegzekwowanych przez komornika sum w myśl art. 954 ust. post. cyw. oraz własnej taksy, zwrotu zaliczek za ogłoszenia i na zakup znaczków sądowych i stemplowych.

§ 8.

Do zarachowania wpływów pieniężnych specjali poborcy używają ksiąg dotychczas prowadzonych, a mianowicie:

- a) notariusze — repertorjów (wzór Nr. 3),
- b) pisarze hipoteczni — kontroli wpływów pieniężnych (wzór Nr. 4),
- c) komornicy — ksiąg pieniężnych (wzór Nr. 5).

§ 9.

Wskazane w § 8 księgi winny być prowadzone na każdy okres budżetowy oddzielnie, ponumerowane, zesnurowane i należycie zaświadczone przez prezesów właściwych Sądów Okręgowych.

Księgi te winny być sumowane miesięcznie z wykazaniem sum „z przeniesienia“ i „do przeniesienia“ na każdej stronie, a oprócz tego w księgach notariuszy i pisarzy hipotecznych pod podsumowaniem miesięcznym winny być wskazane wszystkie wpływy wniesione do kas skarbowych bezpośrednio, bądź za pośrednictwem P. K. O., z powołaniem się na odnośne pokwitowania, przyczem powyższe sumy należy według rodzaju wpływów umieszczać jedne pod drugimi i podsumować w celu uwidocznienia całej sumy, wpłaconej w ciągu miesiąca.

§ 10.

Notariusze i pisarz hipoteczni co do opłat hipotecznych, zaś komornicy w przedmiocie wszelkich należności składają co miesiąc prezesom właściwych Sądów Okręgowych szczegółowe sprawozdania z dołączeniem pokwitowań kas skarbowych w terminie do dnia 8 następnego miesiąca po sprawozdawczym.

Powyższe sprawozdania notariusze i pisarze hipoteczni sporządzają według wzoru Nr. 6, zaś komornicy według wzoru Nr. 7.

Ponadto w tym samym terminie notariusze obowiązani są przedstawiać właściwej Izbie Skarbowej miesięczne wykazy wpływów na dochód

Min. Skarbu za miesiąc poprzedni (wzór Nr. 8) z dołączeniem odnośnych dowodów kasowych.

Odpisy powyższych sprawozdań i wykazów notariusze i pisarze hipoteczni przesyłają we wskazanym wyżej terminie odnośnym Izbowi Kontroli.

§ 11.

Wraz ze sprawozdaniem za ostatni miesiąc okresu budżetowego księgi pieniężne komorników winny być przedstawione prezesowi właściwego Sądu Okręgowego.

12.

Rewizję czynności notariuszy i pisarzy hipotecznych przeprowadzają prezesi Sądów Okręgowych, względnie delegowani przez nich sędziowie, co najmniej raz do roku, zaś komorników przynajmniej dwa razy do roku.

Niespodziewanych rewizji czynności specjalnych poborców, prócz wyżej wymienionych władz, dokonywują również delegowani przez Ministerstwo Sprawiedliwości urzędnicy oraz delegaci właściwych Izb Kontroli.

Ponadto rewizje notariuszy przeprowadzają również urzędnicy władz skarbowych.

Z dokonanych rewizji winny być sporządzane protokoły w dwóch egzemplarzach za podpisami kontrolującego i kontrolowanego, wyniki zaś rewizji kasowych zarówno stałych, jak i niespodziewanych, winny być zaznaczone w odnośnych księgach za pomocą odpowiedniej adnotacji.

O ujemnych wynikach rewizji, przeprowadzanych u specjalnych poborców przez właściwego Sądu Okręgowego zawiadania każdorazowo Ministerstwo Sprawiedliwości, oraz właściwą Izbę Skarbową.

§ 13.

Przepisy niniejsze wchodzi w życie w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie z dniem 1 sierpnia 1923 r. Z dniem tym traci moc obowiązującą przepisy, zawarte w piśmie okólnem Ministerstwa Sprawiedliwości Nr. 283/B. R./22 z dnia 10 kwietnia 1922 r.

Ministerstwo Sprawiedliwości
Specjalny poborca

Z a ł ą c z n i k i.
Wzór № 1.

dnia ..... 192 r.

№ .....

Doklarcja płatnicza
Do Kasy Skarbowej

w .....

Wpłacam przy niniejszem wpływy
z opłat .....
za czas od ..... do .....
na dział II § ..... poz. .... budż.
M-stwa Sprawiedliwości 192 r.
zł. .... gr. ....
słownie .....

(podpis)

Ministerstwo Sprawiedliwości

Wzór № 2.

Specjalny poborca

Notarjusz .....

w .....

dnia ..... 192 r.

№ .....

Do Kasy Skarbowej

w .....

Wpłacam przy niniejszem na rachunek Ministerstwa Skarbu za czas od ..... do ..... (pozycje wykazu wpływów od ..... do ..... włącznie).

tytułem opłat stemplowych od przejścia własności nieruchomości	zł.	gr. ....
tytułem opłat stemp. od spółek	zł.	gr. ....
" " " " weksli	zł.	gr. ....
" " " " wyżej nie-		
wymienionych	zł.	gr. ....
tytułem podwyżek stemplowych	zł.	gr. ....
" podaktu od darowizn	zł.	gr. ....
	Razem	zł. .... gr. ....
10 ⁰ / ₀ dodatku	zł.	gr. ....
	ogółem	zł. .... gr. ....

Podpis i pieczęć notariusza

11	Data wydania lub wysłania pieniędzy		Zł. gr.	12	Dla komornika		Zł. gr.	13	Zwrot za liczki		Zł. gr.	14	Za ogłoszenie		Zł. gr.	15	Wpływy budżetowe		Zł. gr.	16	Dla osób trzecich z rubr. 8		Zł. gr.	17	Wnieścione do depozytu		Zł. gr.	18	Wydano bezpośrednio		Zł. gr.	19	Na zakup znaczków sądow. i stemp. Razem		Zł. gr.	20	Pokwitowanie strony do rubr. 13 i 16 wskazaniamia № kwitu kasy, poczyni lub ogłoszenia		Zł. gr.
----	-------------------------------------	--	---------	----	---------------	--	---------	----	-----------------	--	---------	----	---------------	--	---------	----	------------------	--	---------	----	-----------------------------	--	---------	----	------------------------	--	---------	----	---------------------	--	---------	----	---	--	---------	----	--	--	---------

Zmieniony wzór № 5.

KSIĘGA PIENIĘŻNA

KOMORNIKA PRZY SĄDZIE OKRĘGOWYM

W.....
na okres budżetowy 19..... r.

1	Kwit do odcięcia		2	№ porządkowy		3	№ akt		4	Data otrzymania pieniędzy		5	Od kogo otrzymano		6	Taksa (koszty egz.) komornika wzgl. zaliczki i za ogł.		Zł. gr.	7	Wpływy budżetowe		Zł. gr.	8	Dla osób trzecich		Zł. gr.	9	Na zakup znaczków sąd. i stemp.		Zł. gr.	10	Razem		Zł. gr.
															Przychód																			
															Kwit №..... dn..... 19... przyjęto od..... w sprawie..... Zł. gr..... Słownie..... Podpis.....																			

1	D z i a ł		2	P a r a g r a f		3	P o z y c j a		4	Nazwa dochodu	
	Zł.	gr.		Zł.	gr.		Zł.	gr.		Zł.	gr.
	Pozostałość z poprzedniego okresu budżetowego			Od począt. okresu budżetowego do miesiąca sprawozdawczego			W miesiącu sprawozdawczym			R A Z E M	
	Wpływy gotowizny									Ogółem wpływy wraz z pozostał. z poprzedn. okresu budżetowego	
	Zł.	gr.		Zł.	gr.		Zł.	gr.		Zł.	gr.

za miesiąc.....

Ministerstwo Sprawiedliwości
Specjalny poborca
Notariusz.....
(Pisarz hipoteczny)

S P R A W O

Wzór № 6.

..... 192 r.

Z D A N I E

15	U W A G I		11	W miesiącu sprawozdawczym		12	Razem przelano od począt. okresu		13	Data i № pokwitowania kasy skarbowej względnie datę blankietu nadawczego PKO.		14	Pozostałość na nast. miesiąc	
	Zł.	gr.		Zł.	gr.		Zł.	gr.		Zł.	gr.		Zł.	gr.
	Przelano gotowiznę do kasy skarbowej bezpośrednio lub za pośrednictwem P. K. O.			do miesiąca sprawozdawczego			do począt. okresu budżetowego							
	Zł.	gr.		Zł.	gr.		Zł.	gr.		Zł.	gr.		Zł.	gr.

13.

OPLATY OD PEŁNOMOCNICTW.

a. USTAWA

z dnia 24 marca 1923 r.

w przedmiocie wyrównania opłat stemplowych oraz podatków: spadkowego i od darowizn¹⁾).

(D. U. R. P. Nr. 44, p. 296).

w brzmieniu, ustalonym rozporządzeniami Ministra Skarbu: 1) w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dn. 24 kwietnia 1923 r. (D. U. Nr. 44, p. 299), 2) z dnia 18 lutego 1924 r. (D. U. Nr. 19, p. 194) i 3) z dnia 28 kwietnia 1924 r. (D. U. Nr. 36, p. 392).

Art. 2. Opłata stemplowa od pełnomocnictw (art. 1, p. 9, ustawy z dn. 7 kwietnia 1923 r. D. U. Nr. 38, p. 315) wynosi 2 złote. Pełnomocnictwa, upoważniające jedynie do zastępstwa w postępowaniu sądowym cywilnym, należącym w 1-szej instancji do zakresu sądu powiatowego lub sądu pokoju, jak również pełnomocnictwa do prowadzenia jednej określonej sprawy w sądach ogólnych (sądy okrę-

¹⁾ Ustawa z dnia 24.III 1923 r. pomieszczona została w zbiorze niniejszym, dlatego, że, chociaż ustanowione przez nią stawki opłat stempl. są niższe od stawek, ustanowionych przez ustawę z dn. I.VII 1926 r. (D. U. Nr. 98, p. 570), przez ustawę tę jednak ona expressis verbis uchylona nie została. (A. B.).

Wzór № 8.

Notariusz

w

Wykaz wpływów na dochód Ministerstwa Skarbu
za miesiąc ..... 192 r.

№ bieżący		1
№ repertorium		2
Data aktu		3
Rodzaj i krótki treść czynności		4
Zł.	Gr.	5
Suma podlegająca opłacie (podatkowi)		6
Zł.	Gr.	
5%-owej opłaty stemplowej (altencyjnej) od umów o przeniesienie własności nieruchomości		7
Zł.	Gr.	
Opłat stemplowych i innego rodzaju		8
Zł.	Gr.	
Podatku od darowizn		9
Zł.	Gr.	
UWAGI		10
Pod wykazem należy ściśle wskazać, jakie sumy, dokąd, kiedy i za jakimi pokwitowaniami zostały wpłacone na poczet pobranych przez notariusza sum		

192 r.

Razem

data ..... 192 r.

gowe, apelacyjne i najwyższy), podlegają opłacie w wysokości 70 groszy.

Pełnomocnictwa, udzielane sekretarzom pracowniczych związków zawodowych, upoważniające do zastępstwa wobec sądów przemysłowych, powiatowych lub sądów pokoju, nie podlegają opłacie stempłowej.

b. USTAWA

z dnia 1 lipca 1926 r.

o opłatach stempłowych

(D. U. R. P. Nr. 98, p. 570¹⁾).

CZĘŚĆ II.

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE.

Rozdział 20.

Pełnomocnictwa.

Art. 111. Opłacie stempłowej w zasadniczej wysokości 3 zł. podlegają:

1) pismo, stwierdzające umowę pełnomocnictwa, podpisane przez obie strony;

2) pełnomocnictwo, podpisane tylko przez mocodawcę, bądź sporządzone lub uwierzytelnione sądownie albo notarialnie, bądź wręczone pełnomocnikowi lub osobie trzeciej (w szczególności też sądowi lub innemu urzędowi publicznemu), wobec której pełnomocnik ma zastępować mocodawcę;

3) protokół, stwierdzający udzielenie pełnomocnictwa, spisany na skutek oświadczenia mocodawcy przez sąd lub inny urząd publiczny, wobec którego pełnomocnik ma zastępować mocodawcę.

Pełnomocnictwo (punkty 1, 2 i 3), upoważniające do zastępstwa w sprawie, należącej w pierwszej instancji do sądu powiatowego (pokoju) albo sądu przemysłowego lub kupieckiego lub urzędu rozjemczego do spraw najmu, jak również pełnomocnictwa do odbioru sumy pieniężnej, przewyższającej 500 zł. — podlegają opłacie w wysokości 1 zł.

Opłatom powyższym podlega każdy egzemplarz pełnomocnictwa oraz każdy odpis, zaświadczony bądź urzędownie, bądź przez mocodawcę lub przez pełnomocnika.

Odpisy pełnomocnictw, składane w postępowaniu, należącym w pierwszej instancji do sądu powiatowego (pokoju) albo do sądu przemysłowego lub kupieckiego, lub urzędu rozjemczego do spraw najmu, podlegają — bez względu na swą treść — opłacie w wysokości 1 zł.

Do uiszczenia opłaty jest obowiązany mocodawca; pełnomocnik zaś — solidarnie z mocodawcą — jeżeli pełnomocnictwo przyjął.

Skasowanie znaczków stempłowych na pełnomocnictwie może nastąpić nie tylko przez przepisanie początkowemi lub końcowemi wyrazami tekstu (art. 23), lecz także przez przepisanie daty skasowania oraz nazwiskiem lub firmą mocodawcy albo pełnomocnika.

Pełnomocnictwo, udzielone w jednym piśmie, dotyczącem jednej sprawy przez dwie lub więcej

osób albo dwu lub więcej upoważnionych, uważa się za jedno pełnomocnictwo.

Art. 112. Wolne są od opłaty stemplowej:

1) pełnomocnictwo, udzielone przez pełnomocnika dalszemu pełnomocnikowi (substytucja);

2) pełnomocnictwo, upoważniające do działania w sprawie sądowo-karnej lub w postępowaniu, przewidzianem w przepisach karnych administracyjnych lub karnych skarbowych;

3) pełnomocnictwa, udzielone przez Skarb Rzeczypospolitej, przez Bank Polski lub przez osoby, wymienione w art. 16;

6) pełnomocnictwo, udzielone pracowniczemu związkowi zawodowemu lub jego funkcjonariuszom (dekret z dnia 8 lutego 1919 r. Dz. P. P. P. Nr. 15 p. 209) albo przez taki związek, a upoważniające do zastępowania członków związku wobec sądów;

7) odpisy pełnomocnictw (art. 111, ustęp trzeci), załączone do skargi sądowej, o ile są przeznaczone dla pozwanych;

8) pełnomocnictwa oraz odpisy pełnomocnictw (art. 111, ustęp trzeci), składane w postępowaniu, należącym w pierwszej instancji do sądów powiatowych (pokoju) albo sądów przemysłowych lub kupieckich, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przewyższa 100 złotych;

9) pełnomocnictwo, uprawniające do zastępstwa w postępowaniu sądowym, jeżeli mocodawcy służy w tem postępowaniu prawo ubogich;

10) upoważnienie do odbioru sumy pieniężnej, nie przewyższającej 500 zł., lub do odbioru rzeczy ruchomej innego rodzaju, bez względu na jej wartość, jak również — bez względu na kwotę — upoważnienie do odbioru sum, wypłacanych z tytułu stosunku służbowego, albo wkładki w Pocztowej Kasie Oszczędności;

Art. 113. Jeżeli pełnomocnictwo zawiera zarazem umowę o wynagrodzenie pełnomocnika, to opłatę należy uiścić stosownie do przepisów o opłatach od umów o świadczenie usług (rozdział szesnasty), jeżeli opłata w myśl rozdziału niniejszego nie jest wyższa.

c. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU,

z dnia 20 listopada 1926 r.

zawierające przepisy wykonawcze do ustawy z dn. 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych.

(D. U. R. P. Nr. 123, p. 713).

CZEŚĆ II.**Postanowienia szczegółowe.****Do art. 111.**

§ 148. Pełnomocnictwo ogólne (generalne), upoważniające do zastępstwa we wszelkich sprawach lub w sprawach pewnej kategorii, podlega opłacie w wysokości 3 zł.

Odpis takiego pełnomocnictwa, zaświadczony bądź urzędowo, bądź przez mocodawcę, lub przez pełnomocnika, podlega zasadniczo również opłacie w wysokości 3 zł. Jeżeli jednak odpis taki złożono w postępowaniu, należącym w pierwszej instancji do sądu powiatowego, względnie sądu pokoju, albo do sądu przemyślowego, lub kupieckiego, albo do urzędu rozjemczego do spraw najmu, to podlega opłacie w wysokości 1 zł.

14.**KOSZTA W NAJWYŻSZYM TRYBUNALE ADMINISTRACYJNYM.****a. USTAWA***z dnia 3 sierpnia 1922 r.***o Najwyższym Trybunale Administracyjnym.**(D. U. R. P. Nr. 67, p. 600)¹⁾.

¹⁾ Tekst ustawy niniejszej, w redakcji ostatecznie ustalonej, pomieszczono w załączniku 14 c. (A. B.).

b. USTAWA*z dnia 22 września 1922 r.***o kosztach postępowania przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym.**(D. U. R. P. Nr. 89, p. 800)²⁾.**c. ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW.***z dnia 3 marca 1924 r.***w sprawie zastosowania stałej jednostki do kosztów postępowania przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym.**(D. U. R. P. Nr. 21, p. 227)³⁾.

²⁾ Uchylona przez ustawę z dn. 25 marca 1926 r. o zmianie niektórych przepisów ustawy z d. 3 sierpnia 1922 r. o Najw. Tryb. Adm. (D. U. R. P. Nr. 37, p. 237).

³⁾ Z uchYLENIEM przez ustawę z d. 25.III 1926 r. (D. U. Nr. 37, p. 237), ustawy z d. 22.IX 1922 r. o kosztach postępowania przed Najw. Tr. Adm. (D. U. Nr. 89 p. 800) eo ipso utraciło moc obowiązującą i rozporz. Rady Min. z d. 3.III 1924 r. o zastosowaniu stałej jednostki do wymienionych wyżej kosztów (D. U. Nr. 21, p. 227). (A. B.).

**d. OBWIESZCZENIE PREZESA RADY
MINISTRÓW**

z dnia 2 czerwca 1926 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy
o Najwyższym Trybunale Administracyjnym.**

(D. U. R. P. Nr. 68, p. 400).

Na zasadzie art. 14 ustawy z dnia 25 marca 1926 r. o zmianie niektórych przepisów ustawy z dnia 3 sierpnia 1922 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 37, p. 237) ogłaszam jednolity tekst ustawy z dnia 3 sierpnia 1922 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 67, p. 600) w brzmieniu obecnie obowiązującym z uwzględnieniem zmian, dokonanych ustawą z dnia 25 marca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37, p. 237).^{*)}

Załącznik do obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1926 r. (poz. 400).

USTAWA

z dnia 3 sierpnia 1922 r.

o Najwyższym Trybunale Administracyjnym.

(D. U. R. P. Nr. 67, p. 600).

Art. 13.

Do skargi należy dołączyć:

^{*)} Treść Ustawy z d. 25.III 1926 r. (D. U. Nr. 37, p. 237) w zbiorze niniejszym nie została pomieszczona, ponie-

3) opłatę w kwocie 30 złotych w znaczkach stemplowych lub pokwitowanie kasy skarbowej na dowód, że opłata w tej wysokości została uiszczona w gotówce.

Władze i urzędy państwowe i samorządowe są wolne od opłaty.

Trybunał może zwolnić skarżącego od przedstawienia odpisów.

Art. 14.

Skargi, które nie nadają się do postępowania... Trybunał pozostawia bez rozpatrzenia.

To samo stosuje się do skarg, które nie odpowiadają formalnym wymogom ustawowym (art. 12 i 13); w ostatnim wypadku może Trybunał wyznaczyć skarżącemu stosowny termin dla usunięcia braków; o ile braki te w ciągu oznaczonego terminu nie będą usunięte, Trybunał pozostawi skargę bez rozpoznania.

W razie pozostawienia skargi bez rozpoznania z innych przyczyn, aniżeli z powodu niedołączenia opłaty od skargi, może Trybunał wedle swego uznania, stosownie do rodzaju i rozmiarów sprawy, zarządzić zwrot części opłaty w kwocie, nie wyższej atoli niż 15 złotych.

waż wprowadzone przez nią zmiany zostały uwzględnione w obwieszczeniu Prezesa Rady Ministrów z d. 26.VI 1926 r. (A. B.).

O pozostawieniu skargi bez rozpoznania Trybunał zawiadamia skarżącego,⁵⁾

Art. 18.

Wyznaczenie terminu do usunięcia braków skargi (art. 14 ust. 2)... jak również przyznanie całkowicie lub częściowo zwolnienia od opłat (art. 20 ust. 3) zarządza przewodniczący własną władzą.

Art. 19.

Jeżeli Trybunał uzna, że stan faktyczny sprawy wymaga uzupełnienia, albo że pozwana władza przyjęła ten stan sprzecznie z aktami, albo że ze szkoda skarżącego naruszono formy postępowania administracyjnego, natenczas, nie zarządzając rozprawy, uchyli wyrokiem zaskarżone zarządzenie lub orzeczenie z powodu wadliwego postępowania i odeśle sprawę napowrót do władzy administracyjnej, która ma wady usunąć i wydać nowe zarządzenie lub orzeczenie.

Zarazem zarządzi Trybunał zwrot wniesionej opłaty.

⁵⁾ Skarga, pozostawiona bez rozpoznania z powodu braku opłat, nie może być rozpoznawana przez Najw. Tryb. Adm. nawet wtedy, kiedy skarżący po otrzymaniu zawiadomienia o pozostawieniu jej przez Trybunał bez rozpoznania, wniesie brakujące opłaty w terminie otwartym (?) do wniesienia tej skargi (Uchwała N. T. A. z d. 13.XI 1924 r. N. rej. 1480/24 w sprawie skargi Feder na orzec. Kom. Odwoł. przy Izbie Skarb. w Lublinie).

Art. 20.

Skarżącemu, lub też przypożwanemu, w razie ich udowodnionego ubóstwa, może być przydany zastępca z urzędu, jak również przyznane całkowite lub częściowe zwolnienie od opłat.

Art. 26.

Jeżeli Trybunał uzna skargę za uzasadnioną, uchyli zaskarżone orzeczenie lub zarządzenie, oraz orzeknie o opłacie w myśl art. 19 ust. 2.

W razie oddalenia skargi Trybunał może podwyższyć opłatę nie wyżej jednak niż do kwoty 300 złotych.

Podwyższoną opłatę, w razie nieuiszczenia jej do dni czternastu od dnia doręczenia odnośnej decyzji, ściąga się w drodze administracyjnej.

Art. 27.

Trybunał umorzy postępowanie w razie cofnięcia skargi przez skarżącego przed zamknięciem rozprawy, lub przed rozstrzygnięciem sprawy na posiedzeniu niejawnem.

Jeżeli władza pozwana przed rozstrzygnięciem sprawy cofnie zaskarżone orzeczenie lub zarządzenie i zawiadomi o tem Trybunał, należy żądać od skarżącego oświadczenia w wyznaczonym terminie, czy skargę swą cofa. Brak odpowiedzi w terminie oznaczonym powoduje umorzenie postępowania.

W wypadkach umorzenia postępowania Trybunał orzeknie o opłacie w myśl art. 19 ustęp 2, jeżeli umorzenie nastąpiło na zasadzie ustępu 2 niniejszego artykułu. W razie cofnięcia skargi może Najwyższy Trybunał Administracyjny zarządzić zwrot części opłaty w kwocie, nie przenoszącej 15 złotych.

Art. 28.

Podania, wnoszone do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, z wyjątkiem skargi, jej odpisów i jej uzupełnienia w terminie przepisany, oraz z wyjątkiem tych podań, które strona skarżąca wnosi na skutek zarządzenia Trybunału, lub które dotyczą cofnięcia skargi, a wreszcie podań o przyznanie prawa ubogich (art. 20 ust. 3 ustawy o Najwyższym Trybunale Administracyjnym) podlegają opłatom stemplowym.

Takież same opłaty należą się od załączników, jak również od świadectw i odpisów, wydawanych przez Najwyższy Trybunał Administracyjny poza postępowaniem.

Do tylko co wymienionych podań, załączników, świadectw i odpisów, stosuje się — w myśl art. 74 przep. tymcz. o kosztach Sąd (D. U. R. P. z r. 1924 Nr. 28, p. 284) w brzmieniu, ustalonym art. 174 ustawy z d. 1 lipca 1926 r. o opłatach stempl. (D. U. R. P. Nr. 98, p. 570) — artykuły 140, 142 — 145, 148 — 154, 157, 158, 160 i 161 tej ostatniej ustawy:

Opłaty te wynoszą¹⁾:

1) od pierwszego egzemplarza podania — 3 zł., bez względu na ilość arkuszy (art. 145, p. 1);

2) od każdego załącznika, jakoteż od każdego dalszego egzemplarza lub odpisu podania, wraz z niem żółzonych — po 50 gr. Podanie ponowne, przy którym jedynie zostają złożone załączniki, potrzebne do załatwienia pierwszego podania, nie podlega opłacie; od załączników jednak opłaca się po 50 gr. od sztuki (art. 145 p. 2 i nst. drugi);

3) za świadectwo — 3 zł. bez względu na ilość arkuszy (art. 154 ust. pierwszy);

4) za odpis, sporządzony i poświadczony przez Najwyż. Trybunał Admin. — 1 zł. od każdej stronicy, pełnej lub zaczętej (art. 157, ust. pierwszy);

5) za poświadczenie przez Najw. Tryb. Admin. zgodności z pierwowpisem odpisu, sporządzonego nie urzędownie (przez samą stronę) — 50 gr. od każdej pełnej lub zaczętej stronicy (art. 157 ust. drugi p. b.).

Art. 38.

Równocześnie z ogłoszeniem jednolitego tekstu ustawy z dnia 3 sierpnia 1922 r. tracą moc obo-

¹⁾ W brzmieniu, ustalonym rozporządzeniem Prezesa Rady Min. i Min Skarbu z d. 19.XI 1926 r. (D. U. N. 116, p. 672).

wiążące przed jej ogłoszeniem ustawy i przepisy, wydane w przedmiotach, unormowanych tą ustawą.

Ustawa z dnia 25 marca 1926 r. o zmianie niektórych przepisów ustawy z dnia 3 sierpnia 1922 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (D. U. R. P. Nr. 37, p. 237) uzyskuje moc obowiązującą cztrnastego dnia po ogłoszeniu z tem, że wprowadzone w niej nowe postanowienia o opłatach nie stosują się do skarg, wniesionych przed jej wejściem w życie, o ile do skargi dołączono opłatę w przepisanej dotychczas wysokości, w którym to przypadku mają zastosowanie dotychczasowe przepisy.

Z chwilą wejścia w życie wymienionej w poprzednim ustępie ustawy z dnia 25 marca 1926 r. traci moc obowiązującą ustawa z dnia 22 września 1922 r. o kosztach postępowania przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym (D. U. R. P. Nr. 89, p. 800) z zastrzeżeniem, zawartem w ustępie poprzednim.

Art. 39.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Prezesowi Rady Ministrów, a—o ile chodzi o postanowienia o opłatach i karach pieniężnych — w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

e. ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW I MINISTRA SKARBU.

z dnia 16 czerwca 1926 r.

celem wykonania ustawy z dnia 25 marca 1926 r. (D. U. R. P. Nr. 37, p. 237) o zmianie niektórych przepisów ustawy z dnia 3 sierpnia 1922 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym.

(D. U. R. P. Nr. 74, p. 424).

Na zasadzie art. 14 ustawy z dnia 25 marca 1926 r. (D. U. R. P. Nr. 37, p. 237) o zmianie niektórych przepisów ustawy z dnia 3 sierpnia 1922 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym zarządza się co następuje:

§ 1. (Do art.13 punkt 3). Znaczkii stemplowe, przeznaczone do uiszczenia opłaty, należy nakleić na skardze. Urzędnik biura podawczego Najwyższego Trybunału Administracyjnego winien te znaczki stemplowe — jeśli nie nasuwa się podejrzenie, iż je podrobiono lub przerobiono albo zdjęto z innego papieru — skasować w ten sposób, iż na każdym znaczku stemplowym wyciśnie pieczęć urzędową, zawierającą datę dnia kasowania tak, aby część pieczęci — jednak z reguły data kasowania — znajdowała się na znaczku, część zaś poza nim na papierze; o ile pieczęć urzędowa nie wykazuje daty kasowania, winien urzędnik biura podawczego datę tę wpisać na każdym znaczku atramentem oraz wycisnąć pieczęć w sposób wyżej wskazany.

Celem uiszczenia opłaty gotówką, należy odpowiednią kwotę wnieść do kasy skarbowej, która

potwierdzi zapłatę na skardze, albo — jeśli płatnik tego żąda — osobnym kwitem kasowym, w którym to razie petent obowiązany jest kwit kasowy nakleić na skardze. Najwyższy Trybunał Administracyjny zaświadczy na żądanie petenta, iż kwit pozostał w aktach.

§ 2. (Do art. 14 ustępu 3, art. 19 ust. 2, art. 26 i 27, ust. 4). O wydaniu orzeczenia w sprawie zwrotu części opłaty Najwyższy Trybunał Administracyjny zawiadamia Izbę Skarbową.

Zawiadomienie to ma zawierać: datę i liczbę orzeczenia, nazwisko, imię i dokładny adres osoby, której należy się wzrost nadpłaty, kwotę, przypadającą do zwrotu i sposób uiszczenia opłaty (znaczkami stempłowymi lub gotówką); jeśli opłata uiszczoną została w gotówce, to w zawiadomieniu należy nadto wymienić kasę skarbową, numer i serję kwitu kasowego, sumę i datę wpłaty.

Izba Skarbową zarządza z urzędu zwrot nadpłaty w gotówce albo zaliczenie jej na poczet należności Skarbu Państwa od osoby, uprawnionej do otrzymania zwrotu.

§ 3. (Do art. 12). Do podań, załączników, świadectw i odpisów, podlegających opłacie wedle art. 12 ustawy stosuje się — w myśl art. 74 przepisów tymczasowych o kosztach sądowych (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 28, poz. 284) — w brzmieniu ustalonem art. 174 ustawy z dn. 1 lipca 1926 r. o opł. stempl. (D. U. R. P. Nr. 98, p. 570) — artykuły 140.

142 — 145, 148 — 154, 157, 158, 160 i 161 tej ostatniej ustawy.

Opłaty te wynoszą:

1. od pierwszego egzemplarza podania — 3 zł., bez względu na ilość arkuszy (art. 145, p. 1);

2. od każdego załącznika, jako też od każdego dalszego egzemplarza lub odpisu podania, wraz z niem złożonych, — po 50 gr. Podanie ponowne, przy którym jedynie zostają złożone załączniki, potrzebne do załatwienia pierwszego podania nie podlega opłacie; od załączników opłaca się jednak po 50 gr. od sztuki (art. 145 p. 2 i ust. 2);

3. za świadectwo 3 zł. bez względu na ilość arkuszy (art. 154, ust. 1);

4. za odpis, sporządzony i poświadczony przez Najwyższy Trybunał Administracyjny — 1 zł. od każdej stronicy całej lub zaczętej (art. 157, ust. 1).

5. za poświadczenie przez Najwyższy Trybunał Administracyjny zgodności i pierwopisem odpisu, sporządzonego nieurzędownie (przez samą stronę) — 50 gr., od każdej strony całej lub zaczętej (art. 157, ust. 2, p. b.).

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

15.

O PRZERACHOWANIU ZOBOWIĄZAŃ PRYWATNO-PRAWNYCH.

a. ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ.

z dnia 14 marca 1924 r.

o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych.

(D. U. R. P. Nr 42, p. 441).

Kurator wierzycieli.

§ 50. 1. Osoby, obowiązane do spłat pieniężnych wobec znacznej liczby wierzycieli, jako to: zakłady ubezpieczeń, kasy oszczędności, zakłady i przedsiębiorstwa, emitujące listy zastawne lub obligacje — mogą, celem tymczasowego lub ostatecznego ustalenia ugodą lub drogą sporu miary i sposobu przerachowania należności, żądać ustanowienia kuratora, jako przedstawiciela wszystkich wierzycieli pewnej kategorii (posiadaczy listów zastawnych lub obligacji, wkładek i t. p.). Takie żądania może postawić także conajmniej 20 wierzycieli.

2. . . . .

3. Należne kuratorowi wynagrodzenie, którego wysokość określa sąd i zwrot wydatków ponosi dłużnik; przepis ten jednak nie uchyla postanowień

ustaw dzielnicowych o ponoszeniu kosztów w postępowaniu spornem. Pozatem dłużnik może żądać zwrotu kosztów od tych wierzycieli, którzy spowodowali ustanowienie kuratora bez dostatecznej podstawy.

b. ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 3 października 1924 r.

o opłatach stemplowych i sądowych w sprawach, związanych z przerachowaniem wierzytelności prywatno-prawnych.

(D. U. R. P. Nr. 89, p. 844).

Na podstawie art. 1 lit. F., punkt 2 i art. 2 ustawy z dn. 31 lipca 1924 r. o naprawie Skarbu Państwa i poprawie gospodarstwa społecznego (D. U. R. P. Nr. 71, p. 687), oraz zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dn. 9 września 1924 r. stanowią:

„§ 1. 1) We wszystkich sprawach, związanych z przerachowaniem należności prywatno-prawnych i publiczno-prawnych, których tytuły powstały przed dniem 28 kwietnia 1924 r. bez względu na to, czy te należności w chwili powstania tytułu były wyrażone lub płatne w markach polskich, czy też w rublach carskich, koronach austro-węgierskich lub markach niemieckich, a stały się płatnymi w markach polskich dopiero na sku-

tek przepisów, które wprowadziły markę polską jako prawny środek płatniczy, będą stosowane w przedmiocie opłat stemplowych i sądowych ogólnie przepisy z poniższymi zmianami.

2) Za przerachowanie należności w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważać należy nie tylko przewartościowanie należności, ale także łączące się z tem udzielenie zwłoki lub innych ulg w spłacie.

3) Rozporządzenie niniejsze nie ma zastosowania do spraw, związanych z przerachowaniem komornego według ustawy z dnia 11 kwietnia 1924 r. o ochronie lokatorów¹⁾.

Opłaty stemplowe.

§ 2. 1) Ugody (układy pojednawcze) pozasądowe, o ile mają za przedmiot jedynie przerachowanie zobowiązań prywatno-prawnych na złote, oraz udzielenie zwłoki lub innych ulg w spłacie (§§ 1, 2 ust. 1 i § 36 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. — Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 441 — w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 czerwca 1924 r. — Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 566) podlegają opłacie stałej w wysokości 1 zł.

2) Ugody (układy pojednawcze) pozosądowe, o ile mają na celu poza przerachowaniem i udzieleniem ulg w przedmiocie spłaty, także uregulowanie

¹⁾ W brzmieniu, ustalonym Rozp. Prez. Rz-tej z dnia 27 grudnia 1924 r. (D. U. R. P. Nr. 114, p. 1015).

innych kwestji spornych, podlegają opłacie według przepisów ogólnych²⁾.

Opłaty sądowe na obszarze sądów apelacyjnych: lubelskiego, warszawskiego i wileńskiego.

§ 3. 1) Wniosek o przerachowanie, postawiony w toku postępowania sądowego (§ 47 ust. 1 rozp. o przerachowaniu wierzytelności prywatno-prawnych), nie rodzi obowiązku uzupełnienia wpisu.

2) Przepis powyższy ma również zastosowanie do wniosków, postawionych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 4. 1) W postępowaniu przed sądem 1-ej instancji wartość powództwa należy traktować jako nieokreśloną i stosować art. 10 tymczasowych przepisów o kosztach sądowych z tem zastrzeżeniem, że pierwsiastkowo oznaczony wpis nie może przekraczać kwoty 100 zł.³⁾

²⁾ Porówn. z art. 133 ustawy z dn. 1.VII 1926 r. o opłatach stempl. (D. U. R. P. Nr. 98, p. 570).

³⁾ Z przepisu § 4 ust. 1 Rozp. Prezyd. R. P. z dn. 3/X 1924 r., ustanawiającego w 1-ej instancji maksimum wpisu sąd. na 100 zł., jako przepisu specjalnego i nie ulegającego rozciągłej wykładni, oraz z treści § 5 tegoż rozporządzenia, ustanawiającego wyjątkowy przepis, dotyczący wpisu od skarg incydentalnych w sprawach, wymienionych w § 5, i pomijający kwestję wpisu od skarg apelacyjnych, wynika, że ustawodawca nie miał zamiaru ustanawiać wyjątku co do wpisu od skarg apelacyjnych, którego wysokość, zgodnie

2) Ostateczna suma przypadającego wpisu określona będzie według kwoty złotych, którą sąd wyrokiem, zasądził lub ustalił lub na którą strony same w ugodzie przerachowały wierzytelność⁴⁾.

§ 5. Od podań o przerachowanie w trybie postępowania incydentalnego, pobierany będzie wpis stosunkowy od wartości przedmiotu sporu (§ 4 nin. rozp.) w wysokości $\frac{1}{10}\%$, nie mniej jednak, niż 2 zł.

§ 6. Od skarg incydentalnych w sprawach, wymienionych w § 5, pobierany będzie wpis stały w wysokości 5 zł., a od skarg o uchylenie wyroków w tychże przedmiotach wpis w wysokości 10 zł.⁵⁾.

§ 7. Wpisy, oznaczone w § 5 i 6 niniejszego rozporządzenia, nie ulegają zwrotowi w wypadkach, określonych w art. 14 i 18 przepisów o kosztach sądowych⁶⁾.

§ 8. Od treści projektowanego ujawnienia w wykazie hipotecznym wyniku przerachowania wierzytelności hipotecznej pobierana będzie opłata stała w ilości 2 zł.

z § 1, normuje ogólne przepisy, t. j. art. 11 przep. tymcz. o k. s. (Orzec. Izby I Sadu Najw. z dn. 9/IV 1926 r. Nr. 75/26).

⁴⁾ W brzmieniu, ustalonym Rozp. Prez. Rz-tej z dn. 27 grudnia 1924 r. (D. U. R. P. Nr. 114, p. 1015), i okólnikiem Min. Sprawiedl. z dn. 14/V 1925 r. Nr. 1055/U./25.

⁵⁾ 1) W postępowaniu o przerachowaniu kosztu procesu przerachowywać należy według daty wytoczenia po-

16.

USTAWA

z dnia 11 kwietnia 1924 r.

o ochronie lokatorów

(D. U. R. P. Nr. 39, p. 406).

Art. 22. Postępowanie przed urzędami rozjemczymi do spraw najmu wolne jest od opłat stemplowych. Strona interesowana ponosi jednak koszty postępowania, tudzież specjalne opłaty na rzecz gminy od każdego zwrócenia się do urzędu, oraz od wydawanych dokumentów. Wysokość powyższych opłat określa gmina z tem zastrzeżeniem, że nie mogą one być wyższe od właściwych opłat sądowych. Urząd rozjemczy może osoby niezamożne zwalniać od ponoszenia tych opłat, może również zarządzić zwrot powyższych kosztów i opłat od strony przegrywającej na rzecz strony wygrywającej.

wództwa, jest to bowiem moment, do którego, ze względu na charakter wyroków, jako ustalających tylko istniejący już w chwili wytoczenia powództwa stan rzeczy, odnosić wypada skutki i następstwa orzeczeń sądowych (Orzec. Sąd. Apel. w Warszawie z dn. 21/IV 1925 r. I. c. Nr. 16/25 sekcja IV).

2) Rozporządzenie z dn. 14/V 1924 r. nie dotyczy bynajmniej przerachowania kosztów procesu, w myśl przeto § 5 późniejszego rozporządzenia z dn. 27/XII 1924 r. (D. U. Nr. 115, p. 1030) kosztu te podlegają przerachowaniu na 15% pełnej normy. (Ibid.).

17.

OPLATY KONSULARNE.**a. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW
ZAGRANICZNYCH***z dnia 19 maja 1925 r.*

**w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przemysłu
i Handlu, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości
i Pracy i Opieki Społecznej w sprawie ogólnej
taryfy opłat konsularnych.**

(D. U. R. P. Nr. 56, p. 402).

Na podstawie art. 25 ustawy z dnia 11 listopada 1924 r. o organizacji konsulatów i o czynnościach konsulów (D. U. R. P. Nr. 103, p. 944) zarządza się co następuje:

§ 1. Konsulaty Rzeczypospolitej Polskiej pobierają za czynności urzędowe opłaty konsularne według taryfy, dołączonej do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Opłaty konsularne, ustalone w złotych, winny być pobierane w walucie polskiej lub w wa-

lucie państwa, gdzie urzęduje konsul, przyczem stosunek tej waluty do złotego należy obliczyć według przeciętnego kursu złotego z poprzedniego tygodnia na giełdzie stołecznej względnie na głównej giełdzie kraju urzędowania konsula. W razie nieotowienia złotego lub niemożności ustalenia kursu jego, złoty uważa się jako równy wartości dolara Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, wyrażonej w walucie danego kraju, podzielonej przez 5,18.

§ 5. Opłaty konsularne pobierane w sprawach spadkowych, jak również rzeczywiste wydatki związane z niemi, obciążają masę spadkową. Opłaty konsularne pobierane za dokonywanie publicznej licytacji, jak również wszelkie koszty przy tem poniesione, obciążają sumę, uzyskaną przy licytacji. Opłaty wspomniane i koszty mogą być potrącane z masy, którą obciążają.

§ 6. Nieuiszczone opłaty i rzeczywiste wydatki będą ściągane w drodze egzekucji administracyjnej z majątku zobowiązanego, w sposób przewidziany ustawami lub umowami międzynarodowymi.

§ 7. Konsul może, według swego uznania, zniżyć opłaty lub zupełnie zwalniać od nich osoby, które należycie udowodnią, że ze względu na swój stan majątkowy nie mogą tych opłat w całości lub częściowo uiścić.

§ 8. Zażalenia w przedmiocie niewłaściwego stosowania opłaty konsularnej mogą być wnoszone w terminie dni czternastu, licząc od dnia doręczenia lub zakomunikowania interesowanemu orzeczenia konsularnego. Zażalenie to, które wnieść należy do właściwego konsulatu, rozstrzyga ostatecznie Minister Spraw Zagranicznych. Zażalenie nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia opłaty.

§ 9. Konsulaty winny oznaczać wysokość pobranych opłat na każdym wydanym przez nie dokumencie. W razie zwolnienia od opłaty — odpowiednia wzmianka o tem winna być umieszczona na dokumencie.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze należy stosować również i w tych wypadkach, gdy funkcje konsularne w danym okręgu wykonywują przedstawicielstwa dyplomatyczne.

§ 11. W wypadkach pobierania opłat konsularnych za czynności przewidziane w ogólnej taryfie opłat konsularnych przez polskie urzędy państwowe na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej i W. M. Gdańska, winno być stosowane niniejsze rozporządzenie.

§ 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w krajach europejskich z dniem pierwszym miesiąca, następującego po dniu ogłoszenia rozporządzenia, w krajach pozaeuropejskich — w 2 miesiące po dniu ogłoszenia.

b. OGÓLNA TARYFA OPŁAT KONSULARNYCH.

(Załącznik do rozp. Min. Spr. Zagr. z dnia 19/V. 1925 r. D. U. N. 56 p. 402).

Pozycja	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
	<p style="text-align: center;">D Z I A Ł I.</p> <p style="text-align: center;">Opłaty zasadnicze.</p> <p>B. Opłaty za czynności sądowe.</p> <p>Sprawy polubowne.</p> <p>Za spisanie układu pojedawczego lub zapisu na sąd polubowny:</p> <p>a) jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przewyższa 1.000 zł. . . . .</p> <p>b) jeżeli wartość przedmiotu przewyższa 1.000 zł. . . . .</p>	<p style="text-align: center;">25 zł.</p> <p style="text-align: center;">25 zł. nadto 2% od przewyżki.</p>	

Pozycja	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat
10	c) jeżeli wartość przedmiotu sporu nie da się w pieczętach oznaczyć	15 — 500 zł.
11	Za czynności konsula jako sędziego polubownego.	wynagrodzenie zależne od umowy ze stroną przy uwzględnieniu wartości przedmiotu sporu, zawłości sprawy, trudów, straty czasu i t. p.
12	Za doręczenie pism sądowych w sprawach cywilnych, za każde pismo	5 zł.
13	Za sporządzenie protokołu przesłuchania stron, świadków lub znawców w sprawach cywilnych na wezwanie władz sądowych polskich, za każdy protokół	25 zł.

13	Sprawy spadkowe i inne czynności w kwestjach sądownictwa niespornego.	Do poz. 13 — 18. 1. Od opłat wolne są spadki wartości do 1.000 zł. 2. Okres czasu, nie przekraczający 7 godzin, należy uważać jako dzień urzędowania; $\frac{3}{2}$ godz. — jako pół dnia urzędowania.
14	Za opieczutowanie lub odjecie pieczęci, za każde pół dnia czynności urzędowych	10 zł.
15	Za sporządzenie spisu inwentarza, za każde pół dnia czynności urzędowych	30 zł. nadto $\frac{1}{10}$ od wartości.
16	Za sporządzenie aktu zejścia zgodnie z par. 36 austr. patent. cesars. z dn. 9.VIII. 1854 r., za każde pół dnia czynności urzędowych	20 zł.
17	Za asystencję przy dokonywanych przez władze miejscowe opieczutowaniu spadku lub zdjęciu pieczęci, za każde pół dnia	10 zł.
17	Za asystencję przy sporządzeniu spisu inwentarza spad-	

Pozycja	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
18	kowego, dokonywanego przez władze miejscowe, za każde pół dnia	30 zł.	
19	<p>Za dokonanie publicznej licytacji, za pół dnia czynności urzędowych . . . . .</p> <p>Za przeprowadzenie likwidacji spadku przy udziale konsula, gdy ten działa w imieniu nieobecnego spadkobiercy:</p> <p>a) w razie przeprowadzenia likwidacji spadku bezpośrednio przez konsula bez udziału adwokata . . . . .</p>	<p>30 zł. nadto 1% od sumy uzyskanej przy licytacji.</p> <p>6% od zrealizowanej sumy, przypadającej spadkobiercy po odliczeniu porta i innych rzeczywistych wydatków oraz opłat konsularnych, przewidzianych w Dziale I lit.</p>	<p>Do poz. 19. Likwidacja spadku obejmuje wszystkie czynności, wymienione w poz. 13 — 18 łącznie z wydobyciem, przechowaniem, przesłaniem do kraju lub doręczeniem spadkobiercy na miejscu.</p>

<p>b) za pośrednictwem adwokata . . . . .</p>	<p>C i D niniejszej taryfy, a związanych z wydobyciem spadku.</p> <p>4% od zrealizowanej sumy, przypadającej spadkobiercy po odliczeniu kosztów opłacenia adwokata, porta i innych rzeczywistych wydatków oraz opłat konsularnych, przewidzianych w Dziale I lit. C i D niniejszej taryfy, a związanych z wydobyciem spadku *)</p>
---	--

*) Lit. C i D ustanawiają opłaty za czynności notarialne i administracyjne.

18.

Zabezpieczenie kosztów procesu i zaliczki na koszt sądowe (kaucja aktoryczna) a również prawa ubogich przez cudzoziemców.

(Art. 571 ust. post. cyw. i art. 44—53 przep. tymcz. o koszt sąd.).

a. **UMOWA,**

zawarta dnia 14 lutego 1924 r. między Rzeczpospolitą Polską i Wolnym Miastem Gdańskiem w celu wykonania artykułu 61 umowy z dn. 24 października 1921 r. w sprawie zabezpieczenia kosztów procesowych i zaliczki na koszt sądowe.

(Zatwierdzona ustawą z dn. 17 grudnia 1924 r. Dz. U. R. P. z roku 1925 Nr. 1, p. 5 i ogłoszona w Dz. U. z r. 1925 Nr. 42, p. 290)¹⁾.

W celu wykonania artykułu 61 Warszawskiej Umowy z 24 października 1921 r., Rzeczpospolita Polska i Wolne Miasto Gdańsk w osobie swych pełnomocników . . . . .

¹⁾ Według oświadczenia rządowego z dnia 17 kwietnia 1925 r. (D. U. R. P. Nr. 42, p. 291), wymiana not, dotyczących zatwierdzenia umowy pomiędzy Polską i Wolnym Miastem Gdańskiem w sprawie zabezpieczenia kosztów procesowych i zaliczki na koszt sądowe, została dokonana w m. Gdańsku d. 4 lutego 1925 r.

ustalili we wzajemnym porozumieniu następujące postanowienia:

Art. 1. Jeżeli obywatele jednej ze Stron umawiających się przed sądami drugiej Strony występują jako powodowie lub interwenienci, a mają miejsce zamieszkania na obszarze jednej z tych Stron, nie wolno na nich nakładać obowiązku zabezpieczenia lub deponowania pod jakąkolwiek bądź nazwą, czy to z tytułu ich charakteru jako cudzoziemców, czy też z powodu braku miejsca zamieszkania lub pobytu na obszarze danej Strony.

Zasada ta odnosi się również do zaliczki, którejby należało zażądać od powodów lub interwenientów na pokrycie kosztów sądowych.

Art. 2. Wydane na obszarze jednej ze Stron umawiających się orzeczenia skazujące na zapłatę kosztów procesowych powoda lub interwenienta, który na zasadzie artykułu 1 lub ustawy obowiązującej w miejscu wniesienia skargi uwolniony był od obowiązku zabezpieczenia, deponowania lub zaliczki, winny być także na obszarze drugiej Strony umawiającej się uznane za wykonalne na wniosek wierzyciela, przyczem nie można żądać żadnych opłat.

Zasada ta stosuje się również do orzeczeń sądowych, którei później ustalono wysokość kosztów procesowych.

Pod orzeczeniami sądowymi w znaczeniu niniejszej umowy rozumieć należy także uchwały, ustalające koszty, wydane przez sekretarzy sądowych w zakresie ich właściwości.

Art. 3. Wierzyciel, któremu koszta przyznają, winien podanie o uznanie wykonalności wnieść bezpośrednio w sądzie tej Strony, na której obszarze wykonanie ma nastąpić.

Dla uznania wykonalności miejscowo właściwym jest sąd powszechny dłużnika, skazanego na zwrot kosztów. W razie braku takiego sądu, właściwym jest sąd, w którego okręgu znajduje się majątek dłużnika. Odnośnie do wierzytelności za miejsce położenia majątku uważać należy miejsce zamieszkania dłużnika, a jeżeli wierzytelność zabezpieczoną jest na pewnej rzeczy, w takim razie miejsce, w którym ta rzecz się znajduje. Gdyby i ta właściwość sądu nie dała się uzasadnić, w takim razie na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej właściwym będzie sąd powiatowy w Toruniu, na obszarze zaś Wolnego Miasta Gdańska sąd powiatowy (Amtsgericht) w Gdańsku.

Rzeczową właściwość określają przepisy obowiązujące na obszarze tej Strony, u której wykonanie ma nastąpić.

Art. 4. Do wniosku należy dołączyć wygotowanie orzeczenia wraz z sądowym zaświadczeniem prawomocności i wykonalności oraz z przekładem na język, używany w sądzie, do którego wnioskodawca się zwróci.

Przekłady wspomniane winny być uwierzytelnione przez tłumacza sądownie zaprzysiężonego jednej lub drugiej Strony.

Uchwały, ustalające koszta, wydane przez sekretarzy sądowych, winne być uwierzytelnione stosownie do artykułu 66 umowy z 24 października 1921 r.

Art. 5. Sąd, do którego wnioskodawca się zwróci, winien wydać orzeczenie, uznające wykonalność przy zastosowaniu swego ustawodawstwa bez wysłuchania Stron, przyczem pozostaje nienaruszone prawo późniejszego rekursu.

Art. 6. Jako język sądowy w znaczeniu niniejszej umowy będzie uważany na obszarze Polski język polski, na obszarze Wolnego Miasta Gdańska język niemiecki.

Art. 7. W razie przystąpienia obu Stron umawiających się do Haskiej Konwencji procesowej z dnia 17 lipca 1905 r. umowa niniejsza pozostaje mimo to w mocy. Dobrodziejstwa tej umowy będą jednak w tym wypadku przysługiwały tym wszystkim obywatelom obu umawiających się Stron, którzy mają swe miejsce zamieszkania w jednym z Państw, należących do Konwencji Haskiej.

Art. 8. Obie strony zobowiązują się udzielać sobie jaknajprędzej wyjaśnień w przedmiocie postanowień, któreby wydały w celu wykonania tej umowy.

Art. 9. Niniejsza umowa może być przez każdą Stronę wypowiedziana z terminem sześciomiesięcznym.

Jeżeliby w wypadku skorzystania z prawa wypowiedzenia porozumienie w przedmiocie innego sposobu uregulowania kwestji, wymienionych w artykule 61 Warszawskiej Umowy, nie przyszło do skutku, w takim razie pozostaje każdej stronie zastrzeżone prawo doprowadzenia do uregulowania

tych kwestyj w drodze rozstrzygnięcia na zasadzie art. 39 o Konwencji Paryskiej z 9 listopada 1920 r.

Art. 10. Niniejsza umowa wchodzi w życie ósmego dnia po wymianie not pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Senatem Wolnego Miasta Gdańska, stwierdzających, że umowa została już zatwierdzona w Polsce, względnie w Wolnym Mieście Gdańsku.

b. USTAWA

z dn. 17 grudnia 1921 r. w przedmiocie zatwierdzenia podpisanej w Warszawie 24 października 1921 r. umowy, zawartej między Polską a Wolnym Miastem Gdańskiem celem wykonania i uzupełnienia polsko-gdańskiej konwencji z dn. 9 listopada 1920 r.

(D. U. R. P. Nr. 16, p. 139).

Załącznik do ustawy:

Umowa, zawarta pomiędzy Polską a Wolnym Miastem Gdańskiem z dn. 24 października 1921 r.
 . . . . .

Art. 62. Obywateli jednej strony dopuszcza się na obszarze drugiej strony do korzystania z prawa ubogich narówni z obywatelami tejże strony.

Art. 63. 1) Świadcstwo ubóstwa winno być wystawione przez władze zwykłego miejsca pobytu wnioskodawcy, albo, w braku takiego miejsca, przez władze chwilowego miejsca pobytu.

2) Jeżeli wnioskodawca nie przebywa na obszarze jednej ze stron, natenczas właściwy przedstawiciel dyplomatyczny lub konsularny winien świadcstwo ubóstwa uwierzytelnić bezpłatnie. 3) Gdyby władza miejsca pobytu wnioskodawcy takich świadcstw nie wystawiała, wystarcza świadcstwo właściwego przedstawiciela dyplomatycznego lub konsularnego.

Art. 64. 1) Władza, powołana do wydawania świadcstw ubóstwa, może u władz drugiej strony zasięgnąć wyjaśnień co do stosunków majątkowych wnioskodawcy. 2) Władzy, która ma rozstrzygnąć w sprawie wniosku o przyznanie prawa ubogich, służy w zakresie jej działań urzędowych prawo badania przedłożonych jej świadcstw i wyjaśnień.

c. ROZPORZADZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 25 września 1926 r.

w sprawie wzajemnego zwalniania obywateli polskich i węgierskich od obowiązku składania kaucji aktorycznej.

(D. U. M. S. 1926 r. Nr. 20, p. 21).

Na podstawie porozumienia się Rządu Polskiego z Rządem Węgierskim obywatele polscy, występujący przed sądami węgierskimi, jako powodowie w sprawach cywilnych, są zwalniani od obo-

wiązku składania tej kaucji (art. 571 pc. 5 u. p. c. ros. i uwaga 2 do tego artykułu; § 57 pc. austrj. i §110 p. c. niem.).

Wobec tego winny także sądy polskie na zasadzie zapewnionej wzajemności zwalniać obywateli węgierskich od obowiązku składania tej kaucji (art. 571 l. 5 u. p. c. ros. i uwaga 2 do tego artykułu; § 57 p. c. austrj. i § 110 p. c. niem.).

d. UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką w przedmiocie uregulowania obrotu prawnego w sprawach cywilnych, karnych i niespornych, podpisana w Pradze dnia 6 marca 1925 r.

(Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dn. 30 lipca 1925 r. — Dz. U. R. P. Nr: 89, p. 624).

(D. U. R. P. 1926 r. Nr. 14, p. 80)¹⁾.

¹⁾ Według oświadczenia rządowego z dnia 2 stycznia 1926 r., (D. U. R. P. Nr. 14, p. 81) wymiana dokumentów ratyfikacyjnych umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką w przedmiocie uregulowania obrotu prawnego w sprawach cywilnych karnych i niespornych, podpisanej wraz z Protokółem dodatkowym w Pradze dnia 6 marca 1925 r., została dokonana zgodnie z ustawą z dn. 30 lipca 1925 r. (D. U. R. P. Nr. 89, p. 624). Dokumenty ratyfikacyjne powyższej umowy wymienione zostały w Pradze dnia 14 grudnia 1925 r.

ROZDZIAŁ I.

Sprawy cywilne.

TYTUŁ PIERWSZY.

Ochrona prawna w sprawach cywilnych.

Art. 1. Zasada równości.

1. Obywatele każdej ze Stron umawiających się będą na obszerze drugiej Strony w sprawach cywilnych pod względem ustawowej i sądowej ochrony osoby i mienia traktowani jak krajowcy.

2. W tym celu zapewnia się im swobodny i nieskrępowany dostęp do sądów, przed którymi mogą występować pod temi samemi warunkami, jak krajowcy.

Art. 2. Uchylenie kaucji i zaliczek.

1. Na obywateli jednego z Państw umawiających się, którzy występują przed sądami drugiej Strony jako powodowie lub interwenienci, nie wolno nakładać obowiązku zabezpieczenia lub deponowania pod jakąkolwiek nazwą, czy to z tytułu ich charakteru cudzoziemców, czy też z powodu, iż nie mają w danem państwie miejsca zamieszkania lub pobytu.

2. Ta sama zasada stosuje się do składania zaliczki, której należałoby zażądać od powoda lub interwenienta celem zabezpieczenia kosztów sądowych.

Art. 3. 1) Jeżeli w jednym z Państw umawiających się zasądono na zwrot kosztów sporu powoda lub interwenienta, który w myśl art. 2 niniejszej umowy lub w myśl ustawy obowiązującej w państwie, gdzie wniesiono skargę, był uwolniony od dnia zabezpieczenia, deponowania lub złożenia zaliczki, wówczas wspomniane orzeczenie o zwrocie kosztów sporu będą na obszarze drugiej Strony umawiającej się wykonalne stosownie do przepisów o wykonalności orzeczeń zagranicznych.

2) Ta sama zasada stosuje się, do orzeczeń sądowych, któremi później ustalono wysokość kosztów sporu.

Art. 4. Prawo ubogich.

Obywatele jednej Strony umawiającej się będą na obszarze drugiej Strony dopuszczeni do korzystania z prawa ubogich pod temi samemi warunkami, jak krajowcy.

Art. 5. 1. Świadcstwo ubóstwa musi być wystawione przez władze zwykłego miejsca pobytu proszącego albo w braku takiego miejsca pobytu przez władze chwilowego miejsca pobytu.

2) Jeżeli proszący nie przebywa na obszarze jednej ze Stron umawiających się, wówczas wystarczy świadectwo właściwego przedstawiciela dyplomatycznego lub konsularnego.

Art. 6. 1) Władza, powołana do wydawania świadectwa ubóstwa, może u władz drugiej Strony umawiającej się zasięgnąć wyjaśnień o stosunkach majątkowych proszącego.

2) Władzy, która ma rozstrzygnąć o wniosku w przedmiocie przyznania prawa ubogich, służy w granicach jej atrybucji urzędowych prawo badania przedłożonych jej świadectw i wyjaśnień.

3) Jeżeli obywatelowi jednej ze Stron umawiających się przyznały właściwe władze prawo ubogich, w takim razie prawo to będzie mu przysługiwało także przy wszystkich czynnościach procesowych, dotyczących tej samej sprawy, które będą przedsięwzięte przed sądami drugiej Strony.

ROZDZIAŁ II.

Sprawy karne.

TYTUŁ CZWARTY.

Koszty pomocy prawnej w sprawach karnych.

Art. 55. 1) Koszty wynikłe wskutek żądania wydania lub udzielenia innej pomocy prawnej w sprawach karnych ponosi Strona wezwana, o ile powstały na jej obszarze.

2. Jedynie wydatki, poczynione wskutek żądania opinii biegłych lub fakultetu wyższej szkoły oraz wskutek dostawienia osoby przebywającej w areszcie na obszarze państwa wezwanego (art. 52 ust. 3), jak niemniej koszty przewiezienia przestępcy (art. 47) ponosi państwo wzywające.

3. Strona wydająca może nadto zażądać ściągnięcia i nadesłania kosztów wydania na wypadek, jeżeliby Strona wzywająca własne koszta postępowania karnego ściągnęła od zasądzonego.

e) UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Austriacką w przedmiocie wzajemnego obrotu prawnego, podpisana w Wiedniu dnia 19 marca 1924 r. (Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dnia 22 lipca

1925 r. — Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 89, p. 620).

(D. U. R. P. 1926 r. Nr. 84, p. 467)¹⁾.

¹⁾ Według oświadczenia rządowego z dnia 16 lipca 1926 r. (D. U. R. P. Nr. 84, p. 468) wymiana dokumentów ratyfikacyjnych Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Austriacką w przedmiocie wzajemnego obrotu prawnego, podpisanej w Wiedniu dnia 19 marca 1924 r. (ratyfikowanej zgodnie z ustawą z dnia 22 lipca 1925 r. — Dz. U. R. P. Nr. 89, p. 620) została dokonana. Dokumenty ratyfikacyjne tej umowy wymienione zostały w Warszawie d. 13 lipca 1926 r.

DZIAŁ I.

Sprawy cywilne.

ROZDZIAŁ 1.

Ochrona prawna.

Art. 1. 1) Na obywateli jednego z Państw umawiających się, którzy występują przed sądami drugiego Państwa jako powodowie lub interwenjenci, nie wolno nakładać obowiązku zabezpieczenia lub deponowania pod jakąkolwiek nazwą, czy to z tytułu ich charakteru cudzoziemców, czy też z powodu, iż nie mają w danym Państwie miejsca zamieszkania lub pobytu.

2) Ta sama zasada stosuje się do składania zaliczki, której należałoby zażądać od powoda lub interwenjenta celem zabezpieczenia kosztów sądowych.

Art. 3. 1) Jeżeli w jednym z Państw umawiających się zasądono na zwrot kosztów sporu powoda lub interwenjenta, który w myśl artykułu 2, niniejszej umowy lub w myśl ustawy obowiązującej w Państwie, gdzie wniesiono skargę, był uwolniony od dania zabezpieczenia, deponowania lub złożenia zaliczki, wówczas wspomniane orzeczenie o zwrocie kosztów sporu na wniosek strony interesowanej będą na obszarze drugiego Państwa uznane za wykonalne bez pobierania jakichkolwiek ko-

szków. Ta sama zasada stosuje się do orzeczeń sądowych, któremi później ustalono wysokość kosztów sporu.

2) Pod orzeczeniami sądowymi rozumieć należy również uchwały, ustalające koszty, które w granicach swej właściwości wydają pisarze (sekretarze) sądowi.

Art. 4. 1) Orzeczenia o kosztach będą bez wysłuchania stron, jednak z zastrzeżeniem dla strony skazanej prawa rekursu, uznane za wykonalne na zasadzie ustawodawstwa obowiązującego w Państwie, w którym mają być wykonane.

Art. 5. Obywatele jednego Państwa umawiającego się będą na obszarze drugiego Państwa dopuszczeni do korzystania z prawa ubogich pod temi samemi warunkami, jak własni obywatele.

Art. 6. 1) Świadcstwo ubóstwa musi być wystawione przez władze zwykłego miejsca pobytu proszającego, albo w braku takiego miejsca pobytu przez władze chwilowego miejsca pobytu.

2) Jeżeli proszący nie przebywa na obszarze Państw, umawiających się, wówczas wystarcza świadcstwo ubóstwa, wystawione przez właściwego dla proszającego przedstawiciela dyplomatycznego lub konsularnego.

Art. 7. 1) Władza powołana do wydania świadcstwa ubóstwa może u władz drugiego Pań-

stwa umawiającego się zasięgnąć wyjaśnień o stosunkach majątkowych proszającego.

2) Władzy, która ma rozstrzygnąć o wniosku w przedmiocie przyznania prawa ubogich, służy w granicach jej atrybucyj urzędowych prawo badania przedłożonych jej świadectw i wyjaśnień.

3) Jeżeli obywatelowi jednego z Państw umawiających się przyznano prawo ubogich, w takim razie prawo to będzie mu przysługiwało także przy wszystkich czynnościach procesowych i egzekucyjnych, dotyczących tej samej sprawy, które będą przedsięwzięte przed władzami sądowymi drugiego Państwa.

DZIAŁ II.

Sprawy karne.

Art. 73. 1) Kosztów i opłat, powstałych dla jednego z Państw umawiających się na jego obszarze wskutek postępowania w sprawie wydania przestępcy lub przedmiotów, wymienionych w art. 72, nie zwraca się.

2) Władza wydająca winna jednak sumę powstałych kosztów podać do wiadomości władzy wzywającej, aby władza ta mogła je ściągnąć od osoby zobowiązanej do zwrotu. Sumy ściągnięte zatrzymuje Państwo wzywające.

Art. 74. 1) . . . . .

3) Koszta przewiezienia i zaopatrzenia obwionego, powstałe na obszarze Państwa wezwanego, winno zwrócić Państwo wzywające.

i. USTAWA

z dnia 12 maja 1922 r.

w przedmiocie przystąpienia Polski do Konwencji Haskiej z dn. 17 lipca 1905 r., dotyczącej procedury cywilnej.

(D. U. R. P. Nr. 60, p. 535)¹⁾.

¹⁾ Według oświadczenia rządowego z dnia 30 listopada 1926 r. w sprawie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Międzynarodowej Konwencji o Procedurze Cywilnej, podpisanej w Hadze dnia 17 lipca 1905 r. (D. U. R. P. Nr. 126, p. 734) w wykonaniu art. 1 ustawy z dnia 12 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 535) i na podstawie protokołu, podpisanego w Hadze dnia 4 lipca 1924 roku i ratyfikowanego przez Państwa, będące członkami Konwencji o Procedurze Cywilnej z dnia 17 lipca 1905 r., Poseł Rzplitej w Hadze podpisał w dniu 9 czerwca 1926 r. imieniem Rzeczypospolitej Polskiej i Wolnego Miasta Gdańska Protokół, przeznaczony dla przyjęcia i stwierdzenia przystąpień do powyższej Konwencji.

Konwencję o Procedurze Cywilnej z dnia 17 lipca 1905 r. podpisały i ratyfikowały następujące Państwa: Austria, Belgja, Danja, Francja, Hiszpanja, Holandia, Luksemburg, Niemcy, Norwegja, Portugalia, Rosja, Rumunja, Szwajcaria, Szwecja, Węgry i Włochy.

Art. 1. Sejm Rz-tej Polskiej upoważnia Rząd do zgłoszenia pod adresem Rządu Holenderskiego przystąpienia Polski do konwencji Haskiej z dn. 17 lipca 1905 r., dotyczącej procedury cywilnej.

Załącznik do ustawy:

Konwencja, dotycząca Procedury Cywilnej, podpisana w Hadze dn. 17 lipca 1905 r.

III. CAUTIO JUDICATUM SOLVI.

Art. 17. Od obywateli jednego z państw zawierających umowę, którzy posiadają miejsce zamieszkania w jednym z tych państw, a w sądach innego z tych państw występują w charakterze powodów lub interwenjentów, nie można żądać żadnego zabezpieczenia ani depozytu, pod jakąkolwiek nazwą, czy też z powodu ich charakteru cudzoziemców; czy też z powodu tego, że nie posiadają w kraju miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu.

Ta sama zasada stosuje się do zaliczki, którejby się należało domagać od powoda lub interwenjenta celem zabezpieczenia kosztów sądowych.

Układy, zapomocą których państwa zawierające umowę ustanowiły dla swych obywateli, bez względu na ich miejsce zamieszkania, zwolnienie od zabezpieczenia kosztów sporu lub od składania zaliczki na koszta sądowe, będą nadal wykonywane.

Art. 18. Jeśli w jednym z państw, uczestniczących w umowie, zasądzono na zwrot kosztów sporu powoda lub interwenjenta, który bądź na podstawie art. 17 ustęp 1 i 2, bądź na podstawie ustawy obowiązującej w państwie, gdzie podano skargę, był zwolniony od zabezpieczenia, deponowania lub od zaliczki, wówczas na żądanie, przedstawione w drodze dyplomatycznej, właściwa władza w każdym innym z pośród państw uczestniczących w umowie uzna bezpłatnie to zasądzenie za wykonalne.

Ta sama zasada ma zastosowanie do decyzji sądowych, zapomocą których ustalono później wysokość kosztów sporu.

Postanowienia powyższe nie stanowią przeszkody porozumienia się dwóch z pośród państw, uczestniczących w umowie, aby wolno było także stronie zainteresowanej bezpośrednio wnosić podanie o wykonalność.

Art. 19. Decyzje o kosztach będą uznawane za wykonalne bez przesłuchania stron, lecz z zastrzeżeniem prawa późniejszego rekursu dla strony zasądzonej, stosownie do ustawodawstwa tego państwa, gdzie ma nastąpić wykonanie.

IV. PRAWO UBOGICH.

Art. 20. Obywatele jednego z państw, zawierających umowę, będą dopuszczeni w każdym innym z tych państw do prawa ubogich narówni z własny-

mi obywatelami tego państwa stosownie do ustaw obowiązujących w państwie, w którym proszono o prawo ubogich.

Art. 21. Świadcstwo ubóstwa lub oświadczenie o ubóstwie powinno być w każdym przypadku wystawione względnie przyjęte przez władze zwyczajnego miejsca pobytu cudzoziemca, albo, w braku takiego miejsca pobytu, przez władze jego chwilowego miejsca pobytu. Gdyby władze te nie należały do żadnego z państw, zawierających umowę, i gdyby nie wystawiały lub nie przyjmowały świadectw względnie oświadczeń tego rodzaju, wystarczy świadectwo lub oświadczenie, wystawione względnie przyjęte przez dyplomatycznego lub konsularnego przedstawiciela kraju, do którego cudzoziemiec należy.

Jeżeli proszący nie przebywa w kraju, gdzie podano prośbę o prawo ubogich, wówczas świadectwo ubóstwa lub oświadczenia o ubóstwie będzie uwierzytelnione bezpłatnie przez dyplomatycznego lub konsularnego przedstawiciela kraju, w którym dokument ten ma być przedstawiony.

Art. 22. Władza, powołana do wydawania świadectwa ubóstwa, względnie do przyjmowania oświadczenia o ubóstwie, może zasięgać u władz innych państw, zawierających umowę, informacji o stosunkach majątkowych proszącego.

Władza, która ma rozstrzygnąć o prośbie o przyznanie prawa ubogich, zachowuje w granicach swych uprawnień prawo kontrolowania przedstawionych jej świadectw, oświadczeń i informacji.

Art. 23. Jeżeli obywatelowi jednego z państw, zawierających umowę, przyznano prawo ubogich, wówczas za doręczenia, dotyczące tego samego procesu, które mają być uskutecznione w innym z pośród tych państw, państwo wzywające zwróci państwu wezwanemu jedynie wydatki, spowodowane zastosowaniem pewnej szczególnej formy doręczenia według art. 3.

W tym samym przypadku za wykonanie rekwizycji państwo wzywające zwróci państwu wezwanemu jedynie odszkodowania, zapłacone świadkom lub znawcom, jako też wydatki spowodowane ewentualnem zastosowaniem art. 14, ustęp 2.

Art. 29. Konwencja niniejsza będzie obowiązywała przez lat pięć, licząc od daty wejścia jej w życie, podanej w art. 28, ustęp 2.

Termin ten rozpocznie płynąć od tej samej daty także dla państw, które dopiero po tej dacie złożą ratyfikację, albo dopiero później przystąpią do umowy, i także dla oświadczeń, wyrażających zgodę, a złożonych w myśl artykułu 26, ustęp 2.

Konwencja niniejsza będzie odnawiana milcząco co pięć lat, o ile nie nastąpi wypowiedzenie.

Wypowiedzenie musi być podane do wiadomości Rządu Holenderskiego przynajmniej na sześć miesięcy przed upływem terminu, oznaczonego w ustępach 2 i 3. Rząd ten zawiadomi o niem wszystkie inne państwa.

Wypowiedzenie może ograniczyć się tylko do pozaeuropejskich terytoriów, posiadłości lub kolonji, albo także do okręgów sądownictwa konsu-

larnego, objętych oznajmieniem, uskutecznionem w myśl artykułu 26, ustęp 2.

Wypowiedzenie będzie skuteczne tylko w odniesieniu do tego państwa, które je oznajmiło. Dla innych państw, uczestniczących w Konwencji, pozostanie ona nadal w mocy.

Na dowód czego pełnomocnicy podpisali niniejszą Konwencję i umieścili na niej swe pieczęcie.

g. OKÓLNİK

MIN. SPRAWIEDL. Nr. 828 I. U./24

z dn. 28/I. 1924 r.

w przedmiocie zapewnienia obywatelom włoskim korzystania z prawa ubogich w Polsce.

(D. U. M. S. Nr. 3, str. 141).

Notą słowną z dn. 6/IX 1923 r. Nr. 1025 Poselstwo włoskie w Warszawie złożyło w imieniu Rządu Włoskiego oświadczenie, że ustawodawstwo włoskie zapewnia obywatelom polskim, przebywającym we Włoszech pod względem korzystania z prawa ubogich takie samo traktowanie, jakie przyznane jest obywatelom włoskim.

Wobec tego winny sądy polskie dopuszczać obywateli włoskich do korzystania z prawa ubogich na równi z obywatelami polskimi.

h. OKÓLNİK

MIN. SPRAWIEDL. Nr. 1247/I.U./26

z dnia 20/XII. 1926 r.

w sprawie pomocy prawnej w stosunkach między
Polską i Szwajcarią.

Do wszystkich władz i urzędów wymiaru
sprawiedliwości.

(D. U. M. S. 1927 r. Nr. I str. 6).

W drodze wymiaru not między Rządami Polskim i Szwajcarskim ustalono pewne zasady dla wzajemnej pomocy prawnej w sprawach cywilnych i handlowych w stosunkach między Polską i Szwajcarią. (Noty Poselstwa Polskiego w Bernie z dn. 31/I 1923 r. Nr. 122/23 i z dn. 15/IV 1925 r. Nr. 849/25 oraz noty Departamentu Związkowego Sprawiedl. i Policji w Bernie z d. 14/II 1923 r. Nr. P. R. 16 Sch. i z dn. 12/V 1925 r. Nr. R. R. 16 Sch).

Na tej podstawie zarządziłem: . . . . .

Pozatem w zakresie wzajemnej pomocy prawnej w stosunkach ze Szwajcarią obowiązują postanowienia Konwencji Haskiej w przedmiocie procedury cywilnej. . . . .

i. KONWENCJA

między Rz- tą Polską a Republiką Francuską, dotycząca przesyłania pism sądowych oraz rekwizycji w sprawach cywilnych i handlowych, podpisana w Paryżu d. 30 grudnia 1925 r.

(Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dn. 30 lipca 1926 r. — D. U. R. P. Nr. 89, p. 499).

(D. U. 1927 r. Nr. 27, p. 210) ¹⁾

Art. 10. Doręczenie pism sądowych i wykonanie rekwizycji nie pociąga za sobą zwrotu żadnych kosztów z następującymi wyjątkami:

¹⁾ Według oświadczenia rządowego z dn. 3.III 1927 r., (D. U. R. P. Nr. 27, p. 211) wymiana dokumentów ratyfikacyjnych konwencji między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Francuską o przesyłanie pism sądowych oraz rekwizycji w sprawach cywilnych i handlowych, podpisanej w Paryżu dn. 30 grudnia 1925 r. (ratyfikowanej zgodnie z ustawą z dn. 30.VII 1926 r. D. U. R. P. Nr. 89, p. 499) została dokonana. Dokumenty ratyfikacyjne tej konwencji wymienione zostały 19 listopada 1926 r.

1) koszty, spowodowane przez doręczenie (przez komornika lub woźnego sądowego), pisma sądowego na wyraźne żądanie w jednej z form, przewidzianych w art. 7;

2) koszty dodatkowe, spowodowane wykonaniem rekwizycji w formie specjalnej stosownie od postanowienia p. 1, art. 9;

3) koszty, spowodowane przez zastosowanie środków przymusu, przewidziane w p. 2, art. 8 dla wykonania rekwizycji;

4) należności znawców.

Art. 11. Zwrotu kosztów władza wezwana zażąda od przedstawiciela dyplomatycznego lub konsularnego, który prosił o pomoc prawną, w tym samym czasie, w którym mu odeśle akta, stwierdzające wykonanie skierowanej do niej prośby.

Koszty te winny być obliczone według taryf, obowiązujących w Państwie wezwanem.

19.

Opłaty, pobierane przy licytacjach, dokonywanych przez władze sądowe i przy wykupie majątków rodowych, a Ustawa o opłatach stempowych

z dnia 1 lipca 1926 r.

(D. U. R.P. Nr. 98, p. 570)¹⁾.

CZEŚĆ I.

Postanowienia ogólne.

ROZDZIAŁ 4.

Uiszczenie opłaty stempowej.

D. Współudział sądów.

Art. 30. Kancelaria sądowa wymierza opłaty stempowe:

1) od aktów sprzedaży drogą licytacji, dokonanej przez sąd, oraz od dokonywanych w toku

¹⁾ W art. 1 rozporz. Prezydenta Rz-tej z dn. 10/XII 1926 r. (D. U. Nr. 121, p. 697) na okres czasu od 1/I do 31/XII 1927 r. ustanowiona została dodatkowa 10% opłata stempowa we wszystkich wypadkach, gdzie opłata ta się stosuje (A. B.).

postępowania egzekucyjnego sprzedaży z wolnej ręki.

2) od orzeczeń sądowych, wydawanych w toku postępowania egzekucyjnego, na mocy których przedmioty majątkowe, będące własnością dłużnika, przechodzą na własność wierzyciela;

5) na obszarze, na którym obowiązuje prawo cywilne rosyjskie (tom X, cz. I, Zb. pr. ces. ros.) — oprócz opłat, wymienionych w punktach 1 i 2 — od orzeczeń sądowych w przedmiocie wykupu majątków rodowych (art. 52, punkt 4).

Kancelaria sądowa wymierza opłaty, wymienione w punktach 1 i 2, zapomocą nakazu płatniczego, który doręcza podatnikowi;

5 Sporządzenie pism, wymienionych w punktach jest uzależnione od uprzedniego uiszczenia opłaty stemplowej, wymierzonej przez kancelarię sądową — o ile opłata nie została odroczone na mocy art. 177.

Od sprzedaży, dokonywanych na polecenie sądu przez maklera przysięgłego (art. 67, ustęp ostatni i art. 75), kancelaria sądowa opłat nie wymierza.

Od pisma, stwierdzającego sprzedaż, dokonaną przez sądowy organ wykonawczy, organ ten wymierza opłatę.

Art. 31. Opłatę, wymierzoną przez kancelarię sądową, należy wnieść do kasy sądowej.

Kancelaria zaświadcza uiszczenie opłaty na właściwym akcie sądowym.

Opłaty od pism, stwierdzających czynności, dokonane przez sądowy organ wykonawczy (art. 30, ustęp ostatni), pobiera ten organ i wnosi do kasy skarbowej; drogą rozporządzenia może być zarządzone uiszczenie opłat takich zapomocą znaczków stemplowych.

Odwołanie (art. 46) nie odracza terminu płatności.

O ile wymiar opłaty od pism, sporządzonych w sądzie, nie jest poruczony kancelarii sądowej, względnie sądowemu organowi wykonawczemu, kancelaria przesyła odpowiedni wyciąg z pisma urzędowi skarbowemu (art. 33) i czyni o tem zaświadczenie na właściwym akcie sądowym.

Jeśli sądowi przedstawiono celem uwierzytelnienia podpisu lub znaku ręcznego pismo, podlegające opłacie stemplowej, to sąd dokona uwierzytelnienia tylko w razie dostarczenia dowodu uiszczenia opłaty lub odroczenia płatności (art. 22 i 177).

Rozporządzenie określi sposób przymusowego ściągnięcia opłaty stemplowej, wymierzonej przez kancelarię sądową zapomocą nakazu płatniczego (art. 30, ustęp drugi), a nie uiszczonej w przepisany terminie, oraz wydane zostaną szczególne przepisy o dowodzie uiszczenia lub odroczenia w przypadku uwierzytelnienia podpisu lub znaku ręcznego (ustęp poprzedni).

ROZDZIAŁ 8.

Środki odwoławcze.

Art. 46. W przypadkach wymierzenia opłaty stempłowej lub podwyżki stempłowej przez właściwy organ urzędowy (art. 17, ustęp pierwszy; art. 42, ustęp pierwszy) można wnieść odwołanie w ciągu miesiąca od dnia dokonania wymiaru; w razie zawiadomienia o wymiarze drogą nakazu płatniczego (art. 30, ustęp drugi; art. 33, ustęp ostatni; art. 61) termin liczy się od dnia doręczenia nakazu.

Prawo odwołania się służy każdej osobie, która jest obowiązana do uiszczenia opłaty stempłowej (art. 15);

Art. 47. Odwołanie należy złożyć temu organowi, który wymierzył opłatę lub podwyżkę albo wydał decyzję; organ ten przedstawia odwołanie wraz ze swoją opinią właściwej władzy skarbowej. Odwołujący się ma do odwołania załączyć pismo, podlegające opłacie, lub jego odpis uwierzytelniony, jeżeli owo pismo lub odpis uwierzytelniony nie znajduje się już w urzędzie skarbowym lub w izbie skarbowej.

Odwołanie rozstrzyga izba skarbowa. Jeżeli jednak decyzję wydała izba skarbowa w pierwszej instancji, rozstrzyga Minister Skarbu.

Gdy decyzję zaskarżoną wydała władza skarbowa, to może załatwić odwołanie we własnym zakresie działania, jeżeli uzna, że odwołanie jest całkowicie uzasadnione.

Instancja odwoławcza nie rozpoznaje odwołań, wniesionego po upływie przepisanej terminu (art. 46). W przypadkach jednak, zasługujących na uwzględnienie, Minister Skarbu może, mimo uchybienia terminu, zezwolić na rozpoznanie odwołania.

Od decyzji, wydanej na skutek odwołania, niema dalszego środka odwoławczego w administracyjnym toku instancyj.

Art. 49. Izba skarbowa na wniosek podatnika zarządzi zwrot opłaty stempłowej lub uchyli wymiar opłaty, jeżeli czynność prawna, stwierdzona pismem, od którego opłatę uiszczono lub wymierzono, była od początku nieważna lub na skutek zdarzenia późniejszego ma być uważana za nieważną od początku, jak również gdy stało się pewnym, że nie ziszczy się warunek zawieszający, od którego uzależniono czynność prawną. Przepis powyższy stosuje się również do opłaty stempłowej od orzeczenia, uchylonego lub zmienionego późniejszym prawomocnym orzeczeniem.

ROZDZIAŁ 9.

Doręczenia i czasokresy.

Art. 50.

Kancelaria sądowa doręcza pisma, tyżące się opłat stempłowych, w sposób, przepisany ustawą postępowania cywilnego dla doręczenia pism sądowych.

CZEŚĆ DRUGA.**Postanowienia szczegółowe.****ROZDZIAŁ 10.****Pisma, dotyczące się przejścia własności rzeczy
nieruchomych.**

Art. 52. Opłacie stemplowej według rozdziału niniejszego podlegają:

2) pisma, stwierdzające sprzedaż nieruchomości drogą licytacji;

3) orzeczenia sądowe, na mocy których w toku postępowania egzekucyjnego nieruchomości dłużnika przechodzi na własność wierzyciela lub zostaje sprzedana z wolnej ręki;

4) orzeczenia sądowe, zastępujące umowę o przejście własności rzeczy nieruchomości, wymienione w art. 1442 i 1443 rosyjskiej ustawy postępowania sądowego cywilnego (wyd. z r. 1914) i w art. 3 ustawy z dnia 2 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 69, p. 669);

5) wyroki sądów polubownych, skutkujące przejściem własności rzeczy nieruchomości;

Pisma, wyżej wymienione, podlegają opłacie według rozdziału niniejszego również wówczas, gdy tyczą się niewydzielonej (idealnej) części rzeczy nieruchomości.

O ile pisma, wyżej wymienione, mają za przedmiot nieruchomość (art. 12) wraz z przynależnością, to postanowienia rozdziału niniejszego tyczą się również przynależności — z tym wyjątkiem, że do przynależności zamiast stopy 4% (art. 58, ustęp pierwszy) stosuje się stopę 1% (art. 66).

Art. 56. Za podstawę wymiaru opłaty procentowej (art. 58, ustępy pierwszy do czwartego) bierze się wartość rzeczy nieruchomości (art. 6—10 oraz 12).

Art. 58. Opłata od pism, wyszczególnionych w art. 52, wynosi 4%.

Jeżeli jednak pismo stwierdza sprzedaż niewydzielonej (idealnej) części nieruchomości, nabytej przez sprzedawcę drogą dziedziczenia, zapisu lub darowizny, — osobie, mającej udział w tejże nieruchomości z tych samych tytułów, to opłata wynosi 0,5%. Takiej samej opłacie podlega pismo, stwierdzające oddanie na własność nieruchomości celem spłacenia długu pieniężnego z tytułu zapisu lub z tytułu obowiązku, przyjętego w akcie darowizny przez obdarowanego.

Art. 59. Opłatę od sprzedaży nieruchomości drogą licytacji (art. 52, punkt 2) należy uiścić w ciągu trzech tygodni od dnia licytacji.

Opłatę od orzeczenia sądowego, wymienionego w punkcie 3 art. 52, jak również opłatę dodatko-

wą, przewidzianą w art. 57, należy uiścić w ciągu trzech tygodni od dnia zawiadomienia nabywcy o decyzji sądu, zawierającej przyjęcie jego wniosku.

Przepisy ustaw postępowania sądowego o skutkach nieuiszczenia ceny nabycia nieruchomości z licytacji lub z wolnej ręki stosuje się również w razie nieuiszczenia w przepisany terminie opłaty stemplowej.

Na obszarze b. zaboru rosyjskiego w razie uznania licytacji za niedoszlą do skutku. . . . .
izba skarbowa zarządzi zwrot opłaty lub uchyli jej wymiar; stosuje się przytem przepisy art. 49.

W przypadkach, przewidzianych w art. 3 ustawy z dnia 2 lipca 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 69, p. 669 (art. 52, punkt 4 ustawy niniejszej), sąd uzależnia wydanie tytułu wykonawczego od uiszczenia opłaty.

Art. 60. Opłatę od wyroku sądu polubownego (art. 52, punkt 5) należy uiścić w ciągu sześciu tygodni od wydania wyroku. Jeżeli jednak przed upływem tego terminu wniesiono skargę o unieważnienie (uchylenie) wyroku, to termin płatności ulega odroczeniu do upływu trzech tygodni od daty uprawomocnienia się wyroku, oddalającego skargę o unieważnienie (uchylenie). W razie zawieszenia (spoczywania) postępowania za wzajemną zgodą stron, lub w razie odroczeń sprawy bez wyznaczenia nowego terminu, należy uiścić opłatę w ciągu 4 miesięcy od dnia, w którym postępowanie zostało zawieszono lub sprawa została odroczone, jeżeli przed upływem tego terminu jedna ze stron nie zażądała wznowienia lub wyznaczenia

terminu. Celem uiszczenia opłaty mają osoby, obowiązane do jej uiszczenia (art. 15, punkt 2), przedstawić urzędowi skarbowemu oryginał lub odpis wyroku (art. 23, punkt b i art. 24, punkt b).

ROZDZIAŁ 12.

Sprzedaż i zamiana rzeczy ruchomych oraz przelew (cesja) praw.

A. Umowy i orzeczenia.

Art. 66. Opłacie stemplowej w wysokości 1°/₁₀₀, podlegają pisma, stwierdzające:

- 1) sprzedaż i zamiana rzeczy ruchomych drogą licytacji;
- 2) sprzedaż rzeczy ruchomych drogą licytacji;
- 3) orzeczenia sądowe, na mocy których w toku postępowania egzekucyjnego rzecz ruchoma, będąca własnością dłużnika, przechodzi na własność wierzyciela lub zostaje sprzedana z wolnej ręki;

Art. 69. Wolne są od opłaty stemplowej:

- 1) orzeczenia, wymienione w punkcie 3 art. 66, o ile mają za przedmiot gotówkę.
- 7) orzeczenia, wymienione w punkcie 3 art. 66, o ile mają za przedmiot gotówkę.

Art. 70. Za podstawę wymiaru opłaty od pism, niniejszym rozdziałem objętych, bierze się wartość rzeczy ruchomej (art. 6 — 10).

Art. 71.

Opłatę od sprzedaży ruchomości drogą licytacji, dokonanej przez sąd lub przez urząd administracyjny, wymierza sądowy organ wykonawczy (art. 30., ustęp ostatni), względnie urząd administracyjny, który licytacji dokonał. Opłatę taką, jak również opłatę od orzeczenia sądowego, na mocy którego rzecz ruchoma zostaje sprzedana z wolnej ręki (art. 66, punkt 3), należy uiścić niezwłocznie po dokonaniu sprzedaży do rąk organu urzędowego, dokonyującego sprzedaży. Minister Skarbu może zarządzić uiszczanie opłat od sprzedaży, dokonywanych przez urzędy administracyjne, zapomocą znaczków stemplowych.

W razie nieuiszczenia opłaty od sprzedaży licytacyjnej, dokonanej urzędownie, względnie opłaty od sądowej sprzedaży z wolnej ręki, uważa się sprzedaż za niedoszlą do skutku.

Opłatę od orzeczenia sądowego, na mocy którego rzecz ruchoma, będąca własnością dłużnika, w toku postępowania egzekucyjnego przechodzi na własność wierzyciela, należy uiścić w ciągu trzech tygodni od dnia zawiadomienia nabywcy o orzeczeniu.

ROZDZIAŁ 25.**Pisma, stwierdzające dział majątku wspólnego.**

Art. 131. Opłacie stemplowej, ustanowionej w rozdziale niniejszym, podlegają:

2) sprzedaż drogą licytacji celem zniesienia wspólności, jeżeli majątek wspólny nabywają z licytacji: jeden ze współwłaścicieli lub niektórzy z nich;

3) orzeczenie sądowe, dokonywające działu majątku wspólnego.

Pisma powyższe nie podlegają opłacie, jeżeli mają za przedmiot:

a) dział wspólności, która wynikła wyłącznie z dziedziczenia, zapisu lub darowizny;

Art. 132. Opłatę oblicza się co do każdego uczestnika działów, otrzymującego część fizyczną, której wartość jest wyższa niż wartość części idealnej, należącej do niego przed działem; przy obliczeniu wartości nie potrąca się długów. Obliczenia tego dokonywa się oddzielnie co do rzeczy nieruchomości (art. 12), a oddzielnie co do przedmiotów innego rodzaju; nieruchomości, znajdujące się zagranicą, nie wchodzą w rachubę.

Opłata wynosi:

a) 4% od nadwyżki w wartości rzeczy nieruchomości;

b) 1% od nadwyżki w wartości przedmiotów innego rodzaju.

Gdy wspólność wynikła częściowo z dziedziczenia, zapisu lub darowizny, a częściowo z innych tytułów, to ustala się nadwyżkę w sposób, wskazany w ustępie poprzednim. Opłatę wymierza się tylko od tej części nadwyżki, która odpowiada stosunkowi, w jakim wartość udziałów, nie wynikłych

z dziedziczenia, zapisu lub darowizny (lecz opierających się na innych tytułach) pozostaje do wartości całego majątku, podlegającego działowi.

Nie oblicza się opłaty co do nabywcy, należącego do osób, wymienionych w art. 16. Osoby te są wolne od solidarnego obowiązku uiszczenia opłat, obliczonych co do innych nabywców¹⁾.

Postanowienia artykułu niniejszego stosuje się odpowiednio w razie przyznania całego majątku wspólnego jednemu z uczestników działu lub niepodzielnie niektórym uczestnikom.

Do orzeczenia sądu polubownego, którym dokonano działu majątku wspólnego (art. 131, punkt 3), stosuje się art. 60.

CZEŚĆ TRZECIA.

Przepisy końcowe.

Art. 171. Z dniem wejścia ustawy niniejszej w życie przestają obowiązywać przepisy następujące:

¹⁾ Art. 16. Wolne są od obowiązku uiszczenia procentowej opłaty stempłowej od pisma, stwierdzającego umowę obustronnie obowiązującą, fundacje, zakłady i zrzeszenia, prawnie istniejące i posiadające siedzibę w Polsce, których zadaniem jest wyłącznie wykonywanie kultu religijnego albo działalność naukowa, oświatowa lub dobroczynna.

Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych może przyznać powyższe uwolnienie również fundacjom, zakładom i zrzeszeniom tego rodzaju, mającym siedzibę za granicą.

7) postanowienia art. 1683 i 1684 rosyjskiego prawa cywilnego (tom X, część I Zb. Praw ces. ros. wyd. z 1904 r.), o ile dotyczą opłat stempłowych;

8) art. 462, 1162 i 1394¹ oraz uwaga do art. 1439 rosyjskiej ustawy postępowania sądowego cywilnego (wyd. z 1914 r.), jak również te postanowienia art. 1170, 1176 i 1573 tejże ustawy, które dotyczą opłat;

9) rozporządzenie b. Gen. Gubernatora warszawskiego z dnia 19 lipca 1916 r. o poborze opłat stempłowych (Dz. Rozp. Nr. 40, p. 126 i 127);

Art. 179. Postanowienia rozdziałów 1 — 29 ustawy niniejszej będą stosowane (o ile w art. 166—168 nie postanowiono inaczej) w tych przypadkach, w których pismo lub czynność prawną sporządzono po wejściu tej ustawy w życie²⁾.

²⁾ Art. 166 — 168 nie przewiduje żadnego z wypadków, do których odnoszą się przepisy ustawy o opl. stempl., pomieszczone w zbiorze niniejszym. (A. B.).

b. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU*z dnia 20 listopada 1926 r.*zawierające przepisy wykonawcze do ustawy
z d. 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych.

(D. U. R. P. Nr. 123, p. 713).

CZEŚĆ I.**Postanowienia ogólne.****Do punktu 5 art. 30.**

§ 67. W przypadkach, w których zostało wydane orzeczenie w przedmiocie wykupu majątku rodowego, akt wykupu (zdanie ostatnie artykułu 1443 ros. ustawy post. cyw.) może być wydany dopiero po uiszczeniu opłaty stemplowej, wymierzonej przez kancelarję sądową (art. 30, ustęp trzeci); opłata nie podlega więc przymusowemu ściągnięciu.

Do art. 31.**a) Postanowienia ogólne o współdziale sądów przy wymiarze i poborze opłat stemplowych.**

§ 68. Jeżeli opłaty stemplowej, wymierzonej przez kancelarję sądową zapomocą nakazu płatniczego, nie uiszczone w przepisany terminie (art.

59; art. 71, ustęp ostatni; art. 133 ustęp ostatni), to urząd skarbowy zarządzi ściągnięcie przymusowe; w tym celu kancelarja sądowa przesyła urzędowi skarbowemu odpowiednie zawiadomienia.

§ 69. Jeżeli sądowi przedstawiono celem uwierzytelnienia podpisu lub znaku ręcznego pismo, podlegające opłacie stemplowej, to sąd dokona uwierzytelnienia:

a) gdy opłatę uiszczono uprzednio — bądź zapomocą znaczków stemplowych bądź gotówką — w kwocie, wymierzonej przez urząd skarbowy (art. 23, punkt b; art. 24, punkt b; art. 33) lub przez inny właściwy urząd państwowy (art. 32),

b) gdy urząd skarbowy na piśmie, przedstawionem sądowi celem uwierzytelnienia podpisu lub znaku ręcznego, zaświadczył, że od pisma tego uiszczono opłatę w należnej wysokości (§ 71),

c) gdy pismo jest zaopatrzone przez urząd skarbowy (§§ 30 i 187) lub przez inny właściwy urząd (§ 74) w zaświadczenie o odroczeniu płatności.

Jeżeli w przypadku, wymienionym w punkcie a) lub b), wymierzono opłatę pojedynczą wraz z podwyżką, to uwierzytelnienie podpisu (znaku ręcznego) jest uzależnione jedynie od uiszczenia opłaty pojedynczej.

§ 70. Sąd dokona uwierzytelnienia mimo braku warunków, wymienionych w § 69, gdy podpis lub znak ręczny mają być uwierzytelnione:

- a) na pełnomocnictwie, nie zawierającym zarazem umowy o wynagrodzenie pełnomocnika (art. 113) — jeżeli opłatę, przewidzianą w art. 111 uiszczono,
- b) na dokumencie, zawierającym zezwolenie na wykreślenie długu pieniężnego w księdze wieczystej, jeżeli dokument oprócz zezwolenia na wykreślenie oraz pokwitowania z uiszczenia długu, który ma być wykreślony, nie zawiera żadnych innych postanowień, a uiszczono opłatę, przewidzianą w art. 139.

§ 71. Urząd skarbowy obowiązany jest — w razie przedstawienia mu pisma, od którego uiszczono opłatę w kwocie, którą podatnik sam obliczył (art. 23, punkt a; art. 24, punkt a; art. 25; art. 29, ustęp ostatni) — na żądanie osoby, która pismo przedstawiła, zbadać, czy uiszczono opłatę w kwocie należnej. W razie stwierdzenia, że uiszczono kwotę należną, urząd skarbowy zaświadcza to na przedstawionem piśmie; w zaświadczeniu tem wymienia należną kwotę oraz sposób uiszczenia.

Przepis powyższy stosuje się również, jeżeli w przypadku, przewidzianym w punkcie b) art. 24, strona po wręczeniu jej „kartki wymiarowej“ (§ 35) nie udała się do kasy skarbowej, lecz uiściła opłatę zapomocą przekazu pocztowego, lub za pośrednictwem pocztowej kasy oszczędności, albo uiściła w innej kasie skarbowej, a nie w tej, którą wskazał urząd skarbowy, lub wreszcie udała się wprawdzie do właściwej kasy skarbowej, ale przedstawiła jej tylko kartkę wymiarową, a nie przedstawiła pisma,

podlegającego opłacie, wobec czego umieszczenie pokwitowania, przewidzianego w § 37, na tem piśmie nie było możliwe.

. . . . .

Do art. 46.

§ 93. Termin jednego miesiąca, w ciągu którego można wnieść odwołanie, liczy się:

- a) w razie uiszczenia opłaty zapomocą znaczków stemplowych, skasowanych przez urząd skarbowy (art. 23, punkt b) — od daty zaświadczenia o wymiarze (§ 36);
- . . . . .

- c) w razie wymierzenia opłaty zapomocą nakazu płatniczego, sporządzonego przez urząd skarbowy (art. 33, punkty 2 i 3), lub przez kancelarię sądową (art. 30), lub przez władzę administracyjną (art. 61, ustęp ostatni) — od dnia doręczenia nakazu płatniczego;
- . . . . .

- g) w razie wymierzenia przez kancelarię sądową opłaty od aktu sądowego albo od przewłaszczenia, lub innego oświadczenia zgody (art. 30, punkty 3 i 4) — od daty aktu sądowego, względnie przewłaszczenia, lub oświadczenia zgody;
- . . . . .

Przepisy powyższe stosuje się również w przypadku wymierzenia podwyżki stemplowej (art. 42).

§ 94. Jeżeli w przypadku, wymienionym w punkcie a) §-u 93, kwota znaczków stemplowych, skasowanych przez urząd skarbowy, stanowi tylko część kwoty, wymierzonej przez urząd skarbowy, a resztę skasowano później, to termin liczy się mimo to od daty zaświadczenia o wymiarze.

Zasada, podana w punkcie g) §-u 93, obowiązuje również wówczas, gdy kwoty, wymierzonej przez kancelarię sądową, nie uiszczono przed sporządzeniem aktu sądowego lub uiszczono w części — z powodu odroczenia płatności w myśl art. 177.

Do art. 47.

§ 95. Władza, rozstrzygająca odwołania w zakresie opłat stemplowych (instancją odwoławczą), jest zasadniczo izba skarbową, a mianowicie ta, w której okręgu ma siedzibę organ urzędowy, którego decyzja (w przedmiocie wymiaru opłaty, lub podwyżki lub decyzja innego rodzaju) zostaje zaskarżona odwołaniem. Od tej zasady zachodzi wyjątek:

- a) co do decyzji izby skarbowej, wydanych w myśl art. 49; w tych przypadkach instancją odwoławczą jest Ministerstwo Skarbu (o ile izba skarbową nie zastosuje ustępu trzeciego art. 47),

- b) gdy odwołanie (wniesione w przepisany terminie) skierowane jest przeciw wymiarowi (opłaty, podwyżki lub kary pieniężnej), dokonane przez urząd skarbowy, lub przeciw innej decyzji urzędu skarbowego i urząd ten uznał, że odwołanie jest całkowicie uzasadnione (art. 47, ustęp trzeci).

Jeżeli odwołanie wniesiono po upływie terminu jednomiesięcznego, przewidzianego w art. 46, to organ urzędowy, któremu złożono odwołanie, nie odrzuca go z powodu spóźnienia, lecz przesyła je z odpowiednim wnioskiem do instancji odwoławczej i ona dopiero orzeka odmownie.

Odwołania nie uważa się za spóźnione, jeżeli je wysłano pocztą przed upływem terminu jednomiesięcznego, przewidzianego w art. 46.

Do art. 49.

§ 98. Za dowód nieważności (ust. 1 art. 49) nie uważa się wyroku sądowego, opierającego się na przyznaniu lub wydanego zaocznie, bez udowodnienia stanu faktycznego, na którym się wyrok opiera.

CZEŚĆ II.

Postanowienia szczegółowe.

Do art. 132.

§ 160. W przypadku wspólności, nie wynikającej ani z dziedziczenia, ani z zapisu, ani z darowizny, ale opierającej się wyłącznie na innych tytułach (np. na kupnie, spółce), należy przede wszystkim ustalić co do każdego uczestnika wartość brutto jego udziału (części idealnej):

- a) w nieruchomościach, położonych w Polsce,
- b) w innego rodzaju przedmiotach (z wyjątkiem nieruchomości położonych zagranicą).

Następnie przez porównanie wartości części idealnej z wartością (brutto), części fizycznej, ustala się co do każdego uczestnika — osobno w zakresie nieruchomości i osobno w zakresie przedmiotów innego rodzaju — czy zachodzi nadwyżka (t. j. czy uczestnik otrzymał na skutek działu więcej z majątku wspólnego niż miał przed działem), czy też przydzielona mu część fizyczna równa się części idealnej, lub jest od niej mniejsza. (Jest możliwe, że co do tego samego uczestnika działów okaże się nadwyżka w zakresie nieruchomości, a brak nadwyżki w przedmiotach innego rodzaju — lub odwrotnie).

Następnie sumuje się wszystkie ustalone w sposób powyższy nadwyżki w zakresie nieruchomości i od tej sumy wymierza się 4%. Od sumy zaś

nadwyżek w zakresie przedmiotów innego rodzaju wymierza się 1%.

§ 161. Gdy wspólność wynikła częściowo z dziedziczenia, zapisu lub darowizny, a częściowo z innych tytułów, to ustala się nadwyżkę w sposób, wskazany w § 160. Opłatę wymierza się tylko od tej części nadwyżki, która odpowiada stosunkowi, w jakim wartość udziałów, nie wynikłych z dziedziczenia, zapisu lub darowizny (lecz opierających się na innych tytułach) pozostaje do wartości całego majątku, podlegającego działowi.

CZEŚĆ III.

Przepisy końcowe.

Do art. 179.

§ 183. Od pism, sporządzonych za granicą przed dniem 1 stycznia 1927 r., nie pobiera się opłaty, jeżeli przed tym dniem uiszczono opłatę według przepisów dotychczasowych.

c. INSTRUKCJA

do ustawy o opłatach stemplowych, zawierająca przepisy dla organów sądowych (kancelaryj, organów wykonawczych i kas) z dnia 14 grudnia 1926 r., wydana przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i z Najwyższą Izba Kontroli.

(D. U. M. S. 1926 r. Nr. 24a).

z dnia 14 grudnia 1926 r.

Uwagi wstępne.

§ 1. Kancelarie sądowe, organa wykonawcze oraz kasy sądowe mają w zakresie opłat stemplowych stosować się: do ustawy o opłatach stemplowych z dnia 1 lipca 1926 r. D. U. R. P. Nr. 98, p. 570 (skrót: u. o. s.), do rozporządzenia wykonawczego z dnia 20 listopada 1926 r. D. U. R. P. Nr. 123, p. 713 (skrót: r. w. s.) i do niniejszej instrukcji (skrót: i. s. sąd.).

Paragrafy, powołane w niniejszej instrukcji bez określenia, oznaczają: postanowienia tej instrukcji.

Instrukcja niniejsza składa się z trzech części, z których pierwsza (§§ 2 — 26) zawiera przepisy dla obszarów, na których obowiązują: kodeks cywilny francuski oraz prawo cywilne rosyjskie, druga (§§ 27 — 62) dla obszaru, na którym obowiązuje kodeks cywilny austriacki, trzecia (§§ 63 — 90) dla obszaru, na którym obowiązuje kodeks cywilny niemiecki. Każda z tych części jest podzielona na trzy działy, z których pierwszy (dział A: §§ 2—24,

27—60 oraz 63—88) obejmuje przepisy dla kancelaryj sądowych, drugi (dział B: §§ 25, 61 oraz 89) — przepisy dla organów wykonawczych, trzeci (dział C: §§ 26, 62 i 90) — przepisy dla organów kasowych. Blankiety według wzorów 1 — 4 oraz 6 — 8, załączonych do niniejszej instrukcji, jak również według wzoru 5, załączonego do r. w. s., dostarcza kancelarjom sądowym izba skarbową.

Instrukcja niniejsza wchodzi w życie w dniu 1 stycznia 1927 r.

CZEŚĆ PIERWSZA.

Przepisy dla obszarów, na których obowiązują: kodeks cywilny francuski oraz prawo cywilne rosyjskie.

A. Przepisy dla kancelaryj sądowych.

I. Zakres działania.

§ 2. Zakres działania kancelarii sądowej w dziedzinie opłat stemplowych obejmuje czynności następujące:

1) wymierzanie opłat stemplowych (§§ 3 — 15): a) od aktów sprzedaży drogą licytacji, odbytej w sądzie (§§ 9 — 12), b) od orzeczeń sądowych, na mocy których w toku postępowania egzekucyjnego przedmiot egzekucji przechodzi na własność wierzyciela (§§ 13 — 15); c) od orzeczeń sądowych w przedmiocie wykupu majątków rodowych (§ 14);

2) przesyłanie urzędowi skarbowemu wykazów opłat stemplowych (§§ 16 — 18);

3) współdziałanie z urzędami skarbowymi przy wymiarze opłat stemplowych (§§ 19 — 23),

4) przesyłanie izbie skarbowej odwołań od nakazów płatniczych, sporządzonych przez kancelarię sądową (§ 24).

Czynności powyższe wykonywa sekretarz sądu.

II. Wymierzanie opłat stemplowych.

1) Postanowienia ogólne.

§ 3. Celem wymierzenia opłaty stemplowej (§ 2, p. 1) kancelaria sądowa sporządza nakaz płatniczy na blankiecie według załączonego wzoru 1.

W blankiecie tym kolumna 4 ma znaczenie tylko dla obszaru, na którym obowiązuje prawo cywilne rosyjskie, a zatem jest bez znaczenia dla obszaru dawnego Królestwa Kongresowego.

§ 4. Nakaz płatniczy sporządza się w dwóch egzemplarzach. Jeden z nich włącza się do akt tej sprawy cywilnej, z którą wiąże się opłata stemplowa. Należy więc nakaz zaopatrzyć w numer porządkowy według zasad, dotyczących owej sprawy cywilnej. Ten numer wypisuje się po lewej stronie nakazu płatniczego obok znaku N.

Poniżej — obok znaku W. O. S. — należy podać pozycję wykazu opłat stemplowych (§ 16).

Kancelaria przekreśli bądź wyrazy „Pozycja budżetowa 1“, bądź wyrazy „Pozycja budżetowa 10“. Pod tym względem obowiązuje zasada, że pozycja budżetowa 1 obejmuje: opłatę w wysokości 4% od przeniesienia własności nieruchomości

(kol. 2, 3, 4) oraz opłatę w wysokości 1%, wymierzoną jednocześnie z opłatą 4%-ową (kolumna 9 nakazu płatniczego). Natomiast opłatę w wysokości 2% od przeniesienia prawa wydobywania ciał kopalnych, opłatę 1%-ową, wymierzoną jednocześnie z 2%-ową, oraz opłatę, wymienioną w kol. 13 nakazu płatniczego, zapisuje się w pozycji budżetowej 10. Nakaz płatniczy, oraz wszystkie późniejsze akta, dotyczące się danej opłaty stemplowej, należy umieścić w koprcie lub w okładce z napisem „Opłata stemplowa“; tę kopertę (okładkę) należy przechowywać przy aktach odnośnej sprawy cywilnej.

Egzemplarz drugi doręcza się podatnikowi za dowodem doręczenia, w sposób, przepisany w ustawie post. cyw. dla doręcznia wezwań.

2) Poszczególne rodzaje opłat.

a) Przeniesienie własności nieruchomości lub prawa wydobywania ciał kopalnych.

Pojęcie nieruchomości.

§ 5. Przy wymiarze opłat stemplowych uważa się w myśl art. 12 (ustępu ostatniego) u. o. s. za rzecz nieruchomą (nieruchomości):

- 1) grunt oraz przedmioty, z nim złączone (budynki, rośliny od gruntu nieoddzielone i t. p.),
- 2) prawo wieczystej dzierżawy,
- 3) na obszarze, na którym obowiązuje prawo cywilne rosyjskie (tom X, część 1 Zb. pr. ros.) —

prawo zabudowy (art. 542¹ — 542²⁶ prawa cywilnego).

Za nieruchomość uważa się również niewydzieloną (idealną) część przedmiotu, wymienionego wyżej pod p. p. 1, 2 lub 3, a mianowicie także wówczas, gdy udział opiera się na spadkobranii (art. 12, ustęp ostatni, p. 5 u. o. s.; art. 52, ustęp przedostatni u. o. s.; § 14 r. w. s.).

Wszelkie inne przedmioty uważa się, *przy wymiarze opłat stemplowych*, za rzeczy ruchome. Do rzeczy ruchomych zalicza się więc, przy wymiarze opłat stemplowych, również przynależności rzeczy nieruchomości (t. zw. „nieruchomości z przeznaczenia“).

Wysokość opłaty.

§ 6. Licytacja oraz orzeczenie, wymienione w kolumnie 3 lub 4 blankietu nakazu płatniczego, jeżeli ma za przedmiot nieruchomość (§ 5), podlega opłacie w wysokości 4% (art. 58, ustęp 1 u. o. s.).

Jeżeli zaś ma za przedmiot prawo wydobywania ciał kopalnych z cudzego gruntu (w szczególności kopalnię, na cudzym gruncie urządzoną), to podlega opłacie w wysokości 2% (art. 65, ustęp 3 u. o. s.). Przepis ten dotyczy nie tylko minerałów, będących przedmiotem nadań górniczych („minerałów zastrzeżonych“), lecz także wszelkich innych, jako to: kamieni, piasku, gliny, wapna, marglu, gipsu, żwiru, torfu i t. p. (art. 64, punkt 1 u. o. s.).

§ 7. Jeżeli przedmiotem licytacji lub orzeczenia jest wyłącznie nieruchomość lub prawo wy-

dobywania ciał kopalnych, to podstawę wymiaru należy wymienić dwukrotnie: w kolumnach 5 i 6. W nagłówku kolumny 8 należy wymienić stopę (4% względnie 2%).

§ 8. Jeżeli przedmiotem licytacji lub orzeczenia, oddającego nieruchomość lub prawo wydobywania ciał kopalnych na własność wierzycielowi (kolumna 3 blankietu), oprócz nieruchomości lub prawa wydobywania ciał kopalnych jest mienie innego rodzaju (przynależności, zapasy surowców, gotowe wyroby i t. p.), to od wartości tych innych przedmiotów należy się opłata w wysokości 1% (art. 52, ustęp ostatni; art. 65, ustęp ostatni; art. 66 punkty 2 i 3 u. o. s.). Tę opłatę należy wymienić w kolumnie 9.

W przypadkach tego rodzaju kwotę opłaty, którą należy wymienić — cyframi i słowami — poniżej tabeli, jest suma kwot, wymienionych w kol. 8 i 9.

Sprzedaż w drodze licytacji.

§ 9. Kancelaria sądowa wymierza opłatę stemplową od sprzedaży w drodze licytacji, odbytej w sądzie (art. 30, p. 1 i art. 52, p. 2 u. o. s.).

§ 10. Jeżeli przedmiotem licytacji, prócz nieruchomości, względnie prawa wydobywania ciał kopalnych, jest mienie innego rodzaju (§ 8), to kancelaria sądowa, celem wypełnienia kolumny 6 i 7 nakazu płatniczego (wzór 1), rozdziela cenę nabycia między nieruchomość (względnie prawo wydobywania ciał kopalnych) i przedmioty innego ro-

dzaju, według stosunku, ustalonego przy oszacowaniu, dokonaniem na mocy p. 3 art. 1125 ust. post. cyw. o ile §§ 11 i 12 nie zawierają postanowień odmiennych.

§ 11. Jeżeli przedmiotem licytacji jest nieruchomości, stanowiąca gospodarstwo rolne, wraz z przynależnościami, to należy (w myśl ustępu 3 art. 12 u. o. s.) wpisać: 9/10 ceny ogólnej w kolumnę 6, a 1/10 ceny ogólnej w kolumnie 7 nakazu płatniczego.

§ 12. Jeżeli nabywca podał kancelarii sądowej przed wymierzeniem opłaty stemplowej: ile z ceny nabycia przypada na nieruchomości (względnie na prawo wydobywania ciał kopalnych), a ile na przedmioty innego rodzaju, a kwota, podana przez nabywcę, jako wartość nieruchomości (prawa wydobywania ciał kopalnych), jest wyższa od tej, która przypada na nieruchomości (prawa wydobywania ciał kopalnych) według §§ 10 lub 11, to należy kolumny 6 i 7 nakazu płatniczego wypełnić według wyjaśnień, udzielonych przez nabywcę.

Przejęcie przedmiotu egzekucji na własność wierzyciela.

§ 13. Opłatę od orzeczenia sądowego, na mocy którego nieruchomości lub prawo wydobywania ciał kopalnych przechodzi w toku postępowania egzekucyjnego na własność wierzyciela (art. 1171 i 1175 ust. post. cyw. oraz art. 52, p. 3, u. o. s.) kancelaria sądowa wymierza zaraz po wydaniu orzeczenia.

Kolumny 5, 6 i 7 należy wypełnić według danych, zawartych w orzeczeniu. Jeżeli jednak sąd postanowił ogólnikowo, że nieruchomości (lub kopalnia) oddaje się wierzycielowi na własność na pokrycie wierzytelności, a suma wierzytelności przewyższa wartość, ustaloną drogą oszacowania (art. 1117 — 1127 ust. post. cyw.), to do kolumn 5, 6 i 7 wpisuje się odnośne kwoty, ustalone drogą oszacowania.

Wykup majątków rodowych.

§ 14. Kancelarie sądów, mających siedzibę na obszarze, na którym obowiązuje prawo cywilne rosyjskie (poza obszarem b. Królestwa Kongresowego), wymierzają opłatę stemplową od postanowień co do prawa wykupu dóbr rodowych (art. 1442 i 1443 ust. post. cyw.: art. 30 p. 5 oraz art. 52, p. 4 u. o. s.).

Za podstawę wymiaru opłaty przyjmuje się całą kwotę, którą wykupujący ma zapłacić w myśl pp. 1 i 2 art. 1367 prawa cyw. ros. (art. 7 ustęp 2 u. o. s.).

b) Przelew wierzytelności.

§ 15. Kancelaria sądowa wymierza, w myśl p. 2 art. 30 u. o. s., opłatę stemplową od orzeczenia sądowego w przedmiocie przelewu wierzytelności dłużnika na wierzyciela (art. 1083 ust. post. cyw.). Opłata wynosi zasadniczo 1% (art. 66, p. 3 u. o. s., a za podstawę wymiaru przyjmuje się sumę wierzytelności, będącej przedmiotem przelewu (art. 70 u. o. s.).

Jeżeli jednak przedmiotem przelewu są imienne papiery wartościowe, to opłata wynosi (w myśl art. 79 u. o. s.): przy akcjach i innych papierach o niestałym oprocentowaniu — 0,2%, a przy obligacjach, listach zastawnych i innych papierach o stałym oprocentowaniu — 0,05%. Za podstawę wymiaru przyjmuje się kwotę, za którą sąd oddał papiery wartościowe wierzycielowi (art. 78 p. „a” u. o. s.).

W nagłówku kolumny 13 nakazu płatniczego należy wymienić stopę (1%, względnie 0,2%, względnie 0,05%), którą zastosowano w przypadku poszczególnym. W razie zastosowania dwóch stóp (np. w razie oddania wierzycielowi na własność akcji i listów zastawnych) należy w nagłówku kolumny 13 wymienić obie stopy, w formie następującej: „0,2% względnie 0,05%”.

III. Przesyłanie urzędowi skarbowemu wykazów opłat stemplowych.

§ 16. Kancelaria sądowa zapisuje każdą wymierzoną opłatę — zaraz po sporządzeniu nakazu płatniczego — do wykazu opłat stemplowych (skrót: W. O. S.), prowadzonego według wzoru 2. Wykaz prowadzi się miesięcznie, przyczem jednak numeracja w kolumnie 1 biegnie bez przerwy przez cały okres budżetowy.

Każdy wykaz miesięczny ma zawierać wszystkie nakazy płatnicze, sporządzone w danym miesiącu.

§ 17. Przy zapisywaniu do wykazu wypełnia się kolumny 1 i 2 oraz 5 — 7, a w przypadku licytacji — również kolumnę 4.

Wypełnienie innych kolumn następuje przy zamknięciu wykazu (§ 18).

Wypełnienie kolumn 8 — 10 następuje na podstawie dołączonego do sprawy egzemplarza pokwitowania (§ 2 tymcz. przep. dla sądów, działających w charakterze specjalnych poborców z dnia 9 marca 1923 r. Dz. Urz. Min. Sprawiedl. Nr. 6 str. 149)¹⁾. Egzemplarz ten uważa się za załącznik nakazu płatniczego. W razie kilkakrotnych uiszczeń częściowych należy każde uiszczenie uwidocznnić w kol. 8 — 10.

W kol. 12 należy wpisać bądź datę wniesienia odwołania, bądź wyraz „nie”.

Kolumnę 14 wypełnia urząd skarbowy.

Zaraz po wypełnieniu kolumn 8 — 10 kancelarja uwidocznia dane, wpisane w owych kolumnach, na właściwym akcie sądowym.

Zaświadczenie to ma być podpisane przez sekretarza sądu.

§ 18. Kancelaria sądowa zamyka wykaz opłat stemplowych za każdy miesiąc: w ostatnim dniu drugiego miesiąca, następującego po danym miesiącu (np. wykaz za styczeń zamyka w dniu 31 marca).

¹⁾ Zmieniony Okólnikiem Min. Spr. z d. 14/IV 1927 r. Nr. 1285/II G. S. 27 (Dz. Urz. Min. Spr. Nr. 9).

Wykaz zamknięty, zaopatrzony w podpis sekretarza sądu oraz w pieczęć urzędową, należy przesłać w ciągu następnych pięciu dni urzędowi skarbowemu.

IV. Współdziałanie z władzami skarbowymi przy wymiarze opłat stemplowych.

§ 19. Kancelaria sądowa — w myśl ustępu 5 art. 31 oraz art. 35 u. o. s. — przesyła urzędowi skarbowemu, w którego okręgu sąd ma siedzibę, wyciąg z akt sądowych w przypadkach następujących:

1) w razie dokonania działu majątku wspólnego drogą orzeczenia sądowego (art. 131, p. 3 u. o. s.).

2) w razie wydania wyroku, przewidzianego w art. 3 ustawy z dnia 2 lipca 1924 r. w przedmiocie umów sprzedaży lub przyrzeczenia sprzedaży nieruchomości na terenie b. zaboru rosyjskiego (D. U. R. P. Nr. 69 p. 669) (art. 52, p. 4 u. o. s.);

3) w razie zawarcia w postępowaniu spornem układu pojednawczego, powodującego przejście własności nieruchomości (art. 133, ustęp przedostatni u. o. s.);

4) jeżeli w postępowaniu niespornem sporządzono przed sądem pismo, stwierdzające umowę;

5) w razie stwierdzenia, że od pisma, złożonego sądowi, nie uiszczono należnej opłaty stemplowej, lub że ją uiszczono w niedostatecznej kwocie, lub po upływie przepisanej terminu, lub w sposób nieprawidłowy.

Punkt 5 stosuje się również:

a) w razie złożenia sądowi odpisu, jeżeli zgodnie z pierwopisem zaświadczyła ta osoba, która podpisała pierwopis,

b) w razie złożenia (choćby niepoświadczonego) odpisu lub tłumaczenia przez tę osobę, która jest obowiązana do uiszczenia opłaty od pierwopisu albo przez jej ustawowego zastępcę lub pełnomocnika (§§ 2 i 3 r. w. s.).

§ 20. W przypadkach, wymienionych w p. 1 — 4 §-u 19, kancelaria sądowa przesyła uwierzytelniony odpis orzeczenia (§ 19, p. 1 i 2), względnie układu pojednawczego (§ 19, p. 3) lub pisma, stwierdzającego umowę (§ 19, p. 4).

W razie dostrzeżenia naruszenia ustawy o opłatach stempl. (§ 19, p. 5), kancelaria sądowa postępuje w sposób, wskazany w § 75 r. w. s., t. j. przesyła bądź zawiadomienie na blankiecie według wzoru 5 (dołączonego do r. w. s.), bądź odpis wierzytelny zakwestjonowanego pisma.

Kancelaria może we wszystkich przypadkach, przewidzianych w § 19, przesłać urzędowi skarbowemu, za zezwoleniem sędziego przełożonego, zamiast wyciągu — jednośne akta w całości, załączając kartkę, na której pod napisem: „Przedmiot opłaty stemplowej“ należy krótko określić przedmiot (wyrażeniem: „licytacja“ względnie „podział wspólności“, „wyrok“, „układ pojednawczy“ „Umowa o . . . . .“ i t. p.) oraz wymienić numer jednośnej karty akt sądowych.

§ 21. Jeżeliby strony, które zawierają układ pojednawczy (§ 19, p. 3), lub sporządzają przed sądem pismo, stwierdzające umowę (§ 19, p. 4), wyraziły życzenie uiszczenia opłaty zapomocą znaczków stemplowych, to kancelarja sądowa ma przyjąć te znaczki, nakleić je na odnośnym akcie i skasować zapomocą pieczęci urzędowej; ma przytem oznajmić stronom, że ostatecznego ustalenia wysokości opłaty dokona urząd skarbowy.

Na odpisie, przeznaczonym dla urzędu skarbowego, kancelarja sądowa stwierdzi, że oryginał jest zaopatrzony w znaczki stemplowe i poda ich wysokość.

§ 22. Kancelarja sądowa, znajdująca się w siedzibie urzędu skarbowego, doręcza wyciągi z akt sądowych (§§ 19 i 20), względnie całe akta sądowe (§ 20), zapomocą „księgi doręczeń w zakresie opłat stemplowych”, sporządzonej według wzoru 3.

Księga doręczeń może być założona na szereg lat, ale w kolumnie 1 rozpoczyna się z początkiem każdego okresu budżetowego nowa numeracja.

W kolumnie 2 należy wymienić numer porządkowy aktu, podlegającego opłacie (§ 19, p. 1 — 4) względnie aktu, do którego dołączono pismo zakwestjonowane (§ 19 p. 5).

W kolumnie 3 należy określić akt krótko wyrażeniami: „licytacja”, „podział wspólności”, „wyrok”, „układ pojednawczy” i t. p. W przypadkach, wymienionych w p. 5 § 19, można użyć wyrażenia: „zawiadomienie o naruszeniu ustawy”.

W kolumnie 4 należy wpisać wyraz „wyciąg” lub wyraz „akta”. Kolumny 6 i 7 wypełnia urząd skarbowy.

Kancelarja sądowa, znajdująca się poza siedzibą urzędu skarbowego, nie prowadzi księgi doręczeń, ale do każdej przesyłki wyciągów, względnie całych akt, załącza wykaz, sporządzony na blankiecie księgi doręczeń i zachowuje u siebie odpis tego wykazu. Również w tym wykazie numeracja w kolumnie 1 biegnie bez przerwy przez cały okres budżetowy.

Kancelarja ma zaraz po zapisaniu do księgi doręczeń (względnie do wykazu, określonego w ustępie poprzednim):

a) w przypadkach, wymienionych w p. 1 — 4 § 19, umieścić na akcie, wymienionym w kolumnie 2 księgi (wykazu), adnotację następującą: „Udzielono urzędowi skarbowemu. Poz. ks. dor.... z 19... r.”; adnotacja ta ma być podpisana przez sekretarza sądu:

b) w razie dostrzeżenia naruszenia ustawy o opł. stempl. (§ 19, p. 5) umieścić na piśmie zakwestjonowanym adnotację, podaną w § 75 r. w. s., wymieniając jednak — zamiast daty przesłania — pozycję księgi doręczeń.

Doręczenie — zapomocą księgi lub wykazu — ma nastąpić najpóźniej w ciągu dwóch tygodni od sporządzenia aktu sądowego (p. a), względnie od dnia, w którym sporządzono zawiadomienie o naruszeniu ustawy (p. b).

§ 23. Funkcjonariusze skarbowi, legitymujący się upoważnieniem, udzielonem im przez Mini-

sterstwo Skarbu lub przez izbę skarbową, mają prawo przeglądać akta sądowe, dotyczące spraw cywilnych, jak również repertoria, wykazy opłat stemplowych (§ 16) i księgi doręczeń w zakresie opłat stemplowych (§ 22).

V. Odwołania.

§ 24. Odwołania od wymiarów opłat stemplowych, dokonanych przez kancelarię sądową (§§ 3 — 15), mają być, w myśl art. 47 u. o. s., wnoszone do kancelarii sądowej.

Strona ma, w myśl powołanego art. 47 u. o. s., załączyć do odwołania uwierzytelniony odpis pisma, od którego wymierzono opłatę; w przypadku sprzedaży drogą licytacji wystarcza wyciąg, nie wymieniający tych zaofiarowań ceny, które się nie utrzymały.

Kancelaria sądowa przesyła odwołanie wraz z odnośnymi aktami, przechowanymi w osobnej kopercie (§ 4, ustęp przedostatni), oraz ze swą opinią izbie skarbowej, w której okręgu dany sąd ma siedzibę. Kancelaria ma przesłać odwołanie izbie skarbowej nawet wtedy, jeżeli je wniesiono po upływie przepisane terminu.

Jeżeli do kancelarii sądowej wniesiono odwołanie od wymiaru, dokonanego przez komornika sądowego (§ 25), to kancelaria ma zażądać od komornika odnośnych akt oraz pisemnej opinii, a po otrzymaniu tych akt i opinii przesłać odwołanie wraz z aktami i opinią komornika izbie skarbowej.

Izba skarbowa zawiadamia o rozstrzygnięciu kancelarię sądową i zwraca jej akta (nie wyłączając odwołań). Kancelaria sądowa nie zawiadamia podatnika o rozstrzygnięciu, gdyż czyni to izba skarbowa.

Kancelaria włącza do odnośnych akt sądowych odwołanie (od wymiaru opłaty, dokonanego przez kancelarię) oraz otrzymane od izby skarbowej zawiadomienie o rozstrzygnięciu takiego odwołania i zaopatruje te pisma w odpowiednie numery porządkowe; otrzymane zaś od izby skarbowej zawiadomienie o rozstrzygnięciu odwołania od wymiaru opłaty, dokonanego przez komornika, kancelaria przesyła (wraz z odwołaniem) komornikowi.

B. Przepisy dla komorników.

§ 25. Komornik wymierza i pobiera opłaty stemplowe:

1. od dokonanych przez siebie licytacji rzeczy ruchomych,
2. w przypadku oddania wierzycielowi na własność rzeczy ruchomych, będących własnością dłużnika — z powodu niedojścia licytacji do skutku (art. 1063 u. p. c.),
3. w przypadku oddania wierzycielowi papierów wartościowych, będących własnością dłużnika (art. 1072 u. p. c.),
4. w przypadku sprzedaży papierów wartościowych (art. 1073 u. p. c.) z wyjątkiem sprzedaży za pośrednictwem maklera przysięgłego (art. 1074 u. p. c.).

Oplata wynosi, w przypadkach, wymienionych w p. 1 i 2: 1% od ceny sprzedaży, względnie od sumy, podług której rzeczy ruchome zostają oddane wierzycielowi na własność (art. 66, pp. 2 i 3 u. s. o.); w przypadkach, wymienionych w pp. 3 i 4 — stosuje się stawki, podane w ustępie drugim §-u 15.

W przypadku sprzedaży (pp. 1 i 4) nabywca ma uiścić opłatę oprócz ceny sprzedaży. Nie może więc nastąpić pokrycie opłaty z ceny sprzedaży (uszczerpienie ceny przez potrącenie opłaty).

Oplatę należy uiścić do rąk komornika — gotówką lub znaczkami stempłowymi. Komornik ma również w razie uiszczenia gotówką zakupić za nią znaczki stempłowe.

Komornik ma na protokóle, stwierdzającym czynność urzędową (wymienioną wyżej w punktach 1 — 4) i pozostającym w jego aktach, stwierdzić wymierzenie opłaty stempłowej (wymieniając podstawę wymiaru, zastosowaną stopę i kwotę opłaty), oraz podać, czy opłatę uiszczono.

Na tymże protokóle — w ciągu trzech dni od daty czynności urzędowej komornik ma nakleić znaczki stempłowe i skasować je swą pieczęcią urzędową.

C. Przepisy dla kas sądowych.

§ 26. Opłaty stempłowe, wymierzone przez kancelarię sądową zapomocą nakazu płatniczego, należy uiścić w kasie sądowej, która kwituje odbiór w sposób, wskazany w § 2 „tymcz. przep. dla sądów, działających w charakterze specjalnych po-

borców“ (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. z 1923 r. Nr. 6, str. 149)¹⁾.

W księdze kasowej (wzór 2 do powołanych „tymczasowych przepisów“) należy dwie kolumny po stronie przychodu i dwie po stronie rozchodu przeznaczyć na opłaty stempłowe. Jedna z kolumn po każdej stronie ma być zaopatrzona w nagłówek „Opłaty stempłowe, poz. 1“, druga w nagłówek: „Opłata stempłowa, poz. 10“. Kasa sądowa zapisuje to do księgi kasowej w przypadku poszczególnym według wskazówki, umieszczonej na nakazie płatniczym, po stronie lewej u góry.

Wpłacając do kasy skarbowej sumy, pobrane tytułem opłat stempłowych, kasa sądowa wymienia w deklaracji płatniczej, względnie na odwrotnej stronie blankietu nadawczego P. K. O. osobną kwotę, która należy do pozycji 10.

d. INSTRUKCJA

z dn. 27.XII. 1926 r.

dla organów sądowych w przedmiocie dodatku 10%-wego do opłat stempłowych, wydana przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i z Najwyższą Izłą Kontroli.

(D. U. M. S. Nr. 24a).

Objaśnienia wstępne.

§ 1. Instrukcja do ustawy o opłatach stempłowych, zawierająca przepisy dla organów sądowych z dnia

¹⁾ Zmienione przez Okólnik Min. Spr. z d. 14/IV 1927 r. Nr. 1285/II G. S. 27 (D. U. M. S. Nr. 9).

14 grudnia 1926 r. (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. Nr. 24a) (ulega — ze względu na rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 grudnia 1926 r. w sprawie pobierania w roku 1927 nadzwyczajnego 10% -wego dodatku (D. U. R. P. Nr. 121, p. 697) — zmianom, wymienionym w §§ 2 — 14 niniejszej instrukcji.

Instrukcja niniejsza wchodzi w życie w dniu 1 stycznia 1927 r. i przestaje obowiązywać w dniu 1 stycznia 1928 r.

Zmiany części pierwszej Instrukcji Skarbowo-Sądowej, zawierającej przepisy dla obszarów, na których obowiązują: kodeks cywilny francuski oraz prawo cywilne rosyjskie.

Do § 3 i. s. sąd.

§ 2. Opłatę stemplową należy wymierzyć w kwocie, przewidzianej w ustawie o opłatach stemplowych, z doliczeniem dodatku 10%.

Blankiet nakazu płatniczego (wzór 1) ulega zmianie, na tem polegającej, że zdanie pierwsze tekstu, umieszczonego poniżej tabeli, otrzymuje brzmienie następujące: „Kwotę. . . . zł. . gr., obliczoną w kolumnach 8 i 9, względnie 13, jak również nadzwyczajny dodatek 10% w kwocie . . . . zł. . . . gr., razem. . . . zł. . . . gr. słowami : : . . . . należy wnieść do kasy sądowej”.

W kolumnach 8, 9 i 13 należy wpisać kwoty, obliczone ściśle według ustawy o opłatach stemplowych, bez doliczania dodatku 10% -wego. Dodatek ten należy wymienić dopiero w tekście, umieszczonym poniżej tabeli.

Do § 17 i. s. sąd.

§ 3. W kolumnie 7 wykazu opłat stemplowych należy wymienić całą należność, t. j. kwotę, wynikłą z zesumowania opłaty, obliczonej ściśle według u. o. s. i dodatku 10% -wego. Kwotę dodatku należy wymienić w kolumnie 13, posługując się znakiem „d”. Należy więc np. wpisać w kol. 7-ej 2.200 zł.

Do § 25 i. s. sąd.

§ 4. Komornik sądowy, oznajmiając stronie wysokość opłaty stemplowej, ma oświadczyć jej, że, jeśliby wymierzona kwota (obejmująca opłatę właściwą wraz z dodatkiem 10% -owym) miała być uiszczona nie gotówką, lecz znaczkami stemplowymi, to należy złożyć (do rąk komornika) znaczki, których wartość nominalna równa się dziesięciu jedenastym częściom kwoty wymierzonej.

Do § 26 i. s. sąd.

§ 5. Dwa ostatnie ustępy § 26 i. s. sąd. otrzymują brzmienie następujące:

„W księdze kasowej (wzór 2 powołanych tymczasowych przepisów) należy trzy kolumny po stronie przychodu i trzy po stronie rozchodu przeznaczyć na opłaty stemplowe. Jedna z kolumn po każdej stronie ma być zaopatrzona w nagłówek: „Opłaty stemplowe; poz. 1,„ druga w nagłówek: „Opłaty stemplowe; poz. 10“, trzecia w nagłówek: „Dodatek 10% do opl. stempl.“ Kasa sądowa zapisuje w przypadku poszczególnym do kolumny trzeciej — kwotę dodatku 10%-owego, wymienioną w nakazie płatniczym w tekście, umieszczonym poniżej tabeli; resztę opłaty zapisuje do kolumny pierwszej lub drugiej — według wskazówki, umieszczonej na nakazie płatniczym po stronie lewej u góry.

Wpłacając do kasy skarbowej sumy, pobrane tytułem opłat stemplowych, kasa sądowa wymienia w deklaracji płatniczej, względnie na odwrotnej stronie blankietu nadawczego P. K. O., osobno kwotę, która ma być wpisana w pozycji 1, osobno tę, która należy do pozycji 10 i osobno kwotę dodatku 10%-owego.

Załączniki.

Wzór Nr. 1 do § 3.

(Strona 1)

W każdym piśmie, tyczącem się sprawy niniejszej, należy przytoczyć znaki i liczby, obok wymienione.

Przy uiszczeniu opłaty, należy okazać niniejszy nakaz płatniczy.

L.
W. O. S.

Pozycja budżetowa 1.
Pozycja budżetowa 10.

Nakaz płatniczy w przedmiocie opłaty stemplowej.

Do .....

w .....

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Przeniesienie własności nieruchomości względnie prawa wydobywania ciał kopalnych								
Określenie nieruchomości lub prawa wydobywania ciał kopalnych	Data i liczba sprzedaży w drodze licytacji	orzeczenia oddającego nieruchomości lub prawo wydobywania ciał kopalnych	orzeczenia w przedmiocie wykapnu rodzowego	Ogólna		C e n a		Opłata stemplowa
				Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.
				Z kwoty, wymienionej w kol. 4, przypada	w wysokości	w wysokości	w wysokości	w wysokości
				na nieruchomości, względnie na prawo wydobywania ciał kopalnych	..... %	..... %	1 % od	wymienionej w kol. 7

(Strona 2).

(Strona 3).

10	11	12	13	14
Określenie wierzytelności	Data i № orzeczenia sądowego	Opłata stemplowa		U w a g i
		podstawa wymiaru	kwota opłaty według stopy	

Kwotę ..... zł. słowami ....., obliczona w kolumnach 8 i 9 względnie 13, należy wnieść do kasy Odwołanie można wnieść — w ciągu miesiąca od doręczenia niniejszego nakazu płatniczego — do kancelarii sądowej. Wniesienie odwołania nie odraża płatności.

..... dnia 19 ..... r.

Sekretarz Sądu

M. P.

Wzór. № .....

Min. Skarbu

14	Pozycja księgi bierczej (K. B.)	Uwagi	Odwołanie wniesiono	Zaległość	12	11	10	9	8	Przed zamknięciem niniejszego wykazu uiszczono	pozycja	Zł.	gr.	kwotę	dnia
											księgi				

stemplowych

..... r. 19 .....

Wzór 2 do § 16.

Kancelaria Sadu

Wykaz opłat

w .....

z miesiąca .....

1	2	3	4	5	6	7
Pozycja wykazu opłat stemplowych	Data i № nakazu płatniczego	Dzień doręczenia nakazu płatniczego	Data licytacji (kol. 2 nakazu płatniczego)	Przedmiot opłaty i podstawa wymiaru	Nazwisko i imię (względnie firma i nazwa) oraz adres osoby, obowiązanej do uiszczenia opłaty	Opłata stemplowa
						Zł. gr.

Wzór Nr. ....

Ministr. Skarbu

Załącznik № 19.
Wzór 3 do § 22.

Kancelaria Sądu..... w .....

Księga doręczeń w zakresie opłat stemplowych.

1	2	3	4	5	6	7	8
Pozycja księgi doręczeń	N. aktu sądowego	Określenie pisma podlegającego opłacie	Czy doręczono wyciąg, czy całe akta?	Data doręczenia	Podpis odbiorcy	Pozycja rejestru wymiarów nakazowych (R.W.N.)	UWAGI

Wzór №.....

Min. Skarbu

20.

ROZPORZĄDZENIA

rozszerzające moc obowiązującą przepisów tymcz. o kosztach sąd. na „Ziemie Wschodnie“ i „Ziemie Wileńska“.

a. ROZPORZĄDZENIE

Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich
z dnia 15 maja 1919 r.w przedmiocie prawa cywilnego i postępowania
cywilnego na obszarach wschodnich, podlegają-
cych Komisarzowi Generalnemu Ziem
Wschodnich.

(Dz. Urz. Zarz. cyw. Ziem Wsch. 1919 r. Nr. 4, p. 23)

Na podstawie rozporządzenia Naczelnego Wo-
dza Wojsk Polskich z dnia 12 maja 1919 r. postana-
wiam, co następuje:Art. 1. Na zajętych przez Wojska Polskie ob-
szarach wschodnich, podlegających Komisarzowi
Generalnemu, stosowane będą:.....
Art. 10. Sposób pobierania i wysokość opłat
określają przepisy o kosztach sądowych, uchwalo-
ne przez Tymcz. Radę Stanu Królestwa Polskiego
18 lipca 1917 r. (D. U. D. S. T. R. S. K. P. Nr. 1

z dn. 19/VIII 1917 r. pozycja Nr. 7) z tem jednak, że wpis stosunkowy główny (art. 6, 7 i 8 przep. o koszt. sąd.) pobierany będzie w ilości, o 50% powiększonej, że opłata od podań (art. 20) pobierana będzie w ilości 1 marki w sprawach, podlegających rozpoznaniu sędziów pokoju, i w ilości 5 m. w sprawach, podlegających rozpoznaniu sądów okręgowych i sądu apelacyjnego, i że koszty podróży, oraz djetę sędziów i innych urzędników sądowych (art. 23) określone będą według norm, zawartych w osobnem rozporządzeniu.

b. ROZPORZĄDZENIE

Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich

z dnia 15 maja 1919 r.

w przedmiocie prawa karnego i postępowania karnego na obszarach wschodnich, podlegających Komisarzowi Generalnemu Ziem Wschodnich.

(Dz. Urz. Zarz. Cyw. Ziem Wsch. 1919 r. Nr. 4, p. 24).

Na podstawie rozporządzenia Naczelnego Wodza Wojsk Polskich z dnia 12 maja 1919 r. postanawiam, co następuje:

Art. 1. Na zajętych przez Wojska Polskie obszarach wschodnich, podlegających Komisarzowi Generalnemu, stosowane będą:

.....

8) Artykuły 67 — 69, oraz w zastosowaniu do nich artykuły 65, 66, 70 i 73 przep. tymcz. o kosztach sąd. z dnia 18 lipca 1917 r. (D. U. D. S. T. R. S. K. P. Nr. 1 z d. 19/VIII 1917 r. Dział I, poz. 7)¹⁾.

c. ROZPORZĄDZENIE

Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich

z dnia 31 sierpnia 1919 r.

dotyczące wprowadzenia ustroju hipotecznego.

(Dz. Urz. Zarz. Cyw. Ziem Wsch. 1919 r. Nr. 18, p. 157)²⁾.

Na podstawie art. 2 rozkazu Naczelnego Wodza W. P. z dn. 12 maja 1919 r., dotyczącego zarzą-

1) Choć przepisy tymcz. o kosztach sąd. wydane i ogłoszone zostały w r. 1917, t. j. do przyłączenia t. zw. Ziem Wschodnich do Rzeczypospolitej Polskiej i chociaż na ziemi te rozporządzeniami Kom. Gen. Ziem. Wsch. wprowadzone one zostały w zmienionej redakcji; wobec wydania wszakże już po tem przyłączeniu ustaw z d. 17/III 1921 r. (D. U. Nr. 32, p. 194), z dn. 17/XII 1921 r. (D. U. Nr. 106, p. 770), z d. 17/V 1923 r. (D. U. Nr. 59, p. 417) i rozporz. Rady Min. z d. 12/VII 1923 r. (D. U. Nr. 92, p. 798) i z dn. 18/II 1924 r. (D. U. Nr. 16, p. 154) z zaznaczeniem w nich, że wprowadzone przez nie zmiany w pierwotnej redakcji przep. tymcz. posiadają moc obowiązującą na całym b. zaborze rosyjskim — uznać należy, że przepisy te i w ostatecznej redakcji, przyjętej w rozporz. Min. Sprawiedl. z d. 18 marca 1924 r. (D. U. Nr. 28, p. 284) — mają na oznaczonych Ziemiach moc obowiązującą. (A. B.).

2) Rozporządzeniem Rady Min. z d. 7/III 1921 r. (D. U. Nr. 29, p. 166) moc obowiązująca niniejszego rozporządzenia

du cywilnego obszarów wschodnich, zajętych przez wojska polskie, postanawiam:

II.

Na terenie Ziemi Wschodnich otrzymują moc obowiązującą . . . . .

d) taryfa opłat za czynności notariusza, podana w załączniku.

TARYFA

opłat za czynności notariusza.

1. Akty notarialne.

1. Za sprzedaż przedmiotów ruchomych lub nieruchomości, dział, najem (rzeczy lub pracy), spółkę, darowiznę, ustanowienie służebności za określoną cenę, dzierżawę majątku ziemskiego:

a) nie wyżej 1000 rb..	2 od sta
najmniej	15 rb.
b) wyżej 1000 rb. — nie wyżej	
2500 rb.	
za pierwsze 1000 rb.	20 rb.
za resztę	1 od sta

rozciągnięta została na woj.: nowogródzkie, poleskie, wołyńskie, oraz pow.: grodzieński, białowieski i wołkowyski woj. białostockiego. (A. B.).

c) wyżej 2500 rb. — nie wyżej	
5000 rb.:	
za pierwsze 2500 rb.	35 rb.
za resztę	1/2 od sta
d) wyżej 5000 rb.	
za pierwsze 5000 rb.	47.50 rb.
za resztę	2 od tys.

Wartością przedmiotu sprzedaży, działu, darowizny jest szacunek bez potrącenia pasywów.

2. Za zamianę wynagrodzenie oblicza się wedle pozycji I-ej od wartości droższego z zamienionych przedmiotów, bez względu na to, czy zamieniane przedmioty są jednej natury, czy nie (zamiana nieruchomości na ruchomość, sumę hipoteczną i t. p.).

3. Za projekt aktu sprzedaży, zamiany, działu, najmu, spółki, ustanowienia służebności za określoną cenę, oraz dzierżawy majątku ziemskiego, notariuszowi należy się oddzielnie połowa wynagrodzenia, oznaczonego w pozycjach 1-ej, względnie 2-ej.

4. Za pożyczkę hipoteczną lub niehipoteczną z zastawem ruchomym lub bez, cesję, subrogację, z udziałem dłużnika lub bez, układ pojednawczy:

a) nie wyżej 1000 rb.	10 rb.
b) wyżej 1000 rb. nie wyżej	
5000 rb.	15 rb.
c) wyżej 5000 rb. nie wyżej	
10000 rb.	20 rb.

d) wyżej 10000 rb. . . . . 25 rb.
i oprócz tego we wszystkich wypadkach 1 od ty-
siąca.

5. Za kaucję hipoteczną i poręczenie hipo-
teczne:

a) nie wyżej 1000 rb. . . . . 10 rb.
b) wyżej 1000 rb. nie wyżej
5000 rb. . . . . 15 rb.
c) wyżej 5000 rb. nie wyżej
100.000 rb. . . . . 20 rb.
i oprócz tego w wypadkach a, b, c, . . . 1 od tys.
d) wyżej 100.000 rb.
za pierwsze 100.000 . . . . . 120 rb.
za resztę . . . . . $\frac{1}{2}$ od tys.
lecz najwyżej za akt . . . . . 1000 rb.

6. Za kwity sum hipotecznych:
nie wyżej 25.000 rb. . . . . 10 rb.
oraz od sumy . . . . . 1 od tys.
wyżej 25.000 rb.:
za pierwsze 25.000 rb. . . . . 35 rb.
za resztę . . . . . $\frac{1}{2}$ od tys.
lecz najwyżej za akt . . . . . 600 rb.

7. Za kwity sum niehipotecznych, względnie
za poręczenia niehipoteczne:
nie wyżej 25.000 rb. . . . . 10 rb.
oraz od sumy . . . . . 1 od tys.
wyżej 25.000 rb.
za pierwsze 25.000 rb. . . . . 35 rb.
za resztę . . . . . $\frac{1}{4}$ od tys.
lecz najwyżej za cały akt . . . . . 300 rb.

8. Za testament przez akt publiczny, gdy
wartość majątku, którym testator rozporządza,

a) jest określoną . . . . . 25 rb.
oraz od pomienionej wartości . . . . . 1 od tys.
b) lecz najwyżej za cały akt . . . 1500 rb.
c) i nie jest określoną . . . . . 100 rb.

9. Za protokół pierwszego organizacyjnego
ogólnego zebrania akcjonariuszów 1 od tysiąca ka-
pitału zakładowego.

10. Za każdy inny protokół
ogólnego zebrania akcjonariuszów
lub członków innych stowarzyszeń . . . 150 rb

11. Za akt ustanowienia służe-
bności bez oznaczenia wartości . . . . 50 rb.

12. Za zapisanie się na sąd po-
lubowny . . . . . 50 rb.

13. Za ustąpienie pierwszeństwa
hipotecznego, zrzeczenia się takowego,
akceptację aktu już zeznanego, zwolnie-
nie nieruchomości od obciążenia, zwolnie-
nie od zobowiązania, umowy dodat-
kowe bez przedłużenia terminu lub
podwyższenia sumy umów głównych,
odwołanie testamentu lub plenipotencji . . . 25 rb.

14. Za rozwiązanie umowy 25 rb., gdy zaś
rozwiązanie zawiera w sobie wypłaty lub obowią-
zek czynienia wypłat, to oprócz tego należy się
wynagrodzenie podług pozycji 4.

15. Za umowy dodatkowe z przedłużeniem czasu ich trwania:

a) bez zmiany warunków $\frac{1}{3}$ część wynagrodzenia, które przypadają za pierwotną umowę; gdyby zaś ta $\frac{1}{3}$ część wynosiła mniej niż 25 rb., to wynagrodzenie wynosi tyle, co za pierwotną umowę, względnie 25 rb. zależnie od tego, która z tych dwóch cyfr jest mniejsza,

b) ze zmianą warunków — $\frac{1}{2}$ wynagrodzenia, które przypadają za pierwotną umowę; gdyby zaś ta $\frac{1}{2}$ wynosiła mniej niż 30 rubli, to wynagrodzenie wynosi tyle, co za pierwotną umowę, względnie 30 rubli, zależnie od tego, która z tych dwóch cyfr jest mniejsza.

Gdy zaś za umowę dodatkową zwiększa się suma pierwotnej umowy, to niezależnie od wynagrodzenia według punktu a) względnie b), należy się od sumy, o którą pierwotna suma się zwiększyła, wynagrodzenie według niniejszej taryfy, zależnie od natury umowy.

16. Za pełnomocnictwo, jeżeli jest jeden mocodawca 10 rb.; od każdego następnego po 3 rb.

17. Za spis inwentarza przypada wynagrodzenie według taryfy dla komorników, lecz za wypisy, odpisy, wyciągi, wynagrodzenie oblicza się wedle pozycji 18 niniejszej taryfy.

18. Za akt bez oznaczenia wartości, w taryfie niniejszej nie przewidziany, oraz za akt, w którym wartość nie może być przewidziana . . . . . 25 rb.

UWAGA 1. Wartość wypłat liczy się za cały czas ich trwania. Jeśli czas ten zależy od wypadku losowego, wartość określa się przez pomnożenie opłaty rocznej przez 10; jeśli zaś opłata jest wieczystą, wartość określa się przez pomnożenie opłaty rocznej przez 20.

UWAGA 2. Jeśli w jednym akcie jest kilka przedmiotów, wynagrodzenie zasadnicze oblicza się tylko od wartości głównego przedmiotu, procentowe zaś od każdego przedmiotu oddzielnie i zależnie od natury aktu (np. jeśli akt sprzedaży zawiera w sobie także pełnomocnictwo, ustąpienie pierwszeństwa i t. p., to za takowe oddzielne wynagrodzenie się należy).

II. Inne czynności.

19. Za wypisy (nie wyłączając pierwszego), wyciągi lub kopje, wydawane stronom lub przesyłane do władz w interesie stron, za każdą 25 wierszową stronicę oryginału (rozpoczęta stronica uważa się ca łą) . . . . . 1.50 rb.
najmniej . . . . . 6 rb.

20. Za wniosek w księdze wieczystej . . . . . 15 rb.

21. Za protest wekslu lub akt protestacji:

a) nie wyżej 1000 rb. $\frac{1}{2}$ od sta
najmniej . . . . . 2.50 rb.

b) wyżej 1000 rb. . . . . 5 rb.
oraz od podwyżki ponad 1000 rb. 1 od tysiąca.

22. Za doręczenie zawiadomienia w obrębie miasta, w którym notariusz urzęduje, łącznie z wydaniem poświadczenia:

w siedzibie sądów okręgowych . . . . . 15 rb.
w innych miejscowościach . . . . . 10 rb.

23. Za poświadczenie podpisu za każdą stronicę 25-cio wierszową (niecała stronica liczy się za całą) dokumentu, na którym podpis ma być poświadczony . . . . . 1 rb.
najmniej za poświadczenie . . . . . 2 rb.

Jeśli zaś jest kilka podpisów, to za każdy należy się ½ tego co za pierwszy.

24. Za poświadczenie kopji za każdą 25 wierszową stronicę (niecała stronica liczy się za całą) . . . . . 1 rb.
najmniej za poświadczenie . . . . . 2 rb.

Gdy zaś kopja sporządza się u notariusza, to jak za kopję aktu (pozycja 19).

25. Za poświadczenia:

a) okazania dokumentu;
b) pozostawania przy życiu;
c) stawiennictwa, względnie niestawienictwa:

w siedzibie sądów okręgowych . . . . . 15 rb.
w innych miejscowościach . . . . . 10 rb.

Za poświadczenie pozostawania przy życiu osób otrzymujących emeryturę . . . . . 1 rb.

26. Za przechowywanie dokumentu rocznie . . . . . 25 rb.

Rozpoczęty rok liczy się za cały. Należność winna być opłaconą za każdy rok z góry.

27. Za każdą treść do wykazu hipotecznego . . . . . 1 rb.

28. Dla każdego świadka, którego notariusz wzywa do aktu w kancelarii na żądanie stron, notariusz pobiera za każdy akt:

w siedzibie sądów okręgowych . . . . . 3 rb.
w innych miejscowościach . . . . . 2 rb.

Za obecność świadków przy akcie poza kancelarią wynagrodzenie powinno być oddzielnie umówione.

III. Czynności poza kancelarią.

29. Za czynności poza kancelarią, z wyjątkiem tych, które poza kancelarią, z natury rzeczy, odbyć się muszą (protest, doręczenie, spis inwentarza, ogólne zebranie akcjonariuszów i t. p.), należy się za każde pół godziny czesne:

a) w siedzibie sądów okręgowych . . . . . 5 rb.
b) w innych miejscowościach po . . . . . 3 rb.

Każde rozpoczęte pół godziny liczy się za całe; czas liczy się od chwili opuszczenia kancelarii

przez notariusza do chwili powrotu; doba może być liczona najwyżej za dziesięć godzin.

Oprócz tego należy się zwrot kosztów podróży w wagonie drugiej klasy pociągiem pośpiesznym, ewentualnie zwrot kosztów wszelkiej innej lokomocji.

d. ROZPORZADZENIE

Rady Ministrów

z dnia 12 lipca 1923 r.

w przedmiocie rozciągnięcia na obszar Ziemi Wileńskiej przepisów o kosztach sądowych, obowiązujących w b. zaborze rosyjskim.

(D. U. Nr. 92, p. 729).

§ 1. Na obszar powiatów: wileńskiego, wilejskiego, oszmiańskiego, święciańskiego, trockiego, brasławskiego, danilowiczowskiego i dziśnieńskiego Ziemi Wileńskiej rozciąga się moc obowiązująca tymczasowych przepisów o kosztach sądowych z d. 18 lipca 1917 r. (D. U. Dep. Spr. z 1917 r., Nr. 1, p. 7) ze zmianami, wprowadzonymi przez ustawy z d. 17 marca 1921 r. (D. U. Nr. 32, p. 194), z d. 17 grudnia 1921 r. (D. U. Nr. 106, p. 770) i przez rozp. Rady Ministrów z d. 12 lipca 1923 r. (D. U. Nr. 92, p. 728).

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 14 dni po dniu ogłoszenia.

21.

USTAWA

z dnia 25 listopada 1925 r.

o Trybunale Kompetencyjnym.

(D. U. R. P. Nr. 126, p. 897).

Art. 24. Trybunał kompetencyjny wydaje orzeczenia w imieniu Rzeczypospolitej

Osoby interesowane otrzymują na żądanie odpisy orzeczenia za opłatą w wysokości, przepisanej w postępowaniu sądowo-cywilnem.

Art. 27. Postępowanie przed Trybunałem kompetencyjnym wolne jest od opłat skarbowych. Stronom nie przyznaje się kosztów postępowania.

22.

Koszta przy postępowaniu karno-skarbowem.**a. USTAWA KARNA SKARBOWA.***z dnia 2 sierpnia 1925 r.*

(D. U. R. P. Nr. 105, p. 609).

CZEŚĆ II.**O właściwości i postępowaniu.****ROZDZIAŁ II.****O właściwości i postępowaniu władz skarbowych.**

Art. 155 . . . . .

Jeśli obwiniony mieszka za granicą, lub niema stałego zamieszkania, można na zabezpieczenie grożącej mu kary pieniężnej oraz zwrotu kosztów postępowania zająć wszelkie przedmioty, znajdujące się w jego władaniu, o ile są jego własnością. Zajęcie nastąpić może bez osobnego postępowania sądowego (sądowo-cywilnego). Przedmioty, stanowiące niezbędne narzędzia pracy zawodowej obwinionego, tudzież inne przedmioty najniezbędniejsze

go użytku, z wyjątkiem środków przewozowych, nie podlegają zajęciu.

Art. 175. Świadkowie i znawcy otrzymują na żądanie wynagrodzenie stosownie do przepisów, obowiązujących w tej mierze w postępowaniu sądowym.

Art. 185. Orzeczenie karne zawierać musi:

4) orzeczenie co do kosztów postępowania; . . .

Art. 206. Koszty, których zwrot można zasądzić od skazanego w postępowaniu skarbowem, są następujące:

1) koszty, spowodowane dostawieniem obwinionego lub sprowadzeniem zajętej rzeczy;

2) koszty, połączone z utrzymaniem, względnie z przechowaniem, oraz sprzedażą, zajętej rzeczy, jednak tylko w wypadkach, gdy nie orzeka się konfiskaty tej rzeczy; za przechowywanie rzeczy w urzędowym magazynie nie liczy się żadnych kosztów;

należytości, wypłacane świadkom, znawcom, oraz osobom wezwanym przez władze do asystowania przy rewizjach domowych, przy przesłuchiwaniu świadków lub znawców, lub też przy innych czynnościach postępowania karnego.

Na dwu lub więcej skazanych za to samo przestępstwo nakłada się koszty niepodzielnie do zwrotu.

Art. 207. Przymusowe ściąganie nałożonych prawomocnie do zwrotu kosztów postępowania następuje wedle tych samych zasad, co ściąganie kar pieniężnych. Koszty te nie podlegają zamianie na areszt.

ROZDZIAŁ III.

O właściwości i postępowaniu władz sądowych.

Art. 221. W razie niebezpieczeństwa udaremnienia późniejszej egzekucji kar pieniężnych, kosztów postępowania i uszczuplonych należności sąd może zarządzić ich zabezpieczenie na majątku oskarżonego (obwinionego) i odpowiedzialnego. Orzeczenie sądu karnego jest dostateczną podstawą do uzyskania, względnie — wykonania, sądowego zabezpieczenia. O zarządzeniu zabezpieczenia sąd zawiadamia władzę skarbową.

Art. 229. Wyroki sądowe zawierać muszą rozstrzygnięcie sprawy co do wszystkich punktów, wymienionych w art. 185 (1 — 7).

Rozstrzygnięcie co do kosztów postępowania objąć ma również te koszty, które powstały w postępowaniu skarbowem (art. 206).

b. ROZPORZADZENIE

Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości

z dnia 15 listopada 1926 r.

o wykonaniu ustawy karnej skarbowej.

(D. U. R. P. Nr. 120, p. 693).

Na mocy art. 241 ustawy karnej skarbowej z dn. 2/VIII 1926 r. (D. U. Nr. 105, p. 609) zarządza się co następuje:

§ 44. Władza skarbowa, przekazując sprawę do sądowego rozstrzygnięcia, ...
wyszczególnia . . . . .

§ 45. Zarazem władza skarbowa dołącza do swego pisma:

3) wykaz kosztów postępowania (§ 39, Nr 2), o ile powstały już jakieś koszty we wstępnych dochodzeniach skarbowych (art. 138, ust. 3 i 151, ust. 2 u. k. s.).

§ 69. Dla łatwiejszego wykonywania tej ustawy sporządza się nakład następujących druków:

10) wykaz kosztów postępowania karnego — według wzoru Nr. 12.

Załączniki (wzory):

Nr. 7/a. Do § 33.

Orzeczenie karne (zasadzające)

W sprawie karnej skarbowej przeciw NN...
orzeka się jak następuje:

4. Na podstawie art. 206 u. k. s. skazuje się go na zwrot kosztów postępowania karnego w kwocie...

5. Za orzeczone powyżej kary pieniężne i koszty postępowania karnego w łącznej kwocie... odpowiada całym swym majątkiem na podstawie art. 33 i — u. k. s... Ten że będzie zatem obowiązany uiścić tę część powyższych kar pieniężnych i kosztów postępowania, jakiej nie zdoła się ściągnąć stosownie do art. 21 u. k. s. z majątku i dochodów skazanego NN.

7. Dokonane u obwinionego na zabezpieczenie kary i kosztów postępowania zajęcie przedmiotów, jako to:... uznaje się na podstawie art. 136 lit. b. u. k. s. jako uzasadnione; zabezpieczenie to zrealizuje się w razie potrzeby bez osobnego postępowania sądowego (sądowo-cywilnego).

Nr. 7 b do § 33.

Orzeczenie karne (skrócone).
(zasadzające).

W sprawie karnej skarbowej przeciwko N. N...
orzeka się jak następuje:

3. Na podstawie art. 206 u. k. s. skazuje się go na zwrot kosztów postępowania karnego w kwocie...

Nr. 8 do § 35.

Orzeczenie karne (uwalniające).

W sprawie karnej skarbowej przeciw NN...
orzeka się jak następuje:

Tegoż uwalnia się od odpowiedzialności majątkowej za kary pieniężne i zwrot kosztów postępowania, jakie nakłada się równocześnie... za przestępstwo skarbowe z art. 1. L. u. k. s., popełnione przez to, że...

Nr. 12 do § 39.

Wykaz kosztów postępowania karnego, przypadających do zwrotu stosownie do postanowień art. 206 u. k. s. w sprawie karnej przeciw...

23.

USTAWA.

z dnia 31 lipca 1924 r.

**w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców
rolnych.**

(D. U. R. P. Nr. 75, p. 741).

Art. 5

Koszty sporu, wynikłe z wypowiedzenia umów dzierżawnych, z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w art. 7 i 8 niniejszej ustawy, odnośnie do gruntów nią objętych, ponosi wypowiadający.

24.

USTAWA.

z dnia 2/14 VI. 1903.

o odszkodowaniu robotników.

(Zb. pr. i rozp. Nr. 81, p. 912).

Art. 40. Wytaczający powództwo przed sądem pozbawiony jest prawa do żądania zwrotu od pozwanego kosztów procesu: a) jeżeli przed wytoczeniem powództwa nie zwrócił się do inspektora fabrycznego lub inżyniera okręgowego, w myśl art. 32, albo wytoczył powództwo przed otrzymaniem od wymienionych wyżej urzędników aktu, oznaczonego w art. 34 i b) jeżeli sąd uwzględni powództwo w wysokości, nie przekraczającej sumy, którą proponował pozwany w postępowaniu przed wymienionymi urzędnikami (art. 34 g).

Skorowidz alfabetyczny.

UWAGA. Liczby, wydrukowane czcionkami tłustymi, oznaczają N N artykułów „Przepisów Tymczasowych o Kosztach Sądowych”. Liczby podkreślone (cur-siv), stojące po nich litery, oraz liczby, wydrukowane zwykłemi czcionkami oznaczają: 1-sze—N.N. załączników, 2-gie oddzielne załączniki, pomieszczone pod tym samym N i 3-cie — NN artykułów lub paragrafów (albo punktów) w załączniku.

Aministr. egzekucja 17 a 6.
Adminstr. postępowanie 14 d.
Adminintr. władze **16** 4 b. 1 (9).
Administ. Najw. Trybunał 5 c. 10 14 a, b, c, d.
Adnotacja 4 b 1 (14), 12 a, 9 b, 15, e 12.
Adwokaci **30**, 5 a, 1—18 c, 1—14, 17 b, 19.
Agencja Telegraficzna 3 a.
Akceptacja 20 e 13.
Akcjonariusze 20 c, 9, 10.
Akcje 4 b, 1 (5), 19 c, 15.
Akcyjne Spółki 3 b, 10 c, 3, 5, 6.
Akta 3 d, 12, 13, 4 b, 1 (1), 10 c, 14, 12 a, 7, 18 i 11.
Aktoryczna kaucja 18 c.
Akty notarialne 5 c, 8, 9, 6 a, 10, 9 a, 157, 20 c, 1—18.
Akty publiczne 20 c, 8.
Akty sądowe 5 c. 4.

Akty stanu cyw. 6 a, 1 (10), 9 a, 155.
Akty zajścia 17 b, 15.
Ameryka 2 d, 17 a, 2.
Apelac. instancja **65**.
Apelac. skarga **7, 40, 67**¹, 5 a, 5, c, 10, 8 a, 15 b.
Apteka 8 a, 980.
Aresztowania 4 b, 1 (12).
Asygnacje 12 a, 9.
Asystowanie 5 c, 9, 10, 17 b, 16, 17, 22 a, 206.
Austrjacka Republika 18 e.
Atrament. 12 a, 8, b, 2.

Badanie sąd.-lek. 8 c, 5, 8, 9 a, 150.
Bagaż 3 d, 10, 12.
Bank 6 b, 17, 9 a, 144, 13 b, 112.
Bezsporne sprawy 5 c, 10.
Biegli (znawcy) **24, 27, 69, 72**, 8 a, 192, 193, 977—978¹,
986 c, 3—7, 17 b, 12, 18 d, 55 f, 23, 22 175, 206.
Bilansowanie 10 e.
Blankiet nadawczy 3 a, 12 b, 7 c, 6, 19 c.
Budżet Min. Spr. 2 d.
Budżetowy okres 12 b, 5, 16 c, 6.

Cenzura 12 b, 16.
Cesja 20 c, 4.
Chemiczna ekspertyza 8 a, 981.
Choroba 3 d, 8.
Cofnięcie skargi (podania) **18**, 14 d, 27.
Cudzoziemcy 18 a, 1, 2 d, e, f, 17, 21.
Cywilne powództwo **67**¹, 5 a, 1 c, 1.
Cywilne sprawy 5 c, 10, 18 i 20 a.
Cywilny kodeks 9 a, 155, 161, 19 d.
Cyw. stanu akty 6 a, 1 (10), 9 a, 155.
Czasopisma 3 a.
Czek 9 a, 159.
Cześć kupiecka **55**.
Czesko-Słow. Republ. 18 d.
Czesne 20 c, 29.
Czynności notar. 20 c.

Darowizna **36**, 11 a, 12 c, 3, 19 a, 58, 131, 132 b, 160 161, 20 c.
Decyzja 6 a, 7, 12 a, 7, 19 a, 47.

Deklaracja 12 b, 7, c, b, 19 c, 26 d.
Delegacje **23, 72**, 3 d, 1, 4, 5, 7, 8, 11, 12, 18 e.
Deponowanie 18 a, 1 d, e, f.
Depozyt 3 b, 4 b, 1 (16), 12 b, 8, 9, 11, 18 f. 17.
Diety **23**, 3 d, 2—8, 16, 18, 25, 4 b, 1 (22), 5 c, 14, 8 a, c,
7, 20 a, 10.
Dłużnik 4 b, 1 (1).
Dochody 22 b.
Dochodzenie 22 b.
Dodatek drożyn. 2, 5.
Dodatkowa opłata 19 a, 59 d.
Dokumenty 6 c, 25 d, 10 c, 14, 12 a, 7, 9, 16, 17, 9.
Dolar 17 a 2.
Doręczenie 2 a, 2—6 b, c, d, 4 b, 1, 14 d, 26, 17 b, 11, 19, 18,
f, 23 i 10 19 a, 60 c, 4, 22, 20 c, 22, 29.
Dorożka 3 d, 15, 8 c, 3.
Doświadczenie 8 a, 977.
Dowody rzeczowe 8 a, 977.
Dozór 4 b, 1 (7).
Druki 3 a, 9 a, 150, 22 b.
Duchowni **26, 27, 72**.
Dyplom, przedstawic. 9 a, 141, 155, 17 a, 10, 18 b, 63 d, 5 e,
6, f, 21 i 11.
Dyscypl. sprawy 5 b, 3, 8 b.
Działowe postęp. **7, 15**.
Działowy plan **56**.
Działy **15**, 5 c, 12, 6 a, 7, 19 a, 131, 132 b, 160, 161 c, 19, 22,
20 c, 3.
Dziedziczenie 19 a, 58, 131, 132 b, 160, 161.
Dzielnice 2 e.
Dziennik Urzędowy 3 b.
Dzierżawa 5 c, 8, 6 d, 19 c, 5, 20 c, 3.
Dzierżawcy drobni 23.
Dziurkacz 12 a, 8.

Edykalne pozwy 3 b.
Egzekucja **36**, 17 a, 6.
Egzekucyjna klauzula **8, 14**, 5 a, 4.
Egzekucyjne koszta 11, 4.
Egzekucyjne organy 12 a 3.
Egzekucyjne postęp. 19 a, 30, 52, 66, 71, 22 a.
Ekshumacja 8 c, 8.

Eksmisja 4 b, 1 (15).
Ekspertyza **24, 69**.
Emerytura 20 c, 25.
„Epoka“ 3 a, 2.

Fabryczny inspektor 24.
Familijna rada 5 c, 7.
Felczer 8 c, 9.
Firmowe spółki 10 c, 2, 5, 6.
Firmowy rejestr 4 (§).
Firmy handl. 3 b, 10 c, 1, 5, 6.
Francja 18 i.
Frank złoty 6 a, 2, 10 d, 2, 11 1—5.
Fundacja 9 a, 144.
Funkcjonariusze 3 e, 19 c, 23.
Gdańsk (w. m.) 18 a, b.
Generalny komisarz 20 a, b, c.
Giełdy 17.
Gmina 9 a, 144, 16.
Gospodarstwo społeczne 15 b.
Gotówka 9 a, 161 b, 165, 12 a, 2, 5 c, 2, 3, 14 d, 13 e, 19 a
69 c, 25, d, e, 3, 6, 10, 18.
Grzywna **62, 63, 64**, 8 b, 2, 28, 10 b, 30 c, 10, 12 a, 2, 3, 19 f, 2, 6.

Handlowe firmy 10 c, 1, 5, 6.
Handlowe księgi 10 e, 1.
Handlowe sprawy 18.
Handlowy rejestr. 3 b, 5 c, 4, 10 a, b, c, 1—15 e..
Haska konwencja 18 a, 7 f, h.
Hipoteczna kancelarja 6 a, 1 (16).
Hipoteczna kaucja 20 c, 5.
Hipoteczna zwierzchność 6 a, 1 (7).
Hipoteczne księgi 6 a, 1 (4), 20 c, 20.
Hipoteczna należności 4 b, 1.
Hipoteczne opłaty **35—44, 52**, 12 c, 2, 10.
Hipoteczne pierwszeństwo 20 c, 13.
Hipoteczne postępow. **35—42, 70**, 12 a, 1.
Hipoteczne wpisy 6 b, c, 17 c, d.
Hipoteczny pisarz **21, 41, 42**, 6 a, 1 (1—13) b, 17, 12 a,
3, 8 c, 1, 2, 6, 8, 10, 12.
Hipoteczny wydział **40**, 4 b, 1.
Hipot. wykaz **35, 38, 41**, 6 a, 1 (1, 2, 5, 9—12), 15b, 8, 20 c, 27.

Hipoteka prawna **36**, 6 a, 1 (2).
Hipoteka sądowa **36**, 6 a, 1 (2).
Hipotekowane prawa 6 a, 1 (3).
Holenderski rząd 18 f.

Incydentalna skarga **11, 16**, 5 c, 15 b, 2, 6.
Incydentalne postanowienie **7, 15**.
Incydentalne postępowanie 15 b, 5.
Inspektor fabryczny 24.
Instancje 5 a, 12.
Interwencja **7, 9**, 18 c, d, e, f.
Inwentarz 4 b, 1 (6), 17 b, 14, 17, 20 c, 17, 29.
Izba kontroli 12 b, 9, 16, 18 c, 10, 12.
Izba skarb. 12 c, 10, 12, 14 d, e, 19 a, 47, 49 b, 95.

Jednolity tekst **1, 74**, 14 d.
Jednoosobowo 7, 1.
Jednostka stała 6 a, 11, 2, 14 c.
Język oficjalny 18 e, 4.
Język sądowy 18 a, 4, 6.

Kancelarja notar. 20 c, 29.
Kancelarja sądowa 12 b, 1, 19 a, 30, 31 b, 67, 68, 93 c, 1.
Kancelaryjne opłaty **2, 21, 41—43, 52, 54, 58, 69**¹, 12 c, 2.
Kandydaci 3 d, 1, 3, 11.
Kapitał zakładowy 10 c, 2, 3 d, 1 e, 20 c, 9.
Kara **48, 60—64**¹, 8 b, 2, 28, 11, 4, 12 a, 2, 3 c, 2, 6, 14 d,
39, 22 a, 155, 221 b.
Karne postępowanie 20 b.
Karne sprawy 18 d, 55 e, 73, 74.
Karno-admin. sprawy 5 b, 3, 8 b, 13 b, 112.
Karno-skarb. postępow. 22 a, b.
Kartka wymiaru 19 b, 71.
Kasa oszczędność. 3 b, 9 a, 144, 12 b, 7, 16, c, 6, 9, 13 b, 112,
15 a, 19 b, 71.
Kasa sądowa **42, 56**, 2 e, 4 b, 1 (16), 10 b, 30, 19 a, 31 c, 1, 26 d.
Kasa skarbowa 9 a, 151 b, 165, 12 a, 3, 6, 7—9, 12, 16 c, 6,
101, 14 d, e, 19 b, 71.
Kasac. skarga **67**, 5 c, 10, 11.
Kasowanie zrz. sąd. (i stempl.) 9 b, 166, 168, 177, 12 a, 8 c,
2, 13 b, 111, 14 e, 19 b, 94 c, 21, 25.
Kaucja **36**, 6 a, 2, 8 b, 2, 28, 31, 12 b, 8, 18 c, d, 2, 3, 20 c, 5.

Klauzula egzekuc. **8**, **14**, 5 a, 4.
Klucze 12 b, 6.
Kolej żelazna 3 d, 6, 10, 12, 13, 4 b, 1 (22).
Komandytowe spółki 10 c.
Komisarz generalny 20 a, b, c.
Komisje 3 d, 12—16.
Komorne 15 b.
Komornicy sąd. **29**, 3 c, 27, 4 a, 12 b, 1, 2, 8 a, 994, 12 a, 3,
8 c, 1, 2, 5, 6, 8, 11, 12, 18 i, 10, 19 c, 24, 25 d, 4, 20 c, 17.
Kompetencyjny Trybunał 21.
Komunalny związek 9 a, 144.
Konferencje 5 c, 2, 8.
Konfiskata 22 a.
Konie 3 d, e.
Konsularne przedstaw. 18 b, 63 d, 5 e, 6 i, 11.
Konsularne opłaty 9 a, 152, 17 a, b.
Konsularny urząd 9 b, 163, 171, 178.
Konsulat 9 a, 152, 161, 17 a.
Konsultacyjne czynności 5 c. 1—14.
Kontroli izba 12 b, 9.
Konwencja haska 18 a, 7 f, h.
Konwencja paryska 18 a, 9.
Konwencja polsko-gdańska 18 a, b.
Konwencje międzynarod. 18.
Kopalne ciała 19 c, 3, 6, 13.
Kopja 20 c, 19, 24.
Korespondencja 4 b, 1 (9).
Koronny sąd 5 c, 10.
Korony austr.-węg. 15 a.
Kościół 9 a, 144.
Księgi **57**, 5 c, 4, 6 a, 1, 4, 10, 9 b, 173, 10 e, 12 a, 9 b, 2, 4,
8—10, 13—16 c, 5, 8, 19 b, 70 c, 22, 26 d, 20 c, 20.
Kupiecka cześć **55**.
Kupiecki sąd 13 b, 111 c, 148.
Kurator 3 b, 15 a, 50.
Kwitarjusze 12 b, 2, 15, 16.
Kwity 9 a, 151, 165, 168, 14 d, 13 e, 20 c, 6, 7.
Kwoty pieniężne **37**, 3 d, 8 b, 14 d, 13, 14.

Laboratorjum 8 a, 980.
Lekarze 8 a, 978, 978¹ c, 1—10.
Licytacja 3 b, 4 b, 5 a, 7, 17 b, 19, 19 a, 30, 52, 66, 71, 131
b, 93 c, 2, 6—12, 22—25.

Likwidacja 17 b.
Listy gończe 8 a, 983.
Listy zastawne 6 a, 8 d, 15 a, 19 c, 15, 22.
Lokatorzy 15 b, 16.
Lokomocyi śródkki 3 e, 4 b, 20 c, 29.

Łódź motorowa 3 e.

Magistrat 2 a, b, 3 d, 13.
Majątek nieruchomy 4 b, 1 (2, 10), 19 a, 52, 56, 58 b, 160 c, 3—14.
Majątek rodowy **15**, 19 a, 30 b, 67.
Majątek ruchomy 4 b, 1 (1—3, 10), 19 a, 66, 70, 71 c, 5, 10,
25, 22 a, 206.
Majątek skazanego **66**.
Majątkowy stan 17 a, 7.
Majątkowy stosunek 18 b, 64 f, 22.
Makler przysięgły 19 a, 30, 31 c, 25.
Małoletni 10 c, 7.
Marki niemieckie 15 b.
Marki polskie 5 b, 1, 2, 6 a, 2, 10 d, 2, 11, 1—5, 15 b.
Masa **56**.
Metrykalne księgi 9 b, 173.
Miasto 6 c, d.
Mnożna 3 d, 5.
Monitor Polski 3 a, 12 a, 6.

Nadawczy akt. 3 b.
Nadzór **15**, 1 b.
Nadwycz. dodatek 19, d.
Najem 13 b, 111 c, 148, 16, 20 c, 1, 3.
Najwyższy Sąd **16**¹, **65**, 5 c, 10, 11, 12, b, 6, 7, 9, 16.
Najw. Tryb. Adm. 14 a, b, c, d.
Nakaz płatniczy 19 a, 30, 31, 46, b, 68, 93, c, 2—4, 10—12,
16, 26, d.
Należności 4 b, 1 (5), 15 a, b.
Należności 6 c, 32, 8 b, 2, 28, 31.
Naruszenie 19 c, 20, 22.
Niepodzielność 6 a, 7.
Nieruchomość **36**, 4 b, 1 (2, 10), 19 a, 52, 56, 58, b, 160, c,
3—14, 20 c, 1, 2, 13.
Nierzetelne wiadomości **48**.
Nieszczęśliwe wypadki **45**.

Nieuiszczenie 4.

Nieważność 19 b, 98.
 Niewypłacalność 8 a, 197, 999.
 Niezamożność 9 a, 142, 16, 2.
 Nocleg 3 d, 20.
 Notarialne akty 9 a, 157.
 Notarialne czynności 20 c.
 Notarialne wezwanie 5 c, 5.
 Notariusz 42, 9 a, 157 — 159, 161, 12 a, 3, c, 1 — 12.

Obciążenie 20 c, 13.

Obligacje 6 d, 15 a, 19 c, 15.
 Obróncę sądowi 5 a, 17.
 Obrót prawny 18 d.
 Obwieszczenie 3 b.
 Obywatele państw obcych 18.
 Ochrona 18 d, 1 e, 1.
 Ochrona lokatorów 15, b, 16.
 Odbudowa 6 b, 17.
 Odpisy 21, 69¹, 4 b, 1 (13), 6 a, 1 (10), 8 a 985, 9 a 145, b, 165, 12 b, 11, 16, 13, b, 111, 112, c, 148, 14 d, e, 19 a, 47, 60 b, 165 c, 19 — 21, 24, 20 c, 17, 21.

Odroczenie 19 a, 31, 60, b, 69.

Odszkodowanie 8 a, 979, 24.
 Odwołanie 5 a, 14, 10 a, 31, 46, 47, 71 b, 93, 95, 96, c, 2, 24.
 Odwoławczy wydział 5, c, 11.
 Ofiarowanie 4 b, 1 (18).
 Oględziny 8 c, 8.
 Ogłoszenia 22, 69, 71, 3 a, b, 4 b, 1 (1), 6 a, 7, 8 a 977 — 983, 9 a, 161, 12 c, 7, 14 d.

Okaziciel (tyt. na ok.) 15, 1 a.

Okres budżetowy 12, b, 5, 16 c, 6.
 Okupacyjne sądy 1 i 4.
 Opatrunek 8 c, 8.
 Opieczętowanie 4 b, 1 (6), 17 b, 13, 16.
 Opinia adwokacka 5 c, 3.
 Opis 4 b, 1 (2, 3).
 Opłaty za ekspert. lek. 8 a, 988, c, 1, 58.
 Opłaty hipot. 12 c, 2, 10.
 Opłaty kancel. 12 c, 2.
 Opłaty konsularne 9 a, 141, 152, b, 163, 171, 178, 17 a, b.
 Opłaty w Naiw. Tr. Adm. 14 d, e.

Opłaty pocztowe 9 b, 168.

Opłaty sądowe 12 a, 1 — 10, 15 b, 1, c, 16.
 Opłaty stałe 35, 36, 88, 42, 15 b, 8.
 Opłaty stempl. 3, 37, 49, 6 c, 25 d, 8 a, 198, 984, 9 a, b, 13 a, b, c, 14 d, e, 15 b, 1, 16, 19 a, b, c.
 Opłaty stosunkowe 35, 37, 42¹.
 Opłaty od wezwań 2 a, b.

Opozycja 7, 11, 55.

Organ sądowy wykonawczy 19 a, 31 c, 1, d.
 Orzeczenie lekarskie 8, 5, 8.
 Orzeczenie sądowe 18 a, e, 3, 4, 19 a, 66, 67, 131 b, 67, c, 2, 6, 7, 13, 15, 19, 20, 22.
 Oskarżyciel 67, 68, 69, 8 194.
 Ostrzeżenie 36, 6 a, 1 (2).
 Oświadczenie 7 c, 21, 22, 13 b, 2.
 Oszacowanie 4 b, 1 (3).
 Oszczędność (kasa oszcz.) 3 b, 9 a, 144, 12, a, 3, b, 7, 16, c, 6, 9, 13, b, 112, 15 a, 19 b, 71.

Państwowe instytucje 43.

Papiery wartość. (procent.) 4 b, 1 (5), 19 c, 15, 25.
 Passywa 20 c, 1.
 Pełnomocnitwo 3, 6, 17, 5 a, 14, 9 a, 148, 13 a, b, c, 148, 19 b, 70, 20 c, 16, 18.
 Pieczęć urzęd. 4 b, 1 (6), 9 b, 166, 177, 14 e, 17 b, 13, 16, 19 c, 25, e, 2, 15.
 Pierwiastk. zaprow. hip. 42¹, 6 a, 1 (6, 7).
 Pisarz hipot. 21, 41, 42, 6 a, 1 (1 — 131, b, 17, 12 a, 3, 8, 614 c, 142).
 Płańniczy nakaz 19 a, 30, 31, 46, b, 68, 93, c, 2, 3, 10 — 12, 16, 26, d.
 Poborey 12 a, 3, b, c.
 Poczt. Kasa Oszcz. 3 b, 9 a, 144, 13 b, 112, 15 a, 19 b, 71.
 Poczta 12 b, 8.
 Poczta taryfa 2, b, c.
 Pocztowy urząd 12 a, 3.
 Podania 2, 20, 43, 52, 55, 74, 1 b, 9 a, 140 — 153, b, 14 d, 15 b, 5, 20 a.
 Podatki 4 b, 1 (9), 6 c, 25, 10 c, 5, 8, 9, 11, 2, 12 c, 3.
 Podpis 9 a, 158, 12 b, 14 c, 5, 12, 19 a, 31, b, 69, 70.
 Podróże 23, 27, 3 c, 27, d, 1, 2, 10, 12, 13, 17, 18, 22, 25¹, 26 e, 4 b, 1 (22), 5 c, 14, 8 a, 977, c, 36, 9 a, 150, 20 a, c 29¹.

Podział **13**¹.
Pojedyncze układy **14**, 5 a, 13, 15 b, 2, 19 c, 19—21, 20 c, 4.
Pokój (Sąd Pokoju) **13**, **15**, 5 a, 10, c, 10, 6 a 1 (6), 12 a,
3, 8, b, 2, 7, 9, 15, 16, 18. 13 a, 2, b, 111.
Pokwitowani 2 9 a, 149 b, 166, 12 a, 5, 14 d, 13.
Policyjny urzędnik 8 a, 978².
Polska Agencja Telegr. 3 a.
Polubowne sprawy 17 b, 9, 10.
Polubowny sąd **8**, 17 b, 9, 10, 19 a, 52, 60, 132, 20 c, 12.
Pomoc prawna 18 d, 55 e, 75 h, i 11.
Porady prawne 5 c.
Poręczenie 20 c, 7.
Postępowanie **22** — **30**, **52**, 3 b, 5, c, 12, 6, a, 1 (7, 8, 10),
12 a, 2, 14 d, e, 15 a, b, 3, 16, 22.
Poświadczenie 9, a, 157, 158, 14, d, 28, 20, c, 23.
Powództwo 1, c.
Pożyczka 6, b, 17, 20, c, 4.
Prekluz. termin 9, a, 152, b, 170.
Procent 6, a, 1 (8).
Projekt aktu 20, c.
Prokura 10, c, 7.
Prokurator 3, d, 1, 3, 11.
Protest 9, a, 159, 20, c, 21, 29.
Protokół **69**¹, 4, b, 1 (2—4), 5, c, 7, 6, a, 1 (6, 8), 8, a, 199
9, a, 140, 12, a, 7, b, 18, c, 12, 13, b, 111, 17, b, 12
19, c, 25, 20, c, 9, 10.
Prywatne oskarżenie **67**.
Pryw.-Prawne zobowiązania 15, a, b.
Przechowywanie 8, a, 982, 20, c, 26, 22, a, 206.
Przedawnienie **15**.
Przekaz pocztowy 19, b, 71.
Przekład (tłumaczenie) aktu 18, a, 4, e, 4.
Przelew wierzyteln. 19, c, 15.
Przemysłowe sądy 13, a, 2, b, 111, c, 148.
Przepisanie 6, a, 1 (1).
Przepisy przechodnie **1** — **4** (§§).
Przerachowanie 1, c, 5, b, 1 — 5, 6, a, 2, 8, b, 9, a, 161,
10, d, 2, 11, 1 — 5, 15, a, b, 2, 3, 5, 8.
Przymus 18, i, 10.
Przymusowe ściąganie 8, b, 170, 19, a, 31, b, 67, 68, 22, a.
Przypozwanie **9**.
Przysięga **26**.

Przyznanie 19, b, 98.
Publiczno-prawne należności 1, c, 15, b, 1.
Publikacje 3, a, b.

Rachunki 3, d, 22, 8, a, 989.
Rada adwokacka 5, c.
Rada familijna 5, a, 7.
Raty 4, b, 1 (17).
Ratyfikacja 18, f, 29.
Regulacja hip. 3, b.
Regulacja spadk. 6, a, 1 (7).
Rejenci 3, c, 27.
Rejestr firmowy **4**, (§).
Rejestr handlowy 3, b, 5, c, 4, 10, a, b, 30, c, 1 — 15 e.
Rejestr specjalny 9, b, 177.
Rejestr wieczysty **42**¹.
Rejestrowe postępowanie 10, a, 7, c, d, 12, 2.
Rejestrowy sędzia 10, b, 3, a.
Rekurs 18, e, 4, f, 19.
Rekwizycje 2, d, 18, f, 23, i, 10.
Renta 4, b, 1 (5), 6, c, 25.
Reńskie złote 5, b, 1.
Repliki 8, a, 198.
Reportorja 6, a, 1 (10), 12, c, 8.
Rewizja **23**, 12, b, 18, c, 12, 22, a, 206.
Robotnicy **45**, 24.
Rodowy majątek **15**, 19, a, 30, b, 67, c, 2, 14.
Rozbudowa miast 6, c, d.
Rozciągnięcie 20, a, b, d.
Rozjemczy urząd 13, b, 111, c, 148, 16.
Rozwiązanie umowy 20, c, 14.
Ruble ros. 15, b.
Ruchomości 4, b, 1 (1 — 3, 10), 19, a, 66, 70, 71, c, 5, 10, 25,
20, c, 1, 2, 22, a, 20 b.
Ryczałt 3, a, d, 17, 26, e, 8, c, 5.
Saldo 12, b, 5.
Samochód 3, d, 6, 13.
Samorządowe władze 14, d, 13.
Sanitarjusze 8, c, 9.
Sąd najwyższy 12, a, 8.

Sąd pokoju **13**, 5, a, 10, c, 10, 11, 6, a; 1 (6), 12, a, 3, 8, b,
2, 7, 15, 16, 18, 13, a, 2, b, 111.
Sąd polubowny **8**, 17, b, 9, 10, 19, a, 52, 60, 132, 20, c, 12.
Sądowa kancelaria 19, a, 30, 31, b, 67, 68, 93, 94, c.
Sądowa kasa 19, c, 26.
Sądowe znaczki 2, b, c, 12, a, 1—9, b, 1—3, 6.
Sądy ogólne 13, b, 1.
Sądy powiatowe 13, a, 2, b, 111.
Sądy przemysłowe 13, a, 2, b, 111, c, 148.
Sekcja zwłok 8, c, 8.
Sędziowie 3, d, 1, 3, 11.
Skarb państwa 2, a, 1, e, 3, d, 8, 20, 22, 6, a, 1 (13), 8, a,
197, 976, 999, 9, a, 144, 13, b, 112.
Skarbowa izba 19, b, 95, c, 24.
Skarbowa kasa 9, a, 151, 165, 12, a, 3, 14, d, e, 19, b, 71.
Skargi **7**, **40**, **42**, **44**, **55**, **67**, 5, c, 6, 10, 11, 8, a, 995, 996,
14, d, 13, 14, 18, 26, 28, e, 15, b, 6, 19, a, 60.
Skazany **60—64**, **66**, **68**, 8, a, 999.
Służebności 20, c, 2, 3, 11.
Solidarna odpowiedzialność 8, a 195, 990.
Spadek **15**, **36**, 3, b, 6, a, 1 (7), 17, b, 16, 19.
Spadkowe postępowanie 3, b, 5, c, 12, 6, a, 1 (7, 10), 17, a,
5, b, 13 — 19.
Spadk. podatek. 11, 2.
Spec. poborcy 12, b, c.
Spis inwentarza 4, b, 1 (6), 17, b, 14, 17, 20, c, 17, 29.
Spłata 15, b, 2, c.
Spółdzielnie 10, c, 4, 5, d, 1.
Spółki 3, b, 5, c, 8, 10, c, 2, 5, 6, 20, c, 1, 3.
Sprawdzenie 22, a, 206.
Sprzeciw **15**.
Sprzedaż znaczków sąd. 12 a 4.
Sprzedaży akt 5 c 8, 19 a 30, 52, c 19, 25, 20 c.
Stała jednostka 6 a, 11 2, 14 c.
Stała opłata **35**, **36**, **38**, **42**, 15 b 8.
Stanu cyw. akty 6 a 1 (10), 9 a 155.
Statek 3 d, 6 10, 12, 13.
Stawienictwo 20 c 24.
Stempl. opłaty **3**, **37**, **49**, 6 c 25, d, 8 a 198, 984, 9 a, b,
12 b 1, 7, 9, c 3, 13 a, b, c, 14 d, e, 15 b 1, 16, 19 a, b, c, d,
Stempl. znaczki 9 a 151, 161, b 165—168, 177, 13 b 111, 14 d 13, e,
19 a 31, 49, 71, b 69, 93, 94, c 21, 25, d.

Stosunek majątkowy 18 b 64, f. 22.
Stosunkowa opłata **37** — **39**, **42**, **54**, **56**, **57**, 15 b 5.
Stosunkowy wpis 20 a.
Stowarzyszenie 3 b, 20 c 10.
Subhastacja 5 c 13.
Subrogacja 20 c 4.
Substytucja 13 b 112.
Sukcesorzy 3 b.
Szacunek 4 b 1 (7, 9), 20 c 1.
Szkody i straty 8 c 997.
Szwajcaria 18 h.
    rodek płatniczy 15 c.
Świadczenia **41**, **74**, 3 b 8, 6 a 1 (11, 12), 9 a 154—161,
b 176, 177, 14 d, 28, e, 18 b 63, 65, d, 5, 6, e, 6, 7, f, 21, 22,
Świadkowie **23**, **25**, **27**, **69**, **72**, 2 e, 5 c 10, 8 a 192, 193,
977, 979 986, 17 b 12, 18 b 63, 64, e, 6, f, 23, 20, c 28,
22 a 175, 206.

Taksa adwokacka **30**, 4 a 12, b 1, 2.
Taksa komorn. sąd. 4, b, 1, 2, 12, c, 7.
Taksa lekarska 8 c 1—10.
Taksa pis. hip. 6 a 1 (1—13), b 17.
Taryfa aptekarska 8 a 980.
Taryfa opłat konsul. 9 b 163, 17 a 11.
Taryfa opł. not. 20 c.
Taryfa pocztowa 2 b, c.
Telegr. Agencja Polska 3 a.
Telegram 9 b 167.
Termin 9 a 152, b 170, 14 d 14, 18, 19 b 93, 95, 97.
Testament **15**, 3 b, 20 c 8, 13.
Tłumacze 8 a 977—978¹, 18 a 4 e 4.
Tłumaczenie 19 c 19.
Tramwaj 3 d.
Treść (do wyk. hip.) **36**, **37**, **42**, 6 a (5, 9), 15 8, 20 c 27.
Trupy 8 a 983.
Trybunał Kompetencyjny 21.
Tryb. Najw. Adm. 14.
Trzecie osoby **15**.
Tytuł własności 6 a 1 (1).
Tytuł wykonawczy **21** 4 b 1 (14).
Tytuły na okaz. **15**, 1 a.

Ubezpieczenie robotn 45.
Ubezpieczeń zakłady 15 a 50.
Ubogich prawo **44** — **53**, 7, 13 b, 14 d 28, e, 18 b, 62—64,
d 4—6, e 5—7, f 20—23, g.
Ubóstwo 14 d 20, 18 b 63, 64 e, b.
Uchylenie wyroku **7**, **13**, **16**, **40**, 15 b 6, 19 a 49, 60.
Uczestnicy 8 a 195, 200.
Ugody poza sądowe 15 b 2, 4.
Układ pojednawczy **14**, **57**, 5 a 13, 15 b 2, 19 c 19—21,
20 c 4.
Ulgi 10 e, 15 b 2.
Umorzenie sprawy **14**, **32**, 5 a 5, 14 d 27.
Umowa dzierżawna 23.
Umowa o wynagr. pełnomocn. 13 b, 113.
Unieważnienie 19 a, 49, 60.
Upadłość **15**, 3 b, 4 b, 1 (12).
Upadłościowe postępowanie **54** — **59**, **70**, 3 b, 12 a, 2.
Upadły **57**, **58**.
Uporządkowanie 6 a, 1 (5).
Uposażeniowe punkty 3 e.
Urząd konsularny 9 b, 163, 171, 178.
Urząd rozjemczy 13 b, 16.
Urząd st. cyw. 9 a, 155.
Ustawa karna skarbowa 22 a, 155 b.
Ustrój pieniężny 5 b.
Utrac. tyt. na okaz. **15**, 1 a.
Uwierzytelnienie 18 b, 63, 19 a, 31 b, 69, 70.
Uwolnienie 6 b, 17, 9 a, 142 — 143, 160 b, 176, 13 b, 14 d,
18, 20, 17 a, 7, 8, 20 c.
Uznanie Sądu 5 a, 8, 10, 14, 15.

Wadliwość postępowania 14 d, 19.
Wakujący spadek 3 b.
Waluta 5 b, 1 9 a, 161 b, 178, 17 a, 2.
Wartość **10**, **36**, **37**, **67**¹, 4 b, 1 (2, 3, 5), 5 a 2, 8. 9. 15 b 4,
6, 19 a 70, 20 c 18.
Wartościowe papiery 19 c 15, 25.
Wciągnięcie 10 c 1—7, d¹.
Weksle 4 b, 1 (5), 9 a, 159, 20 c, 21.
Wezwania **2**, **20**¹, **43**, **44**, **52**, **72**, 2 a, b, 3 b, 4 b¹ (1),
5 c 5, 6 a 1 (7).
Węgierscy obywatele 18 c,

Wieczysta księga 5 c 4, 19 b 70, 20 c 20.
Wierzytelnosc **55** — **57**, 4 b 1 (1, 17, 18), 15 a, 18 a 3, 19 c 25.
Wierzytelnosc 1 c, 15 b 3, 8, 18 a 3, 19 c 15.
Wileńska Ziemia 10 a, 20 d.
Własność **36**, 12 c 3.
Właściwość Sądu 18 a 3, 22 a.
Włoscy obywatele 18 g.
Wniosek 6 a 1 (1—5, 7), 18 a 4, 20 c 20.
Województwa wschodnie 1 a, 10 a, 20 a, b, c.
Wolne m. Gdańsk 18 a, b.
Wolności pozbawienie **61** — **64**.
Woźni **29**, 2 a 5, 7, 18 i 10.
Wójci gmin 2 b.
Wpis firmowy 3 b, 10 c 1—7, 9—14, d 1, e.
Wpis hipot. **36**, 6 b 17, c, 25.
Wpis sądowy **2**, **5** — **19**, **43**, **52**, **54**, **55**, **67**¹, 1 c,
15 b 4—7, 20 a.
Wspólność 19 b, 160, 161.
Wyciąg 9 a 155, 157, 19 c, 19, 22, 24, 20 c 19.
Wydatki 3 e, 5 a 7, 15 a.
Wydział hip. **40**, **42**.
Wyjątki **43**—**53**.
Wykaz hip. **35**, **38**, **41**, 6 a 1 (1, 2, 5, 9, 12), 15 b 8, 20 c 27.
Wykaz kosztów 12 b, 9, 13, 17 c, 10, 19 c, 2, 3, 14, 16—18, 22 b.
Wykonawcze postępowanie **8**.
Wykreślenie **36**, 6 a 1 (3), d, 10 c 2, 19 b 70.
Wykup **15**, 19 a 30, 6, 67, c 2, 14.
Wymiarowa kartka 19 b 71.
Wynagrodz. adwok. 5 a 1—18, c 1—14.
Wynagrodz. biegł. i świadc., tłum. sąd. 8 a 977, 22 a 175, 206.
Wynagrodz. komorn. sąd. 4 b 1, 2.
Wynagrodz. konsulów 17 b 10.
Wynagrodz. kuratora 15 a.
Wynagrodz. notar. 20 c.
Wynagrodz. pełnomocnika 13 b 113, 19 b 70.
Wynagrodz. pis. hip. 6 a 1 (1—13), b 17.
Wynagrodz. pracown. i robotn. **45**.
Wynagrodz. za prowadz. sprawy **30** — **32**, 13 b 113.
Wynagrodz. szkód i strat 8 a 997.
Wynagrodz. woźn. i funkce, urz. komun. 2 a 5—7.
Wypisy 9 a 157, 20 c.
Wypowiedzenie 18 f 29, 23.

Wyrok sądu **7, 11, 60**, 8 a 998, 19 b 98, 22 a 229.
Wyrok skazujący **60**, 22 a 229.
Wyrok sądu zagran. **7**.
Wyrok zaoczny **7, 11**.
Wywłaszczenie 6 d.
Wzajemne powództwo **7, 14**.
Wzajemność 18 c.
Wzory 3 a, 12 b, c, 19 c, 22 b.

Zabezpieczenie 6 b 17, d, 18 a 1, d 23 e, f 17, 18, 22 a 155, 221 b.
Zabudowa 6 d.
Zaginieni 3 b.
Zagranica 9 a, 161 b 171, 178, 19 a, 16, 132 b, 183, 22 a, 155.
Zagran. sądu wyrok **7**, 18 d 3 e 3.
Zajęcie 4 b 1 (2—5), 22 a 155, b.
Zakaz zbywania maj. 3 b.
Zakładowy kapitał 10 c 2, 3, d 1 e.
Zakłady ubezpieczeń 15 a.
Zaliczka **28**, 2 e, 3 d 25, 18 a, d 2, 3, e 2, 3, f 17, 18, 19 e 1, 4, 9.
Załączniki 9 a 145, b 165, 14 d 28, 19 c 17, 22 b.
Zamiana 20 c.
Zamieszkanie 9 b 168, 178, 22 a 155
Zamki 12.
Zamknięcie post. spadk. 6 a 1 (10).
Zaoczny wyrok **7, 11**.
Zapis **36**, 17 b 9, 19 a 58, 132.
Zarobek 4 b 1 (5).
Zasadnicza opłata 14 b 1, 2, 3.
Zastawne listy 6 a 1 (8), d, 15 a, 19 c 15.
Zastępca 13 b 111, 14 d 20.
Zaświadczenie **21, 46**, 3 d 13, 6 a 10, 10 c 13, 18 a 4, 19 b 69, 71 93, 94, c 17.
Zawiadomienie 2 1—8, 4 b 1.
Zażalenie 17 a 8.
Zbieg przestępstw **64**.
Zejście 17 b 15.
Ziemia Wileńska 10 a, 20 d.
Ziemie Wschodnie 20 a, b, c.
Zmarli 3 b.
Znaczk sądowe 2 b, c, 12 a 1, 4—9, b 1—3, c 2.

Znaczk stempl. 9 a 151, 161, b 165—168, 177, 12 c 2, 13 b 111, 14 d 13, e, 19 a 31, 49, 71, b 69, 93, 94, c 21, 25, d.
Znak ręczny 19 b 69, 70.
Znawcy (biegli) **24, 27, 69, 72**, 8 a 192, 193, 977—978¹, 986, c 3—7, 17 b 12, 18 d 55, f 23 i 10, 22 175, 206.
Zobowiązania prawno-pryw. 15 a, b 2.
Zrzeczenie się **32**, 5 a 5.
Zrzeszenia 19 a 16.
Związki komunalne 9 a 144.
Związki zawodowe 13 a 2, b 112.
Zwłoka 11 4, 15 b 2.
Zwolnienie (uwolnienie) 6 b 17, 9 a 142—144, 160, b 176, 13 b, 14 d 18, 20, 17 a 7, 8, 20 c,
Zwrot kosztów sąd. **31 — 34, 73**, 10 c 11, 14 d 14. e, 16, 18 d 3, e 3 i 11, 22 b, 24.
Zwrot opłat 9 a 153, 161, 12 9, 14 d, 14 e 2, 19 a 49.
Zwrot podania (skargi) **18**.
Zwrot wydatków 3 e, 9 a 150, 22 a 206.

21820

Uzupełnienia, dokonane podczas drukowania książki.

1. Przepisy tymczasowe o kosztach sądowych.

Art. 26. . . . .
W końcu artykułu słowa: „nie może jednak ono przewyższać 1 zł. od każdej sprawy“ zastępują się słowami : „od 1 do 2 zł. od każdej sprawy“.
(Roz. Prez. Rz-tej z dn. 1927 r. D. U. N. p.).

Art. 46 i 47 . . . . .
Ustawa post. karn. nie ustanawia specjalnego trybu ustalania stanu ubóstwa; przy rozstrzygnięciu przeto prośby skazanego o zwolnienie go od obowiązku dołączenia do skargi kasacyjnej kaucji sąd kierować się winien wyłącznie ostatnim ustępem art. 177 ust. post. karn. i art. 46 i 47 przep. tymcz. o koszt. sąd. (Orzec. I. II. S. N. z dn. 2.IX. 1926 r. N. K. 1482/26).

Art. 67¹. . . . .
Opinia Izby II. S. N., wyrażona w tezie 6, pomieszczonej pod Art. 67¹ powtórzona została w orzec. tejże Izby z dn. 20.IV.1927 r., (N. II k. 684/27) z zastrzeżeniem, że wpis, o którym tu jest mowa pobiera się tylko od części powództwa, co do której wniesiono skargę apel. lub kas.

2. Załącznik N. 6 c. i d. . . . .
Rozporządzeniem Prez. Rz-tej z dn. 22.IV.1927 r. (D. U. N. 42 p. 372), uchylona została ustawa z dn.

Str.
14

2

3

29.VI.1925 r. o rozbudowie miast (D. U. N. 51, p. 346), wobec czego utraciło moc i wydane 20.V.1925 rozp. Min. Skarbu w poroz. z Min. Rob. Publ., Spr. Wewn. i Ref. Roln. o wykonaniu tej ustawy (N. 56, p. 401).

Wzamin art. 25 powołanej ustawy i § 19 rozporządzenia o jej wykonaniu w rozporz. Prez. Rz-tej pomieszczono następujące postanowienia:

Art. 10. Koszty postępowania w sprawie wywłaszczenia lub czasowego zajęcia ponosi gmina .

. . . . .

Art. 31. Wolne są od opłat stemplowych . . .

1) Pisma, dotyczące przeniesienia własności nieruchomości, przewidzianego w art. 4 i 14.

. . . . .

Art. 32 . . . . .

Wpisy w księgach wieczystych (gruntowych), dotyczące przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem bądź przeniesienia prawa własności, bądź pomocy kredytowej, oraz podania o dokonanie tych wpisów, są wolne od opłat (należytości) sądowych.

Uwierzytelnienie podpisu (znaku ręcznego) na piśmie, zwolnionem od opłaty stemplowej, w myśl art. 31, jest wolne od opłaty stemplowej, względnie od opłaty (należytości) sądowej.

. . . . .

59815